

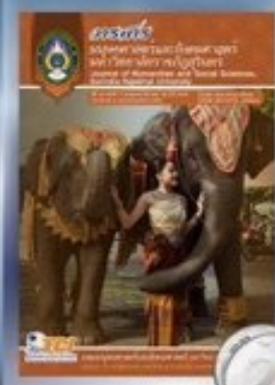
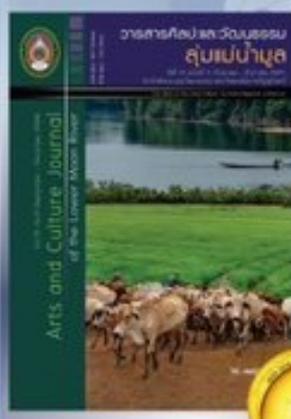
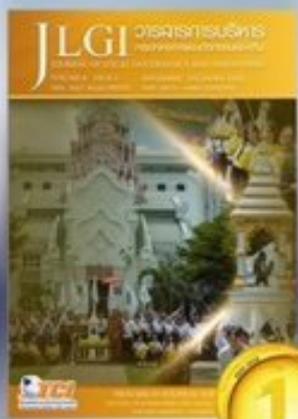

วารสาร ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

Journal of Academic Surindra Rajabhat

ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2568
VOL.3 No.4 July - August 2025

ISSN 2822-0870 (Print)
ISSN 2822-0889 (Online)

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ | Journal of Academic Surindra Rajabhat
ISSN 2822-0870 (Print) | ISSN 2822-0889 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน)
ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสาขาวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอ
ทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสาม
ท่าน โดยบทความผู้ตีพิมพ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อย
น้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้ตีพิมพ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่
เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้ตีพิมพ์
บทความและผู้ตีพิมพ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่
พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือ
สิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้ตีพิมพ์อื่นที่ปรากฏในสิ่ง
ตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้ตีพิมพ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการ
ตีพิมพ์ สำหรับที่คณะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้ตีพิมพ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม | อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพัฒน์ ลาภจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พันธ์ ผึ้งผาย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ นิธิชัยอนันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัทธา วัชระสุน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
อาจารย์ปิยพร สีสันต์

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศพรพล เนื้อไม้หอม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนมาภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ ดร.วีไลลักษณ์ ชาวสอาด มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กองเลขานุการวารสาร :

เลขานุการ : อาจารย์วิเชียร พรหมแก้ว
ผู้ช่วยเลขานุการ : นางนิรดา งามพานิชกิจ
ศิลปกรรม : นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงวงมี
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ : นางสาวสุปราณี บุญรอด
Fast-track Indexing System & DOI : นายทศพล คำชู / นายอธิมาตร เพิ่มพูน

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ
ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>
E-mail : jasrru@srru.ac.th
ISSN 2822-0870 (Print)
ISSN 2822-0889 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ได้รับการประเมินคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) รอบที่ 5 ให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 (Tier 2) ระหว่างปี พ.ศ. 2568–2572 ซึ่งนับเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญของการพัฒนาคุณภาพวารสารเพื่อการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับชาติและมุ่งสู่มาตรฐานสากล

กองบรรณาธิการได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดทำวารสารอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 เป็นต้นมา วารสารได้กำหนดแนวทางการเขียนบทความให้มีความเป็นระบบ ใช้มาตรฐานการอ้างอิงแบบ APA 7th Edition เพิ่มความเข้มงวดในด้าน จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ทั้งการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของบทความ การระบุคุณสมบัติของผู้นิพนธ์อย่างชัดเจน และการดำเนินการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิอิสระ (Peer Reviewers) จำนวน 3 ท่านต่อบทความ เพื่อให้มั่นใจว่าทุกผลงานที่เผยแพร่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ

บทความในฉบับนี้สะท้อนถึงความร่วมมือของนักวิชาการจากหลากหลายสาขาและสถาบัน ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งล้วนผ่านกระบวนการพิจารณาแก้ไขและปรับปรุงจนสมบูรณ์ ก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ กองบรรณาธิการเชื่อมั่นว่าผลงานเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ท้ายนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา และผู้สนใจทุกท่านที่ร่วมส่งบทความเพื่อเผยแพร่ในวารสาร รวมถึงคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการที่ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการยกระดับคุณภาพวารสารให้ก้าวต่อไปอย่างมั่นคง

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน
บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
บทบรรณาธิการ (Editorial)	III
บทความวิจัย (Research Articles)	
การพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชา โครงงานทาง วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 The Development of Evaluate and Design Scientific Inquiry Competency Using Project- Based Learning in Science Project Subjects for Grade 11 Students ภาณุมาศ ประทุมชาติ, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา, ปริญญา परिพุฒ Panumas Pratumchat, Pakkawat Wongwanwattana, Pariya Pariput	1-12
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลัก สังคหัตถ์ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ Guidelines for the Development of Student care Management in the Digital age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District, Surin Province นันทปรีชา พาสนุก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, วิเศษ ชินวงษ์ Nunthapreecha Pasanook, Thaweesak Thongthip, Wiset Chinnawong	13-32
แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 Guidelines for Implementing Safety Measures in Educational Institutions According to the Five Precepts and Five Virtues of the School of Educational Opportunity Expansion, under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 3 จุฑามาศ สายสุด, สีน งามประโคน, วิเศษ ชินวงษ์ Jutamas Saisud, Sin Ngamprakhon, Wiset Chinnawong	33-48
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 The Development of Learning Achievement on Relation with Other People by Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, สุชาติ หอมจันทร์ Phonnipha Tophon, Prontip Thangpong, Suchart Homjan	49-62
แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการ สูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 Guidelines for the Development of Potential in workof Administrative Personnel Under the Attorney General OfficeIn the area of Region 3 โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล, วิกานดา ชัยรัตน์ Chomchai Reangsuntea, Settawat Chokworakul, Wikanda Chairat	63-78

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don Mueang District Office Bangkok พรศิริ ต้นทอง Pornsiri Tonthong	79-96
การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University ลัดดา สำรองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาภิวังษ์, ชุชัย ประดับสุข Ladda Sumrongpan, Prakruwiriya Phanyaphiwat, Chuchai Pradubsook	97-112
อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity ธัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล Thanyalak Nalamphun, Pravas Penvutikul2	113-140
บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัทผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาไฟฟ้าในประเทศลาว The Role of foreign Ownership in Electric Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos กฤษณา เครือชาติ, อังคณา เกาะแก้ว, อุลาเวียง ส้มศักดิ์ไซสมเพ็ง Krisada Khruachalee, Angkana Kokaew, Oulavieng Somsackxaysompheng	141-160
แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร Guidelines for Management Skills Development of School Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon ภาณุวัฒน์ เครือน้ำคำ, อุดมเดช ทาระหอม, ชวนคิด มะเสนา Panuwat Kruenamkam, Udomdet Tarahom, Chuankid Masena	161-180
พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2 ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, ชวนคิด มะเสนา Patthanang Boontha, Somrutai Taochan, Chuankid Masena	181-202

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ The Decision of Local Politicians in Nong Khu Subdistrict, LamPlaiMat District, Buriram Province อภิรดา แก้วปราภาญจน์, สิริพัฒน์ ลากจิตร, และศศิธร ศูนย์กลาง Apirada Kaewprkarn, Siriphat Lapchit, Sasithorn Soonklang	203-216
บทความวิชาการ (Academic Articles)	
คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 Administrative Orders in the Case of Removal from Office under Ministerial Regulation No. 2 (B.E. 2540) Pursuant to the Administrative Procedure Act, B.E. 2539 อาคม โฉนแดง Arkorn Ngondang	217-228
ภาคผนวก (Appendix)	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	229
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสาร	230-242
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	243-245
นโยบายการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI Policy)	246-247
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ	248

การพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทาง
วิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชา โครงงานทาง
วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5

The Development of Evaluate and Design Scientific Inquiry Competency
Using Project-Based Learning in Science Project Subjects for Grade 11
Students

ปานุมชาติ ประทุมชาติ^{1*}, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา², และปริญญ์ ปรีพุฒ³

Panumas Pratumchat¹, Pakkawat Wongwanwattana², and Pariya Pariput³

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

²คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Science, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : panumas.pg66@ubru.ac.th

DOI : 10.14456/jasru.2025.37

Received : May 4, 2025; Revised : June 27, 2025; Accepted : July 6, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ 2) เพื่อพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนาธิราชวิทยาลัย มุกดาหาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 24 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน 2) แบบวัดความสามารถด้านการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

1. ผลการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 3 หน่วย S.I. G.I. และ O.I. ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (1) ขั้นตอนกำหนดสถานการณ์ (2) ขั้นตอนวางแผนดำเนินงาน (3) ขั้นตอนปฏิบัติ (4) ขั้นสรุปและอภิปราย (5) ขั้นประเมินผล โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พบว่านักเรียนทุกคนมีผลการประเมิน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

Citation : Pratumchat, P., Wongwanwattana, P., & Pariput, P. (2025). The Development of Evaluate and Design Scientific Inquiry Competency Using Project-Based Learning in Science Project Subjects for Grade 11 Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 1–12. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.37>

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด
คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, ความสามารถ, ในการประเมินและออกแบบ

Abstract

The objectives of this research are (1) develop learning activities based on project-based learning to enhance students' ability to evaluate and design scientific inquiry processes, (2) assess students' ability to evaluate and design scientific inquiry processes compared to the 70% criterion, and (3) study students' satisfaction with project-based learning. The sample consisted of 24 Grade 11 students from Princess Chulabhorn Science High School Mukdahan, enrolled in the second semester of the 2024 academic year. The sample was selected using a cluster random sampling method, with the classroom as the unit of selection. The research instruments included (1) 12 lesson plans, each lasting one hour, (2) an assessment tool measuring students' ability to evaluate and design scientific inquiry processes, and (3) a 15-item student satisfaction questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

According to the study's findings,

1. The developed learning activities across the three units S.I, G.I and O.I consisted of five steps: (1) defining the situation, (2) planning the process, (3) implementation, (4) summarizing and discussing, and (5) evaluation. The appropriateness of the activities was rated at the highest level ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.05).

2. Students demonstrated an ability to evaluate and design scientific inquiry processes that exceeded the 70% criterion.

3. Students' satisfaction with project-based learning was at the highest level ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.31).

Keywords : Development, Capability, In Evaluation and Design

บทนำ (Introduction)

ในโลกยุคปัจจุบัน ความรู้และความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต บุคคลที่มีความฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์จะสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีส่วนร่วมในสังคม และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2561) อย่างไรก็ตาม ผลการประเมิน PISA ขององค์การ OECD พบว่า นักเรียนไทยยังมีสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิก โดยเฉพาะด้านการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และการแปลความหมายข้อมูล (สิรินภา กิจเกื้อกูล, 2565) แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะเน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่าการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังเน้นการบรรยายมากกว่าการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้

Citation : ภาณุมาศ ประทุมชาติ, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา, และ ปริญญา ปรีพูน. (2568). การพัฒนาความสามารถในการประเมินและ

ออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชา วิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 1-12.
<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.37>

ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (ธีระสิทธิ์ ดิสกุล, 2565)

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) เป็นแนวทางสำคัญที่สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นในการพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพด้านการคิด การวิจัย และการเรียนรู้เชิงลึก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

การพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชาโครงงานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสมรรถนะดังกล่าวถือเป็นหัวใจของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีเหตุผล วางแผนอย่างเป็นระบบ และแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้จะช่วยยืนยันว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้จริง โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพด้านการคิด การวิจัย และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมเยาวชนสู่การเป็นนักวิจัย นักคิดวิเคราะห์ และพลเมืองโลกในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนา
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) เป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับทฤษฎี Constructionism ของ Papert ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งเมื่อผู้เรียนสร้างชิ้นงานที่มีความหมายต่อตนเอง และทฤษฎี Constructivism ที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) รวมถึงแนวคิดของ Dewey ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและสิ่งที่น่าสนใจ (กุลิศรา จิตรชญาวัฒน์และเกศราพรพรณ พันธุ์ศรีเกตุ, 2566)

Guzdial (1998) อ้างใน ทิศนา (2561) กล่าวว่าการทำงานโครงงานช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริง พัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง และแสดงผลงานที่สะท้อนความรู้ของตนอย่างชัดเจน ซึ่งช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

ดังนั้น PBL จึงเป็นแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันผ่านการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

รูปแบบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564: 4-5) ได้ให้แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ชี้นำเสนอ หมายถึง ขั้นตอนที่ครูกำหนดให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ สถานการณ์ เกม ดุริยภาพ หรือครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เช่น สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนของโครงงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้ 2) ชี้นำวางแผน หมายถึง ขั้นตอนที่นักเรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหาข้อสรุปของข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ 3) ชี้นำปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการที่ได้วางแผนร่วมกัน 4) ชี้นำประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีครูนักเรียนและเพื่อนร่วมชั้น ประเมินผล

ทิศนา แคมมณี(2561: 139-140) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานไว้ทั้งหมด 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้สอนและผู้เรียนมีการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ผู้เรียนมีการเลือกปัญหาที่ตนสนใจที่จะจัดทำเป็นโครงการหรือโครงงาน
2. ผู้สอนมีการชี้แจงหรือทำความเข้าใจกับผู้เรียนถึงวัตถุประสงค์ในการทำโครงการ ความคาดหวังต่อการทำโครงการ วิธีการและกระบวนการในการดำเนินการรวมทั้งบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน
3. ผู้เรียนมีการร่วมกันศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่จะทำจากแหล่งที่หลากหลาย
4. ผู้เรียนมีการร่วมกันวางแผนการจัดทำโครงการ ซึ่งมักประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นปัญหาที่จะจัดทำเป็นโครงการ วัตถุประสงค์กระบวนการ หรือขั้นตอนในการดำเนินงาน แหล่งทรัพยากรและวัสดุต่าง ๆ ที่ต้องการ บทบาทหน้าที่ของบุคคลที่ร่วมโครงการ เครื่องมือเวลา และค่าใช้จ่ายที่ต้องการ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินงานโครงการ การประเมินผลโครงการ และการอภิปรายผลการเรียนรู้ผู้สอนมีการให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ความรู้ที่จำเป็นต่อการทำโครงการตามความจำเป็น
5. ผู้เรียนมีการเขียนโครงการและนำเสนอผู้สอน ผู้สอนอาจให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือต่าง ๆ ตามความจำเป็น ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไป ผู้สอนมีการให้ความเห็นชอบในการทำโครงการ และช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตามความจำเป็น
6. ผู้เรียนมีการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนด จนกระทั่งสามารถผลิตชิ้นงานออกมาได้ ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ติดตามการทำงานของนักเรียนให้คำแนะนำและความช่วยเหลือตามความจำเป็น และให้แรงเสริมตามสมควร
7. ผู้สอนและผู้เรียนมีการนำผลงานของผู้เรียนออกมาแสดง ชี้แจงและร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน แลกเปลี่ยนกัน

Citation : ภาณุมาศ ประทุมชาติ, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา, และ ปรีญา ปรีพูน. (2568). การพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชา โครงงานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 1-12.
<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.37>

8. ผู้เรียนมีการปรับปรุงผลงานและเขียนรายงาน
9. ผู้เรียนมีการนำผลงานออกแสดงต่อสาธารณชน (อาจจะเป็นใน ชั้นเรียน ในโรงเรียน ในชุมชน ฯลฯ) และเก็บข้อมูล
10. ผู้สอนมีการขัดเกลาให้ผู้เรียนนำผลงาน ประสบการณ์ และข้อมูล ทั้งหมดมาอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำโครงการจากการทำโครงการเนื้อหาความรู้ที่ได้เรียนรู้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ที่ได้พัฒนา และ
11. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทางด้านผลผลิต คือ ชิ้นงาน จากการทำโครงการเนื้อหาความรู้ที่ได้เรียนรู้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ที่ได้พัฒนา และเจตคติที่เกิดขึ้น

กุลิสรา จิตรชญาวัฒน์และเกศราพรธม พันธุ์ศรีเกตุ (2566: 105-106) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ไว้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นเลือกหัวข้อหรือปัญหาที่สนใจ เป็นขั้นที่ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษาที่ตรงกับความสนใจ
2. ขั้นวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นที่ผู้เรียนวางแผนการดำเนินการทำโครงงานโดยจะต้องเขียนโครงงานเพื่ออธิบายถึงภาพรวมของโครงงานที่สนใจ รวมถึงวิธีการดำเนินงานและบรรณานุกรม
3. ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหาโดยผู้สอนเป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำสนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำโครงงานจนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย
4. ขั้นสรุปรายงาน เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปรายงาน และเสนอผลงานโครงงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้สรุปว่าขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดสถานการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนดำเนินงาน ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและอภิปราย ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล และแบ่งออกเป็น 3 วงรอบคือ วงรอบที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานแบบมีโครงสร้าง วงรอบที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานแบบนำทาง และวงรอบที่ 3 คือ กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานแบบปลายเปิด

ความหลากหลายการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการตั้งคำถาม ค้นคว้า วิเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นแนวคิด อำนวยความสะดวก และชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (ทิตินา แซมมณี, 2558)

รูปแบบของการสืบเสาะสามารถแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่แบบมีโครงสร้างจนถึงแบบเปิด ซึ่งนักเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางการเรียนรู้เองทั้งหมด (นิพนธ์ จันเลน, 2557) ทั้งนี้ การเปลี่ยนผ่านจากการสืบเสาะแบบมีโครงสร้างไปสู่แบบเปิดจำเป็นต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากผู้เรียนอาจยังขาดทักษะบางด้าน เช่น การตั้งคำถามหรือการประเมินข้อมูล (Zion & Mendelovici, 2012)

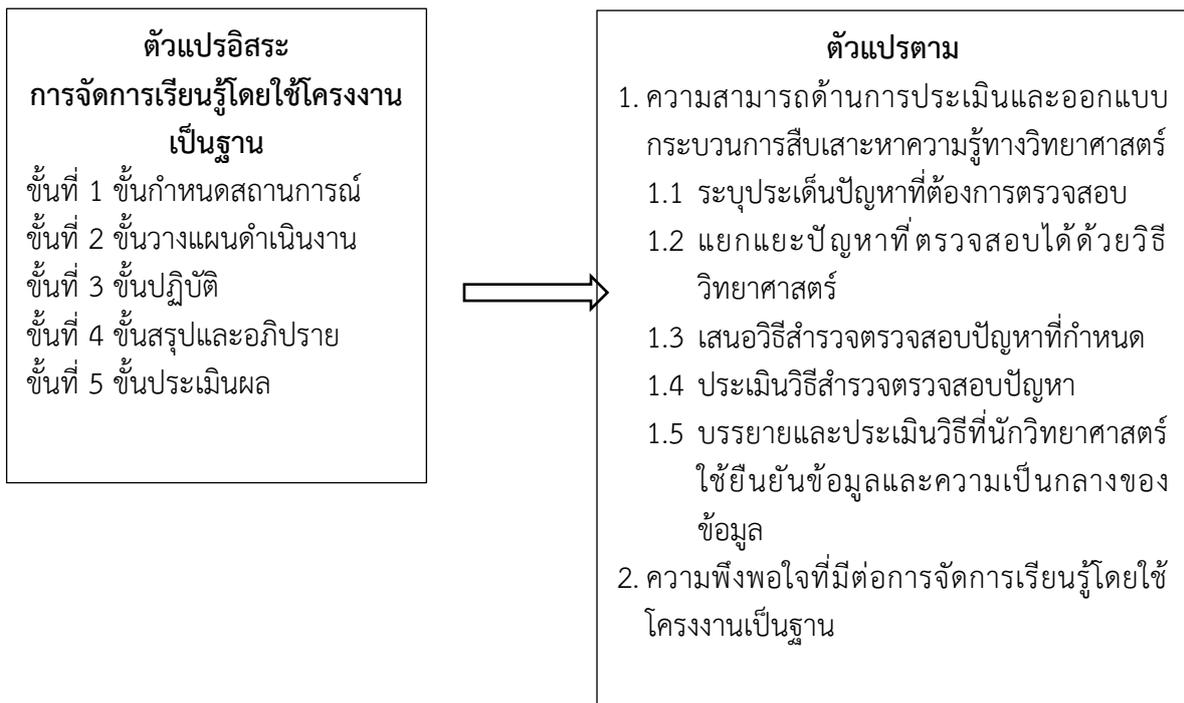
กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้แบบสืบเสาะช่วยเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยสามารถออกแบบกิจกรรมได้หลากหลายระดับความยากง่ายเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นสมรรถนะที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถระบุปัญหา ตั้งคำถามทางวิทยาศาสตร์ที่ตรวจสอบได้ เสนอวิธีการสำรวจและประเมินความเหมาะสมของวิธีการอย่างมีเหตุผล สิริินภา กิจเกื้อกูล (2565) อธิบายว่า ผู้เรียนควรสามารถกำหนดคำถามที่ตรวจสอบได้ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งเสนอวิธีการสำรวจที่หลากหลาย และเลือกวิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ขณะที่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2561) ชี้ว่า บุคคลที่รู้วิทยาศาสตร์ต้องสามารถแยกแยะคำถามทางวิทยาศาสตร์ ประเมินคุณค่าของการสืบเสาะ และเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ในการวางแผนสำรวจ เช่น การควบคุมตัวแปร การเก็บข้อมูล และการอ้างอิงผลการศึกษามีวิจารณญาณ ในทำนองเดียวกัน รัชฎาพร สมบัติศรีและร่มเกล้า จันทราช (2567) เห็นว่า ความสามารถด้านนี้ยังรวมถึงการอธิบายและประเมินวิธีการที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล และสรุปข้อค้นพบอย่างมีหลักฐานรองรับ ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และการเรียนรู้เชิงรุก

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตมุกดาหาร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 144 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 24 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งในห้องเรียนที่มีนักเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เนื่องจากพบว่านักเรียนกลุ่มนี้ยังมีปัญหาในการตั้งคำถาม การออกแบบการทดลอง และการประเมินกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ อีกทั้งผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในห้องนี้ จึงสามารถจัดกิจกรรม ติดตาม และเก็บข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานแบบไต่ระดับ ความเชื่อมโยง 3 แบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้สืบเสาะแบบมีโครงสร้าง(S.I.) การจัดการเรียนรู้สืบเสาะแบบมีการนำทาง(G.I.) การจัดการเรียนรู้สืบเสาะแบบปลายเปิด(O.I.) เป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การค้นพบของนักวิทยาศาสตร์มีการจัดกิจกรรมแบบการสืบเสาะหาความรู้แบบมีโครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แก้ปัญหาอย่างนักวิทยาศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมแบบการสืบเสาะหาความรู้แบบมีการนำทาง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สร้างสรรค์อย่างนักวิทยาศาสตร์ มีการจัดกิจกรรมแบบสืบเสาะหาความรู้แบบปลายเปิด หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 แผนการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 12 แผนการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นการสอนจากแนวคิดการเรียนรู้แบบสืบเสาะและโครงงานเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดสถานการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนดำเนินงานขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและอภิปราย ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล และแบ่งออกเป็น 3 วงรอบคือ วงรอบที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานแบบมีโครงสร้าง วงรอบที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานแบบนำทาง และวงรอบที่ 3 คือ กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานแบบปลายเปิด

2. แบบวัดความสามารถด้านการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานทั้งหมด 5 พฤติกรรมบ่งชี้ ใช้วัดหลังเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน รวมทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมีผลการประเมินคุณภาพของกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.05)

รายการประเมิน	IOC	สรุปผล	\bar{X}	S.D.	สรุปผล
จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	1.00	ใช้ได้	4.64	0.09	มากที่สุด
กิจกรรมการเรียนรู้	0.96	ใช้ได้	4.72	0.11	มากที่สุด
การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.60	0.15	มากที่สุด
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.47	0.18	มาก
รวม			4.69	0.05	มากที่สุด

ตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการวัดความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ผลการพัฒนาความสามารถ	24	13.14	0.79	16.33*	.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ มากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน นักเรียนจะสามารถระบุประเด็นปัญหา แยกแยะประเด็นปัญหาหรือคำถามทางวิทยาศาสตร์ เสนอวิธีการสำรวจตรวจสอบ ประเมินและบรรยายวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้สำรวจตรวจสอบได้

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.91$)

Citation : ภาณุมาศ ประทุมชาติ, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา, และ ปริญญา ประิพฒ. (2568). การพัฒนาความสามารถในการประเมินและ

ออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชา โครงงานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 1-12.
<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.37>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ตอนที่ 1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์พบว่า งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดเด่น โดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละระดับในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วย ได้แก่ การค้นพบของนักวิทยาศาสตร์, แก้ปัญหาอย่างนักวิทยาศาสตร์ และสร้างสรรค์อย่างนักวิทยาศาสตร์ ครอบคลุมการเรียนรู้ตั้งแต่แบบมีโครงสร้างจนถึงแบบปลายเปิด โดยใช้แนวคิด S.I. G.I. O.I. ผู้วิจัยได้ออกแบบแต่ละหน่วยการเรียนรู้สะท้อนระดับขั้นของการสืบเสาะโดยหน่วยที่ 1 เป็นแบบ Structured Inquiry (S.I.) ซึ่งครูเป็นผู้นำเสนอปัญหาและขั้นตอนการทดลองอย่างชัดเจน นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อเรียนรู้กระบวนการพื้นฐาน หน่วยที่ 2 เป็นแบบ Guided Inquiry (G.I.) ครูนำเสนอปัญหา แต่ให้นักเรียนออกแบบวิธีการทดลองและวิเคราะห์ผลด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการวางแผน หน่วยที่ 3 เป็นแบบ Open Inquiry (O.I.) นักเรียนเป็นผู้กำหนดปัญหา ออกแบบการทดลองและสรุปผลด้วยตนเองทั้งหมด ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและผู้สนับสนุน ทั้ง 3 หน่วย บทบาทของนักเรียนเปลี่ยนจากปฏิบัติตามคำแนะนำไปสู่ผู้เรียนรู้ที่มีความรับผิดชอบและเป็นผู้นำในการเรียนรู้ของตนเอง การใช้แนวคิด S.I., G.I. และ O.I. ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการเรียนรู้พื้นฐานไปสู่การเป็นผู้เรียนรู้ที่มีความรับผิดชอบและเป็นอิสระใน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2558) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ที่ลงมือปฏิบัติจริงและมีขั้นตอนชัดเจน ช่วยพัฒนากระบวนการคิดได้ลึกซึ้ง รวมถึงแนวคิดของ นิพนธ์ จันเลน (2557) ที่ได้อธิบายถึงการเรียนรู้แบบสืบเสาะในรูปแบบที่มีความหลากหลายและขึ้นอยู่กับข้อกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมของครูที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาได้ตามลำดับขั้นความยากง่ายที่เหมาะสม นอกจากนี้การออกแบบกิจกรรมทั้ง 5 ขั้นตอนยังสอดคล้องกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์จริง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = 0.80–1.00) และค่าความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) สะท้อนว่าแผนกิจกรรมมีคุณภาพและเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมปลาย

ตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

พบว่าผลการพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 แสดงให้เห็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสามารถพัฒนาความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ ดังเช่นที่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2561) ได้กล่าวถึงความสามารถในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้เรียนควรแสดงพฤติกรรมดังนี้ 1.ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการตรวจสอบ 2.แยกแยะปัญหาที่ตรวจสอบได้ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ 3.เสนอวิธีสำรวจตรวจสอบปัญหาที่กำหนด 4.ประเมินวิธีสำรวจตรวจสอบปัญหา 5.บรรยายและประเมินวิธีที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ยืนยันข้อมูลและความเป็นกลางของข้อมูล จากกิจกรรมที่

Citation : Pratumchat, P., Wongwanwattana, P., & Pariput, P. (2025). The Development of Evaluate and Design Scientific

Inquiry Competency Using Project-Based Learning in Science Project Subjects for Grade 11 Students. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 1–12. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.37>

ผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงการโดยไต่ระดับตั้งแต่ SI GI OI ดังเห็นได้จากกิจกรรมต้นไม้ เจ้าปัญหาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานที่ออกแบบโดยใช้แนวคิด การสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์พบว่านักเรียนสามารถระบุปัญหาหลัก วิเคราะห์หาสาเหตุ และ แสดงผลกระทบของปัญหาได้อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการทำงานกลุ่มและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ การตั้งคำถาม และการ ประเมินข้อมูลอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพรณ์ เพียงดวงใจ (2558) การจัดการเรียนรู้ที่ บูรณาการโครงการเข้ากับกระบวนการสืบเสาะช่วยส่งเสริมทั้งทักษะการคิดขั้นสูง ความคิดสร้างสรรค์ และ ทักษะการคิดที่ต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการ เป็นฐาน พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, $SD = 0.31$) โดยด้านที่ได้รับ คะแนนสูงสุดคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.91$, $SD = 0.29$) แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนที่มี การทำโครงการทางวิทยาศาสตร์ในรายวิชาโครงการทางวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูริน คือเร๊ะ (2564) ที่ชี้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานช่วยเพิ่มความพึงพอใจ เพราะเป็น กระบวนการที่ผู้เรียนรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากนี้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในด้านการวัด และประเมินผลอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รู้สึกว่ามีความชัดเจน โปร่งใส และได้รับข้อมูลให้คำแนะนำที่สามารถนำไปพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ รัชฎาพร สมบัติศรีและร่มเกล้า จันทราษี (2564) ที่กล่าวว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ โครงการเป็นฐาน ที่ชัดเจนและให้ข้อมูลคำแนะนำที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรเลือกประเด็นปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่นปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือปัญหาชุมชน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และสามารถนำไปเชื่อมโยงและใช้ได้จริงใน ชีวิตประจำวัน

1.2 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ ครูควรจัดกิจกรรมที่มีการพัฒนาทักษะการ ประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ในระดับที่เหมาะสม ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น (S.I.) ไปจนถึงการออกแบบกระบวนการที่ซับซ้อนขึ้น (G.I.) และสุดท้ายให้สามารถประยุกต์ใช้ได้ในรูปแบบที่เป็นอิสระ (O.I.)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานอาจทำให้บางครั้งผู้เรียนรู้สึกว่าการศึกษาครอบคลุมเนื้อหา น้อยเกินไป จึงควรมีการประยุกต์ใช้โครงการร่วมกับเนื้อหาวิชาอื่นๆ เพื่อให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จาก โครงการสามารถนำไปสู่การศึกษาในด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน

Citation : ภาณุมาศ ประทุมชาติ, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา, และ ปริญา ปรีพูน. (2568). การพัฒนาความสามารถในการประเมินและ

ออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชา โครงการทาง วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 1-12. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.37>

2.2 ควรมีการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานมาผสมผสานกับวิธีการเรียนรู้อื่นๆ เช่น การอภิปรายกลุ่มหรือการทำงานร่วมกับภาคสนาม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่หลากหลายและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ได้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิรณัฐกร เปาริสารคุณกร, และมนตรี วงษ์สะพาน. (2567). การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพหุ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 13(5), 373-383.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). *ผลการประเมิน PISA 2015 วิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์ ความเป็นเลิศและความเท่าเทียมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสพับลิเคชั่น.
- สิรินภา กิจเกื้อกูล. (2565). *การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช, และ เกศราพรธณ พันธุ์ศรีเกตุ. (2566). *วิธีการจัดการเรียนรู้ ในศวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แชมมณี. (2568). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่19). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุริน คือระเษ. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานกับพัฒนาการการเรียนรู้ ในรายวิชา ตัวแบบ สติติ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 44(1), 65-76.
- รัชฎาพร สมบัติศรี, และ ร่มเกล้า จันทราษี. (2566). การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้ประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เป็นฐาน เรื่อง กรด-เบส ที่มีผลต่อสมรรถนะในการประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *Journal of Inclusive and Innovative Education*. 7(2), 31-45.
- นิพนธ์ จันเลน. (2557). ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการจัดห้องเรียนแบบสืบเสาะและแนวทางปรับความเข้าใจ. *นิตยสาร สสวท*, 42(190), 3-8.
- ธีระสิทธิ์ ดิสกุล. (2565). *การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินและการออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง กรดเบส โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- นภาพรณ เพียงดวงใจ. (2558). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้โครงงานร่วมกับเทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- Michal Zion, and Ruthy Mendelovici. (2012). Moving from structured to open inquiry Challenges and limits. *Science Education International*, 23(4), 383-399.

Citation : ภาณุมาศ ประทุมชาติ, ภควัฒน์ วงศ์วรรณวัฒนา, และ ปริญญา ปรีพูน. (2568). การพัฒนาความสามารถในการประเมินและ

ออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชา โครงงานทาง
วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 1-12.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.37>

**แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล
ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์**
**Guidelines for the Development of Student care Management in the Digital
age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District,
Surin Province**

นันทปรีชา พาสนุก^{1*}, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์², และวิเศษ ชินวงศ์³
Nunthapreecha Pasanook^{1*}, Thaweesak Thongthip², and Wiset Chinnawong³

¹⁻³คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Master of Education,
Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nunthapreecha@gmail.com

DOI : 10.14456/jasru.2025.38

Received : May 10, 2025; Revised : July 5, 2025; Accepted : July 10, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการด้วยรูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครูประจำชั้น 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 คน นักเรียน 200 คน ผู้ปกครอง 200 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 414 คน และใช้แบบประเมินรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 รูป/คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 0.63 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) วิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีทั้งหมด ๙ ขั้นตอน ดังนี้ (1) ศึกษาจากตัวอย่างการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) ออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน (3) ประชุมเชิงปฏิบัติการครูประจำชั้นให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ (4) ครูประจำชั้นดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ระยะเวลา 2 สัปดาห์ (5) นำเข้าข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Citation : Pasanook, N., Thongthip, T., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for the Development of Student care

Management in the Digital age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District, Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 13–32. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.38>

(6) ทดสอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (7) ปรับปรุงและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (8) ประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และมีผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (9) รายงานสรุปผลและมีผลการประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 และความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 6 ด้าน 25 แนวทาง แนวทางที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ด้านการป้องกัน ควรมีการจัดลำดับความเสี่ยงในฐานข้อมูล ปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ทาน (การให้) ปิยวาจา (การพูดจาไพเราะ) และอติถจริยา (การประพฤติประโยชน์)

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทางการพัฒนา, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ยุคดิจิทัล, สังคหวัตถุ 4

Abstract

This research aimed to 1) investigate the current conditions of student care and support systems administration in the digital age at Prasat School, Prasat District, Surin Province; 2) explore the development processes for student care and support systems administration in the digital age based on Sanghvatthu 4 at Prasat School, Prasat District, Surin Province; and 3) propose approaches for developing student care and support systems administration in the digital age based on Sanghvatthu 4 at Prasat School, Prasat District, Surin Province. A mixed methods research design was employed, utilizing both quantitative and qualitative data collection. Quantitative data were gathered from 414 stakeholders as samples, determined by purposive sampling from the population, including 1 school director or deputy director, 9 classroom teachers, 4 basic education institution committee members, 200 students, and 200 parents, using questionnaires. Qualitative data were collected from 5 experts using evaluation forms and from 7 key informants through focus group discussions. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, while qualitative data were analyzed through content analysis.

The research results were found as follows 1) The overall conditions of student care and support system administration in the digital age at Prasat School, Prasat District, Surin Province, had an overall mean of 3.71 and an overall standard deviation of 0.63, which was at a high level. 2) The development process of student care and support system administration in the digital age based on Sanghvatthu 4 at Prasat School, Prasat District, Surin Province, comprised a total of 9 steps (1) studying examples of student care and support system administration; (2) designing a student care and support data storage system with 6 key components; (3) conducting workshops for classroom teachers to gain knowledge, ability, and skills in operating the student care and support system; (4) classroom teachers

Citation : นันทปรีชา พาสนุก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, และ วิเศษ ชินวงค์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4),

13-32. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.38>

collecting individual student data for a period of 2 weeks; (5) inputting data into the student care and support system; (6) testing the student care and support system; (7) improving and developing the student care and support system; (8) evaluating the student care and support system by 5 experts, with the overall suitability and usefulness evaluated to be at the highest level; (9) reporting the summary of results, where the suitability had a mean of 4.61 and a standard deviation of 0.28, and the usefulness had a mean of 4.89 and a standard deviation of 0.06, with the overall level being at the highest level. 3) The approaches for the development of student care and support system administration in the digital age based on Sanghvatthu 4 at Prasat School, Prasat District, Surin Province, consisted of 6 aspects with 25 approaches. The approach with the highest frequency was in the aspect of prevention, which should include prioritizing risks in the database of undesirable student problems, listing frequently occurring events, based on Sanghvatthu 4 Dana (giving), Piyavaca (kind speech), and Atthacariya (beneficial conduct).

Keywords : Approaches for Developing, Student Support System, Digital, Sanghvatthu 4

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคนอย่างมีคุณภาพเป็นเวลา 12 ปี และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัด และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54, 2560) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดความท้าทายและปัญหาต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงวิกฤตด้านคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างใกล้ชิด (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) เพื่อรับมือกับความท้าทายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขได้พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก ระบบนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริม การป้องกันการแก้ไขปัญห และ การส่งต่อ ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงกันเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกภาคส่วน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมา

Citation : Pasanook, N., Thongthip, T., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for the Development of Student care

Management in the Digital age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District, Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 13–32. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.38>

ประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ลดขั้นตอนการทำงาน และสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่ต้องการลดภาระงานของครูผ่านการนำเทคโนโลยีมาใช้

โรงเรียนปราสาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและประถมศึกษา ได้เผชิญกับปัญหาในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เน้นการทำเอกสารจำนวนมาก ทำให้ใช้เวลานานและอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนไม่ทันการ ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดการใช้กระดาษ และอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและผู้บริหาร

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและทันต่อยุคดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยที่หลักสังคหวัตถุ 4 อันได้แก่ ทาน (การให้) ปิยวาจา (การพูดจาไพเราะ) อัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) และสมานัตตตา (การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย) เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นการสร้าง ความผูกพัน ความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องโดยตรงกับเป้าหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลจึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการส่งเสริมให้การพัฒนานักเรียนเป็นไปอย่างองค์รวม ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และการปรับตัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการ พัฒนา ทักษะการมนุษย์อย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่สภาพที่ดีขึ้นของส่วนรวม นักวิชาการมองว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม ซึ่งรวมถึงกระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม (มนตรี วงษ์สะพาน, 2563)

โดยมี การบริหาร เป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนานี้ การบริหารไม่ได้จำกัดเพียงการทำให้งานสำเร็จผ่านผู้อื่น (Koontz, 1972) เป็นกระบวนการที่มีระบบซึ่งนำทรัพยากรมาดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารในความหมายที่ครอบคลุมยังรวมถึงการ

Citation : นันทปรีชา พาสนก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4),

13–32. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.38>

ทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยธรรมาภิบาลและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมาย (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกลไกสำคัญภายใต้การบริหารจัดการสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) เป็นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2567) โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และทักษะชีวิต (จตุพร บัวระภา, 2566) กระบวนการดำเนินงานสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันช่วยเหลือแก้ไข และการส่งต่อ (จตุพร บัวระภา, 2566) โดยเริ่มต้นจากการรู้จักนักเรียนและรวบรวมข้อมูลรอบด้าน (เปรมยุดา สุตจำ, 2565)

ในบริบทของ ยุคดิจิทัล ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2565) เป็นยุคที่รัฐมีแผนการพัฒนาในระดับประเทศด้านดิจิทัล และการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว (ธนะชัย เกิดพรธรรม, 2565) การเปลี่ยนแปลงนี้กระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก ผู้บริหารจึงต้องปรับทัศนคติและนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2565) การจัดการศึกษาต้องทบทวนรูปแบบและเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (อติพร เกิดเรือง, 2560)

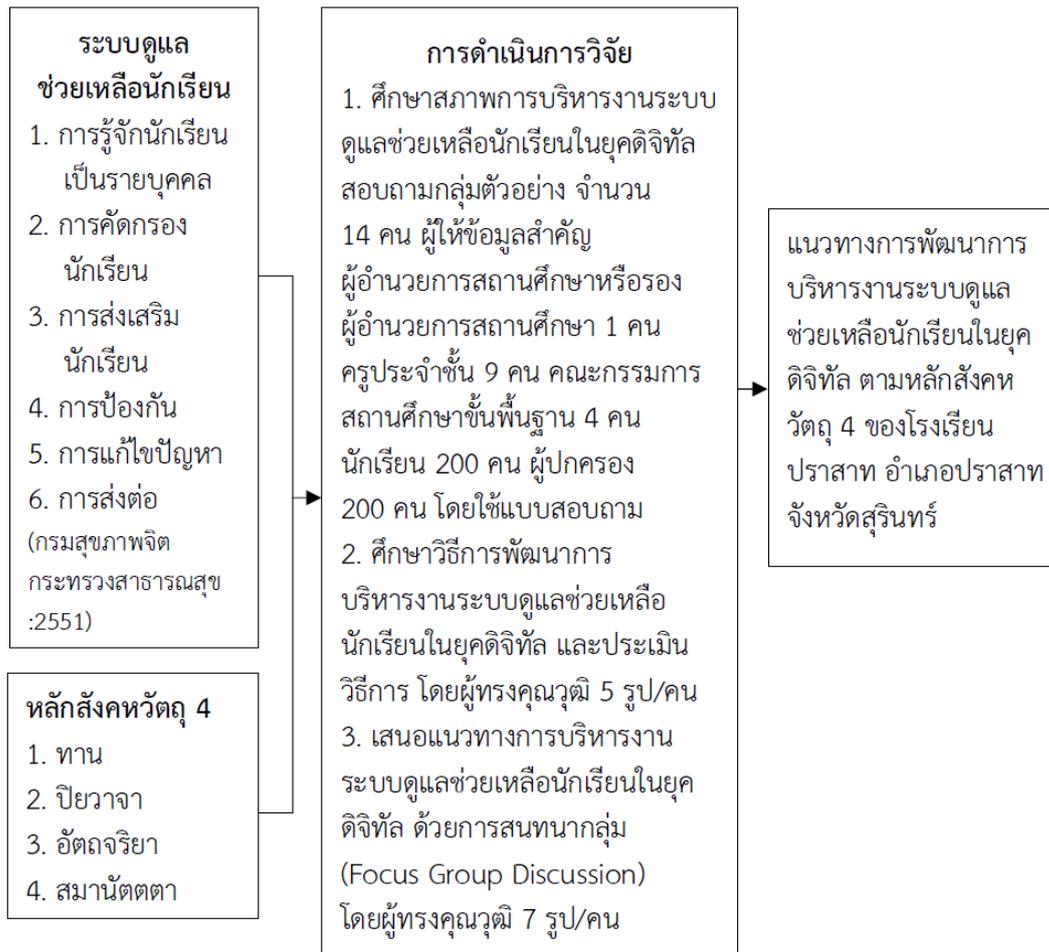
อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและบริหารจัดการระบบต่าง ๆ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควรควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ด้วยเหตุนี้ หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 จึงเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการยึดเหนี่ยวใจและสร้างความสามัคคี (พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, 2559) หลักธรรมนี้เป็นเครื่องมือที่นำพาความสุขความเจริญ (พระเทพดิลก ระเบียบ จิตตญาณ, 2544) ประกอบด้วย ทาน (การให้) ปิยวาจา (การพูดจาดี) อัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) และสมานัตตตา (การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย) (พระครูโพธิสังวรคุณ สมชาย คุณสีโร, 2565)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา และการบริหาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมาก แม้เทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูลและลดขั้นตอนการทำงาน แต่การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริงยังคงต้องอาศัยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การส่งเสริมคุณธรรม และการร่วมมือจากทุกฝ่าย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงตระหนักว่าการนำ หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล โรงเรียนปราสาท จะเป็นแนวทางที่สำคัญในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับหลักคุณธรรม เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างรอบด้าน ทั้งในเชิงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ดังรายละเอียด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการผสมผสานวิธีการระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ

Citation : นันทปรีชา พาสนุก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 13-32. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.38>

ประเมิน กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 คน ครูประจำชั้น 23 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 คน นักเรียน 467 คน ผู้ปกครอง 467 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 974 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครูประจำชั้น 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 คน นักเรียน 200 คน ผู้ปกครอง 200 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 414 คน

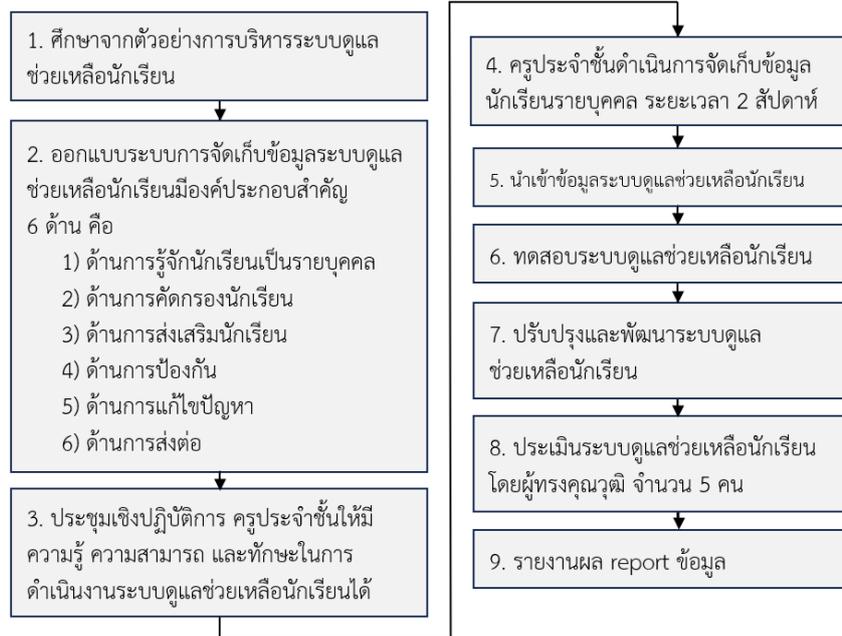
3. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบบประเมินวิธีการความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ จำนวน 5 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 รูป/คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม ให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะผสมผสานระหว่าง แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 1 ชุด มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 ด้าน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

2. แบบประเมินวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 9 ขั้นตอน เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ภาพที่ 2 วิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มี 9 ขั้นตอน

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถามนี้มุ่งเน้นการสำรวจสภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน

2. เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการออกแบบและพัฒนาระบบนี้ ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนจำนวน 200 คน และผู้ปกครองจำนวน 200 คน รวม 400 คน

3. นำแบบประเมินวิธีการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง จำนวน 5 คน ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอการทำงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาขึ้น ชี้แจงแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยและผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม สรุปผลการสนทนากลุ่มตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละข้อคำถาม ในวันอาทิตย์ ที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2567 เวลา 08.30 น. ห้อง 425 อาคารพระพรหมบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 7 รูป/คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูล ที่รวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบ วิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถาม หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งค่าดัชนี IOC ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามได้ค่า IOC = 0.67 ขึ้นไป ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) นำข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกไปเทียบกับค่าวิกฤติ ($\alpha=.05$) โดยมีค่าระหว่าง 0.20-1.00 เป็นข้อที่นำไปใช้ได้ นำแบบสอบถามในข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ได้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า 0.975 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามเกณฑ์การให้คะแนน วิเคราะห์ค่า สถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์เพื่อหาระดับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

2. แบบประเมินวิธีการ เก็บรวบรวม ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามแต่ละชุด วิเคราะห์แบบประเมินเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 ด้าน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ชนิด 5 ตัวเลือก วิเคราะห์เพื่อหาระดับของแบบประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3. ผลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประมวลผลและนำข้อสรุปผลการสนทนากลุ่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) สรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็น ที่มีต่อสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

ด้านที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์		สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในยุคดิจิทัล	
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.53	0.65	มาก	6
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.54	0.74	มาก	5
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	3.90	0.61	มาก	2
4. ด้านการป้องกัน	3.95	0.67	มาก	1
5. ด้านการแก้ไขปัญหา	3.78	0.71	มาก	3
6. ด้านการส่งต่อ	3.58	0.81	มาก	4
รวม	3.71	0.63	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการป้องกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ด้านการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

2. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็น ที่มีต่อวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

ด้าน	ความเหมาะสม				ความเป็นประโยชน์			
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.76	0.25	มากที่สุด	2	4.96	0.10	มากที่สุด	1
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.83	0.24	มากที่สุด	1	4.93	0.15	มากที่สุด	2
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.44	0.52	มาก	5	4.84	0.17	มากที่สุด	4
4. ด้านการป้องกัน	4.57	0.42	มากที่สุด	4	4.73	0.19	มากที่สุด	5
5. ด้านการแก้ไขปัญหา	4.40	0.37	มาก	6	4.93	0.09	มากที่สุด	2
6. ด้านการส่งต่อ	4.68	0.27	มากที่สุด	3	4.92	0.11	มากที่สุด	3
รวม	4.61	0.28	มากที่สุด		4.89	0.06	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า การประเมินวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของวิธีการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประกอบด้วย 6 ด้าน 25 แนวทาง

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (5 แนวทาง) มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เครื่องมือประเมินในระบบดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) แนวทางการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในระบบดิจิทัล (3 แนวทาง) ได้แก่ 1. กำหนดนโยบาย 2. สร้างความตระหนัก 3. จัดทำคู่มือ (2) แนวทางการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ในระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) ได้แก่ 1. สร้างความเข้าใจและกำหนดระยะเวลา 2. กำหนดแนวทางการดำเนินงาน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (4 แนวทาง) เน้นการยกระดับประสิทธิภาพการบันทึกสรุปลงและรายงานผลผ่านระบบดิจิทัล ทั้งในระดับห้องเรียนและภาพรวมของโรงเรียน ดังนี้ (1) แนวทางการบันทึกสรุปลงและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายห้องเรียนผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. พัฒนาระบบการแสดงผลและการวิเคราะห์ข้อมูล 2. จัดทำคู่มือการใช้งานเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ใช้งาน (2) แนวทางการบันทึกสรุปลงและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นภาพรวม

ของโรงเรียนผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. พัฒนาระบบการแสดงผลภาพรวมผ่านระบบดิจิทัล 2. กำหนดสิทธิ์การเข้าถึงและความปลอดภัยของข้อมูล

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน (4 แนวทาง) เน้นการประเมินและรายงานผลกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนการสำรวจความต้องการเพื่อจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) แนวทางการประเมินผลและรายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนทุกภาคเรียนผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. การมีส่วนร่วมและการยินยอมจากผู้ปกครอง 2. การตรวจสอบการประเมินผลและรายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริม (2) แนวทางการสำรวจความต้องการของนักเรียนพิจารณาเลือกกิจกรรมและสถานที่เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ (2 แนวทาง) 1. แบบสำรวจที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน 2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการประเมินความเสี่ยง

4) ด้านการป้องกัน (4 แนวทาง) มุ่งเน้นการพัฒนากลไกการสรุปผลและรายงานการป้องกันปัญหา รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาไม่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้ (1) แนวทางการสรุปผลและรายงานผลการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. ความยินยอมและการสื่อสารจากผู้ปกครองมีการสร้างความเข้าใจ 2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ (2) แนวทางการจัดกิจกรรมในการป้องกันปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งเฉพาะหน้าและระยะยาว (2 แนวทาง) 1. จัดลำดับความเสี่ยงในฐานข้อมูล 2. จัดทำแผนการป้องกัน

5) ด้านการแก้ไขปัญหา มุ่งเน้นการสรุปและรายงานผลการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาเฉพาะบุคคลและการนำเสนอผลสำเร็จ ดังนี้ (1) แนวทางการสรุปผลและรายงานผลการแก้ไขปัญหานักเรียนผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. พัฒนาระบบรายงานผลที่เป็นปัจจุบันและนำไปใช้ประโยชน์ 2. จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ (2) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาการแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล (2 แนวทาง) 1. พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลแบบบูรณาการ 2. นำเสนอความสำเร็จอย่างสร้างสรรค์

6) ด้านการส่งต่อ มุ่งเน้นการติดตามและรายงานผลการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการทำให้ข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบัน ดังนี้ (1) แนวทางการติดตามและรายงานผลการส่งต่อนักเรียนไปยังสหวิชาชีพภายนอกอย่างต่อเนื่องผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 2. สร้างเครือข่ายสหวิชาชีพภายนอก (2) แนวทางการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบันผ่านระบบดิจิทัล (2 แนวทาง) 1. ข้อมูลนักเรียนที่มีความเสี่ยงและแผนการป้องกัน 2. พัฒนาระบบการรายงานผล

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 ด้าน พบว่า

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน และ โรงเรียนมีการวางแผนจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วาสนา จินดาสวัสดิ์, 2564) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการเยี่ยมบ้านนักเรียน 100%

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนแยกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ทุกระดับชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียนชัย เจริญสุข, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน และนักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจน

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครอง โดยเฉพาะการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนทุกภาคเรียน และ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียนชัย เจริญสุข, 2566) ผลการวิจัยพบว่า จัดการสภาพแวดล้อมบริเวณสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการใช้หลักคุณธรรม บริการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วาสนา จินดาสวัสดิ์, 2564) ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการบูรณาการหลักพรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เชื่อมโยงกับ ICARE Model ด้วย 4 กิจกรรมโดยผ่านครูที่ปรึกษาของโรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการป้องกัน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการเยี่ยมบ้านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เปรมยุตา สุดจำ, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตามหลักกัลยาณมิตรประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามหลักพรหมวิหาร 4 ครูและผู้บริหารมีความรัก

Citation : Pasanook, N., Thongthip, T., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for the Development of Student care Management in the Digital age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District, Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 13–32. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.38>

ใคร่ปรารถนาดีต่อทุกคน ส่งเสริมการป้องกันและช่วยเหลือให้นักเรียนพ้นจากปัญหา มีความยินดีเมื่อนักเรียนผ่านพ้นปัญหานั้น ๆ และหลีกเลี่ยงการตัดสินใจนักเรียน

1.5 ด้านการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหา นักเรียน และ โรงเรียนมีการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วาสนา จินดาสวัสดิ์, 2564) ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการบูรณาการหลักพรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เชื่อมโยงกับ ICARE Model 4 กิจกรรมโดยผ่านครูที่ปรึกษาของโรงเรียนสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เปรมยุดา สุดจำ, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตามหลักกัลยาณมิตรประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.6 ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนมีการส่งต่อข้อมูลภายในให้กับครูประจำชั้นหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้การแก้ไขช่วยเหลือนักเรียนได้ทันที และ โรงเรียนมีการบันทึกการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนให้กับครูประจำชั้นหรือผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เปรมยุดา สุดจำ, 2565) ผลการวิจัยพบว่า การส่งต่อนักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตามหลักกัลยาณมิตรด้วยกิจกรรม และแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมครูที่ปรึกษาได้รับการอบรมเกี่ยวกับความรู้เรื่องการส่งต่อนักเรียน

2. วิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ ความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565) ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียนชัย เจริญสุข, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน และนักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน และความเป็นประโยชน์ของวิธีการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เปรมยุดา สุดจำ, 2565) ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการ คือ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วมด้วยกิจกรรมตามหลักกัลยาณมิตร ผลลัพธ์ คือ ประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียนชัย เจริญสุข, 2566) ผลการวิจัยพบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ

4. ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

Citation : นันทปรีชา พาสนุก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4),

13-32. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.38>

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 1. แนวทางการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในระบบดิจิทัล มี 3 แนวทางดังนี้ 1) ควรกำหนดนโยบาย ที่สอดคล้องกับโครงการในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน 2) ควรสร้างความตระหนักในการใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในระบบดิจิทัลให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ควรจัดทำคู่มือ โดยอ้างอิงตามมาตรฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. แนวทางการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ในระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก กำหนดระยะเวลา ชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ในระบบดิจิทัล 2) ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยการจัดทำคู่มือ พร้อมกำกับ ติดตามนิเทศ และรายงานผลสรุป สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียนชัย เจริญสุข, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ควรกำหนดนโยบายให้บุคลากรใช้คำพูดที่ไพเราะ อ่อนหวาน ด้วยความจริงใจ สนับสนุนส่งเสริม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เปรมยุตา สุตจำ, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตามหลักกัลยาณมิตรประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน 1. แนวทางการบันทึกสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายห้องเรียน ผ่านระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรมีการพัฒนาระบบให้สามารถแสดงผลการสรุปรายงานคัดกรองนักเรียน ผ่านระบบดิจิทัล สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ รายงานผลได้อย่างชัดเจน 2) ควรดำเนินการจัดทำคู่มือ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2. แนวทางการบันทึกสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน ผ่านระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรพัฒนาระบบแสดงผลการบันทึกสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน ผ่านระบบดิจิทัล 2) ควรกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล ให้มีความสำคัญกับความปลอดภัยของข้อมูล โดยมีมาตรการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต สอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนด้วย Google Sheets มีการบันทึกและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทียนชัย เจริญสุข, 2566) ผลการวิจัยพบว่า เปิดโอกาสให้บุคลากร นักเรียน และชุมชน พัฒนาปรับปรุงและใช้สื่อเทคโนโลยีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

3.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน 1. แนวทางการประเมินผลและรายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนทุกภาคเรียน ผ่านระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง 2) ควรตรวจสอบการประเมินผล รายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอย่างละเอียด ทุกขั้นตอน มีการตรวจสอบด้านที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสิทธิส่วนบุคคล 2. แนวทางการสำรวจความต้องการของนักเรียน พิจารณาเลือกกิจกรรมและสถานที่เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรจัดทำแบบสำรวจความต้องการนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมและสถานที่บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ที่นักเรียนมีความสนใจมากที่สุด 2) ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตรวจสอบความเสี่ยงในการจัดกิจกรรมและสถานที่เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน แนวทางในการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมโฮม

Citation : Pasanook, N., Thongthip, T., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for the Development of Student care

Management in the Digital age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District, Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 13–32. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.38>

รวม ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมและการพัฒนา นักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรอง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามี ความต่อเนื่องในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน

3.4 ด้านการป้องกัน 1. แนวทางการสรุปผลรายงานผลการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ผ่าน ระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจ มีการติดต่อสื่อสาร รายงานผลการป้องกัน 2) ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียน หน่วยงานรัฐ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการ 2. แนวทางการจัดกิจกรรมในการป้องกันปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง เฉพาะหน้าและระยะยาว มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรมีการจัดลำดับความเสี่ยงในฐานข้อมูล ปัญหาที่ไม่พึง ประสงค์ของนักเรียน เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง 2) ควรมีการจัดทำแผนการป้องกัน แบ่งแผน ป้องกัน ออกเป็นแผนการป้องกันทั้งเฉพาะหน้า และระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีแนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษา ควรมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นให้กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความยินดีเมื่อนักเรียนผ่านพ้น ปัญหา นั้น ๆ และหลีกเลี่ยงการตัดสินนักเรียน

3.5 ด้านการแก้ไขปัญหา 1. แนวทางการสรุปผลรายงานผลการแก้ปัญหานักเรียน ผ่านระบบ ดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรพัฒนาระบบรายงานผลการแก้ไขปัญหา ผ่านระบบดิจิทัล ให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหาทางป้องกัน 2) ควรจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ การสรุปผล รายงานผลการแก้ปัญหานักเรียน ผ่านระบบดิจิทัล 2. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาการแก้ไข ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานผลการ วิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาการแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล เห็นภาพรวมของโรงเรียน ข้อมูลควร เป็นข้อมูลชุดเดียว มีรูปแบบเดียวกัน ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน 2) ควรนำเสนอความสำเร็จ จากการ แก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างสร้างสรรค์ ในการลดความเสี่ยงภาพรวมของโรงเรียน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565) ผลการวิจัยพบว่า วิธีการช่วยเหลือและผลการช่วยเหลือ นักเรียน ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการติดต่อประสานงานและส่งรายงานผลการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้วยอุปกรณ์สื่อสารพกพา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บัวระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูและผู้บริหารมีความรักใคร่ปรารถนาดีต่อทุกคน ส่งเสริมการป้องกันและช่วยเหลือให้นักเรียนพ้นจากปัญหา มีความยินดีเมื่อนักเรียนผ่านพ้นปัญหานั้น ๆ และหลีกเลี่ยงการตัดสินนักเรียน

3.6 ด้านการส่งต่อ 1. แนวทางการติดตามและรายงานผลการส่งต่อนักเรียนไปยังสภานักเรียน ภายนอกอย่างต่อเนื่อง ผ่านระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรมีกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ PLC ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูประจำชั้น เพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องในการติดตามการส่งต่อ นักเรียนไปยังสภานักเรียนภายนอก 2) ควรสร้างเครือข่ายสภานักเรียนภายนอก การติดตามและรายงานผลการ ส่งต่อนักเรียนไปยังสภานักเรียนภายนอกอย่างต่อเนื่อง ผ่านระบบดิจิทัล 2. แนวทางการรายงานผลการ ช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบัน ผ่านระบบดิจิทัล มี 2 แนวทางดังนี้ 1) ควรมีข้อมูลนักเรียนที่มีความเสี่ยงใน

Citation : นันทปรีชา พาสงก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, และ วิเศษ ชินวงค์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในยุคดิจิทัล ตามหลักสังกัด 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 13-32. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.38>

ปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ จัดทำแผนการป้องกัน มีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบัน ผ่านระบบดิจิทัล 2) ควรพัฒนาระบบการรายงานผล ให้สามารถบอกรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลง่ายต่อการบริหารจัดการช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบัน ผ่านระบบดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพร่พลอย พัฒนะแสง, 2565) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน แนวทางการพัฒนา คือ สถานศึกษาควรใช้สังคมออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จตุพร บั้วระภา, 2566) ผลการวิจัยพบว่า การส่งต่อนักเรียน มีการส่งต่อด้วยความรักความปรารถนาดี มีใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงด้วยรักและซึ้ง

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎี แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จากนักวิชาการ 6 ด้าน มาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ได้ ดังภาพที่

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นการใช้ แบบประเมิน EQ และ SDQ ผ่านระบบดิจิทัล เพื่อรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยต้องมึนนโยบายที่ชัดเจน สร้างความตระหนักแก่บุคลากร จัดทำคู่มือตามมาตรฐาน และดำเนินการด้วยความเข้าใจ โดยยึดหลัก ปิยวาจา และสมานัตตตา

Citation : Pasanook, N., Thongthip, T., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for the Development of Student care Management in the Digital age According to the 4 Social Principles of Prasat School, Prasat District, Surin Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 13–32. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.38>

2. **ด้านการคัดกรองนักเรียน** การบันทึก สรุปรายงานผลการคัดกรองทั้งรายห้อง ภาพรวมโรงเรียนผ่านระบบดิจิทัล โดยพัฒนาระบบให้แสดงผล การวิเคราะห์ และรายงานได้อย่างชัดเจน จัดทำคู่มือการใช้งาน กำหนดสิทธิ์และมาตรการความปลอดภัยของข้อมูล อย่างเข้มงวด โดยยึดหลัก ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา

3. **ด้านการส่งเสริมนักเรียน** ประเมินผลรายงานกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ผ่านระบบดิจิทัล โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง รวมถึงการสำรวจความต้องการของนักเรียนผ่านแบบสำรวจ ในการเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมตัดสินใจและประเมินความเสี่ยง โดยยึดหลัก ปิยวาจา สมานัตตตา และทาน

4. **ด้านการป้องกัน** สรุปรายงานผลการป้องกันปัญหาผ่านระบบดิจิทัล โดยต้องได้รับความยินยอม และการสื่อสารที่ดีกับผู้ปกครอง รวมถึงการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ยังเน้นการ จัดลำดับความเสี่ยงจากฐานข้อมูล เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการ จัดทำแผนการป้องกันทั้งระยะสั้น และระยะยาว โดยยึดหลัก ปิยวาจา สมานัตตตา ทาน และอุตถจริยา

5. **ด้านการแก้ไขปัญหา** ระบบดิจิทัลในการสรุปและรายงานผลการแก้ไขปัญหาให้เป็นปัจจุบันสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันได้ รวมถึงการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อให้เห็นภาพรวมและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีข้อมูลชุดเดียวกัน และนำเสนอความสำเร็จ เพื่อลดความเสี่ยงภาพรวม โดยยึดหลัก อุตถจริยา และ สมานัตตตา

6. **ด้านการส่งต่อ** ติดตามและรายงานผลการส่งต่อนักเรียนไปยังสาขาวิชาชีพภายนอกอย่างต่อเนื่องผ่านระบบดิจิทัล โดยอาศัยกระบวนการ PLC ของครูเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างเครือข่ายกับสาขาวิชาชีพภายนอก รายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นปัจจุบันผ่านระบบดิจิทัล โดยต้องมีข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่เป็นปัจจุบัน และพัฒนาระบบการรายงานให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ โดยยึดหลัก ปิยวาจา อุตถจริยา และ สมานัตตตา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับโครงการในแผนปฏิบัติงานประจำปี
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการให้สามารถแสดงผลการสรุปคัดกรองนักเรียน ผ่านระบบดิจิทัล สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ รายงานผลได้อย่างชัดเจน
- 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน สถานศึกษาควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง
- 4) ด้านการป้องกัน สถานศึกษาควรมีการจัดลำดับความเสี่ยงในฐานข้อมูล ปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
- 5) ด้านการแก้ไขปัญหา สถานศึกษาควรมีการพัฒนากระบวนการรายงานผลการแก้ไขปัญหา ผ่านระบบดิจิทัล ให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหาทางป้องกัน

Citation : นันทปริษา พาสงก, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 13-32. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.38>

6) ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรมีข้อมูลนักเรียนที่มีความเสี่ยงในปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาได้
ทันท่วงที จัดทำแผนการป้องกัน มีการรายงานผลการช่วยเหลือนักเรียนเป็นปัจจุบันผ่านระบบดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล
โดยบูรณาการการใช้แอปพลิเคชันแบบประเมิน EQ และ SDQ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2) ควรมีการศึกษาการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้งาน ความยั่งยืนของระบบดิจิทัล สำหรับการ
บันทึกสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนรายห้องเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา

3) ควรมีการศึกษาบริบท ปัญหา อุปสรรคในการติดตามและรายงานผลการส่งต่อนักเรียนไป
ยังสาขาชีพภายนอกผ่านระบบดิจิทัล ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
พระเทพดิลก (ระแบบ วิฑูรย์คุณ). (2544). *ธรรมปริทัศน์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 43).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.
_____. (2548). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: ผลิตัมม์.
มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). *พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: ตัก
ศิลาการพิมพ์.
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54. *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(40 ก).
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: แม็ทซ์พอยท์.
สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). *สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *แนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12
ประการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
จตุพร บัวระภา. (2566). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2* [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
ธนะชัย เกิดพรธรรม. (2565). *แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. [วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].

- เทียนชัย เจริญสุข. (2566). การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลตามหลักสังกัดหมวด 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- เปรมยุตา สุดจำ. (2565). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตามหลักกัลยาณมิตร สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- พระครูโพธิสังวรคุณ (สมชาย คุณสีโร). (2565). รูปแบบการบริหารงานบุคคล ตามหลักสังกัดหมวด 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- แพรวพลอย พัฒนแสง. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- วาสนา จินดาสวัสดิ์. (2564). การพัฒนานวัตกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพุทธธรรมของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. [ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อดิพร เกิดเรือง. (2560). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 6(1), 80-81.

แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์
เขต 3

Guidelines for Implementing Safety Measures in Educational Institutions
According to the Five Precepts and Five Virtues of the School of
Educational Opportunity Expansion, under the Surin Primary Educational
Service Area Office, Area 3

จุฑามาศ สายสุด^{1*}, ลิน งามประโคน², และวิเศษ ชินวงศ์³
Jutamas Saisud^{1*}, Sin Ngamprakhon², and Wiset Chinnawong³

¹⁻³คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Master of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : jancyjung5@gmail.com

DOI : 10.14456/jasru.2025.39

Received : May 10, 2025; Revised : July 8, 2025; Accepted : July 10, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา “สพป.สุรินทร์ เขต 3” 2) เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา “สพป.สุรินทร์ เขต 3” 3) เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา “สพป.สุรินทร์ เขต 3” รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ใช้เป็นแบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา “สพป.สุรินทร์ เขต 3” ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 70 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา/รักษาการ 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนว 1 คน และครูฝ่ายปกครอง 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 210 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2. วิธีการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา “สพป.สุรินทร์ เขต 3” ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านละ 2 ประเด็น ได้ประเด็นละ 2 วิธี รวม 16 วิธี 3. แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยาย

Citation : Saisud, J., Ngamprakhon, S., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for Implementing Safety Measures in Educational Institutions According to the Five Precepts and Five Virtues of the School of Educational Opportunity Expansion, under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 33–48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

โอกาสทางการศึกษา “สพ.สุรินทร์ เขต 3” มี 4 ด้าน ด้านละ 2 ประเด็น ได้ประเด็นละ 2 แนวทาง รวม 16 แนวทาง

คำสำคัญ (Keywords) : การดำเนินงานความปลอดภัย, หลักเบญจศีล เบญจธรรม, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the current state of school safety operations in opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, 2) to examine the methods of implementing school safety operations based on the principles of the Five Precepts (Pañca-sīla) and the Five Virtues (Pañca-dhamma) in opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, and 3) to propose approaches for implementing school safety operations based on the principles of the Five Precepts and the Five Virtues in opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. The research employed a mixed methods research design. Quantitative data were collected using questionnaires from respondents. The sample size for this study was determined using the Krejcie and Morgan table for estimating sample size, drawn from all 70 opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 during the academic year 2024. Key informants included 1 school administrator or acting administrator, 1 guidance teacher, and 1 discipline teacher from each school, totaling 210 respondents. Additionally, structured interviews were conducted with 7 key informants. The statistical tools used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis for qualitative data.

The research findings revealed that: 1) The overall state of safety operations in opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 for 4 aspects was at a high level. 2) The methods of implementing school safety operations based on the Five Precepts (Pañca-sīla) and the Five Virtues (Pañca-dhamma) in opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 4 aspects, 2 issues on each aspect, and 2 methods for each issue, totaling 16 methods. 3) The proposed guidelines for implementing school safety operations based on the Five Precepts and the Five Virtues in opportunity expansion schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 4 aspects, 2 issues on each aspect, and 2 approaches for each issue, totaling 16 approaches.

Keywords : Safety Operations, The Five Precepts and Five Virtues, Opportunity Expansion School.

บทนำ (Introduction)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มีการวางแนวทางเพื่อบริหารจัดการหรือป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังจากเกิดเหตุจนครบกระบวนการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) แม้

Citation : จุฑามาศ สายสุด, สัน งามประโคน, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลัก

เบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 33-48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

กระนั้นก็ตาม การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติของหน่วยงานต่าง ๆ ยังคงมีอุปสรรคและความท้าทายหลายมิติ

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม 2) ปลุกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และโซเชียลอย่างสร้างสรรค์ 3) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และ 4) พัฒนาบทบาทและภารกิจด้านความปลอดภัยของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมในโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

แม้จะมีนโยบายและแนวทางที่ชัดเจนจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ยังเกิดคำถามขึ้นว่า "แม้ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นนโยบายสำคัญและมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน แต่ในการนำนโยบายเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการหลักสูตรและเบญจธรรม จะมีปัจจัยความสำเร็จหรือข้อจำกัดที่ควรพิจารณาอย่างไร เพื่อให้การดำเนินงานความปลอดภัยเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
3. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ความหมายของความปลอดภัย คือ ภาวะของการรอดพ้นจากอันตราย ความเสี่ยง รวมถึงความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน (กัมปนาท นาคบัว, 2565) โดยเป็นการใช้ชีวิตอย่างปราศจากความเสี่ยง มีความมั่นใจ และมีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (จารุวรรณ เหยิบไธสงค์, 2563) ความปลอดภัยยังรวมถึงการมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงปัญหาที่ส่งผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น (ปราณี อินทรักษา, 2554) ในระดับองค์กร ยังเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่เป็นระบบ (ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560) สรุป ความปลอดภัยคือ การดำรงชีวิตที่ปราศจาก

Citation : Saisud, J., Ngamprakhon, S., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for Implementing Safety Measures in Educational Institutions According to the Five Precepts and Five Virtues of the School of Educational Opportunity Expansion, under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 33–48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

อันตรายต่อตนเอง ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน ผ่านการป้องกัน หลีกเลี่ยงความเสี่ยงและพฤติกรรมที่ก่อปัญหา ทั้งในระดับบุคคลและระดับระบบการจัดการ

ความหมายของความปลอดภัยของสถานศึกษา คือ การดำเนินการเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่นักเรียนตลอดช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน (ชิต แก้วมณี, 2545) ถือเป็นบทบาทสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) การดำเนินการนี้ต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองและส่งเสริมสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งแนวคิดความปลอดภัยสำหรับเด็กนี้มีพื้นฐานพัฒนาการมายาวนาน (กฤษฎา ศรีสุชาติ, 2559) แม้การปฏิบัติอาจพบความท้าทาย แต่ความปลอดภัยของนักเรียนยังคงเป็นสิทธิพื้นฐานที่ต้องได้รับการดูแล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) สรุป ความปลอดภัยของสถานศึกษา คือ การดำเนินการร่วมกันของทุกฝ่ายตามกรอบกฎหมาย เพื่อป้องกันอันตรายและคุ้มครองสวัสดิภาพของนักเรียนในทุกมิติระหว่างที่อยู่ในความดูแลของสถานศึกษา

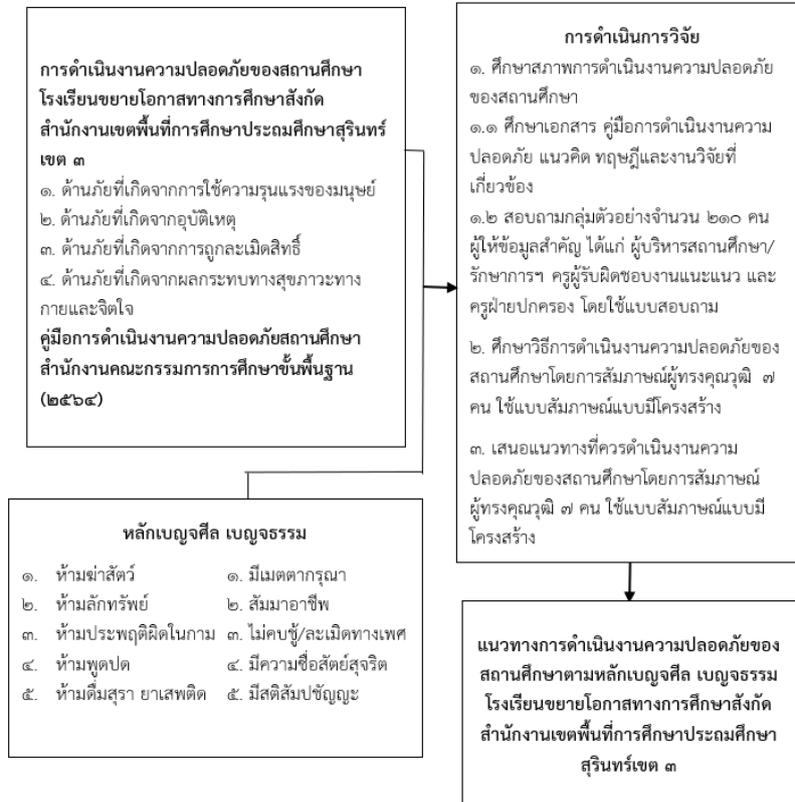
การดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรการป้องกันอุบัติเหตุในด้านกายภาพและกิจกรรมต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ควบคู่กับกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเมื่อเกิดเหตุ การดำเนินงานนี้เน้นบทบาทบุคลากรและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อจัดการกับภัยอันตรายหลากหลายรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2564) สรุปโดยย่อที่สุด การดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษาคือ การใช้มาตรการป้องกันควบคู่กับกระบวนการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อรับมือกับภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

หลักธรรมเบญจศีลและเบญจธรรม เป็นหัวใจพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา เบญจศีล คือ ข้อปฏิบัติ 5 ประการเพื่อละเว้นการกระทำชั่วทางกายและวาจา เช่น ไม่ฆ่า ไม่ลัก ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดเท็จ ไม่ดื่มสุรา (คณาจารย์สำนักพิมพ์เสียงเชียง, 2549) ซึ่งเป็นพื้นฐานความสงบสุข (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตโต, 2551) ส่วนเบญจธรรม คือ หลักปฏิบัติ 5 ประการที่ส่งเสริมให้ประพฤติดีงามและพัฒนาจิตใจ เช่น เมตตากรุณา สัมมาอาชีวะ สัจจะ (บุญมี แทนแก้ว, 2545) หลักธรรมทั้งสองนี้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างดีงาม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตาม หลักเบญจศีลเบญจธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายละเอียด	ประชากร (Population)	กลุ่มตัวอย่าง (Sample)
ประเภท	โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567
สังกัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
จำนวน สถานศึกษา	81 โรงเรียน	70 โรงเรียน
วิธีการกำหนด ขนาด	-	กำหนดขนาดโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan
วิธีการสุ่ม	-	ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	-	1. ผู้บริหารสถานศึกษา/รักษาการฯ 1 คน 2. ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนว 1 คน 3. ครูฝ่ายปกครอง 1 คน
จำนวนผู้ให้ข้อมูล สำคัญรวม	-	210 คน (3 คน 70 สถานศึกษา)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม ที่ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม ให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 1 ชุด มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 4 ด้าน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับวิธีและแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 โดยคัดเลือกประเด็นคำถามจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดด้านละ 2 ข้อ มาออกแบบ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน โดยการตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๗ รูป/คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับวิธีและแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูล ที่รวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบ วิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถาม หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งค่าดัชนี IOC ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามได้ค่า $IOC = 0.67$ ขึ้นไป ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) นำข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกไปเทียบกับค่าวิกฤติ ($\alpha=.05$) โดยมีค่าระหว่าง 0.20-1.00 เป็นข้อที่นำไปใช้ได้ นำแบบสอบถามในข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ได้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า 0.964 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ชนิด 5 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนวิเคราะห์ค่า สถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์เพื่อหาระดับสภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S. D.$)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประมวลผลและนำข้อสรุปผลการสัมภาษณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) สรุปวิธีและแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ผลการวิจัย (Research Results)

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 4.18 เรียงจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ค่าเฉลี่ย 4.29 ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ค่าเฉลี่ย 4.28 ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ค่าเฉลี่ย 4.19 ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ค่าเฉลี่ย 3.96

2. วิธีการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 4 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ 1.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้ระเบิด 1) จัดกิจกรรมโดยวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ หลักเบญจธรรม มีความเมตตากรุณา 2) จัดทำคู่มือความปลอดภัยและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ หลักเบญจธรรม มีความเมตตากรุณา 1.2 สถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการแก้ปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตราย 1) จัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ 2) ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ

2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ 2.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเผชิญเหตุภัยจากธรรมชาติ 1) ซักซ้อมเผชิญเหตุ เสริมความรู้ความเข้าใจจากภัยธรรมชาติรูปแบบต่างๆ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีสติสัมปชัญญะ 2) สำรองจัดทำแผนเผชิญเหตุป้องกันภัย สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีสติสัมปชัญญะ 2.2 สถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารประสานงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนได้ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ 2) จัดทำข้อมูลเบอร์โทรติดต่อเพื่อช่วยเหลือได้ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ

3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ 3.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการดำเนินชีวิต จากการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคมและ 1) จัดกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้เคารพสิทธิหน้าที่ และเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ เบญจธรรม มีเมตตากรุณา สัมมาอาชีวะ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะด้านอาชีพอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ เบญจธรรม มีเมตตากรุณา สัมมาอาชีวะ 3.2 สถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม 1) คณะกรรมการเฝ้าระวัง คัดกรอง และจัดทำข้อมูลนักเรียน สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามพูดปด หลักเบญจธรรม มีเมตตากรุณา มีความซื่อสัตย์สุจริต 2) ประสานงานความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ หลักเบญจธรรม มีเมตตากรุณา

Citation : จุฑามาศ สายสุด, สัน งามประโคน, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 33-48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ 4.1 สถานศึกษาจัดให้มี คณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดการเกี่ยวกับภาวะจิตเวชของผู้เรียน 1) แต่งตั้งคณะทำงานเฝ้าระวัง สืบสวน คัดกรอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยง สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรายาเสพติด หลักเบญจธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ 2) ผู้รับผิดชอบจัดข้อมูลเบอร์โทรเพื่อติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรายาเสพติด หลักเบญจ ธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ 4.2 สถานศึกษามีการกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชและ ความผิดปกติด้านจิตใจของผู้เรียน 1) จัดกิจกรรมโดยเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล ห้ามพูดปด ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้ชีวิต และการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับหลัก เบญจศีล ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีสติสัมปชัญญะ

วิธีการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓

๑. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

<p>๑.๑. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้ระเบิด และสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๑.๑.๑ จัดกิจกรรมอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบิดให้แก่ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ (หลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ หลักเบญจธรรม มีความเมตตากรุณา)</p> <p>๑.๑.๒ จัดทำคู่มือความปลอดภัยของสถานศึกษามาตรับวิธีของโรงเรียนและชักซ้อมแผนเผชิญเหตุเกี่ยวกับภัยจากรระเบิด (หลักเบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์หลักเบญจธรรม มีความเมตตากรุณา)</p>	<p>๑.๒. สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการแก้ปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตราย ตามคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๑.๒.๑ จัดตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถและหามาตรการร่วมกันในการแก้ไขปัญหการใช้สารเคมีและวัตถุอันตราย (เบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรายาเสพติด หลักเบญจธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p> <p>๑.๒.๒ ร่วมกันปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดร่วมกันอย่างเคร่งครัด ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน (เบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรายาเสพติด หลักเบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p>
---	---

๒. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

<p>๒.๑. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเผชิญเหตุภัยจากธรรมชาติ และสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๒.๑.๑ จัดกิจกรรมซ้อมเผชิญเหตุ เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากภัยธรรมชาติรูปแบบต่างๆ (เบญจศีล ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด หลักเบญจธรรม มีสติสัมปชัญญะ)</p> <p>๒.๑.๒ สำรวจสภาพบริบทสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุป้องกันภัยจากธรรมชาติ (เบญจศีล ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีสติสัมปชัญญะ)</p>	<p>๒.๒. สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารประสานงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนได้ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ ตามคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๒.๒.๑ แต่งตั้งคณะทำงานแบบมีส่วนร่วมในการประสานงานติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p> <p>๒.๒.๒ จัดทำข้อมูลเบอร์โทรศัพท์ต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือได้ทันเหตุการณ์ (เบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p>
--	---

๓. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ

<p>๓.๑. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการดำเนินชีวิต จากกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคมและสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๓.๑.๑ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักรู้เคารพสิทธิหน้าที่ และเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น (เบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ เบญจธรรม มีเมตตา กรุณา สัมมาอาชีวะ)</p> <p>๓.๑.๒ จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะด้านอาชีพอย่างรอบด้านให้นักเรียนและผู้ปกครอง (เบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามลักทรัพย์ เบญจธรรม มีเมตตากรุณา สัมมาอาชีวะ)</p>	<p>๓.๒. สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม และสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๓.๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการในการเฝ้าระวัง คัดกรอง และจัดทำข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม (เบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามทุบตบหลักเบญจธรรม มีเมตตากรุณา มีความซื่อสัตย์สุจริต)</p> <p>๓.๒.๒ ประสานงานความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เบญจศีล ห้ามฆ่าสัตว์ เบญจธรรม มีเมตตากรุณา)</p>
--	---

๔. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพร่างกายและจิตใจ

<p>๔.๑. สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดการเกี่ยวกับภาวะจิตเวชของผู้เรียนและสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๔.๑.๑ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ เฝ้าระวัง สำรวจ คัดกรอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรายาเสพติด เบญจธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p> <p>๔.๑.๒ จัดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมและจัดข้อมูลเบอร์โทรเพื่อติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียนที่มีภาวะจิตเวช (เบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรายาเสพติด เบญจธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p>	<p>๔.๒. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชและความผิดปกติทางจิตใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา</p> <p>๔.๒.๑ จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชโดยเชิญผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน (หลักเบญจศีล ห้ามทุบตบ ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติสัมปชัญญะ)</p> <p>๔.๒.๒ จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้ชีวิต และการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนในโรงเรียน (เบญจศีล ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด เบญจธรรม มีสติสัมปชัญญะ)</p>
---	---

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง วิธีการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

Citation : จุฑามาศ สายสุด, ลิน งามประโคน, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 33–48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

3. แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีดังนี้

1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ พบว่า 1. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้ระเบิด 1) ควรเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญมาจัดกิจกรรมอบรมเสริมสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากระเบิด และ 2) ควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยตามบริบทของตนเองและฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุในทุกๆปี 2. การจัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการแก้ปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตราย 1) ควรจัดให้มีคณะกรรมการ ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อประสานงานและขอความร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาระเบิดและวัตถุอันตราย และ 2) ควรประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวางแผน กำหนดมาตรการร่วมกัน กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตรายทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ พบว่า 1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเผชิญเหตุภัยจากธรรมชาติ 1) ควรสำรวจข้อมูลความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชน และ 2) ควรจัดทำช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้และตระหนักถึงผลกระทบจากภัยธรรมชาติ 2. จัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารประสานงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนได้ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ 1) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการโดยใช้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 2) ควรมีช่องทางการสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสะดวกต่อการประสานงานทั้งในและนอกสถานศึกษา

3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ พบว่า 1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการดำเนินชีวิต จากการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม 1) ควรจัดกิจกรรมเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนอย่างรอบด้านโดยมี ผู้ปกครองและชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และ 2) ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ให้นักเรียนเข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตนเอง 2. จัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม 1) ควรจัดให้มีคณะกรรมการในการสำรวจ เฝ้าระวังนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ และ 2) ควรจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำข้อมูลนักเรียนและคำนึงถึงเรื่องการเปิดเผยข้อมูล เพื่อช่วยเหลือและส่งต่อไปกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ พบว่า 1. จัดให้มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการจัดการเกี่ยวกับภาวะจิตเวชของผู้เรียนและสอดคล้องกับคู่มือการ 1) ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลและส่งต่อนักเรียนที่มีภาวะจิตเวช 2) ควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ เฝ้าระวัง สังเกตอาการและพฤติกรรมนักเรียนทำความเข้าใจนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม 2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชและความผิดปกติด้านจิตใจของผู้เรียน 1) ควรเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ มาให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน และ 2) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สภาพการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จำนวน 4 ด้าน พบว่า

1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้ระเบิด และสถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการแก้ปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตราย (พระสุรชัย สุรชโย และคณะ, 2567) ได้ศึกษาเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษากับการพัฒนาปัญญาและคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า มีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นประจำ 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัยทั้ง 6 ด้าน

2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเผชิญเหตุภัยจากธรรมชาติ สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารประสานงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนได้ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับภัยธรรมชาติ (นนทนิ พิทักษ์ภควิวัฒน์, 2564) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการรับมือกับภัยพิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้เรื่องภัยพิบัติหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการดำเนินชีวิต จากกรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลนักเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม (ศุภธัช ศรีวิวัฒน์, 2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลไกการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ที่ประสบปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ด้านการดำเนินการเมื่อเกิดความรุนแรงโดยภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลางซึ่งเมื่อมีการพบเห็นความรุนแรงพบว่า ผู้พบเห็นมักจะมีความรู้สึกรับรองอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่มักจะไม่ได้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดความช่วยเหลือต่อเด็กที่ถูกกระทำ

4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ สถานศึกษาจัดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดการเกี่ยวกับภาวะจิตเวชของผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชและความผิดปกติด้านจิตใจของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) พบว่า แนวทางการปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการปลุกฝัง และด้านการปราบปราม

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

- วิทยากรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระเบิด
- จัดทำคู่มือตามบริบทและฝึกซ้อมตามแผนเผชิญเหตุ
- ประสานงานชุมชนแก้ไขปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตราย
- ร่วมวางแผน กำหนดมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตราย

2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

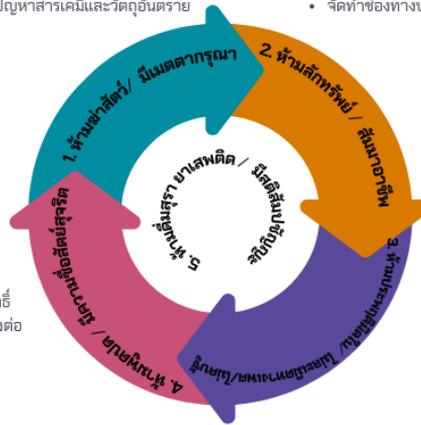
- สำรวจความเสี่ยงและจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเอาตัวรอดจากภัยธรรมชาติ
- จัดทำช่องทางประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- สำรวจความเสี่ยง ฝึกทักษะการเอาตัวรอดจากภัยธรรมชาติ
- จัดทำช่องทางประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ

- จัดทักษะเสริมอาชีพอย่างรอบด้าน
- เสริมสร้างความเข้าใจ เห็นคุณค่าในตนเอง
- คณะทำงานสำรวจเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงละเมิดสิทธิ
- คณะกรรมการจัดทำข้อมูลเพื่อช่วยเหลือและส่งต่อ

4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ

- ประสาน ดูแล ส่งต่อภาวะจิตใจ
- เฝ้าระวัง สังเกต เสริมความเข้าใจ และช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
- ผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้เกี่ยวกับจิตเวช
- จัดกิจกรรมเสริมความตระหนักรู้ เห็นคุณค่า

ภาพที่ 3 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ควรมีแผนป้องกัน ให้ความรู้ เยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง
- 2) ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ควรให้ความรู้ มีแผนป้องกันภัย และเยียวยาผู้ประสบเหตุ ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 3) ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ ควรมีแผนป้องกันและให้ความรู้ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในสิทธิของตนเอง

Citation : Saisud, J., Ngamprakhon, S., & Chinnawong, W. (2025). Guidelines for Implementing Safety Measures in Educational Institutions According to the Five Precepts and Five Virtues of the School of Educational Opportunity Expansion, under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 33–48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

4) ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ควรให้ความรู้ มีแผนป้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ควรเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญมาจัดกิจกรรมอบรมเสริมสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากระเบิด

2) ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ควรสำรวจข้อมูลความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชน และจัดกิจกรรมอบรมเรื่องภัยธรรมชาติเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเอาตัวรอดจากภัยธรรมชาติ

3) ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ควรจัดให้มีคณะทำงานในการสำรวจ เฝ้าระวังนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ์

4) ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ควรเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะจิตเวชแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน และหากพบว่ามีนักเรียนที่มีภาวะจิตเวช ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลและส่งต่อ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบทักษะการเอาตัวรอดจากภัยในรูปแบบต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

กฤษฎา ศรีสุชาติ. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].

กัมปนาท นาคบัว. (2565). *การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

จรรุวรรณ เหยิบไธสงค์. (2563). *การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต].

ชัต แก้วมณี. (2545). *สภาพและปัญหาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 3* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

นนทวัฒน์ อ้นอารี. (2566). *การจัดระบบมาตรการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานสำหรับพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมสินสาคร จังหวัดสมุทรสาคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].

นนทนี พิทักษ์ภควิวัฒน์. (2564). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการรับมือกับภัยพิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.

บุญมี แทนแก้ว. (2545). *พุทธปรัชญาเถรวาท*. โรงพิมพ์โอ.เอส.พรินติ้ง.

Citation : จุฑามาต สายสุด, สีน งามประโคน, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 33-48. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.39>

- ปราณี อินทรักษา. (2554). การศึกษาการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (พิมพ์ครั้งที่ 11). สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.
- พระสุรชัย สุรชโย, พระครูวินัยธรปรีชา ปรีชาโน, พระครูสมุห์อำนาจ กตปุญโญ. (2567). ความปลอดภัยในสถานศึกษากับพัฒนาปัญญาและคุณธรรม. *Journal of Education and Social*, 1(2), 45–54.
- ละเอียด ศรีโสภะ. (2556). การประยุกต์หลักเบญจศีลเบญจธรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านคำข่า อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- ศุภธัช ศรีวิวัฒน์. (2560). การพัฒนาโครงการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประสบปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว. *วารสารสหวิทยาการจัดการ*, 1(1), 79–82.
- ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศปอส.). (2560). ระบบการจัดการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (2535). *เบญจศีล เบญจธรรม เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 29). โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- Cheyne, A., Tomás, J. M., & Oliver, A. (2002). The effects of organizational and individual factors on occupational accidents. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 75(4), 473–488.
- Li, S.-j., Wu, C. S. T., & Wong, H. T. (2015). School safety and children health in a post-disaster community: Implications to collaborative care and service learning in school health. School of Nursing The Hong Kong Polytechnic University Hong Kong Special Administrative Region, *Journal of Acute Disease*, 46–50.
- Mayer, M. J., Nickerson, A. B., & Jimerson, S. R. (2021). Preventing school violence and promoting school safety: Contemporary scholarship advancing science, practice, and policy. *School Psychology Review*, 50(1), 131–142.
- Oliver, A., Cheyne, A., Tomás, J. M., & Cox, S. (2002). The effects of organizational and individual factors on occupational accidents. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 75(4), 473.
- Varjas, K., Henrich, C. C., & Meyers, J. (2009). Urban middle school students' perceptions of bullying, cyberbullying, and school safety. *Journal of School Violence*, 8(2), 159–176.

Citation : จุฑามาศ สายสุด, สีน งามประโคน, และ วิเศษ ชินวงศ์. (2568). แนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ตามหลัก
เบญจศีล เบญจธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสาร
ราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 33-48. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.39>

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People
ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
The Development of Learning Achievement on Relation with Other People by
Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student

พรนิภา ตอพล ^{1*}, พรทิพย์ ตั้งพงษ์ ², และสุชาติ หอมจันทร์ ³
Phonnipha Tophon^{1*}, Prontip Thangpong², and Suchart Homjan³

¹⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์; Faculty of Education, Buriram Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; Email : phonnipha1976@gmail.com

DOI : 10.14456/jasrru.2025.40

Received : May 17, 2025; Revised : July 17, 2025; Accepted : July 20, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างประเทศ แต่ผู้เรียนยังขาดทักษะในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์และเสริมความมั่นใจในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ใช้รูปแบบ One Group Pre-test Post-test Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 4.41

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่ใช้บริบทจริงสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ครูควรผสมกิจกรรมบทบาทสมมติและการทำงานกลุ่มเข้ากับเทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชัน ยูทูป และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างบทเรียนที่เน้นภาพและมีปฏิสัมพันธ์ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ยุคดิจิทัล ที่ต้องการข้อมูลป้อนกลับทันทีและการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

คำสำคัญ (Keywords) : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร, ความพึงพอใจ

Citation : Tophon, P., Thangpong, P., & Homjan, S. (2025). The Development of Learning Achievement on Relation with

Other People by Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 49–62. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.40>

Abstract

English serves as an essential tool for international communication; however, learners often struggle to use it effectively. Developing English skills through the Communicative Approach can enhance learning outcomes and build confidence in real-life language use. This research aims to: 1) compare the academic achievement of 10th-grade students before and after receiving instruction based on the communicative language teaching approach in the "Relation with Other People" learning unit, and 2) study the satisfaction of grade 10 students toward the instruction based on the Communicative Approach. The sample for this study consisted of 40 of grade 10 students from Bankruatwittayakarn School in the second semester of the 2024 academic year. The students were selected through cluster random sampling, with the classroom as the unit of randomization. This study was Quasi-Experimental Research using a One Group Pre-test Post-test Design. The research instruments included: 1) lesson plans based on the Communicative Approach, 2) an achievement test for the "Relation with Other People" learning unit and 3) a student satisfaction questionnaire regarding the communicative language teaching approach. The statistics for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and t-test. The findings of the research were as follows:

1. A comparison of the academic achievement before and after learning, using the achievement test for the "Relation with Other People" learning unit, showed significantly higher post-test scores than pre-test scores at the .05 level.
2. Students' satisfaction with the instruction of the "Relation with Other People" learning unit based on the Communicative Approach was at a high level, with a mean score of 4.41.

Communicative Approach using authentic contexts can significantly enhance students' academic achievement. Therefore, teachers should integrate role-playing activities and group work with technology such as applications, YouTube, and social media to create visual and interactive lessons that meet the needs of digital native learners who require immediate feedback and real-life connections.

Keywords : Learning Achievement, Communicative Approach, Satisfaction

บทนำ (Introduction)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลก ในปี พ.ศ. 2557 โดยมีผู้ใช้ภาษาอังกฤษทั่วโลกประมาณ 1.52 พันล้านคน จาก 186 ประเทศ ทำให้เป็นภาษาที่แพร่หลายที่สุดในโลก นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังครองความเป็นผู้นำในสื่อออนไลน์ โดยมีเว็บไซต์มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 52.1) ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการนำเสนอเนื้อหา (International Center for Language Studies, 2024) จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาการแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก ซึ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี

Citation : พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, และ สุชาติ หอมจันทร์. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other Peopleตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 49–62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

ระหว่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) จากความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ตลอดจนเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.) ดังนั้น การเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนภาษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตลอดจนวิธีการสอนที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีและแนวคิด เป็นการศึกษาความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา หน้าที่ของภาษา ความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดแนวการสอน วิธีสอน และเทคนิคการสอน ที่แตกต่างกันออกไปเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาได้ผลและมีประสิทธิภาพตรงตามความมุ่งหวังของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การสื่อสารภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคมโลก การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงไม่ควรมุ่งเน้นเพียงแต่ความรู้ทางด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ แต่ควรให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ และการใช้ภาษาในบริบทที่หลากหลาย (Richards, 2006)

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ ปีการศึกษา 2564-2566 ซึ่งจัดสอบโดยสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ) มีผลคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ดังนี้ ปีการศึกษา 2564 ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.01 คะแนน ปีการศึกษา 2565 ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 22.98 คะแนน ปีการศึกษา 2566 ค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.96 คะแนน จากคะแนนดังกล่าว พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อศึกษารายละเอียดของคะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 สาระการเรียนรู้ พบว่า สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร นักเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำเมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในสาระอีก 3 สาระ ซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับรายงาน การสรุปผลการวิเคราะห์ความสามารถของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากคะแนน O-NET โดยการพิจารณาค่าร้อยละของค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละกลุ่มสาระและ แต่ละช่วงชั้น ระหว่างปีการศึกษา 2564-2566 รายวิชาภาษาอังกฤษ (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน, 2568) กล่าวคือ นักเรียนมีจุดอ่อนในเรื่องภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชชัย บุณนาค (2561) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปี 2564-2568 โดยมีข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ มุ่งเน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา บูรณาการเทคโนโลยี และจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจนำการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางภาษาในบริบทที่หลากหลาย และมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Citation : Tophon, P., Thangpong, P., & Homjan, S. (2025). The Development of Learning Achievement on Relation with

Other People by Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 49–62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกได้ภายหลังจากกระบวนการเรียนรู้ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ หรือทักษะต่าง ๆ ซึ่งสามารถวัดผลได้ด้วยเครื่องมือประเมิน เช่น แบบทดสอบ (Bloom, Benjamin, 1956) พรชัย ทุมพั้ง (2558) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยตัดสินเป็นระดับผลการเรียน ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ต้องอาศัยความพยายามในการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะบุคคล ผกามาศ คงเกื้อ (2558). กล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงและประสบการณ์การเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้วว่าเกิดการเรียนรู้เท่าใด ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ต้องอาศัย ความพยายาม การเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะโดยมีองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เช่น สติปัญญา แรงจูงใจ วัดได้จากระดับผลการเรียนของนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ปริมาณและทักษะของความรู้ในสาขาวิชาที่บุคคลได้รับลักษณะการจัดองค์ประกอบและโครงสร้างของความรู้และการใช้ประโยชน์โครงสร้างของความรู้ ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การคิดเชิงสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ อนุวัติ คุณแก้ว (2562) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทางด้านความรู้ ความสามารถ และ ทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้ หรือได้รับการสอนและการฝึกฝนมาแล้ว ว่าผู้เรียนมีความรอบรู้มากน้อยเพียงใด

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกได้หลังจากผ่านการเรียนการสอน โดยมีวัดจากคะแนนสอบ หรือผลการประเมินตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนหรือแผนการจัดการเรียนรู้

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) หรือ Communicative Language Teaching (CLT) เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษา ในการสื่อสารจริง (Littlewood, William, 1981) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) จัดเป็นแนวการสอน (Approach) มากกว่าทฤษฎีสอน เพราะหมายถึงหลักการ ที่หลากหลาย ที่สะท้อนมุมมองในการสื่อสารและการเรียนภาษาซึ่งสามารถใช้สนับสนุนความหลากหลาย ของกระบวนการในชั้นเรียนได้ (Richards and Rodgers (1999) นอกจากนี้ Savignon Sandra J (2002) เสริมว่า กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น การทำงานกลุ่ม การเล่นเกมบทบาท และการโต้ตอบในสถานการณ์สมมติ โดยครูผู้สอนทำหน้าที่

Citation : พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, และ สุชาติ หอมจันทร์. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with

Other Peopleตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 49-62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

เป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้มากกว่า การถ่ายทอดความรู้แบบทางเดียว ธีรวิวัฒน์ ศรีศรีรัมย์ (2553) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวทางการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อความหมายตามสภาพของสังคม สถานการณ์ และความจำเป็น โดยเน้นทักษะในด้านการพูดเป็นส่วนใหญ่ ในบางครั้งอาจจะมีชื่อเรียกว่า Function-Notional Approach โดยผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาในขอบเขต หรือในระดับที่อย่างน้อยที่สุด สามารถสื่อความหมายในสังคมได้ (Threshold level)

ขั้นตอนการสอนตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีหลากหลายรูปแบบ รูปแบบที่ได้รับความนิยมและเข้าใจง่ายคือโมเดล 3Ps ซึ่งประกอบด้วยขั้นนำเสนอ (Presentation) ขั้นฝึกฝน (Practice) และขั้นผลิตหรือประยุกต์ใช้ (Production) โดยครูจะเริ่มจากการแนะนำโครงสร้างภาษา หรือคำศัพท์ในบริบทที่เหมาะสม จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนในลักษณะที่ควบคุมได้บางส่วน และจบด้วยกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาอย่างอิสระในสถานการณ์ใกล้เคียงกับชีวิตจริง (Harmer, 2007; Richards & Rodgers, 2014) นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน 5 ขั้น ได้แก่ การสร้างบริบท (Set the Context) การแนะนำภาษาเป้าหมาย (Introduce the Target Language) การฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) การฝึกแบบกึ่งอิสระ (Semi-controlled Practice) และการใช้ภาษาอย่างอิสระผ่านภาระงานสื่อสาร (Free Production) ซึ่งล้วนส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะภาษาในลักษณะองค์รวมโดยเน้นการสื่อสารเป็นหัวใจหลักตามแนวคิด Communicative Language Teaching (Canale & Swain, 1980; Larsen-Freeman & Anderson, 2011)

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถเลือกใช้ภาษา หรือตีความหมายภาษาได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

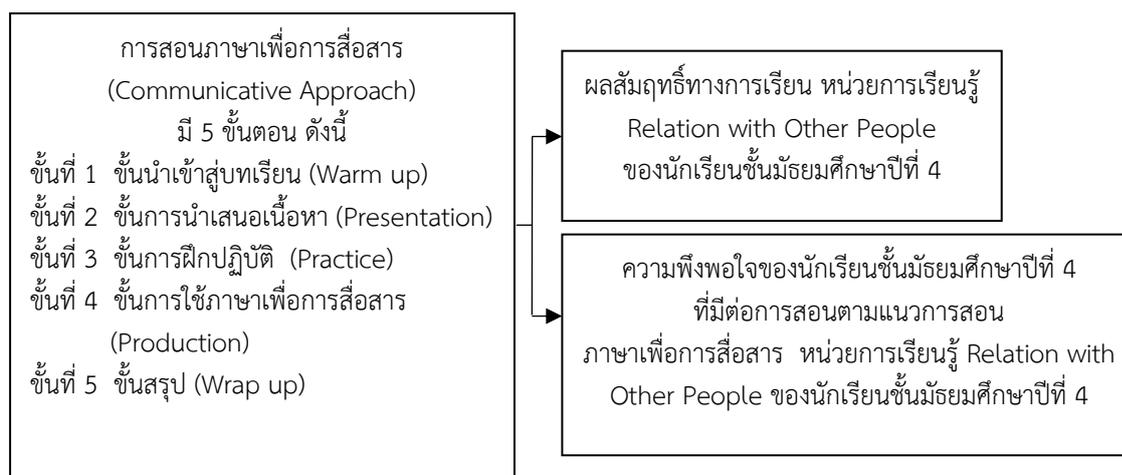
1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม และเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) เพื่อนำเสนอคำศัพท์ โครงสร้าง หรือรูปแบบภาษาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน โดยเน้นความเข้าใจความหมายและบริบทการใช้
3. ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) เพื่อฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ควบคุม เพื่อสร้างความมั่นใจและทักษะพื้นฐาน ก่อนนำไปใช้จริง
4. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนรู้ไปแล้วอย่างอิสระในบริบทจริงหรือจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงชีวิตจริงมากที่สุด
5. ขั้นสรุป (Wrap up) เพื่อทบทวนเนื้อหาที่เรียน สรุปประเด็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ รวมถึงประเมินตนเอง

ความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relation with Other People)

ความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relation with Other People) คือ หน่วยการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา อ31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยหน่วยย่อยในการจัดการเรียนรู้ 5 หน่วยย่อย ได้แก่ Congratulations and Commiserations, Request Help, Offering Help, Direction และ Shopping โดยจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงทางภาษา ผ่านการฝึกฝนจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังแสดงตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในรายวิชาภาษาอังกฤษรหัสวิชา อ31102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2566) มีเนื้อหา คือ หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา อ31102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 13 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 476 คน ซึ่งโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ได้จัดนักเรียนเข้าเรียนแบบคละความสามารถในทุกห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา อ31102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน

Citation : พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, และ สุชาติ หอมจันทร์. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with

Other Peopleตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 49-62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 40 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

1.3 ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

ตัวแปรต้น การสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตัวแปรตาม 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาในการจัดการเรียนการสอน 10 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Congratulations and Commiserations

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง Request Help

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง Offering Help

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง Direction

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง Shopping

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประเมินโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการประเมิน 5 ระดับ โดยให้ความเหมาะสม ดังนี้ เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน เหมาะสมปานกลางให้ 3 คะแนน เหมาะสมน้อยให้ 2 คะแนน และเหมาะสมน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน โดยเกณฑ์การยอมรับความเหมาะสม จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยค่าถามแต่ละข้อ หากข้อใดมีค่าเฉลี่ย “ดี” ถึง “ดีมาก” จึงจะ ยอมรับ นอกจากนั้นค่าเฉลี่ยรวมจะต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ “ดี” ซึ่งกำหนดค่าเฉลี่ยดังนี้ คะแนน 1.00-1.50 หมายถึงความเหมาะสมควรปรับปรุง คะแนน 1.51-2.50 หมายถึงความเหมาะสมพอใช้ คะแนน 2.51-3.50 หมายถึงความเหมาะสมปานกลาง คะแนน 3.51-4.50 หมายถึงความเหมาะสมดี คะแนน 4.51-5.00 หมายถึงความเหมาะสมดีมาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนั้น เกณฑ์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จึงต้องมีค่าตั้งแต่ 3.51 แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 5 แผน มีคุณภาพและความเหมาะสมเฉลี่ย 4.77 ซึ่งมีคุณภาพและความเหมาะสมในระดับ ดีมาก

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงเชิงเนื้อหา (content validity) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียนห้องอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้รับการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People แล้วนำผลการสอบมาหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยาก (p) ของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตร(บุญชม ศรีสะอาด, 2553) จากนั้นเลือกข้อสอบ จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าความยาก

Citation : Tophon, P., Thangpong, P., & Homjan, S. (2025). The Development of Learning Achievement on Relation with

Other People by Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 49–62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

ง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก ที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดนี้มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.42-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20-0.95 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson แบบ KR-20 (อพันธ์รี พูลพุทธา, 2565 : 129) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941

2. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน รวม 15 ข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก 2.51-3.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง พึงพอใจน้อย และ 1.00-1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด จากนั้นผู้วิจัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อพิจารณาตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 ทั้ง 15 ข้อ หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักเรียนห้องอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ความเข้าใจของผู้ตอบ และความเหมาะสมของเวลาในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .793 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้ สถิติทดสอบ t – test (Dependent Samples test)
3. การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอน โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายจากเกณฑ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
3. เมื่อสิ้นสุดแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

Citation : พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, และ สุชาติ หอมจันทร์. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with

Other Peopleตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 49-62. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.40>

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 ฉบับ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 3 ด้าน 15 ข้อ

ตารางที่ 1 รูปแบบการทดลอง

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

X หมายถึง การสอนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ
2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรง (IOC) ความยาก อำนาจจำแนก (B) ความเชื่อมั่น (r_{tt})
3. สถิติทดสอบสมมุติฐานทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้ สถิติทดสอบ t – test (Dependent Samples test)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่าง	Percentage		S.D.	t	df	P
	n	\bar{X}				
ก่อนทดลอง	40	17.23	43.08	1.54	39	.000
หลังทดลอง	40	32.73	81.83	3.11		

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ค่าวิกฤต t ที่ระดับ .05 df 39 = 2.022)

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 32.73 คิดเป็นร้อยละ 81.83 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 17.23 คิดเป็นร้อยละ 43.08 นักเรียนที่เรียนจากหน่วยการเรียนรู้ Relation with

Citation : Tophon, P., Thangpong, P., & Homjan, S. (2025). The Development of Learning Achievement on Relation with Other People by Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 49–62. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.40>

Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสอน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสอน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.58 หากพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านที่ 2 กระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ เท่ากับ 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56 ด้านที่ 1 ปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ เท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้าน	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Input Factors)	4.41	0.65	มาก
2. กระบวนการเรียนการสอน (Learning Process)	4.45	0.56	มาก
3. ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)	4.37	0.55	มาก
รวม	13.23	1.76	
เฉลี่ย	4.41	0.58	มาก

เท่ากับ 0.65 และ ด้านที่ 3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ เท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.55

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนหน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 17.23 คิดเป็นร้อยละ 43.08 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน และนักเรียนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 32.73 คิดเป็นร้อยละ 81.83 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความก้าวหน้าและพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียน การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นประสบการณ์การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมและ

Citation : พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, และ สุชาติ หอมจันทร์. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with

Other Peopleตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 49-62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

บรรยากาศในการเรียนรู้ วิธีการสอนของครู รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีการปรับใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเข้าถึงผู้เรียนในยุคดิจิทัล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด จากการเรียนรู้การสอน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยอื่น ๆ ที่ได้ทำการทดลอง ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เช่น งานวิจัยของ ฌภัทร นรชาญ และคณะ (2566) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) และการออกเสียงภาษาอังกฤษแบบ Lingua Franca Core (LFC) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.47 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หรือร้อยละ 78.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัญชิตา อำนวยวิทยากุล และคณะ (2565) จากการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังได้รับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เสฎฐวุฒิ ชัยนภสิกร และคณะ (2567) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้ผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสอน หน่วยการเรียนรู้ Relation with Other People ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.58 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง สอดคล้องกับพรพิสาข์ จุนขุนทด และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยเผยแพร่บทความใน วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการพูดของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับคุณภาพ ดี และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชนม์ชนก จันโทริ และอรนุช ลิ้มตศิริ (2564) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยบทเรียนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้บทเรียนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเจตคติของนักเรียนต่อบทเรียนผ่านเว็บ (Web Based Instruction WBI) วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ปรากฏว่าผู้เรียนมีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก

Citation : Tophon, P., Thangpong, P., & Homjan, S. (2025). The Development of Learning Achievement on Relation with

Other People by Communicative Approach Teaching Method for Secondary 4 Student. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 49–62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

1. การสอนภาษาอังกฤษที่เน้น "การสื่อสารจริง" มากกว่าการเรียนรู้เชิงท่องจำ สามารถส่งเสริมความเข้าใจและการนำภาษาไปใช้ได้ดีกว่าเดิม
2. ความพึงพอใจของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อผู้เรียนสนุกกับบทเรียนมีส่วนร่วม และเห็นความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ก็จะเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งประเด็นนี้ผู้วิจัยไม่ได้รับระบุเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. หน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เหมาะอย่างยิ่งต่อการประยุกต์ใช้กิจกรรม
เชิงสื่อสาร เช่น บทบาทสมมติ เกมจำลองสถานการณ์ การสนทนาแบบจับคู่

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ควรนำแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา อาจพิจารณาสนับสนุนการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ให้แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ในภาพรวม
3. หน่วยการเรียนรู้ที่มีลักษณะเชิงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น หน่วย "Relation with Other People" ควรออกแบบกิจกรรมที่เน้นการสื่อสารจริง เช่น บทบาทสมมติ เกมภาษา หรือการทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กับหน่วยการเรียนรู้อื่น หรือระดับชั้นอื่น เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและประสิทธิภาพของแนวทางการสอนในบริบทอื่น
2. อาจเพิ่มเติมวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียนหรือการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และทัศนคติของนักเรียน
3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีร่วมกับการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ทันกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

Citation : พรนิภา ตอพล, พรทิพย์ ตั้งพงษ์, และ สุชาติ หอมจันทร์. (2568). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ Relation with

Other Peopleตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 49-62. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.40>

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.
- ฉัฐญา ละม้ายแซ. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Food and Drink โดยวิธีการสอนแบบ CLT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 4(1), 35-44.
- ชนม์ชนก จันโทริ, และอรนุช ลิมตศิริ. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยบทเรียนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(9), 99-112.
- ณภัทร นรชาญ, สิริวารรณ จรัสรวีวัฒน์ และเด่นชัย ปราบจันดี. (2566). ผลการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) และการออกเสียงภาษาอังกฤษแบบ Lingua Franca Core (LFC) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 5(2), 16-30.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผกามาศ คงเกื้อ. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรชัย ทุมพั้ง. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพิสาข์ จุนขุนทด, รุ่งฟ้า กิติญาณสุนต์ และสิริวารรณ จรัสรวีวัฒน์. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านและกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*. 25(4), 211-221.
- ภัณฑิลา อำนวยวิทยากุล, สุดาพร พงษ์พิชญ และวลัยพรรณ บุญมี. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ด้วยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบ 3Ps ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดหนองแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*. 23(3), 50-65.
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2553). *หลักสูตรการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ English Curriculum and Learning Management* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2553). *เทคนิคการสอน Teaching Techniques* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ. (2566). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ*. บุรีรัมย์: โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ.

เสถียรอุตม์ ขยันกสิกร, ชุติมา วัฒนาศรี และวีณา ชุ่มบัณฑิต. (2567). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด”. *วารสารพุทธมคค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวธวิสิตาราม*. 9(1), 135-144.

อนุวัติ คุณแก้ว. (2562). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษาแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อพันธ์ พูลพุทธา. (2565). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

Richards, J. and T. Rodgers. (1999). *Approaches and Methods in Language Teaching*. 5th ed. Cambridge: Cambridge University Press.

Richards, J. C. (2006). *Communicative language teaching today*. Cambridge University Press.

Savignon, S. J. (2002). *Interpreting communicative language teaching: Contexts and concerns in teacher education*. Yale University Press.

แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการ สูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3

Guidelines for the Development of Potential in workof Administrative Personnel Under the Attorney General OfficeIn the area of Region 3

โฉมฉาย เรียงสันเทียะ¹, เศรษฐวัฒน์ โชควรกุล², และวิกานดา ชัยรัตน์^{3*}

Chomchai Reangsuntea¹, Settawat Chokworakul², and Wikanda Chairat^{3*}

¹⁻³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา; Faculty of Humanities and Social
Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand.

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา; Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat
University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : wikanda.kan@gmail.com

DOI : 10.14456/jasru.2025.41

Received : May 17, 2025; Revised : July 20, 2025; Accepted : July 22, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 และ (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรดังกล่าว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 209 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานธุรการในสำนักงานอัยการสูงสุด ภาค 3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าระดับศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุดในเขตพื้นที่ภาค 3 ตามมาตรฐานงานธุรการ 8 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานระบบสารบรรณ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) และด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ ส่วนด้านที่มีระดับปานกลาง ได้แก่ การตรวจและรับสำนวน การจัดเก็บและทำลายเอกสารราชการ การกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง และการพัฒนาบุคลากร สำหรับแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอบรมตามความจำเป็นในการปฏิบัติงาน และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทางการพัฒนา, ศักยภาพในการปฏิบัติงาน, สำนักงานอัยการสูงสุด

Abstract

This research aimed to (1) study the level of performance potential of the administrative personnel of the Office of the Attorney General in Region 3 and (2) study the guidelines for developing the potential of such personnel by using a mixed research methodology consisting of quantitative and qualitative research. The quantitative research used a 5-point rating scale questionnaire as a tool to collect data from a sample of 209 personnel who were personnel working in administrative work in the Office of the Attorney General in Region 3. The data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation. The qualitative research conducted in-depth interviews with 8 informants using purposive sampling and analyzed the data using content analysis.

The results of the research found that the level of performance potential of the administrative personnel of the Office of the Attorney General in Region 3 according to the 8 administrative work standards was at a high level overall. The highest average value of the highest value was professional ethics, followed by 3 high values: document system standards, management information system (MIS), and finance, accounting, and supplies. The medium value was case checking and receiving. Collection and destruction of official documents, determination of workforce structure, and personnel development. Guidelines for potential development include development of knowledge and skills in digital technology, design and development of training courses as required for work, and creation of a participatory work culture.

Keywords : Development guidelines, Potential in work, Office of the Attorney General

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นทั้งในภาคธุรกิจเอกชนหรือแม้กระทั่งในหน่วยงานราชการ เพราะไม่ว่าองค์กรจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดย่อมต้องเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กรนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับบุคคล หรือองค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้มีประสิทธิภาพและให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กรได้นั้น คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ซึ่งเป็นการทำให้มนุษย์มีคุณค่ายิ่งขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ และถือได้ว่าเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาองค์กรเพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลัก อันนำไปสู่ความสำเร็จต่อไปในอนาคตได้ ตลอดจนการดำเนินงานขององค์กรย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้น เพราะ “คน” มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการดำเนินงานขององค์กร กล่าวคือ ถ้าองค์กรมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมากเท่าใด ยิ่งจะทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์มากเท่านั้น และในการปฏิบัติงานด้วยดีหรือไม่ดีนั้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 13 ว่าด้วยองค์การอัยการ มาตรา 248 บัญญัติว่า องค์การอัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายพนักงานอัยการ มีอิสระในการพิจารณาสั่งคดี

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวิวัฒน์ ไชยวรรกุล, และ วิภาดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 63-72.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

และการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็วเที่ยงธรรมและปราศจากอคติทั้งปวงและไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง และให้การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นขององค์กรอัยการให้มีความอิสระ โดยให้มีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสม จากบทบัญญัติข้างต้น สนับสนุนให้องค์กรอัยการมีอิสระในการบริหารบุคคลซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เพราะหากองค์กรมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่ดีและเหมาะสม จะเป็นการเตรียมความพร้อมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของสำนักงานอัยการสูงสุดได้ (จirinัย สักกุกญา, 2560)

สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ นอกจากหน้าที่หลัก คือ การดำเนินคดีอาญาทั้งปวง ดำเนินคดีแพ่ง และให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ตามที่กฎหมาย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุดรับพิจารณาสั่งคดีขึ้นสู่ศาล และว่าความเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนและรัฐตามหลักนิติรัฐ ดำเนินคดีใน ส่วนต่าง ๆ และให้คำปรึกษา ด้านกฎหมายแล้วนั้น ยังมีการบริการด้านงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ๆ อีก รวมถึงงานสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการตุลาการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำของสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ (บุญเลิศ อรุณพิบูลย์, 2560)

การพัฒนาและยกระดับระบบการบริหารงานบุคคลเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะ ให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน มุ่งเน้นการออกแบบระบบบริหารงานบุคคลที่ส่งเสริมการขับเคลื่อนสำนักงานอัยการสูงสุดให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในทุกสายงาน ทั้งงานบริหาร งานคดี งานอำนวยการงานวิชาการ และอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ทักษะ และมุมมองการบริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารในอนาคตให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์ของผู้บริหารพร้อมทั้งส่งเสริมความเชี่ยวชาญเฉพาะให้แก่บุคลากรทุกสายงาน และคำนึงถึงความเชี่ยวชาญของบุคคลในการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน (Rotation) รวมไปถึงส่งเสริมให้มีการศึกษาและออกแบบระบบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่รักษาสสมดุลระหว่างความอาวุโสที่เป็นหลักประกันในการเป็นอิสระและปลอดจากการแทรกแซงจากภายนอก กับความเชี่ยวชาญหรือผลงานตามเป้าหมายขององค์กร เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานได้ดีพร้อมกับการรักษาความเป็นอิสระไว้ได้ และการทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการให้สอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน (สำนักงานอัยการสูงสุด, 2566)

สำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 มีพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 8 จังหวัด คือ 1. จังหวัดนครราชสีมา 2. จังหวัดบุรีรัมย์ 3. จังหวัดสุรินทร์ 4. จังหวัดศรีสะเกษ 5. จังหวัดอุบลราชธานี 6. จังหวัดอำนาจเจริญ 7. จังหวัดชัยภูมิ 8. จังหวัดยโสธร มีอำนาจหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการอัยการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานและการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ. 2554 ข้อ 7 (41) ให้หน่วยงานราชการอัยการในส่วนของสำนักงานอัยการภาค มีอำนาจและหน้าที่ (ก) บริหารงานและปฏิบัติงาน ในอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุดภายในเขตท้องที่ภาค 3 ทั้งนี้ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุด (ข) รับผิดชอบงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ภายในเขตท้องที่ของสำนักงานอัยการภาคตามที่

สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด (ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายให้หน่วยงานราชการในเขตพื้นที่ภาค 3 (สำนักงานอัยการสูงสุด, 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ สำนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา พบปัญหาการปฏิบัติงานด้านงานธุรการ ดังนี้ 1. บุคลากรบางกลุ่มยังขาดความรู้ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่หน่วยงานนำเข้ามาเพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพ เช่น ระบบงานสารบรรณ, ระบบงานสารบบคดี 2. ในหน่วยงานมีบุคลากรทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ลักษณะการทำงานอาจจะมีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 3. บุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งหากบุคลากรสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ย่อมมีโอกาสส่งผลให้สำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 มีประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด จากความเป็นมาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 และเพื่อศึกษาแนวทาง การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จและนำไปสู่การเป็นองค์กร ที่มีขีดสมรรถนะสูง การพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพ สร้างองค์กรให้มีระบบการจัดการที่เป็นเลิศ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับศักยภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร

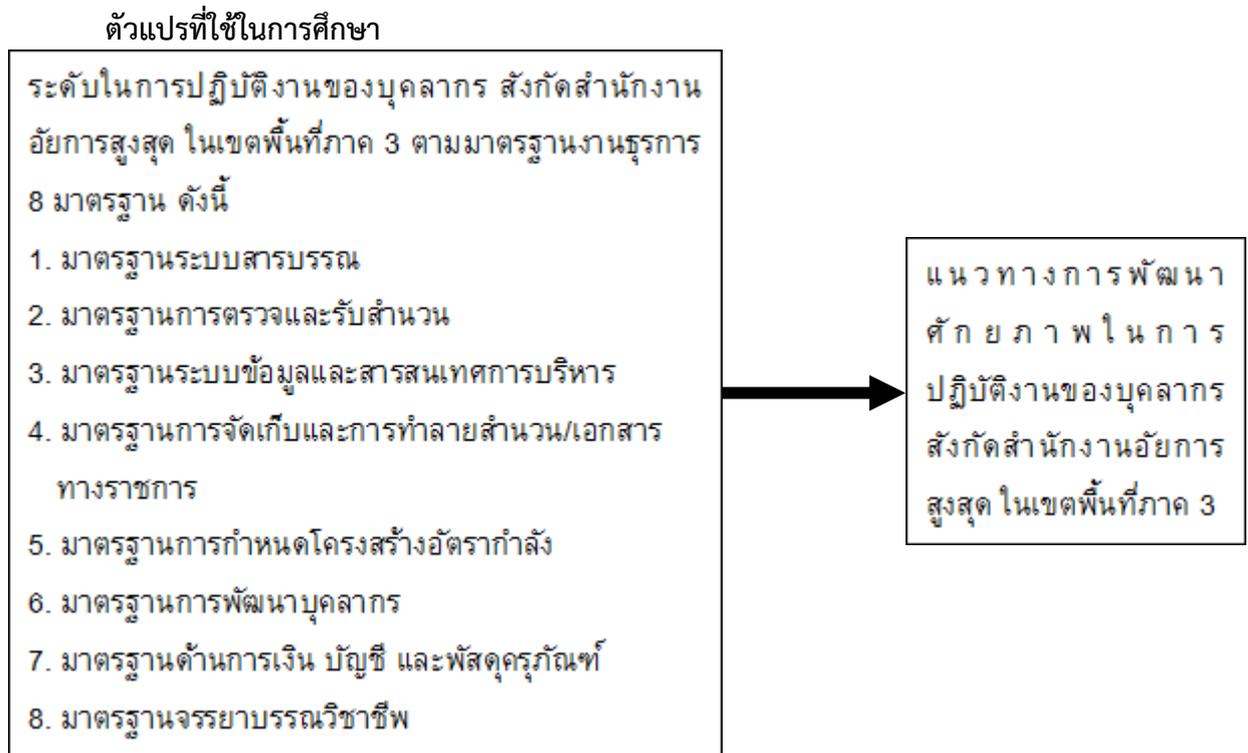
การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพขึ้น ส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ประชุมรอตประเสริฐ, 2558) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจตลอดจนทัศนคติ อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนาบุคคลอาจจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาและการพัฒนาตนเอง (สุธินี ฤกษ์ขำ, 2557) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เป็นการกระทำใด ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายให้บุคคลได้พัฒนาเพื่อให้เกิดทัศนคติ ทักษะ ความรู้ ความสามารถและพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ทั้งงานในปัจจุบันและงานในอนาคต ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคลและระดับหน่วยงาน รวมถึงระดับองค์การ

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ ไชยกุล, และ วิกานดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 63-72.
<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ ในหน่วยงานของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 ตามคู่มือระบบมาตรฐานงานธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด ได้กำหนดมาตรฐานงานธุรการ 8 มาตรฐาน ดังนี้ (สำนักยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผน สำนักงานอัยการสูงสุด, 2566, ออนไลน์)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุดที่ปฏิบัติงาน ในเขตพื้นที่ภาค 3 รวม 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี มีข้าราชการธุรการทั้งสิ้น 433 คน (สำนักยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผน สำนักงานอัยการสูงสุด, 2566, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น

การวิจัยเชิงปริมาณ คือบุคลากรที่ปฏิบัติงานธุรการ ของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 จำนวน 209 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane, 1967 (อ้างถึงใน กัญญาภัทร นันทกิจทวี, 2563) และการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี

Citation : Reangsuntea, C., Chokworakul, S., & Chairat, W. (2025). Guidelines for the Development of Potential in workof Administrative Personnel Under the Attorney General OfficeIn the area of Region 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 63–72. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรฝ่ายธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 โดยใช้แบบสอบถามกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ (Five point Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง จำนวน 3 ข้อโดยนำผลการวิจัยจากนำผลการวิจัยเชิงปริมาณที่มีคะแนนรายด้านน้อยที่สุด 3 อันดับแรก มาสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 209 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถาม มาทำการแปลงค่าเพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3. ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรก เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ

4. จากนั้นมีดำเนินการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แล้วนำแบบสัมภาษณ์มาถอดข้อความเพื่อจัดกลุ่มค่าที่เป็นประเด็นเดียวกันในแต่ละรายด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ

โดยใช้แบบสอบถามกำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ (Five point Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ ไชยกุล, และ วิภาดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 63-72.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

- คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.4 นำผลการวิเคราะห์ศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเลือกข้อที่มีระดับผลการปฏิบัติงานค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก แบ่งออกเป็น 1) ด้านมาตรฐานการกำหนดโครงสร้างและอัตรากำลัง 2) ด้านมาตรฐานการตรวจและรับสำนวน 3) ด้านมาตรฐานการพัฒนาบุคลากร

4.6 ดำเนินการให้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบความเรียงโดยมีการตรวจสอบและอ่านข้อมูลทั้งหมดแล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล

4.7 นำข้อความที่ได้มาจากการสัมภาษณ์แต่ละบุคคลมาจัดกลุ่มคำที่เป็นประเด็นเดียวกันในแต่ละรายด้าน

4.8 อ่านบททวนกลุ่มคำแต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์โดยจับข้อความหรือคำในแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3

4.9 ทำการพิจารณาข้อความเพื่อตัดข้อความที่ไม่จำเป็นออก และมีการแจกแจงความถี่ข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลเป็นรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาระดับศักยภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังแสดงตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 ในภาพรวมเกี่ยวกับมาตรฐานงานธุรการ 8 ด้าน

ข้อ		\bar{X}	S.D.	ระดับ
มาตรฐานระบบสารบรรณ				
1	ด้านมาตรฐานระบบสารบรรณ	4.02	0.79	มาก
2	ด้านมาตรฐานการตรวจและรับสำนวน	3.89	0.89	ปานกลาง
3	ด้านมาตรฐานระบบข้อมูลและสารสนเทศการบริหาร (MIS)	4.11	0.74	มาก
4	ด้านมาตรฐานการจัดเก็บและการทำลายสำนวน/ เอกสารทางราชการ	3.92	0.83	ปานกลาง
5	ด้านมาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง	3.71	0.93	ปานกลาง
6	ด้านมาตรฐานการพัฒนาบุคลากร	3.97	0.81	ปานกลาง
7	ด้านมาตรฐานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุครุภัณฑ์	4.00	0.84	มาก
8	ด้านมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.58	0.61	มากที่สุด
รวม		4.03	0.84	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับศักยภาพในการปฏิบัติงานในค่าเฉลี่ยของภาพรวมเกี่ยวกับมาตรฐานงานธุรการ 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D. 0.84) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยรายด้านที่มีคะแนนสูงสุดได้แก่ ด้านมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X}=4.58$, S.D = 0.61) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าในระดับมาก มี 3 ด้าน โดยเรียงลำดับคะแนน ได้แก่ ด้านมาตรฐานระบบข้อมูลและสารสนเทศการบริหาร (MIS) ($\bar{X}= 4.11$, S.D = 0.74) รองลงมา ด้าน มาตรฐานระบบสารบรรณ ($\bar{X} =4.02$, S.D = 0.79) และ ด้าน มาตรฐานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุครุภัณฑ์ ($\bar{X} =4.00$, S.D = 0.84) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนได้แก่ ด้านมาตรฐานการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 3.97$, S.D = 0.81) รองลงมา ด้าน มาตรฐานการจัดเก็บและการทำลายสำนวน/เอกสารราชการ ($\bar{X} = 3.92$, S.D = 0.83) และด้านมาตรฐานการ กำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง ($\bar{X} = 3.71$, S.D = 0.93)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 คน มีดังนี้

1.ประเด็นด้านมาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนมุมมองเกี่ยวกับปัญหาเชิงโครงสร้างและข้อเสนอเชิงระบบ โดยปัญหาและข้อจำกัดที่พบ

1) จำนวนอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับภาระงานที่แท้จริง บุคลากรธุรการมีจำนวนน้อยแต่ต้องดูแลงานหลากหลายด้าน ส่งผลให้เกิดภาวะงานล้นมือ และส่งผลต่อคุณภาพการทำงานและความเครียดในการปฏิบัติงาน

2) ไม่มีการประเมินภาระงานเชิงปริมาณก่อนการจัดสรรอัตรากำลัง ผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่าการจัดสรรอัตรากำลังในอดีตอาจอิงตามจำนวนตำแหน่งราชการเดิม แต่ไม่ได้ประเมินจากภาระงานจริงในแต่ละพื้นที่

แนวทางการพัฒนาสามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1) การจัดทำเกณฑ์ประเมินภาระงานรายพื้นที่ เพื่อนำมาใช้ในการจัดสรรอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภารกิจจริง เช่น การใช้สำนวนคดีต่อปี หรือจำนวนสำนวนงานธุรการเฉลี่ยต่อเดือนเป็นตัวกำหนดน้ำหนักงาน

2) การพัฒนาระบบกำหนดตำแหน่งงานแบบ “สายงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง” เพื่อให้แต่ละบุคคลพัฒนาทักษะเฉพาะด้านได้ลึกและมีความชัดเจนในเส้นทางอาชีพ

2.ประเด็นด้านมาตรฐานและการตรวจรับสำนวน จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่า การพัฒนามาตรฐานการตรวจและรับสำนวนคดี มีความจำเป็นและสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสามารถวิเคราะห์ในประเด็นหลัก โดยมีปัญหาและข้อจำกัดที่พบ ดังนี้

1) ขาดความชัดเจนของขั้นตอนการตรวจรับสำนวน ขั้นตอนการตรวจรับสำนวนมีความซับซ้อน ไม่มีคู่มือปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้เกิดความคาดเคลื่อนหรือความล่าช้าในการรับเรื่องเข้าสู่ระบบ

2) เจ้าหน้าที่ใหม่ไม่มีประสบการณ์หรือความเข้าใจเรื่องข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่สามารถทำได้ถูกต้อง

3) ภาระงานมากแต่บุคลากรไม่เพียงพอ ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจรับ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีสำนวนจำนวนมาก

แนวทางการพัฒนาสามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1) จัดทำคู่มือขั้นตอนการตรวจรับสำนวนที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถยึดถือแนวทางเดียวกัน ลดความคลาดเคลื่อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2) อบรมเชิงปฏิบัติการแบบ Case-Based Training โดยใช้ตัวอย่างของจริงของข้อผิดพลาดที่พบ บ่อยในการตรวจรับสำนวนมาจำลองการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจภาพรวมและรายละเอียดที่ควรตรวจสอบ

3) เพิ่มระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตรวจสอบล่วงหน้า เช่น การสแกนเอกสารเพื่อให้ระบบช่วยวิเคราะห์เบื้องต้น (Document Pre-Screening) ก่อนเข้าสู่การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

4) เสริมระบบพี่เลี้ยงในการตรวจรับสำนวน เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และเทคนิคการตรวจรับที่แม่นยำ

3.ประเด็นด้านการจัดเก็บและการทำลายสำนวน จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบปัญหาการจัดเก็บและการทำลายสำนวนดังนี้

1) ความไม่ชัดเจนของแนวปฏิบัติและระเบียบที่ใช้จริง โดยผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า การมีระเบียบของสำนักงานอัยการสูงสุดเกี่ยวกับการเก็บรักษาสำนวนและการทำลายเอกสาร แต่ในทางปฏิบัติยังขาดขั้นตอนที่ชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลา และผู้รับผิดชอบหลักของการเก็บรักษาและการทำลายเอกสาร

2) พื้นที่การจัดเก็บไม่เพียงพอ สำนักงานหลายแห่งมีพื้นที่จำกัด ส่งผลให้ต้องเก็บสำนวนจำนวนมาก และไม่มี การจัดเรียงที่เป็นระบบ

3) ไม่มีระบบดิจิทัลสนับสนุนการเก็บ/ทำลาย การจัดเก็บเอกสารในรูปแบบ (e-Filing) ยังไม่ถูกนำมาใช้จริงในหลายพื้นที่ ทำให้สิ้นเปลืองพื้นที่และเสี่ยงต่อการสูญหายหรือชำรุด

4) บุคลากรขาดความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสารราชการ เช่น กำหนดอายุการเก็บเอกสารตามกฎหมาย หรือหลักเกณฑ์การขออนุมัติทำลายเอกสาร

แนวทางการพัฒนาสามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1) จัดทำคู่มือปฏิบัติงานเรื่องการจัดเก็บและการทำลายสำนวนแบบเป็นระบบ แบ่งขั้นตอน และกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละช่วง เช่น การคัดแยกเอกสารครบกำหนดอายุ การทำบัญชีส่งทำลาย การขออนุมัติจากหัวหน้าสำนักงาน

2) พัฒนาระบบจัดเก็บแบบดิจิทัล (e-Filing) เพื่อลดภาระในการใช้พื้นที่จริง และสามารถสืบค้นข้อมูลย้อนหลังได้ง่าย รวมถึงมีการสำรองข้อมูลอย่างปลอดภัย

3) อบรมเรื่องระเบียบงานสารบรรณ และกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บเอกสารราชการเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาและขั้นตอนการทำลายเอกสารอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

4) สนับสนุนงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐานด้านพื้นที่จัดเก็บ เช่น การปรับปรุงห้องเอกสาร ให้มีความปลอดภัย กันความชื้น กันไฟ หรือมีการจัดซื้อชั้นวางแบบมาตรฐาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่าอยู่ใน “ระดับมาก” เป็นการสะท้อนผลของการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ โดยผู้วิจัยขอเสนอประเด็นโดยพิจารณาการประเมินระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับมีดังนี้

1. **ประเด็นด้านมาตรฐานวิชาชีพ** ผลการวิจัย พบว่าบุคลากรฝ่ายธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด เขตพื้นที่ภาคที่ 3 มีระดับศักยภาพด้านมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรมีความเข้าใจในจริยธรรม คุณธรรม และจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานราชการอย่างถูกต้อง มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับสำนักยุทธศาสตร์นโยบาย แผน สำนักงานอัยการสูงสุด (2566, ออนไลน์) ที่กล่าวถึง จรรยาบรรณวิชาชีพ ที่เป็นกฎเกณฑ์ในการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพที่ควบคุมความประพฤติของบุคคล และเป็นหลักประกันต่อประชาชน และสังคมว่าจะได้รับการบริการที่ดีจากหน่วยงานต่างๆ อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการสำนักงานอัยการสูงสุดในพื้นที่ภาค 3 ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎระเบียบ ตามรัฐธรรมนูญไทยแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 76 โดยหน่วยงานรัฐใช้หลักกฎหมายของการบริหารบุคคลของหน่วยงานรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน และพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560, 2560) สอดคล้อง

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ ไชยวรรกุล, และ วิกานดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 63-72.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

กับผลการวิจัยของ กัญญธิดา ลภัสธนาทิพ (2566) พบว่า ด้านความถูกต้องของวิธีการปฏิบัติการภายใต้กฎหมายตามภาระงานของสำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุดอยู่ใน “ระดับมาก”

2. ประเด็นด้านมาตรฐานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของบุคลากรด้านระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” สะท้อนให้เห็นว่า บุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด เขตพื้นที่ภาค 3 มีความสามารถพื้นฐานในการใช้งานระบบ MIS ที่ใช้ในงานบริหารราชการ เช่น ระบบงานเอกสารออนไลน์ ระบบทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ ระบบรายงานผลการปฏิบัติงาน และระบบติดตามข้อมูลการเงิน-บัญชี การที่บุคลากรสามารถเข้าถึงและใช้งานระบบ MIS ได้ในระดับที่ดีนั้น บ่งชี้ว่าหน่วยงานมีการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลไว้อย่างเหมาะสม และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในระบบเบื้องต้น เมื่อพิจารณารายละเอียดจากแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เข้าใจวิธีการใช้งานระบบ MIS ที่ใช้ภายในหน่วยงาน, สามารถบันทึก ติดตาม และประมวลผลข้อมูลเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง และ มีความมั่นใจในความถูกต้องของข้อมูลที่ส่งผ่านระบบมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยผลการประเมินนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Laudon & Laudon (2020) ที่เสนอว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร โดยเฉพาะในหน่วยงานราชการซึ่งต้องการระบบที่ช่วยลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มความแม่นยำในการบริหารข้อมูล นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร มอญเลิศ (2560) ซึ่งระบุว่า เพื่อให้การทำงานหรือการประสานงานร่วมกันได้ทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือการใช้เทคโนโลยี และควรให้บุคลากรรายงานการใช้ระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการผู้ใช้งานมากขึ้น กล่าวคือ ความสำเร็จของการใช้ MIS ไม่ได้อยู่ที่การมีระบบเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับ “การฝึกอบรม” และ “ความสามารถของผู้ใช้งานระดับปฏิบัติการ” ซึ่งเป็นประเด็นที่สะท้อนในผลวิจัยนี้อย่างชัดเจน

3. ประเด็นด้านมาตรฐานระบบสารบรรณ ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า ศักยภาพของบุคลากรด้านมาตรฐานระบบสารบรรณ อยู่ในระดับ “มาก” สะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบเอกสารราชการของบุคลากรฝ่ายธุรการในสำนักงานอัยการสูงสุด เขตพื้นที่ภาค 3 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการรับ-ส่งหนังสือ การจัดเก็บเอกสาร การบันทึกข้อมูล และการทำงานของระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในระดับพื้นฐาน เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานสารบรรณได้ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยเฉพาะด้านการออกเลขรับ-เลขส่ง การใช้บันทึกข้อความ และการจำแนกประเภทเอกสาร ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารงานเอกสารในระบบราชการ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อเสนอแนะ พบว่ายังมีข้อท้าทายในการปรับตัวเข้าสู่ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Sarabun) โดยเฉพาะในสำนักงานที่มีบุคลากรรุ่นเก่า หรือขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ระบบเครือข่ายไม่เสถียร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเลือกข้อที่มีระดับผลการปฏิบัติงานค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก 1) ด้านมาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง 2) ด้านมาตรฐานการตรวจและรับสำนวน 3) ด้านมาตรฐานการจัดเก็บและการทำลายสำนวน/เอกสารทางราชการ มาทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการ สำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ภาค 3 ได้ดังนี้

Citation : Reangsuntea, C., Chokworakul, S., & Chairat, W. (2025). Guidelines for the Development of Potential in work of Administrative Personnel Under the Attorney General Office in the area of Region 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 63–72. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.41>

1. การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีความสอดคล้องกับประเด็นด้านมาตรฐานการจัดเก็บและการทำลายสำนวน/เอกสารทางราชการ สามารถสืบค้นสำนวนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว รวมถึงการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบ (e-Filing) และ ด้านมาตรฐานและการตรวจรับสำนวน ของการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดทำคู่มือขั้นตอนการตรวจรับสำนวนที่เป็นมาตรฐานกลาง รวมถึงการสแกนเอกสารเพื่อให้ระบบช่วยวิเคราะห์เบื้องต้น ลดความคลาดเคลื่อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีความจำเป็น ปัจจุบันนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดมีการนำระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในการปฏิบัติงานโดยเป็นระบบจัดการเอกสารเข้าออก เอกสารมาตรฐานต่าง ๆ ที่มีเส้นทางเอกสารแน่นอน(มณิรัตน์ สุขกระซอน, 2566) กล่าวคือการพัฒนาศักยภาพในการทำงานโดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมกรรมสมัยใหม่มาใช้เพื่อช่วยให้ดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายอย่างโปร่งใส โดยไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (อัจฉรา รูปเรียม, และคณะ, 2567)

2. การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามความจำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยมีความสอดคล้องกับ ประเด็นด้านด้านมาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง ควรมีการวิเคราะห์ภาระงานและความจำเป็นเฉพาะด้าน เช่น งานตรวจสำนวน งานจัดเก็บและทำลายเอกสาร งานบัญชี-พัสดุ เพื่อพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้ตรงจุด นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Continuous Learning) ทั้งในรูปแบบออนไลน์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน การพัฒนาระบบกำหนดตำแหน่งงานแบบ “สายงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง” เพื่อให้แต่ละบุคคลพัฒนาทักษะเฉพาะด้านได้ลึกและมีความชัดเจนในเส้นทางอาชีพ สอดคล้องกับประเด็นการจัดเก็บและทำลายสำนวนเกี่ยวกับระเบียบงานสารบรรณ และกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บเอกสารราชการเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาและขั้นตอนการทำลายเอกสารอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริยญา ลือยอด (2565) พบว่า ข้าราชการธุรการมีความต้องการเข้ารับการศึกษาอบรม และสัมมนาเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก และต้องการมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน และให้องค์กรส่งเสริมให้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มณิรัตน์ สุขกระซอน (2566) พบว่า การวางแผนงานการพัฒนาสมรรถนะเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าการฝึกอบรมพัฒนาจะช่วยให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถทักษะเพิ่มขึ้น

3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีความสอดคล้องด้านมาตรฐานและการตรวจรับสำนวน โดยมีเสริมระบบที่เลี้ยงในการตรวจรับสำนวน เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และเทคนิคการตรวจรับที่แม่นยำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ปฏิบัติกับผู้กำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติ โดยนำปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานนำเสนอเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงวิธีการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและทบทวนโครงสร้าง รวมถึงการระดมความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริหารงาน (จิราพร มอญเลิศ, 2560) และด้านมาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง มีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างอัตรากำลัง โดยกำหนดให้มีการรายงานปริมาณคดีในทุกๆ เดือน เพื่อให้มีการจัดสรรคนให้เพียงพอกับปริมาณงาน โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ฉบับย่อ, 2561, หน้า 2) การทำงาน

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ ไชยกุล, และ วิภาดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 63-72.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

เพื่อให้ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการตอบสนองประโยชน์ต่อส่วนร่วม โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางหากหน่วยงานเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ/พัฒนาแนวปฏิบัติงาน จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริญา ล้อยอด (2565) พบว่า ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นของการพัฒนาตนเองของข้าราชการธุรการ สำนักอัยการสูงสุดอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน และให้องค์กรส่งเสริมให้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ให้เกียรติ เคารพซึ่งกันและกันจะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อทำงานให้เกิดความสำเร็จ

ผู้วิจัยทำการสรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพและประเด็นมาตรฐานที่สอดคล้อง ดังแสดงตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพและประเด็นมาตรฐานที่สอดคล้อง

แนวทางการพัฒนา	รายละเอียด	ประเด็นมาตรฐาน
1.การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	-ส่งเสริมการใช้ระบบ e-Filing เพื่อจัดเก็บเอกสารและสืบค้นได้รวดเร็ว พร้อมจัดทำ -คู่มือดิจิทัลเกี่ยวกับขั้นตอนการตรวจรับสำนวน และการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยแยกแยะและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	1.มาตรฐานด้านการจัดเก็บและการทำลายสำนวน 2.มาตรฐานด้านการตรวจและรับสำนวน
2.การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามความ	-วิเคราะห์ภาระงานและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะด้าน เช่น งานจัดเก็บ	1.มาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าจ้าง
3.การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	-ส่งเสริมการใช้ระบบ e-Filing เพื่อจัดเก็บเอกสารและสืบค้นได้รวดเร็ว พร้อมจัดทำ -คู่มือดิจิทัลเกี่ยวกับขั้นตอนการตรวจรับสำนวน และการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยแยกแยะและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	1.มาตรฐานด้านการจัดเก็บและการทำลายสำนวน 2.มาตรฐานด้านการตรวจและรับสำนวน
4.การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามความจำเป็นในการปฏิบัติงาน	-วิเคราะห์ภาระงานและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะด้าน เช่น งานจัดเก็บเอกสาร งานสารบรรณ งานพัสดุ เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้เฉพาะทาง -การเสริมความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บเอกสาร เพื่อให้บุคลากรเข้าใจขั้นตอนการทำลายสำนวนอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มีการสอนงาน (Coaching)	1.มาตรฐานการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าจ้าง 2.มาตรฐานด้านการจัดเก็บและทำลายสำนวน
5.ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม	-มีระบบพี่เลี้ยง(Mentor) เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่ รวมถึงเปิดเวทีแลกเปลี่ยนปัญหาและข้อเสนอแนะ -มีระบบของการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในการเสนอข้อมูลภาระงาน เช่น การรายงานจำนวนคดีประจำเดือน เพื่อให้สามารถจัดสรรกำลังคนให้สอดคล้องกับงาน	1.มาตรฐานด้านการตรวจและรับสำนวน 2.มาตรฐานการกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าจ้าง

จากตารางสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพมีความเชื่อมโยงกันเชิงระบบการพัฒนาทักษะความรู้ รวมถึงการออกแบบโครงสร้างการฝึกอบรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับภาระงาน รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน จะช่วยส่งผลให้บุคลากรฝ่ายธุรการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ภาครัฐได้อย่างยั่งยืน

Citation : Reangsuntea, C., Chokworakul, S., & Chairat, W. (2025). Guidelines for the Development of Potential in workof

Administrative Personnel Under the Attorney General OfficeIn the area of Region 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 63–72. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. จัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่าย อาจสะท้อนมุมมองเชิงนโยบายมากกว่าการปฏิบัติงานจริง หากเสริมด้วยข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เช่น เจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่สารบรรณ เจ้าหน้าที่บัญชี จะช่วยให้ได้มุมมองที่สมบูรณ์และใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

2. การขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานภาพรวมขององค์กร หากมีการขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสำนักงานอัยการในภาคอื่น ๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบจะส่งผลสะท้อนถึงการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบความแตกต่างเชิงบริบท และสามารถพัฒนาแนวทางที่ใช้ได้ในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาแบบเฉพาะรายด้าน เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการตรวจรับสำนวนโดยเฉพาะ หรือด้านสารบรรณดิจิทัล เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาเชิงลึกที่เหมาะสมกับบริบท

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพกับผลสัมฤทธิ์ขององค์กร เช่น ความเร็วในการดำเนินคดี ความถูกต้องของงานเอกสาร หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพมีผลเชิงประจักษ์ต่อผลลัพธ์ของหน่วยงาน

3. ควรวิจัยในเชิงเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่หรือระหว่างหน่วยงาน เพื่อค้นหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ซึ่งสามารถถอดบทเรียนและขยายผลในวงกว้างได้

4. ควรออกแบบการทดลองหรือโครงการฝึกอบรม แล้ววัดผลก่อน-หลัง เพื่อประเมินผลของแนวทางพัฒนาศักยภาพที่เสนอในการวิจัยนี้ในเชิงปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนาพร วงศอาจ, และโชติ บดีรัฐ.(2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพปฏิบัติงานของบุคลากรด้านงานธุรการสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 6. *Journal of Modern Learning Development*. 7(5), 1-14.
- กัญญธิดา ภูมิธนาทิพ. (2566). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ สำนักงานคดีอาญาสำนักงานอัยการสูงสุด. *วารสารวิทยาการจัดการการบริหารสาธารณะและเอกชน*, 1(2), 40-52.
- กิตติยา ฐิติคุณรัตน์. (2556). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทชั้นนำอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- จารุเนตร เกื้อภักดิ์. (2559). *แนวทางการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- จิราพร มอญเลิศ. (2560). ประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานสารบรรณของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารปัญญา*, 24(1), 36-45.
- จิตติมา อัครธิตินงค์. (2556). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จุฑารัตน์ เพ็ชรสุวรรณ. (2560). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรมบางกอกเซ็นเตอร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม].

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล, และ วิภาดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 63-72.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.41>

- ชลิตา ศรมณี. (2562). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โชติชวัล พุกกิจกาญจน์. (2559). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณัฐธิดา รักษาวงศ์. (2558). *การพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสยาม]*.
- ธรากร อนุเวช. (2563). การใช้ระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (EDS) ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 10 (3), 228-241.
- บัณฑิตา เพิ่มเดช. (2564). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่วนกลาง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]*.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2558). *การพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนีรัตน์ สุขกระซอน. (2566). ประสิทธิภาพระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสหวิทยาการและการจัดการร่วมสมัย*, 2(3), 45-57.
- ไมเคิล เจ. มาร์ควอดท์. (2554). *การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134 (ตอนที่ 40 ก) 6 2560.
- ศิริญา ลือยอด. (2566). ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการตุลาการ สำนักงานอัยการสูงสุด. *วารสารสหวิทยาการและการจัดการร่วมสมัย*, 2(3), 58-72.
- สำนักงานอัยการสูงสุด. (2564). *รายงานประจำปี 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอัยการสูงสุด
- อัจฉรา รุปเรียม, กชกร เดชะคำภู และสำราญวิเศษ. (2567). สมรรถนะของบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานอัยการ สังกัดสำนักงานอัยการภาค 4. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 4(3), 1204- 1218.
- Arif Hassan. "Human Resource Development and Organizational Values." *Journal of European Industrial Training* 6, 31 (2013). Ellinger, Alexander E., and Andrea D. Ellinger. "Leveraging Human Resource Development Expertise to Improve Supply Chain Managers' Skills and Competencies." *European Journal of Training and Development*, 38 (2014).
- Nadler, L. (1980). *Corporate Human Resource Development: A Management Tool*. Houston : Gulf Priti Jain. "Strategic Human Resource Development in Public Libraries in Botswana." *Library Management*, 26 (2013).
- Wexley, Kenneth N. and Latham, Gary P. (1991). *Developing and Training Human Resources in Organizations* (4th ed). New York: McGraw-Hill.

Citation : โฉมฉาย เรียงสันเทียะ, เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล, และ วิกานดา ชัยรัตน์. (2568). แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายธุรการของสำนักงานอัยการสูงสุด ในเขตพื้นที่ ภาค 3. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 63-72.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.41>

ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง
กรุงเทพมหานคร

Satisfaction of Public Service Recipients Regarding Civil
Registration Work Don Mueang District Office Bangkok

พรศิริ ต้นทอง^{1*}

Pornsiri Tonthong^{1*}

¹คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Pornsiri.to@ku.th

DOI : 10.14456/jasrru.2025.42

Received : June 20, 2025; Revised : August 4, 2025; Accepted : July 7, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อวัดผลความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อวัดผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา คือ ประชาชนในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยมีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านรูปธรรมการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ด้านการให้บริการความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และลำดับสุดท้าย ด้านการให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจในการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ดังนั้นจึงควรส่งเสริมแนวทางการให้ความเชื่อมั่นไว้วางใจในการให้บริการความพึงพอใจด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานครในการศึกษาครั้งต่อไป

คำสำคัญ (Keywords) : ความพึงพอใจ, ผู้รับบริการ, บริการสาธารณะ, งานทะเบียนราษฎร

Abstract

This research aims to 1. Conduct a study on the satisfaction measurement of public service recipients in the area of civil registration, Don Mueang District Office, Bangkok. 2. To conduct a research study on measurement and comparison of satisfaction level of public service recipients in the area of civil registration, Don Mueang District Office, Bangkok.

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

The sample group used in the study was 400 people in Don Mueang District, Bangkok. A questionnaire was used as a tool for data collection. Statistics were used for data analysis. Including percentages, means, standard deviations, t-test and one-way analysis of variance. The statistical significance level was set at 0.05.

The research results found that the satisfaction level of the public service recipients in the area of civil registration, Don Mueang District Office, Bangkok, from a sample group of 400 people, was at a high level of satisfaction, with an average value of 4.01. With a high level of satisfaction in all items, with the average satisfaction in order as follows : understanding and compassion, with an average of 4.08. In terms of tangible service provision, the average score was 4.05. In terms of responsiveness to service recipients, the average score was 3.99. In terms of providing confidence to service recipients, and finally, the average score was 3.98. In terms of providing confidence in the service, the average score was 3.97. Therefore, it is necessary to promote trust in providing satisfaction in the registration service of Don Mueang District Office, Bangkok in the next study.

Keywords : Satisfaction, Service Recipient, Public Service, Civil Registration.

บทนำ (Introduction)

กรุงเทพมหานคร ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ในการดำเนินการให้บริการประชาชนโดยมีสำนักงานเขตดอนเมืองเป็น 1 ใน 50 เขตของกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่บริการเพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชน ซึ่งฝ่ายทะเบียนราษฎรเป็นหน่วยงานย่อยของสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานครที่ให้บริการที่เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางในการปฏิบัติงาน กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ในปัจจุบัน สำนักงานเขตดอนเมืองมีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับที่ 9 ของกรุงเทพมหานคร (สถิติทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง, 2566) ในเขตพื้นที่ดอนเมืองให้ได้ทราบความพึงพอใจการปฏิบัติงานของหน่วยงานว่าเป็นเช่นใด การประเมินครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงปัญหาการบริการด้านงานทะเบียนราษฎรโดยตรงประเด็นและการบริการสาธารณะให้มีคุณภาพมาตรฐาน ทันสมัย เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ในสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้อย่างแท้จริงต่อไป

เขตการปกครอง

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 โดย หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในครั้งนั้น ได้มีหนังสือลงนามประกาศให้มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตดอนเมือง เป็นแขวงสี่กั๊ก และมีพื้นที่จัดตั้งแขวงดอนเมือง และแขวงสนามบิน มีผลบังคับใช้วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2552 ตามลำดับ ทำให้เขตดอนเมือง ในปัจจุบันแบ่งการปกครองย่อยได้ 3 แขวง ประกอบด้วย :

1. สี่กั๊ก (Si Kan) เป็นพื้นที่ 11.534 ตร.กม. จำนวนประชากร 63,264 คน
2. ดอนเมือง (Don Mueang) เป็นพื้นที่ 10.605 ตร.กม. จำนวนประชากร 80,406 คน
3. สนามบิน (Sa - nam bin) เป็นพื้นที่ 14.664 ตร.กม. จำนวนประชากร 22,271 คน

Citation : พรศิริ ต้นทอง. (2568). ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 79-96. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

จำนวนพื้นที่รวม 36.803 ตร.กม. รวมประชากรทั้งสิ้น 165,941 คน (ข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2566)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ด้านการตอบสนองของผู้รับบริการ ด้านการให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ และด้านความเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาสูงสุดที่จบการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และบริการด้านทะเบียนราษฎร

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ปาราสูรามาน, ไชทามาล และแบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml & Berry, 1990) กำหนดชุดเครื่องมือในการวัดประเมินผลคุณภาพงานบริการ มีจำนวน 5 ด้าน

1. ด้านรูปธรรมของการบริการ หรือ (Tangibles) กล่าวถึง บุคคลได้รับความพึงพอใจงานบริการด้วยรูปธรรมที่สามารถจับต้องได้ และการสัมผัสได้ ซึ่งมักพบเห็นจากลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ บุคคล หรือวัสดุ หรือการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ดีกับผู้รับบริการจากสถานที่ที่แวดล้อมด้วย และทำให้ทราบว่าผู้รับบริการได้รับรู้ว่าการบริการเกิดจากความตั้งใจจริง และมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน
2. ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ หรือ (Reliability) กล่าวถึง ผู้ให้บริการมีความสามารถสื่อสารวัตถุประสงค์ต่อผู้รับบริการได้ โดยพบว่า งานให้บริการที่มอบหมายแก่ผู้รับบริการ ได้อย่างถูกต้อง ความสม่ำเสมอต่อเนื่อง และมีความเหมาะสม ที่พบว่า เกิดความเชื่อถือ การไว้วางใจงานบริการจากผู้รับบริการ
3. ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ หรือ (Responsive) กล่าวถึง ผู้ให้บริการ มีหน้าที่งานบริการลูกค้า สามารถบริการให้บริการได้ทันทั่วถึง และมีความเต็มใจอย่างมาก สำหรับการมีความพร้อมในการช่วยเหลือ พบว่า ผู้รับบริการได้รับสะดวกและรวดเร็วที่สุด
4. ด้านการให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ หรือ (Assurance) กล่าวถึง ผู้ให้บริการที่ดีจำเป็นในการมีทักษะ มีความสามารถ เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ แก่ผู้รับบริการก่อให้เกิดความมั่นใจ และความเชื่อถือ การสร้างว่าได้มารับบริการที่ดี ทำให้เกิดความตอบสนองตรงกับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น
5. ด้านความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ หรือ (Empathy) กล่าวถึง มีพนักงานปฏิบัติงานบริการแก่ผู้รับบริการรายบุคคลต่อผู้ใช้บริการ ที่มาจากความสนใจและการได้รับการเอาใจใส่ ทำให้เกิดมาตรฐานสำหรับใช้วัดคุณภาพงานบริการ และนิยมเรียกชื่อว่า แบบสอบถาม “SERVQUAL”

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจการให้บริการ โดยได้นำผลการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์และสนับสนุนแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

ธเนศ วงษ์ไทย (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การพิจารณาระดับความพึงพอใจรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.๙7 รองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.85 ความพึงพอใจด้านเอกสารและหลักฐานที่ใช้ประกอบการทำบัตรประจำตัวประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.78 และความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

เป็ยรยง ไชยรัตน์ (2564) การรายงานผลการวิจัยความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองบัวซ้อ อุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2564 พบว่า รายงานระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองบัวบาน ในภาพรวม ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลรวมค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 93.00 และได้ทำการจำแนกรายด้านและสามารถทำการเรียงลำดับร้อยละความพึงพอใจ ดังนี้ ข้อ 1. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.60 ข้อ 2. ด้านขั้นตอนการให้บริการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.00 ข้อ 3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.00 และ ข้อ 4. ด้านช่องทางการให้บริการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.60

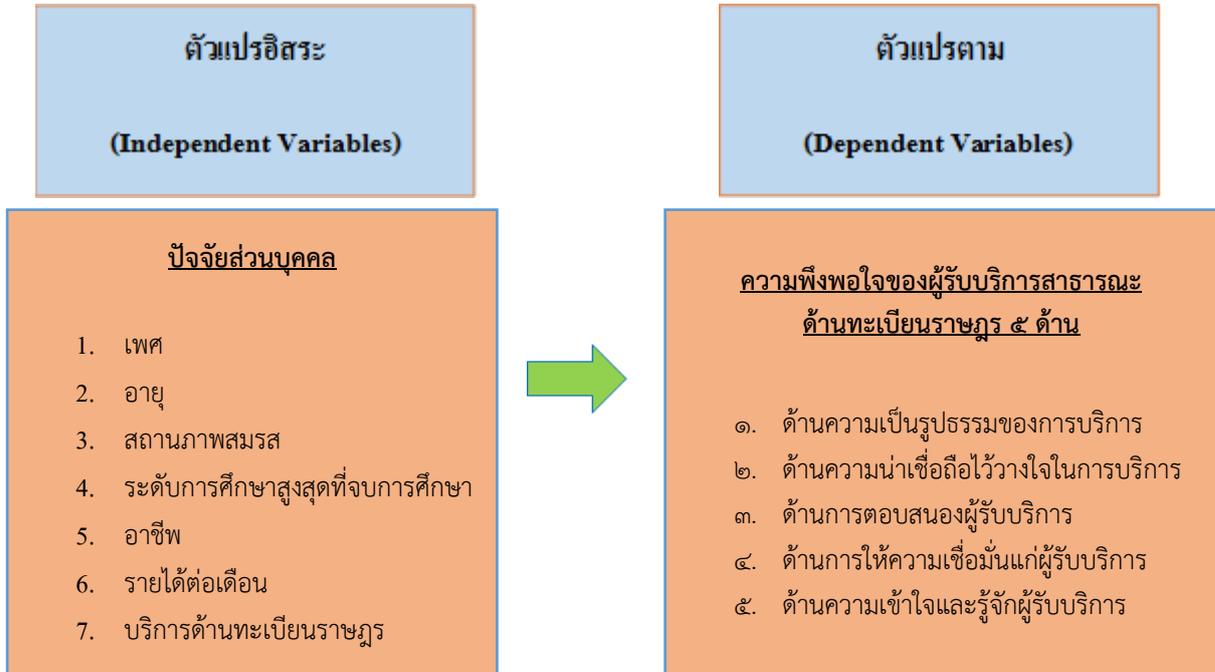
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (2565) รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลห้วยเหนือ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ มีผลรายงาน พบว่า

1. งานบริการ จำนวน 4 ประเภท คิดเป็นร้อยละ 95.85 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
2. งานบริการด้านสาธารณสุข (การป้องกันและระงับโรคติดต่อ) คิดเป็นร้อยละ 95.98 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3. งานบริการด้านทะเบียนราษฎร มีผลรายงาน คิดเป็นร้อยละ 95.84 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4. งานบริการด้านจัดเก็บภาษี (การจัดเก็บภาษีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หรือภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 96.09 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
5. งานบริการด้านพัฒนาชุมชนและสวัสดิการ (การขึ้นทะเบียนเด็กแรกเกิด ขึ้นทะเบียนต่อบัตรประจำตัวคนพิการ และการขึ้นทะเบียนสงเคราะห์ผู้โดยโอกาส) คิดเป็นร้อยละ 95.72 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการให้บริการสาธารณะของประชาชนในองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย 1. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 2. ด้านขั้นตอนการให้บริการผู้มารับบริการ 3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกผู้มารับบริการ และ 4. ด้านช่องทางการให้บริการผู้มารับบริการ โดยพบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนผู้มารับบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙6.0๙ และพบว่า ประชาชนผู้มารับบริการมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ในการวิจัยครั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสาร แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของทฤษฎีคุณภาพการบริการสาธารณะของปาราสุรามา, ไชทามอล และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml & Berry) (1๙๙0) กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร คือ ผู้ใช้บริการระบบบริการด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ประชากรสำนักงานเขตดอนเมือง 165,941 คน จากประชากรกรุงเทพมหานครรวมทั้งสิ้น 3,563,058 คน (ทะเบียนราษฎรกรุงเทพมหานคร ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566) เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1967 : 886)

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$N = \frac{N}{1 + (Ne)^2}$$

N = จำนวนประชากร คือ 3,563,058 คน

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง คือ 0.05

$$n = \frac{3,563,058}{1 + 3,563,058 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{3,563,058}{8,907.6475}$$

$$n = 399.99$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 400 คน

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้รับบริการทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

(n = 400)		
เขตการปกครอง/แขวง	ประชาชนมาใช้บริการ	กลุ่มตัวอย่าง
1. แขวงสีกัน	63,264	152
2. แขวงดอนเมือง	80,406	194
3. แขวงสนามบิน	22,271	54
รวม	165,941	400

ผลการวิจัย (Research Results)

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพศหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58 และรองลงมา มีเพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42

2. อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมา มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 และกลุ่มตัวอย่างน้อยสุดมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6

3. สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสด จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.25 รองลงมา มีสถานภาพเป็นสมรส จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31 และกลุ่มตัวอย่างน้อยสุดมีสถานภาพเป็นหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75

4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.25 รองลงมา มีปริญญาตรี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และกลุ่มตัวอย่างน้อยสุดระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8

Citation : พรศิริ ต้นทอง. (2568). ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 79-96. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

5. อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19 และกลุ่มตัวอย่างน้อยสุดมีเป็นอาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน, อาสาสมัครชุมชน) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

6. รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 10,000 ถึง 20,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และกลุ่มตัวอย่างน้อยสุดมีรายได้ต่อเดือน 20,001 ถึง 30,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12

7. ประเภทงานทะเบียนราษฎรที่มารับบริการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประเภทงานทะเบียนราษฎรที่มารับบริการมีงานบัตรประจำตัวประชาชน ได้แก่ การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนในครั้งแรก หรือบัตรหมดอายุ จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาประเภทงานทะเบียนราษฎรที่มารับบริการมีงานทะเบียนทั่วไป ได้แก่ งานจดทะเบียนสมรส จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และกลุ่มตัวอย่างน้อยสุดประเภทงานทะเบียนราษฎรที่มารับบริการมีงานทะเบียนราษฎร ได้แก่ งานย้ายเข้า-ออกทะเบียนบ้าน การขอทะเบียนหมายเลขบ้าน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

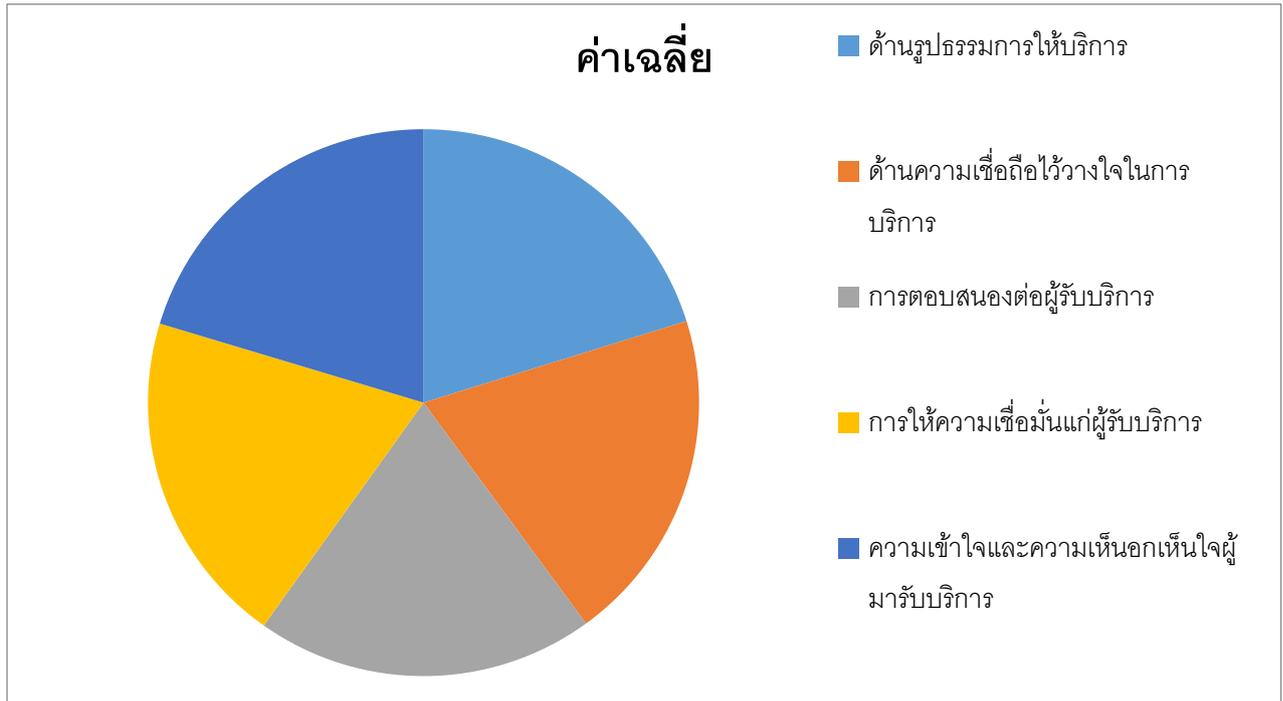
(n = 400)

ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ด้านงานทะเบียนราษฎร	ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านรูปธรรมการให้บริการ	4.05	0.87	มาก
2. ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ	3.97	0.88	มาก
3. การตอบสนองต่อผู้รับบริการ	3.99	0.88	มาก
4. การให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการ	3.98	0.88	มาก
5. ความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ ผู้มารับบริการ	4.08	0.82	มาก
ภาพรวม	4.01	0.88	มาก

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

ภาพที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการผู้รับบริการด้านงานทะเบียนราษฎร ของสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการผู้รับบริการด้านงานทะเบียนราษฎร ของสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยมีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ แต่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด ในข้อ 5 ด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้มารับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมาคือ ข้อ 1 ด้านรูปธรรมการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” สามารถอภิปรายผลความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า ผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรูปธรรมของการบริการ และด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ

ผู้รับบริการ ลำดับต่อมาเป็นการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ และด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ โดยสามารถอภิปรายความพึงพอใจแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1) **ด้านรูปธรรมของการให้บริการ** จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะ ด้านรูปธรรมของการบริการ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1. มีพื้นที่และช่องทาง การให้บริการไม่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนในการรอรับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 อาจเป็นเพราะผู้รับบริการ สาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎรได้รับบริการให้มีพื้นที่สะดวก ง่ายต่อการเข้ามาติดต่อทุกครั้ง มีความปลอดภัยในพื้นที่ที่ให้บริการอย่างทั่วถึง ด้วยความจริงใจและเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ได้รับความ ชัดเจนในรายละเอียดของงานทะเบียนราษฎรประเภทต่างๆได้ดี ในขณะที่ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ข้อ 5. ระยะเวลาการให้บริการแต่ละขั้นตอน มีความสะดวก รวดเร็ว และมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.๙8 อาจเป็นเพราะผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎรต่างมีความคิดเห็นในด้านกระบวนการขั้นตอน ต่างๆ ไม่มีความสะดวกและไม่มีความรวดเร็ว และให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อผู้มารับบริการดังกล่าวให้เพิ่ม ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

2) **ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ** จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้รับบริการสาธารณะด้าน งานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6. เจ้าหน้าที่ให้บริการและปฏิบัติงานตรงตามเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ให้บริการ เห็นว่าผู้มารับบริการมีความสำคัญในอย่างยิ่งเพื่อการปฏิบัติงานตรงตามเวลา เกิดความมีระเบียบวินัย มีความเอาใจใส่ต่อผู้มารับบริการให้ได้รับประโยชน์ และทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เจ้าหน้าที่จึงได้พัฒนา งานด้านทะเบียนราษฎรให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 7. การเข้ารับบริการแต่ละเรื่องดำเนินการได้เสร็จเรียบร้อยภายใน 15 นาที และ ข้อ 9. ช่องทางการ รับฟังข้อเสนอนแนะ ข้อคิดเห็นต่อการให้บริการ เช่น โทรศัพท์ เว็บไซต์ ไลน์ ทำได้โดยสะดวก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 อาจเป็นเพราะผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎรต่างไม่ได้รับการด้านงาน ทะเบียนราษฎรที่ดำเนินการได้เร็วกว่าปกติและเกินเวลาที่กำหนดไว้ประมาณ 15 นาทีขึ้นไป และมีช่องทาง รับฟังข้อเสนอนแนะต่างๆ โทรศัพท์อาจติดต่อสื่อสารไม่ได้ หรือเบอร์โทรศัพท์ที่ให้บริการติดต่อสอบถามแล้ว ไม่มีผู้รับสาย จึงทำให้การตอบสนองต่องานบริการด้านงานทะเบียนราษฎรเกิดความล่าช้าไม่มีความ เหมาะสมแก่ผู้มาติดต่อขอรับบริการได้อย่างแท้จริงเท่าควร

3) **ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ** จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้รับบริการสาธารณะด้าน ทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะ ด้าน การตอบสนองต่อผู้รับบริการ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 13. เจ้าหน้าที่มี ความรู้ ความสามารถเพียงพอในการตอบสนองคำถามต่อผู้มารับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 อาจเป็น เพราะเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอในการตอบคำถามต่อผู้รับบริการ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มี ความรู้ ความสามารถเพียงพอในการตอบคำถามต่อผู้มารับบริการ และเจ้าหน้าที่ทุกคนมีความสุขภาพ

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

กิจกรรมรยาทเรียบร้อยตลอดการให้บริการ สามารถตอบคำถามการให้บริการได้อย่างทันท่วงที มีความชัดเจนและสามารถเข้าใจได้ง่ายทุกครั้ง ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 15. เจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่ กระตือรือร้น มีความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่ กระตือรือร้น มีความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการยังไม่เพียงพอ หรือยังไม่มากเท่าที่ผู้รับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรได้ความพึงพอใจที่เพียงพอ และมีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

4) ด้านการให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้มารับบริการ จากการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะ ด้านการให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้มารับบริการ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 22. เจ้าหน้าที่ให้บริการผ่านระบบออนไลน์ เช่น การนัดหมายจองคิวล่วงหน้า การรับเรื่องราวเหตุด่วน ฯลฯ ได้สะดวกและคล่องตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ให้บริการผ่านระบบออนไลน์ เช่น การนัดหมายจองคิวล่วงหน้า การรับเรื่องราวเหตุด่วน ฯลฯ ได้สะดวกและคล่องตัว มีนโยบายสนับสนุนเจ้าหน้าที่ให้มีบริการผ่านระบบออนไลน์ ได้แก่ การนัดหมายจองคิวล่วงหน้าสามารถแม้กระทั่งอยู่นอกสถานที่ให้บริการที่สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร การรับเรื่องราวเหตุด่วนทันทีที่ร้องขอได้อย่างสะดวก และตอบสนองทันที มีความหลากหลายจึงทำให้ผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรได้รับประโยชน์และมีเหมาะสม ในระดับสูง ควรมีเจ้าหน้าที่สามารถให้บริการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบกล้องวงจรปิด ระบบช่วยเหลือผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 21. เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบกล้องวงจรปิด ระบบช่วยเหลือผู้สูงอายุ เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 อาจเป็นเพราะให้บริการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบกล้องวงจรปิด ระบบช่วยเหลือผู้สูงอายุยังไม่มีความพร้อมหลายและได้ความนิยมอย่างสูงสุดเท่าที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้งานรับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรจึงจำกัดหรือไม่ได้รับประโยชน์จากให้บริการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบกล้องวงจรปิด ระบบช่วยเหลือผู้สูงอายุเท่าที่ควร

5) ด้านความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ จากการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะ ด้านความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 23. เจ้าหน้าที่สอบถามความต้องการของผู้มาติดต่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่สอบถามความต้องการของผู้มาติดต่อด้วยความมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีใจบริการด้านงานทะเบียนราษฎรทุกครั้ง สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้สอบถามผู้มารับบริการทุกประเภทได้สอบถามความต้องการของผู้มาติดต่อด้านงานทะเบียนราษฎรได้อย่างเท่าเทียม จึงทำให้ผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรได้รับความนิยมนและแพร่หลาย หรือกลับมาใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรด้านอื่นๆ อีกครั้ง ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 24. เจ้าหน้าที่ให้บริการผู้มาติดต่อที่รอคิวนานจนหมดถึงออกไปพัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ให้บริการผู้มาติดต่อที่รอคิวนานจนหมดถึงออกไปพักไม่ได้รับการแก้ไขการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพที่ดีต่อผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรได้อย่างมาก จึงทำให้ผู้มารับบริการด้านงาน

ทะเบียนราษฎรรอคิวจนกว่าเจ้าหน้าที่พักเสิร์ฟเสร็จสิ้นแล้วมารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรต่อหลังจากออกไปพักแล้วนั้น

จากวัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง ต่างมีพื้นที่ที่มารับบริการที่มีช่องทางการให้บริการมีเพียงพอ มีจุดบริการเข้าใจได้ง่าย สะดวกสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการมาติดต่องานทะเบียนราษฎรอย่างชัดเจน รวมทั้งผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการงานด้านทะเบียนราษฎรจากเจ้าหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่เต็มใจพร้อมให้บริการ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ จึงพบว่าผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี (2566) รายงานผลการสำรวจและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลนครนนทบุรี ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2566 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเทพนรินทร์ ทองสัมฤทธิ์ (2562) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎร ของเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และธเนศ วงษ์ไทย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลทดสอบหาค่าความแตกต่าง ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี Least Significant Difference (LSD) ผลการทดสอบหาค่าความแตกต่างของอายุ ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี Least Significant Difference (LSD) พบว่า มีค่าความแตกต่าง จำนวน 1 คู่ ได้ดังนี้ ประชาชนผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านงานทะเบียนราษฎร มากกว่า ประชาชนผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 เพราะฉะนั้นผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันระหว่างประชาชนผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ได้แก่ การขอมีบัตร

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

ประจําตัวประชาชนจนถึงอายุ 70 ปี การใช้บัตรประจําตัวประชาชนเพื่อขอลงทะเบียนเป็ยยังชีพผู้สูงอายุของหน่วยงานที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ หรือการไปติดต่อโรงพยาบาลของภาครัฐ และประชาชนผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรที่มีอายุ 31 – 40 ปี ต่างมีบทบาทที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตโดยการใช้บัตรประจําตัวประชาชนในชีวิต ได้แก่ การติดต่อธุรกรรมทางการเงินของสถาบันการเงิน การใช้บัตรประจําตัวประชาชนในการเดินทางทั้งในประเทศและในต่างประเทศ

ซึ่งมีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี (2566) รายงานผลการสำรวจและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลนครนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเป็ยรยง ไชยรัตน์ (2564) ศึกษารายงานผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลหนองบัวบาน อำเภอหนองบัวซอ จังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ 2564 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน จึงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่าง ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี Least Significant Differences (LSD) พบว่า มีค่าความแตกต่าง จำนวน 1 คู่ คือ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออายุ 61 ปีขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่าความพึงพอใจของประชาชนที่มีอายุ 31 – 40 ปี แสดงว่าผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เมื่อผู้มาติดต่อมีความประสงค์ขอจดทะเบียนสมรสสำหรับคู่รักแต่งงานแล้ว ผู้มารับบริการบางรายยังสามารถยื่นติดต่อขอทะเบียนหมายเลขบ้านใหม่ (เพิ่มเติม) หรือผู้มารับบริการจำเป็นใช้บัตรประจําตัวประชาชนที่หมดอายุแล้ว ถือว่าการติดต่อกับงานทะเบียนราษฎรมีความสำคัญเป็นอย่างมากในชีวิตประจำวัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ซึ่งมีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับธนศ วงษ์ไทย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร แตกต่างกันไป เพราะว่าประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีสถานภาพสมรสเป็นโสด มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบัตรประจําตัวประชาชน เช่น การขอมีบัตรใหม่กรณีบัตรหมดอายุ บัตรสูญหาย บัตรถูกทำลาย การเปลี่ยนชื่อตัว การเปลี่ยนชื่อ การใช้ชื่อสกุลร่วมบิดา/มารดา และงานแจ้งย้ายที่อยู่ใหม่ และประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีสถานภาพสมรสเป็นสมรส ต่างมีหน้าที่และบทบาทที่หลากหลายในการติดต่อกับงานทะเบียนทั่วไป ได้แก่ การขอจดทะเบียนสมรส การออกหนังสือรับรองการใช้คํานามหญิง ภายหลังการจดทะเบียนสมรส หรือการบันทึกฐานะแห่งครอบครัว การจดทะเบียนรับรองบุตร การจดทะเบียน

Citation : พรศิริ ต้นทอง. (2568). ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 79-96. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

ทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรม ส่วนงานทะเบียนราษฎร ได้แก่ งานขอกำหนดหมายเลขประจำบ้าน การแจ้ง รื้อถอนบ้าน งานแก้ไขรายการในเอกสารทะเบียนราษฎร และ หรืองานคัดกรองสำเนาทะเบียนบ้าน ดังนั้นใน การวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มี สถานภาพการสมรสต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ดังนั้น ซึ่งมีผลการศึกษที่สอดคล้องกับธนศ วงษ์ไทย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ซึ่งมีผล การศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับธนศ วงษ์ไทย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตร ประชาชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน จึงมี ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจต่อ การให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่าง ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยรายคู่ตาม วิธี Least Significant Differences (LSD) พบว่า มีความแตกต่าง จำนวน 1 คู่ ได้ดังนี้ ประชาชนผู้มารับ บริการด้านงานทะเบียนราษฎรที่มีต่อสถานภาพการสมรสเป็นโสด มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านงาน ทะเบียนราษฎร น้อยกว่า ประชาชนผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรที่มีต่อสถานภาพการสมรสเป็น สมรส เนื่องจากผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎรมีสถานภาพการสมรสเป็นแต่งงานแล้วจะได้รับความ เชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ความเชื่อมั่นแก่ผู้มารับบริการ และความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจผู้มารับ บริการที่เหมาะสมได้ดีกว่าวัยผู้ใหญ่เริ่มต้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียน ราษฎร ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดที่จบ การศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนผู้ มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียน ราษฎร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่าประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียน ราษฎร ที่มีการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎรสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานครทุกคนมีความรู้สึกว่าได้ใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรจากเจ้าหน้าที่ที่มีความเท่าเทียมกัน มีความสะดวก รวดเร็ว ได้รับการตอบสนองเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อ การให้บริการงานด้านทะเบียนราษฎร ซึ่งมีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับธนศ วงษ์ไทย (255๙) ความพึง พ้อใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียน ราษฎร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจ ต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มี อาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่าประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มี

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

อาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎรแตกต่างกันโดยมีผู้รับบริการที่ประกอบอาชีพ ได้แก่ อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความรู้สึกที่แตกต่างจากผู้มีอาชีพบริษัทเอกชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพอื่นๆ ผู้มารับบริการด้านทะเบียนราษฎรมีความต้องการมาติดต่องานทะเบียนราษฎรเพื่อตอบสนองความต้องการในแต่ละด้านของบุคคลไม่เหมือนกัน ได้แก่ งานบัตรประจำตัวประชาชน การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่อายุ 7 ถึง 70 ปี ดังนั้นในการวิจัยจึงพบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ในภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งมีผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธรรม ชาญศักดิ์ (2560) ความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนศ วงษ์ไทย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน จึงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบหาความแตกต่างด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี Least Significant Differences (LSD) ของอาชีพ ในการรับบริการ มีรายงานผลทดสอบได้ว่า มีค่าความแตกต่าง จำนวน 5 คู่ คือ 1) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพรับจ้างทั่วไป 3) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพบริษัทเอกชน โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 4) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพบริษัทเอกชน โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพรับจ้างทั่วไป 5) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน/อาสาสมัครชุมชน) โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่ออาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 คู่ เป็นผู้มารับบริการที่มีอาชีพ 1) อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย สูงกว่า อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2) อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ สูงกว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป 3) อาชีพบริษัทเอกชน สูงกว่า อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 4) อาชีพบริษัทเอกชน สูงกว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป และ 5) อาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน/อาสาสมัครชุมชน) สูงกว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป ต่างมีความคิดเห็นเมื่อมารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎรมีความพึงพอใจที่หลากหลายตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน เนื่องจากผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎรได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการงานด้านทะเบียนราษฎรด้วยความรู้สึกที่ได้รับ ความเอาใจใส่ กระกระตือรือร้น ความเต็มใจ และมีความพร้อมในการให้บริการ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของธนศ วงษ์ไทย (2559) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่

Citation : พรศิริ ต้นทอง. (2568). ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 79-96. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.42>

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธรรม ขนาศักดิ์ (2560) ความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี (2566) รายงานผลการสำรวจและประเมินผลความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลนครนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน จึงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่ต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่าประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือนสูงต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามบทบาทและหน้าที่ที่กำหนดไว้แตกต่างกัน ได้แก่ ระยะเวลาที่มาติดต่อได้รับการตอบสนอง มีความสะดวก รวดเร็ว ทันกาล เจ้าหน้าที่มีความรู้ มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่น และรับผิดชอบต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจต่องานบริการด้านทะเบียนราษฎรแตกต่างกัน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบหาความแตกต่าง ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธี Least Significant Differences (LSD) ของรายได้ต่อเดือน ในการรับบริการ มีรายงานผลทดสอบได้ว่า มีค่าความแตกต่าง จำนวน 2 คู่ คือ 1) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายได้ต่อเดือน 10,001 ถึง 20,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และ 2) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ยทางความคิดเห็น มากกว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือน ทั้ง 10,001 ถึง 20,000 บาทขึ้นไป สูงกว่า รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท เนื่องจากผู้มารับบริการทะเบียนราษฎรต่างมีอาชีพที่ใช้จ่ายสามารถยื่นขออนุมัติสินเชื่อธุรกรรมทางการเงินเพื่อเช่าซื้อบ้านหรือเช่าคอนโดให้แก่ตนเองได้ดีกว่าผู้มีรายได้น้อย สามารถขอย้ายเข้าทะเบียนบ้าน หรือสามารถขอมิหมายเลขบ้านได้ และผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป สูงกว่าที่มีต่อรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท เนื่องจากผู้มารับบริการสามารถมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น มีโอกาสที่จะมีแหล่งที่อยู่อาศัยมากกว่า 1 แห่ง เพื่อขอมิหมายเลขทะเบียนบ้าน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีแนวโน้มที่จะขอมิบัตรประจำตัวประชาชนในครั้งแรก บัตรหมตอายุ หรือขยายครอบครัวเพื่อขอจดทะเบียนสมรสได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีรายได้ต่อเดือนชีวิตงาน เงิน และครอบครัว ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจ ในภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่ง

Citation : Tonthong, P. (2025). Satisfaction of Public Service Recipients Recipients Regarding Civil Registration Work Don

Mueang District Office Bangkok . *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 79–96.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธรรม ขนาบศักดิ์ (2560) ความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี (2566) รายงานผลการสำรวจและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลนครนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน จึงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 ประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีการใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีการใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่าประชาชนผู้มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร ที่มีการใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีสัญชาติไทย มีชื่อและที่อยู่อาศัยในทะเบียนบ้าน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และการศึกษาสูงสุดที่จบการศึกษา เกิดความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน สามารถประกอบอาชีพต่างๆ อย่างสุจริต การดำเนินชีวิตประจำวันที่มีความแตกต่าง ทำให้ประชาชนผู้มารับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร จึงเกิดสิทธิและหน้าที่ที่สามารถเลือกประเภทการให้บริการด้านงานทะเบียน งานบัตรประจำตัวประชาชน และงานทะเบียนทั่วไป ซึ่งมีผลการศึกษาที่สอดคล้องกับคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี (2566) รายงานผลการสำรวจและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลนครนนทบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านทะเบียนราษฎร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนศ วงษ์ไทย (255๙) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้มาใช้บริการด้านงานทะเบียนราษฎรต่างกัน จึงมีความพึงพอใจแตกต่างกัน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎรสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะขยายกลุ่มตัวอย่างเป็นสำนักงานเขตอื่นๆ ในกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทำการศึกษาคณะกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะขยายกลุ่มตัวอย่างเป็นสำนักงานเขตอื่นๆ ในกรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยด้านอื่นๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร ได้แก่ ความต้องการด้านการบริการสาธารณะด้านอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงงานบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎรสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

Citation : พรศิริ ต้นทอง. (2568). ความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 79-96. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.42>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลจากการศึกษา พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยมีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ และมีความพึงพอใจในระดับน้อย ด้านการให้ความเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.๙7 ดังนี้

1. ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการจองคิวล่วงหน้า และก่อนเข้ารับบริการที่ฝ่ายทะเบียนผ่านแอป BMQA ใช้งานได้ง่าย ครบวงจร และสะดวกมากขึ้น
2. ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีการเข้ารับบริการแต่ละเรื่องดำเนินการได้สำเร็จเรียบร้อยภายใน 15 นาที เพราะว่ามีผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรมีการจัดลำดับคิวก่อน-หลัง เพื่อให้บริการที่เท่าเทียมกัน
3. ควรให้ผู้มารับบริการด้านงานทะเบียนราษฎรสามารถใช้ช่องทางการรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่อการให้บริการ ได้แก่ โทรศัพท์ และเว็บไซต์สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพิ่มมากขึ้น
4. ควรให้มีเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้บริการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบกล้องวงจรปิด และระบบช่วยเหลือผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี
5. ควรให้มีเจ้าหน้าที่บริการผู้มาติดต่อที่รอคิวนานจนหมดถึงออกไปพักเที่ยง

เอกสารอ้างอิง (References)

- คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2558. *ความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการของเทศบาลนครอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มเบน จังหวัดสมุทรสาคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล].
- จารุวรรณ พันธุ์โอภาส. 2550. *ความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- ชัชชัย รัตนะพันธ์ และคณะ. 2561. *ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการแก่ประชาชน เทศบาลตำบลแร่ อำเภอฟังโคน จังหวัดสกลนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต สกลนคร
- ปทุมพร พลายเมือง. 2546. *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลนครอุบลราชธานี*. สุรินทร์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์].
- เทพนรินทร์ ทองสัมฤทธิ์. (2562). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรของเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอนงา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 4(2)
- ธเนศ วงษ์ไทย. 2559. *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการทำบัตรประชาชนของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม].

- ไพ่อีซิล เจ๊ะอาแซ. 2562. การประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการตั้งด่านตรวจ จุดสกัด จุดตรวจของเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้: กรณีศึกษาอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
- วิสูตร จงชูณิชน. 2549. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรือต่อการบริหารงานเทศบาลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- สฤชดี ผาอาจ และคณะ. 2560. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร].
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. 2565. ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลห้วยเหนียว อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง].
- สุธรรม ขนาศักดิ์. 2560. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ งานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตภาคใต้ ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2558 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยทักษิณ].
- อลิสรา รัตน์ไทรแก้ว. 2552. ความพึงพอใจของผู้รับบริการงานจัดเก็บรายได้จากเทศบาลตำบลไพศาล อำเภอไพศาล จังหวัดนครสวรรค์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- Crosby, P. B. 1984. *Quality Without Tears*. New York: McGraw-Hill.

การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist Educational
Administration Principles in Graduate School of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ลัดดา สำรองพันธ์^{1*}, พระครูวิริยะ ปัญญาวัฒน์², และชูชัย ประดับสุข³

Ladda Sumrongpan^{1*}, Prakruwiriya Phanyaphiwat², and Chuchai Pradubsook³

¹⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Faculty of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : laddasumrongpun@gmail.com

DOI : 10.14456/jasru.2025.43

Received : May 22, 2025; Revised : July 10, 2025; Accepted : July 15, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา 2) สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และ 3) สังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน หลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิธีการศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระบบฐานข้อมูล e-thesis ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 จำนวน 123 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัย และแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ ค่าเฉลี่ยของค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเชิงปริมาณหลักพุทธบริหารการศึกษา มีจำนวน 127 ค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 ค่าขนาดอิทธิพลต่ำสุดเท่ากับ 0.01 ค่าขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 7.18 และค่าเฉลี่ยของค่าขนาดอิทธิพลไม่แตกต่างกัน 2) หลักพุทธบริหารการศึกษา ได้แก่ งานบริหารวิชาการ มีจำนวน 17 หลัก 16 หลักพุทธธรรม งานบริหารงบประมาณ มีจำนวน 3 หลัก 2 หลักพุทธธรรม งานบริหารบุคคล มีจำนวน 23 หลัก 19 หลักพุทธธรรม และงานบริหารทั่วไป มีจำนวน 13 หลัก 13 หลักพุทธธรรม และ 3) หลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีจำนวน 4 หลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และมี 45 หลักพุทธธรรม ได้แก่ อริยสัจ 4 สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 สปัจริยธรรม 7 กัลยาณมิตรธรรม 7 สติสัมปชัญญะ ทุติยปาปนิกสูตร สัปายะ 7 ธรรมาภิบาล ศีล 5 พหุสูต 5 ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ สาราณียธรรม 6 ไตรสิกขา ฆราวาสธรรม 4 จิตอาสา มิตรแท้ 4 วุฑฒิธรรม 4 เบญจธรรม ภาวนา 4 ปัญญา 3 สัทธรรม 3 ปธาน 4 สติปัญญา 4 สัปายะ 4 กุศลกรรมบถ 10 ปฏิสันถารธรรม ปฏิสัมภทา 4 ทศพิธราชธรรม มรรค 8 สุจริต 3 บุญกิริยาวัตถุ 3 พละ 4 พละ 5 โยนิโสมนสิการ อปรินิยธรรม ปรัชญาของ

Citation : Sumrongpan, L., Prakruwiriya, P., & Pradubsook, C. (2025). The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist

Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 97-112. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

เศรษฐกิจพอเพียง ขั้นดีธรรม จักร 4 คารวธรรม 6 อคติ 4 ปาปนิกรธรรม 3 พุทธลีลาการสอน 4 จริยธรรม และ
รมณีสถาน

คำสำคัญ (Keywords) : การสังเคราะห์งานวิจัยหลักพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย

Abstract

The objectives of this research were 1) to synthesize quantitative research on Buddhist Educational Administration Principles in graduate school of Mahachulalongkornrajavidyalaya University using meta-analysis, 2) to synthesize qualitative research on Buddhist Educational Administration Principles in graduate school of Mahachulalongkornrajavidyalaya University using content-analysis and 3) to synthesize mixed methods research on Buddhist Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The research design was a mixed methods research synthesis: MMRS, triangulation mixed synthesis design: convergence model. The research instruments used were quality assessment form, quality assessment criteria and characteristic recording form. The sample group consisted of master's theses and doctoral dissertations in the field of Buddhist Educational Administration from the Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, which were published in the e-thesis database from the year 2016 to 2024. The samples were divided into 64 research studies. The statistics used to assess the quality of the tools were the mean of the content validity values and the reliability coefficients. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way anova, and content analysis.

The results of the study found that: 1) The effect size values of the 127 quantitative research studies in Buddhist Educational Administration Principles had a mean of 0.93 with a standard deviation of 0.18. The lowest effect size value was 0.01, and the highest was 7.18. the independent variable had a low effect size. The mean effect size values were not different. 2) The Buddhist Educational Administration Principles were as follows: Academic Administration, carried 17 principles, 16 of them were based on Buddhist teachings; Budget Administration, carried 3 principles, 2 of them were based on Buddhist teachings; Personnel Administration, carried 23 principles, 19 of them were based on Buddhist teachings; and General Administration, carried 13 principles, all of which are based on Buddhist teachings. 3) The Buddhist Educational Administration Principles at the graduate school of Mahachulalongkornrajavidyalaya University consisted of 4 principles: Academic Administration, Budget Administration, Personnel Administration, and General Administration, along with 45 Buddhist principles, which consisted of Ariyasacca 4, Sangahavatthu 4, Brahmavihara 4, Iddhipadadhamma 4, Sappurisdhamma 7, Kalyanamitta-Dhamma 7, Sati and Sampajanna, Dutiypapanika Sutta, Sappaya 7, Good governance, Sila 5, Bahussutanga 5, Ditthadhammikatta, Saraniyadhmma 6, Trisikkha, Gharavasadhmma 4,

Citation : ลัดดา สำรองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาภินันท์, และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธ
บริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 97-112.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

Volunteer, True friends 4, Wutthaya 4, Ennobling virtues, Bhavana Dhammas 4, Panna 3, Saddhamma 3, Padhana 4, Midfulness 4, Sappaya 4, Wholesome 10, Patisanthiradhamma, Patisambhida 4, Dasabidharajadhamma, Eightfold path, Sujarita 3, Punnakiriya-Vatthu 3, Bala 4, Bala 5, Yonisomanasikara, Aparihaniyadhamma 7, Sufficiency economy philosophy, Khantidhamma, Cakka 4, Garavasadhamma 6, Prejudice 4, Papanikadhamma 3, Buddha's desanavidhi 4, Ethical and Rommaniyasathan.

Keywords: Research Synthesis on Buddhist Educational Administration Principles, Graduate school, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทนำ (Introduction)

สภาพปัจจุบันงานวิจัยสาขาพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใช้หลักพุทธธรรมบูรณาการร่วมกับหลักการบริหารการศึกษา ที่ประกอบด้วยหลักศีลธรรมและจริยธรรม โดยใช้หลักแห่งปัญญาและการปฏิบัติควบคู่กันบนพื้นฐานความเป็นจริงตามกฎธรรมชาติ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2551) บัณฑิตศึกษาจำนวนมากได้นำหลักพุทธธรรม มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยด้านการบริหารการศึกษาเพื่อเป็นฐานความคิดให้เกิดทักษะ ความรู้ พฤติกรรม จิตใจ ปัญญาที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองและองค์กรได้ (พระครูวิโรจน์กาญจนเขต, 2562) ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ระเบียบวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ขั้นตอนการศึกษาเริ่มต้นด้วยการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาสรุปด้วยสถิติพื้นฐาน และขั้นที่สองศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่มแล้วนำข้อมูลมาสรุปเนื้อความ ซึ่งยังขาดการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นระบบเพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่มีอยู่เข้าด้วยกัน (พระครูวินัยธรวรวิทย์ เตชธมโม, 2566)

ในขณะที่เดียวกันจากการสืบค้นข้อมูลงานวิจัยสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 659 เรื่อง ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 พบว่า มีปริมาณงานวิจัยอยู่เป็นจำนวนมาก ที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา ผลการวิจัยมีทั้งคล้ายคลึงกันและขัดแย้งกัน ซึ่งยังไม่มีข้อสรุปที่เป็นระบบเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษาด้วยวิธีเชิงผสมผสาน จึงควรมีการรวบรวมงานวิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยวิธีการที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ เพื่อสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อย่างไรก็ดีเพื่อให้ได้คำตอบในการสรุปองค์ความรู้ของหลักพุทธบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรม ที่ครอบคลุมและชัดเจน การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณและเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา จึงเป็นวิธีการสรุปองค์ความรู้ในภาพกว้างและภาพลึก ที่สามารถปิดจุดอ่อนที่มีอยู่ของวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ ที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของศาสตร์ทางสังคมที่ก่อให้เกิดความหลากหลายและผสมผสาน รวมทั้งแลกเปลี่ยนโลกทัศน์ของนักวิจัยและนักประเมินร่วมกัน โดยนักวิจัยสามารถตั้งคำถาม วัตถุประสงค์ และเทคนิควิธีการของการศึกษาคำตอบได้อย่างหลากหลาย ที่สามารถอธิบายคุณลักษณะงานวิจัยที่สัมพันธ์กับผลการวิจัยและตัวแปรต้นอื่นที่ไม่ใช่เป้าหมายหลักของการศึกษา แต่ส่งผลร่วมกันต่อตัวแปรตาม ซึ่งข้อดีของการวิเคราะห์ห่อภิมาณเป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณจำนวนมาก เพื่อให้ได้ข้อสรุปและได้ข้อค้นพบใหม่ที่น่าเชื่อถือ โดยอาศัยค่าตัวเลข และการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งเน้นการหาความหมายจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อ

Citation : Sumrongpan, L., Prakurwiriya, P., & Pradubsook, C. (2025). The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist

Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 97-112. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

ค้นพบและความเข้าใจที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ที่ศึกษา ซึ่งทำให้เห็นถึงภาพรวมของงานวิจัยที่มีลักษณะเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีพรรณนาแบบเดิม มีจุดอ่อนเป็นวิธีการที่ไม่มีระบบ มีความเป็นอัตนัยสูง ทำให้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยแตกต่างกันตามความสามารถและประสบการณ์ของนักวิจัยที่ทำการสังเคราะห์ ทำให้ได้ข้อสรุปที่ไม่ชัดเจนทั้งในด้านกระบวนการและผลลัพธ์ ทำให้ผลการวิจัยขาดมาตรฐานการพิสูจน์ที่ชัดเจน (Cooper, 2017)

บทความวิจัยนี้จึงนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานด้วยวิธีวิทยาการเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมานและเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกันในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับกระบวนการ วิธีการ สาเหตุ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหาร การศึกษา ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและชัดเจนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการวางแผนการพัฒนาการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาน
2. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา
3. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน และหลักพุทธบริหารการศึกษา ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed research synthesis) เป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาจากหลาย ๆ เรื่อง ที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน โดยใช้การสังเคราะห์งานวิจัยร่วมกัน 2 วิธี ได้แก่ งานวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ห่อภิมาน และงานวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ที่มุ่งตรวจสอบผลการวิจัยว่าสอดคล้องตรงกันหรือขัดแย้งระหว่างกันหรือไม่ ภายใต้เงื่อนไข ปัจจัย หรือบริบทใดบ้าง แบ่งออกเป็น 4 แบบแผนหลัก ได้แก่ (1) แบบแผนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานแบบสามเส้า (Triangulation mixed synthesis designs) (2) แบบแผนการสังเคราะห์เชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน (embedded mixed synthesis designs) (3) แบบแผนการสังเคราะห์เชิงผสมผสานแบบอธิบาย (explanatory mixed synthesis designs) และ (4) แบบแผนการสังเคราะห์เชิงผสมผสานแบบสำรวจบุกเบิก (exploratory mixed synthesis design) (รัตนะ บัวสนธ์, 2556)

2. หลักพุทธบริหารการศึกษา เป็นการบริหารงานตามแนวพุทธธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสเป็นคำสั่งสอนที่สำคัญในพระไตรปิฎกและอรรถกถาฎีกา โดยพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมได้จำแนกหลักพุทธธรรมออกเป็น 11 หมวด ได้แก่ เอกกะ-หมวด 1 มีจำนวน 3 หลักธรรม ทุกะ-หมวด 2 มีจำนวน 62 หลักธรรม ดิกะ-หมวด 3 มีจำนวน 71 หลักธรรม จตุกะ-หมวด 4 มีจำนวน 79 หลักธรรม ปัญจก-หมวด 5 มี

Citation : ลัดดา สำรองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาวัฒน์, และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 97-112.

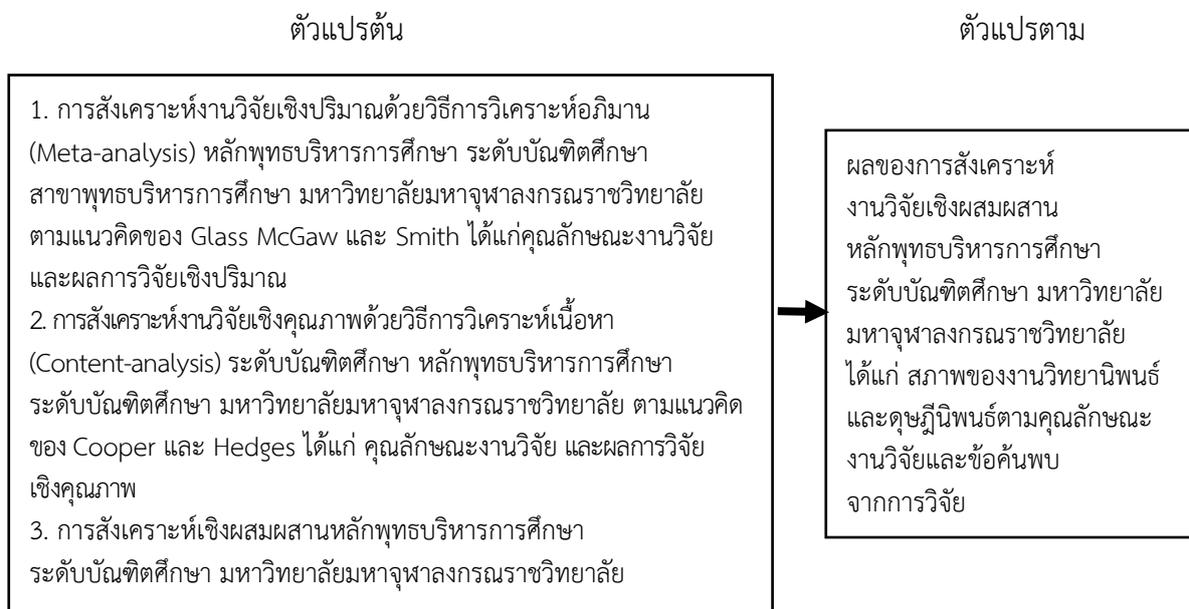

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

จำนวน 45 หลักสูตร ศึกษะ-หมวด 6 มีจำนวน 17 หลักสูตร สัตตะกะ-หมวด 7 มีจำนวน 15 หลักสูตร อัญญะกะ-หมวด 8 มีจำนวน 9 หลักสูตร นวกะ-หมวด 9 มีจำนวน 12 หลักสูตร ทสกะ-หมวด 10 มีจำนวน 24 หลักสูตร และอติเรก ทสกะ-หมวดเกิน 10 มีจำนวน 22 หลักสูตร รวมทั้งสิ้นจำนวน 359 หลักสูตร (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต), 2564) และหลักการประยุกต์พุทธวิธีกับหลักการบริหารการศึกษา มี 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

สรุปการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาจากหลาย ๆ เรื่อง ที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน โดยใช้การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีวิเคราะห์ห่อภิมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้การบริหารตามแนวทางหลักพุทธธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสเป็นคำสั่งสอนที่สำคัญในพระไตรปิฎก และอรรถกถาฎีกา

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research Synthesis : MMRS) แบบสามเส้า: รูปแบบลู่อู่เข้า (Triangulation mixed synthesis design: convergence model) โดยใช้วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content-analysis) และการสังเคราะห์เชิงผสมผสาน ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ทอิกมาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร งานวิจัยเชิงปริมาณที่วิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระบบฐานข้อมูล e-thesis ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 โดยสืบค้นจากเว็บไซต์ <https://e-thesis.mcu.ac.th> และ <http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent.php?countpage=173> จำนวน 76 เรื่อง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ งานวิจัยเชิงปริมาณที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระบบฐานข้อมูล e-thesis ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 โดยสืบค้นจากเว็บไซต์ <https://e-thesis.mcu.ac.th> และ <http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent.php?countpage=173> กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้จำนวน 64 เรื่อง ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากและผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ตั้งแต่ 3.52-4.16

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ได้แก่ (1) ตัวแปรด้านการพิมพ์ จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์ วิทยาเขตที่ผลิตงานวิจัย เพศผู้วิจัย ประเภทงานวิจัย จำนวนหน้าทั้งหมดและจำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก (2) ตัวแปรด้านเนื้อหา จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย หลักพุทธบริหารการศึกษา หลักพุทธธรรม จำนวนหลักพุทธธรรม และจำนวนหลักพุทธบริหารการศึกษา (3) ตัวแปรด้านวิวิธนาการวิจัย จำนวน 17 ตัวแปร ได้แก่ แบบแผนการวิจัย ระยะเวลาการวิจัย ประเภทสมมติฐานการวิจัย แหล่งข้อมูล เกณฑ์การกำหนดขนาดของแหล่งข้อมูล สถานภาพของแหล่งข้อมูล ที่มาของแหล่งข้อมูล วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเครื่องมือการวิจัย ประเภทการหาค่าความเที่ยงตรง ประเภทการหาค่าความเชื่อมั่น ประเภทการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนตัวแปรต้น จำนวนตัวแปรตาม จำนวนสมมติฐานการวิจัย ขนาดของแหล่งข้อมูล และจำนวนเครื่องมือการวิจัย และ (4) ตัวแปรด้านคุณภาพงานวิจัย จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ผลการประเมินระดับคุณภาพของงานวิจัย และคะแนนประเมินคุณภาพงานวิจัย

2. ตัวแปรผลการวิจัย คือ ค่าดัชนีมาตรฐานของผลการวิจัยในงานวิจัยที่เป็นค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) จากการประมาณค่าสถิติ t และค่าสถิติ F ที่ได้จากการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) คือ หลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert จำนวน 25 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (IOC : Index of Item Objective Congruence) มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 และความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในระหว่างผู้ประเมิน (IRR : Inter-Rater Reliability) ตามวิธีของ Cooper และ Hedges มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80

Citation : ลัดดา สารองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาภินันท์, และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 97-112.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

2. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย และตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามปฏิบัติการณ์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 และความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในระหว่างผู้ประเมิน (IRR : Inter-Rater Reliability) ตามวิธีของ Cooper และ Hedges มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.77

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยสืบค้นจากระบบฐานข้อมูล e-thesis ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 จากเว็บไซต์ <https://e-thesis.mcu.ac.th> และ <http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent.php?countpage=173> โดยใช้คำค้นว่า “สาขาพุทธบริหารการศึกษา” ได้งานวิจัย จำนวน 64 เรื่อง

2. ผู้วิจัยศึกษาและบันทึกข้อมูล คัดเลือกงานวิจัยที่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยประเมินคุณภาพงานวิจัย จำนวนทั้งหมด 64 เรื่อง ได้งานวิจัยที่มีระดับคุณภาพดีขึ้นไปมีค่าตั้งแต่ 3.52-4.16 นำมาตรวจสอบผลการบันทึกที่ครบถ้วนจากงานวิจัย หากมีส่วนใดบกพร่องไม่ชัดเจนดำเนินการอ่านงานวิจัยแล้วบันทึกเพิ่มเติมและจัดเตรียมข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยและผลการวิจัยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในรูปค่าขนาดอิทธิพลของหลักพุทธบริหารการศึกษา

3. วิเคราะห์จำแนกประเภทค่าขนาดอิทธิพลของหลักพุทธบริหารการศึกษ โดยใช้สูตรของ Glass, McGaw และ Smith วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของค่าขนาดอิทธิพลตามตัวแปรลักษณะวิจัย เพื่อเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพล โดยใช้สถิติ F-test และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ กรณีความแปรปรวนเท่ากันตามวิธีของ Tukey และกรณีความแปรปรวนไม่เท่ากันตามวิธีของ Scheffe วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แปลผลและเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลตามเกณฑ์การแปลผลขนาดอิทธิพลของ Cohen คือ ค่าขนาดอิทธิพลขนาดเล็ก มีค่าเท่ากับ 0.20 ค่าขนาดอิทธิพลขนาดปานกลาง มีค่าเท่ากับ 0.50 ค่าขนาดอิทธิพลขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 0.80 ขึ้นไป

2. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร งานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระบบฐานข้อมูล e-thesis ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 โดยสืบค้นได้จากเว็บไซต์ <https://e-thesis.mcu.ac.th> และ <http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent.php?countpage=173> จำนวน 392 เรื่อง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ งานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ใน

ระบบฐานข้อมูล e-thesis ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 โดยสืบค้นได้จากเว็บไซต์ <https://e-thesis.mcu.ac.th> และ <http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent.php?countpage=173> กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548) จำนวน 59 เรื่อง ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากและผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ตั้งแต่ 3.78-4.04 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คุณภาพงานวิจัยระดับดี ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ได้แก่ (1) ตัวแปรด้านการพิมพ์ จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์ วิทยาเขตที่ผลิตงานวิจัย เพศผู้วิจัย ประเภทงานวิจัย จำนวนหน้าทั้งหมดและจำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก (2) ตัวแปรด้านเนื้อหา จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย หลักพุทธบริหารการศึกษา หลักพุทธธรรม จำนวนหลักพุทธธรรม และจำนวนหลักพุทธบริหารการศึกษา (3) ตัวแปรด้านวิธีวิทยาการวิจัย จำนวน 15 ตัวแปร ได้แก่ แบบแผนการวิจัย ระยะเวลาการวิจัย แหล่งข้อมูล เกณฑ์การกำหนดขนาดของแหล่งข้อมูล สถานภาพของแหล่งข้อมูล ที่มาของแหล่งข้อมูล วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเครื่องมือการวิจัย ประเภทการหาค่าความเที่ยงตรง ประเภทการหาค่าความเชื่อมั่น ประเภทการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนตัวแปรต้น จำนวนตัวแปรตาม ขนาดของแหล่งข้อมูล และจำนวนเครื่องมือการวิจัย และ (4) ตัวแปรด้านคุณภาพงานวิจัย จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ผลการประเมินระดับคุณภาพของงานวิจัย และคะแนนประเมินคุณภาพงานวิจัย

2. ตัวแปรผลการวิจัย คือ หลักพุทธบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรม สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert จำนวน 25 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 และความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในระหว่างผู้ประเมิน (IRR : Inter-Rater Reliability) ตามวิธีของ Cooper และ Hedges มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75

2. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย มี 4 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย (2) ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย (3) ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย และ (4) ข้อมูลเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามวิธีของ Rovinelli และ Hambleton โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 และความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในระหว่างผู้ประเมิน (IRR : Inter-Rater Reliability) ตามวิธีของ Cooper และ Hedges มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. สํารวจรายชื่องานวิจัยซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ทำแล้วเสร็จในช่วงปี พ.ศ.2559-2567 และทำการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรม โดยสืบค้นจากระบบฐานข้อมูล e-thesis ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2567 จากเว็บไซต์ <https://e-thesis.mcu.ac.th> และ <http://oldweb.mcu.ac.th/site/thesiscontent.php?countpage=173> โดยใช้คำค้นว่า “สาขาพุทธบริหารการศึกษา” ได้งานวิจัย จำนวน 59 เรื่อง โดยสืบค้นข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2567

2. รวบรวมงานวิจัยซึ่งได้จากการสำรวจ โดยคัดเลือกงานวิจัยที่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา โดยประเมินคุณภาพงานวิจัย จำนวนทั้งหมด 59 เรื่อง ได้งานวิจัยที่มีระดับคุณภาพดีขึ้น มีค่าตั้งแต่ 3.79-4.04 แล้วนำมาสังเคราะห์แบบเข้าไปเข้ามาแปลความหมายเทียบเคียงระหว่างงานวิจัยตามกรอบแนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัย ในลักษณะวิเคราะห์สรุบน้ำใจความเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรม

3. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์ถ้อยคำและการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา มาสังเคราะห์เชิงผสมผสานเพื่อหาคำตอบของผลการวิจัยร่วมกัน โดยนำผลการสังเคราะห์ที่ได้จากวิธีการสังเคราะห์ทั้ง 2 วิธีร่วมกัน เพื่อสรุปตีความผลการสังเคราะห์ที่ได้ สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนทั้งหมด 64 เรื่อง พบว่า (1) คุณลักษณะงานวิจัยด้านการพิมพ์ งานวิจัยที่นำมาศึกษามากที่สุด ตีพิมพ์ในปี พ.ศ.2565 และปี พ.ศ.2566 (ร้อยละ 25.00) งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ร้อยละ 28.13) วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มากที่สุด (ร้อยละ 85.94) ผู้วิจัยเป็นเพศหญิงมากที่สุด (ร้อยละ 39.60) งานวิจัยมีจำนวนหน้าทั้งหมดเฉลี่ย 200 หน้า และจำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวกเฉลี่ย 141 หน้า (2) คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพเปรียบเทียบ และเสนอแนวทางพัฒนามากที่สุด (ร้อยละ 70.31) การบริหารงานบุคคลมากที่สุด (ร้อยละ 46.88) ศึกษาหลักสังคหวัตถุ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 18.75) และ (3) คุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย ใช้แบบแผนการวิจัยแบบผสมวิธีมากที่สุด (ร้อยละ 73.44) ใช้ระยะเวลาการวิจัย 1 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 25.00) แหล่งข้อมูล กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด (ร้อยละ 57.81) ประเภทสมมติฐานการวิจัยแบบไม่มีทิศทางมากที่สุด (ร้อยละ 57.81) เกณฑ์การกำหนดขนาดของแหล่งข้อมูลใช้การเปิดตารางสำเร็จรูปมากที่สุด (ร้อยละ 71.88) สถานภาพของแหล่งข้อมูลเป็นผู้บริหารและครูมากที่สุด (ร้อยละ 40.63) ที่มาของแหล่งข้อมูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 57.81) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มากที่สุด (ร้อยละ 54.69) เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มากที่สุด (ร้อยละ 75.00) การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มากที่สุด (ร้อยละ 87.50) การหาค่าความเชื่อมั่นใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach มากที่สุด (ร้อยละ 75.00) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยสถิติ descriptive statistics, t-test (Independent

Citation : Sumrongpan, L., Prakurwiriya, P., & Pradubsook, C. (2025). The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist

Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 97–112. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

Sample) และ F-test มากที่สุด (ร้อยละ 62.50) ตัวแปรต้นเฉลี่ย 3 ตัวแปร ตัวแปรตามเฉลี่ย 2 ตัวแปร จำนวน สมมติฐานเฉลี่ย 2 ข้อ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ย 233 คน จำนวนเครื่องมือเฉลี่ย 2 ประเภท และ 4) คุณลักษณะ งานวิจัยด้านคุณภาพงานวิจัยที่นำมาศึกษาทั้งหมดมีคุณภาพอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 100)

ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเชิงปริมาณหลักพุทธบริหารการศึกษามีจำนวน 127 ค่า มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 ค่าขนาดอิทธิพลมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.01 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 7.18 ค่าเฉลี่ยของงานวิจัยเชิงปริมาณที่นำมาสังเคราะห์โดยเฉลี่ยมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 0.93 และตัวแปรต้นจากงานวิจัยที่ นำมาวิเคราะห์อภิปรายมีค่าขนาดอิทธิพลระดับต่ำ ค่าเฉลี่ยของค่าขนาดอิทธิพลไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานและลักษณะการแจกแจงของค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเชิงปริมาณ

ตัวแปร	n	d̄	S.D.	Range	MIN	MAX	SK	KU	ANOVA	
									F	p-value
ค่าขนาดอิทธิพล	127	0.93	0.18	7.17	0.01	7.18	2.91	9.21	0.71	.82

จากตารางที่ 1 พบว่า ลักษณะการแจกแจงของค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเชิงปริมาณมีจำนวน 127 ค่า ค่าขนาดอิทธิพลมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.01 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 7.18 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.18 เมื่อพิจารณาลักษณะของข้อมูล ค่า Sig. เท่ากับ .82 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทาง สถิติที่ .05 ค่าความเบ้ เท่ากับ 2.91 และค่าความโด่ง เท่ากับ 9.21 การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะไม่สมมาตร ค่า ขนาดอิทธิพลมีลักษณะการแจกแจงแบบเบ้เชิงบวกและมีความโด่งสูงกว่าปกติ แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของงานวิจัย เชิงปริมาณที่นำมาสังเคราะห์โดยเฉลี่ยจะมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 0.93 และตัวแปรต้นจากงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์อภิปราย มีค่าขนาดอิทธิพลระดับต่ำ ค่าเฉลี่ยของค่าขนาดอิทธิพลด้านคุณลักษณะด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหา และด้าน วิธีวิทยาวิจัยไม่แตกต่างกัน

2. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพหลักพุทธบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนทั้งหมด 59 เรื่อง พบว่า (1) หลักพุทธ บริหารการศึกษางานบริหารวิชาการ มีจำนวน 17 หลัก 16 หลักธรรม ได้แก่ (1) การบริหารวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 (2) การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภวาวนา 4 (3) การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตาม หลักอิทธิบาท 4 (4) การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 (5) การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลัก อิทธิบาท 4 (6) การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 (7) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยาย โอกาสตามหลักไตรสิกขา (8) การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักบุญกิริยาวัตร 3 (9) การบริหารงาน วิชาการ ในยุคดิจิทัลตามหลักกุศลธรรม 4 (10) การฝึกอบรมสามเณรภาคฤดูร้อนตามหลักศีลธรรม 3 (11) กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามหลักปฏิสัมพันธ์ 4 (12) การพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักพุทธสุด 5 (13) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธรูปตามหลักศีลธรรม 6 (14) การป้องกันและแก้ไข ปัญหาสารเสพติดตามหลักมิตรแท้ (15) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามหลัก พละ 5 (16) การจัดกิจกรรมส่งเสริมตามหลักเบญจธรรม และ (17) การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลัก พุทธบูรณาการด้วยหลักสติปัญญา 4 (2) งานบริหารงบประมาณ มีจำนวน 3 หลัก 2 หลักธรรม ได้แก่ (1) การ บริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามหลักปธาน 4 (2) การบริหารความโปร่งใสตามหลักสุจริต 3

Citation : ลัดดา สารองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาวัฒน์, และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธ บริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 97-112.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

และ (3) การบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัลตามหลักสุจริต 3 (3) งานบริหารบุคคล มีจำนวน 23 หลัก 19 หลักกรรม ได้แก่ (1) การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 (2) ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 (3) การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 (4) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (5) การบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม (6) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักธรรมมาภิบาล (7) การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมมาภิบาล (8) การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักไตรสิกขา (9) การพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนตามหลักกุศลกรรมบถ 10 (10) การบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม (11) ภาวะผู้นำตามหลักมรรค 8 (12) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักสังคหวัตถุ 4 (13) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 4 (14) การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามหลักโยนิโสมนสิการ (15) การบริหารงานบุคคลตามหลักสาธารณีธรรม (16) การบริหารงานบุคคลตามหลักกอธิปธานียธรรม 7 (17) ทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (18) การบริหารตนตามหลักฆราวาสธรรม 4 (19) การบริหารงานบุคคลตามหลักขันติธรรม (20) การบริหารงานบุคคลตามหลักจักร 4 (21) การพัฒนาศักยภาพครูยุคดิจิทัลตามหลักจักร 4 (22) คุณลักษณะภาวะผู้นำทางจริยธรรมเชิงพุทธตามหลักทศพิธราชธรรม และ (23) คุณลักษณะความพอเพียงตามหลักเบญจธรรม และ (4) งานบริหารทั่วไป มีจำนวน 13 หลัก 13 หลักกรรม ได้แก่ (1) วิธีการบริหารความขัดแย้งตามหลักอริยสัจ 4 (2) วิธีการบริหารความขัดแย้งตามหลักสาธารณีธรรม 6 (3) การบริหารงานทั่วไปตามหลักพรหมวิหาร 4 (4) การบริหารงานทั่วไปในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามหลักสังคหวัตถุ 4 (5) การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักสัปปายะ 4 (6) การบริหารวัดตามหลักสัปปายะ 7 (7) การบริหารงานประชาสัมพันธ์ตามหลักปฏิสันถารธรรม (8) การบริหารงานประชาสัมพันธ์ตามหลักปฏิสันถารธรรม (9) การบริหารงานทั่วไปตามหลักพละ 5 (10) การบริหารงานทั่วไปตามหลักพละ 4 (11) กลยุทธ์การบริหารตามหลักปาปนิกรรม 3 (12) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักปัญญา 3 (13) รูปแบบการบริหารโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรตามหลักจิตอาสา

3. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระหว่างผลการวิเคราะห์อภิปรายงานวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 64 เรื่อง และผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 59 เรื่อง พบว่า หลักพุทธบริหารการศึกษา มีจำนวน 4 หลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และมีหลักพุทธธรรมจำนวน 45 หลักกรรม ได้แก่ (1) หลักอริยสัจ 4 (2) หลักสังคหวัตถุ 4 (3) หลักพรหมวิหาร 4 (4) หลักอิทธิบาท 4 (5) หลักสัปปุริสธรรม 7 (6) หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (7) หลักสติสัมปชัญญะ (8) หลักทศพิธราชธรรม (9) หลักสัปปายะ 7 (17) หลักธรรมมาภิบาล (11) หลักศีล 5 (12) หลักพหูสูต 5 (13) หลักทิวฐธัมมิกัตถประโยชน์ (14) หลักสาธารณีธรรม 6 (15) หลักไตรสิกขา (16) หลักฆราวาสธรรม 4 (17) หลักจิตอาสา (18) หลักมิตระแท้ 4 (19) หลักกุศลธรรม 4 (27) หลักเบญจธรรม (21) หลักภาวนา 4 (22) หลักปัญญา 3 (23) หลักสัทธิธรรม 3 (24) หลักปธาน 4 (25) หลักสติปัญญา 4 (26) หลักสัปปายะ 4 (27) หลักกุศลกรรมบถ 17 (28) หลักปฏิสันถารธรรม (29) หลักปฏิสัมพันธ์ 4 (37) หลักทศพิธราชธรรม (31) หลักมรรค 8 (32) หลักสุจริต 3 (33) หลักบุญกิริยาวัตถุ 3 (34) หลักพละ 4 (35) หลักพละ 5 (36) หลักโยนิโสมนสิการ (37) หลักกอธิปธานียธรรม (38) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (39) หลักขันติธรรม (47) หลักจักร 4 (41) หลักการวธรรม 6 (42) หลักอคติ 4 (43) หลักปาปนิกรรม 3 (43) หลักพุทธลีลาการสอน 4 (44) หลักจริยธรรม และ (45) หลักกรรมนิยสถาน

Citation : Sumrongpan, L., Prakurwiriya, P., & Pradubsook, C. (2025). The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist

Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 97–112. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.43>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการวิเคราะห์อภิธานหลักพุทธบริหารการศึกษา ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยเชิงปริมาณหลักพุทธบริหารการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ด้วยเหตุผลที่ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยในหลักพุทธบริหารการศึกษามีความใกล้เคียงกัน ลักษณะและวิธีการที่ใช้ในการวิจัยนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งทำให้ค่าขนาดอิทธิพลไม่มีการกระจายอย่างกว้างขวาง การศึกษาตัวแปรในงานวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงถึงความมีอิทธิพลที่สูงต่อผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น ซึ่งจากข้อค้นพบงานวิจัยส่วนใหญ่ของระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใช้กระบวนการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันมีหลักการบริหารตามด้วยหลักพุทธธรรม รูปแบบการวิจัยใช้แบบผสมวิธีระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขั้นตอนการวิจัยเริ่มต้นด้วยการสอบถามสภาพบริบทปัจจุบันของตัวแปรที่ศึกษาและนำมาสร้างประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนา การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเปิดตารางของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ล้วนมีลักษณะคล้ายคลึงกันไม่มีความแตกต่าง ซึ่งการที่ค่าขนาดอิทธิพลไม่มีความแตกต่างกัน อาจสะท้อนให้เห็นถึงการใช้นโยบายวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในงานวิจัยต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ทำการศึกษาในหลักพุทธบริหารการศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณงานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ดังนั้นค่าขนาดอิทธิพลที่เป็นตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหา และด้านวิธีการวิจัยจึงไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Moldagali, 2024) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์เชิงอภิธานของผลกระทบของวิธีการสอนบทกวีที่สร้างสรรค์ต่อการอ่าน พบว่า คุณลักษณะงานวิจัยด้านปีที่พิมพ์ วิธีการสอนบทกวีที่สร้างสรรค์ และทักษะเป้าหมายที่เป็นตัวแปรสำคัญมีผลเชิงบวกและระดับสูงต่อผู้เรียน ค่าขนาดอิทธิพลของวิธีการสอนระดับโรงเรียน เนื้อหา และสื่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อิสระ ทองสามสี, 2564) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์อภิธานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ค่าดัชนีมาตรฐานของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านคุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระ และคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย มีค่าดัชนีมาตรฐานไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มัทนียา มูลศรีแก้ว, 2562) ที่ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการวิเคราะห์อภิธาน ซึ่งค่าขนาดอิทธิพลของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษางานบริหารวิชาการ มีจำนวน 17 หลัก 16 หลักธรรม งานบริหารงบประมาณ มีจำนวน 3 หลัก 2 หลักธรรม งานบริหารบุคคล มีจำนวน 23 หลัก 19 หลักธรรม งานบริหารทั่วไป มีจำนวน 13 หลัก 13 หลักธรรม หลักพุทธธรรมที่มีการศึกษาร่วมกัน ได้แก่ หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหาร 4 หลักสังคหวัตถุ 4 หลักสารณียธรรม 6 และหลักอริยสัจ 4 ที่เป็นเช่นนี้ด้วยเหตุผลที่หลักพุทธบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรมมีความหลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลายบริบท ไม่ว่าจะเป็นการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล หรือการบริหารทั่วไป ทำให้การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในด้านการศึกษากลายเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ทั้งสร้างความเข้าใจในหลักการและการนำไปปฏิบัติจริงในการบริหารการศึกษาโดยงานวิจัยในแต่ละด้านได้ใช้หลักพุทธธรรมหลายประการเพื่อ

Citation : ลัดดา สารองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาวิวัฒน์, และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 97-112.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.43>

เสริมสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติในการบริหารการศึกษาในทุกด้าน ซึ่งสะท้อนถึงการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารงานศึกษาได้อย่างเหมาะสม หลักพุทธบริหารการศึกษามีความหลากหลาย ทั้งในแง่ของการประยุกต์ใช้และการดำเนินงาน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารวิชาการที่เน้นการใช้ความรู้และปัญญาในการพัฒนาหลักสูตรและการศึกษาที่มีคุณภาพ หรือการบริหารบุคคลที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในบุคลากร การใช้หลักพุทธธรรมในด้านต่าง ๆ จึงมีความยืดหยุ่นในการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของการศึกษาภายในองค์กร ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธบริหารการศึกษาแสดงให้เห็นว่า หลักพุทธธรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเสริมสร้างการบริหารการศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการกระบวนการบริหารทั้งในด้านวิชาการ การงบประมาณ บุคคล และทั่วไปช่วยพัฒนาองค์กรให้มีความเป็นธรรมและสร้างคุณธรรมในระดับขององค์กร การใช้หลักพุทธธรรมเหล่านี้ในงานบริหารจึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาองค์กร การศึกษาที่มีคุณภาพในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูวรธรรมวาที (นิพนธ์ ฉันทวุฒโฆ), 2565) ที่ได้ศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี พบว่า หลักพุทธธรรมส่งผลต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านเมตตาทายกรรม ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจ ด้านทิวฐิสามัญญตา มีทิวฐิงามเสมอกันกับเพื่อนร่วมงาน ด้านศีลสามัญญตา มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนร่วมงาน ด้านเมตตา มโนกรรม ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน และสาธารณโภค การแบ่งปันผลประโยชน์ ตามลำดับ สำหรับผลการวิจัยเชิงคุณภาพเห็นพ้องต้องกันกับการวิจัยเชิงปริมาณเห็นว่าหลักสารานียธรรมซึ่งเป็นธรรมสำหรับอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน เมื่อประยุกต์กับการทำงานก่อให้เกิดสามัคคีธรรม ทำงานเป็นทีมมุ่งผลสำเร็จขององค์กรเป็นที่ตั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภัทรพร จันตะณี, 2565) ที่ได้ศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา พบว่า แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยาโดยนำหลักอิทธิบาท ๔ เข้ามาบูรณาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นผลให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและทันต่อเวลาที่กำหนด

3. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน หลักพุทธบริหารการศึกษา มีจำนวน ๔ หลัก ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และหลักพุทธธรรม มีจำนวน ๔๕ หลักธรรม ที่เป็นเช่นนี้ด้วยเหตุผลการสังเคราะห์งานวิจัย 2 วิธีประกอบกัน คือ วิธีวิเคราะห์ทอภิมานและวิธีวิเคราะห์เนื้อหา นำผลมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน ซึ่งทำให้เห็นผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักพุทธบริหารการศึกษามีความครอบคลุมถึงหลักการบริหารเชิงพุทธและการนำหลักพุทธธรรมที่หลากหลายมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างการบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรมในทุก ๆ ด้าน ที่สามารถใช้งานได้ในบริบทต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยในยุคดิจิทัลและการพัฒนาสถานศึกษา ที่แสดงถึงความสำคัญของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการทุกภาคส่วนของการบริหารการศึกษา ซึ่งงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องได้เน้นการนำหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของการศึกษา ทั้งนี้หลักพุทธธรรมสามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารการศึกษาหลาย ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษาช่วยให้การดำเนินการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่สอดคล้องกับหลักการพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังช่วยในการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาที่สามารถปรับตัวและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จในยุคที่มี

Citation : Sumrongpan, L., Prakurwiriya, P., & Pradubsook, C. (2025). The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist

Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 97-112. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระปลัดจันทร์ สิริจนโท (พงษ์แดง), 2564) ที่ได้ศึกษากระบวนการการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา พบว่า หลักพรหมวิหาร 4 ใช้ในการพัฒนาความเมตตาในตนเอง การสร้างกรุณาในจิตตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่น การมุทิตาแสดงความยินดีผู้อื่น และการเสริมสร้างอุเบกขาภาวนาจิตให้เข้มแข็งตามกระบวนการบริหารงานบุคคล 9 ด้าน คือ กำหนด นโยบาย วางแผนกำลังคน สรรหาบุคลากร คัดเลือกบุคลากร บรรจุแต่งตั้ง ปรุมนิเทศ มอบหมายงาน พัฒนาบุคลากร ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่งเสริมสวัสดิการและการรักษาวินัย ประกอบกับผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ากระบวนการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้น ด้วยการใช้กระบวนการวิจัยผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Heyvaert, 2023) ที่ได้ศึกษาการประยุกต์ระดับการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสาน โดยการผสมผสานเทคนิคการสังเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพิ่มความมั่นใจในข้อมูลการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ที่แตกต่างกัน ได้ข้อสรุปเดียวกัน โดยการเปรียบเทียบและรวมผลอนุมานที่เกิดจากวิธีการสังเคราะห์ที่หลากหลาย และให้ความเข้าใจที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษา การสังเคราะห์การวิจัยเชิงผสมผสานส่วนใหญ่ใช้ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การค้นพบ และเทคนิคการสังเคราะห์ที่หลากหลายสามารถช่วยให้นักวิจัยเพิ่มความสมบูรณ์ของผลการศึกษาที่ได้มีความหลากหลาย และละเอียดถี่ถ้วนของปรากฏการณ์สามารถเกิดขึ้นได้

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

หลักพุทธบริหารการศึกษา ประกอบด้วย 4 หลัก ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป และหลักพุทธธรรมมี 45 หลักธรรม ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ หลักพุทธธรรม ได้แก่ ไตรสิกขา อริยสัจ 4 อิทธิบาท 4 ภาวนา 4 วุฑฒิธรรม 4 พหุสูต 5 บุญกิริยาวัตถุ 3 สัทธิธรรม 3 สังคหวัตถุ 4 ปฏิสัมภีทา 4 พุทธลีลาการสอน 4 สติปัญญา 4 มิตรแท้ 4 สติสัมปชัญญะ ทุติยาปาณิกสูตร พละ 5 เบญจธรรม คารวธรรม 6 และกัลยาณมิตรธรรม 7
2. งานบริหารงบประมาณ หลักพุทธธรรม ได้แก่ ปธาน 4 สุจริต 3 สังคหวัตถุ 4 และเราขสังคหวัตถุ
3. งานบริหารบุคคล หลักพุทธธรรม ได้แก่ พรหมวิหาร 4 อิทธิบาท 4 สัปปริสธรรม 7 กัลยาณมิตรธรรม 7 ทุติยาปาณิกสูตร กุศลกรรมบถ 10 ทศพิชราชธรรม มรรค 8 สังคหวัตถุ 4 พละ 4 โยนิโสมนสิการ ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ จริยธรรม วุฑฒิธรรม 4 ไตรสิกขา สาราณียธรรม 6 อปริหานิยธรรม 7 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ฆราวาสธรรม 4 ชันติธรรม จักร 4 สีล 5 และเบญจธรรม
4. งานบริหารทั่วไป หลักพุทธธรรม ได้แก่ อริยสัจ 4 สาราณียธรรม 6 พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 อิทธิบาท 4 สัปปายะ 4 สัปปายะ 7 ธรรมาภิบาล ไตรสิกขา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รมณีสถาน ปฏิสันถารธรรม ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ พละ 5 อคติ 4 ปาปณิกธรรม 3 ปัญญา 3 และจิตอาสา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. งานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาหรือเรื่องเดียวกัน จำนวน 1-3 เรื่อง ถือว่ายังไม่มากพอด้วยลักษณะการแจกแจงของข้อมูลไม่เป็นปกติ ค่าความแปรปรวนไม่เท่ากัน และไม่ปรากฏค่าความเบ้และความโด่ง ซึ่งจากข้อค้นพบงานวิจัยที่ศึกษาเนื้อหาหรือเรื่องเดียวกันและมีจำนวนมากพอ ที่ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมีความ

Citation : ลัดดา สารองพันธ์, พระครูวิริยะ ปัญญาวัฒน์, และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงผสมผสานหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 97-112.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

แตกต่างกันอย่างชัดเจน ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ ค่าความแปรปรวนเท่ากัน ค่าความเบ้และความโด่งเป็นปกติ มีจำนวน 4 เรื่องขึ้นไป

2. งานวิจัยสาขาพุทธบริหารการศึกษาส่วนใหญ่มีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ไม่ระบุค่าของคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนั้นการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยควรระบุให้ชัดเจนและบอกค่าที่ได้ในเล่มวิจัยทั้งค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

3. รูปแบบการวิจัยของสาขาพุทธบริหารการศึกษาเป็นรูปแบบเดียวแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการวิจัยโดยใช้รูปแบบอื่นบ้าง เพื่อให้เกิดความหลากหลายของการได้มาซึ่งคำตอบของการวิจัย

4. เครื่องมือการวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ควรใช้เครื่องมืออย่างหลากหลาย เช่น แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบวัดความพึงพอใจ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानเกี่ยวกับแนวทางการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปในการบริหารการศึกษาตามหลักพุทธบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง (References)

- พระครูวินัยธรวรวิฑูริ เตชธมโม. (2566). รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานในบริบทพุทธบริหารการศึกษา. *วารสารวิจัยวิทยาการจัดการ, 12(2)*, 101-118.
- พระครูวรธรรมวาที (นิพนธ์ ฉันทวุฑฒ). (2565). *การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- พระครูวิโรจน์กาญจนเขต. (2562). หลักพระพุทธศาสนากับการบริหารบุคคล. *วารสารการสอนสังคมศึกษา, 1(2)*, 143-145.
- พระปลัดจันทร์ สิริจันโท (พงษ์แดง). (2564). *กระบวนการการบริหารงานบุคคลตามหลัก พรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- ภัทรภาพร จันตะนี. (2565). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- มัทนียา มูลศรีแก้ว. (2562). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการวิเคราะห์อภิमान* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

Citation : Sumrongpan, L., Prakurwiriya, P., & Pradubsook, C. (2025). The Mixed Methods Research Synthesis of Buddhist

Educational Administration Principles in Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4)*, 97-112. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.43>

- รัตน์ บัวสนธ์. (2556). *วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยและประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสระ ทองสามสี. (2564). *การวิเคราะห์ห่อภิมานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา].
- Cooper, H.. (2017). *Research synthesis and meta-analysis* 5th Edition. United States of America: SAGE Publication, Inc..
- Heyvaert, M.. (2011). *Applying Mixed Methods Research at the Synthesis Level: An Overview*. [A Dissertation of Doctor of Philosophy, Katholieke Universiteit Leuven].
- Moldagali, M.. (2024). A Meta-Analysis of the Impact of Innovative Poetry Teaching Method on Reading, Writing, and Comprehension Skill. *Social Studies Education Research*, 15(5), 169-195.

อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และ สภาพแวดล้อมใน
การปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and
Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and
Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity

ธัญญลักษณ์ ณ ลำพูน^{1*}, และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล²
Thanyalak Nalamphun^{1*}, and Pravas Penvutikul²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; Student of the Master of Accountancy,
Faculty of Accountancy, Sripatum University, Thailand.

²อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; Chairperson of the Master of
Accountancy, Faculty of Accountancy, Sripatum University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nalamphun1998@gmail.com

DOI : 10.14456/jasru.2025.44

Received : June 20, 2025; Revised : July 22, 2025; Accepted : July 23, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพ
รายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) ศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3) ศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการ
ปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทำบัญชี SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google Forms) และนำข้อมูลที่ได้มาทำ
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แรงจูงใจในการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใน
การปฏิบัติงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$) และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงาน
การเงินโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทักษะทางวิชาชีพ
บัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความ
เข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ การเปรียบเทียบกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบด้านบุคลากรภายในองค์กร เพื่อ
ยกระดับคุณภาพรายงานทางการเงินของ SMEs และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and
Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in
Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.44>

คำสำคัญ (Keywords) : ทักษะทางวิชาชีพบัญชี, แรงจูงใจในการทำงาน, สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน, คุณภาพรายงานการเงิน SMEs

Abstract

This study aimed to 1) study the influence of accounting professional skills on the quality of financial reports of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Bangkok and its vicinity 2) study the influence of work motivation on the quality of financial reports of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Bangkok and its vicinity and 3) study the influence of work environment on the quality of financial reports of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Bangkok and its vicinity. The sample group consisted of 400 SMEs accountants in Bangkok and its vicinity. Data was collected through an online questionnaire (Google Forms). Data were collected through questionnaires. and the obtained data were analyzed statistically, including frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient analysis, and multiple regression analysis. The research results found that the respondents had opinions about accounting professional skills. Overall, the opinions were at the highest level ($\bar{x} = 4.27$). There were opinions about work motivation overall at the highest level ($\bar{x} = 4.26$). There were opinions about the work environment overall at the highest level ($\bar{x} = 4.26$). There were opinions about the quality of financial reports overall at the highest level ($\bar{x} = 4.30$). The results of the hypothesis testing found that accounting professional skills Work motivation and work environment affect the quality of financial reports in terms of understandability, relevance to decision-making, and reliability. The comparison was statistically significant at the 0.05 level. The results of this study can be used as a guideline for developing personnel components within the organization. To improve the quality of SMEs' financial reports and promote their competitiveness.

Keywords : Accounting Professional Skills, Work Motivation, Work Environment, Quality of Financial Reports, Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs)

บทนำ (Introduction)

ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพรายงานการเงินใน SMEs มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมี SMEs จำนวนมาก การจัดทำรายงานการเงินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้มีผลต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการเติบโตขององค์กร ความสำคัญของรายงานการเงิน รายงานการเงินมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารสถานะทางการเงินขององค์กรไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักลงทุน เจ้าหนี้ และผู้บริหาร เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล (International Accounting Standards Board, 2020)

ความท้าทายที่ SMEs เผชิญ มักขาดแคลนทรัพยากร และความเชี่ยวชาญในด้านบัญชี ส่งผลให้มีปัญหาด้านคุณภาพรายงานการเงิน เช่น ความไม่ถูกต้องหรือการรายงานที่ไม่ครบถ้วน (Deloitte, 2019) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูงในเขตกรุงเทพมหานคร ยังส่งผลให้ SMEs ต้องปรับตัวและ

Citation : ฉัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และ

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

พัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ (Office of SMEs Promotion, 2020) ดังนั้น ทักษะทางวิชาชีพบัญชี มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการจัดทำรายงานการเงินของ SMEs หากพนักงานบัญชีมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม จะสามารถจัดทำรายงานที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์กร (Nicolai & Verhoeven, 2021) นอกจากนี้ การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะของพนักงานจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการจัดการข้อมูลทางการเงิน (Buchanan & O'Connell, 2020) ส่วนแรงจูงใจในการทำงานก็เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการทำงาน โดยเฉพาะในกลุ่ม SMEs ที่อาจขาดระบบการจูงใจที่ชัดเจน (Herzberg, 1966) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและสภาพแวดล้อมการทำงานที่สนับสนุน จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน (Locke & Latham, 2002) อีกทั้งสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมสามารถช่วยส่งเสริมคุณภาพของรายงานการเงิน การมีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย การเข้าถึงข้อมูลและการสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Schein, 2010) นอกจากนี้ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นทีมยังมีส่วนช่วยในการยกระดับคุณภาพงานบัญชี

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นถึงความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานการเงินใน SMEs จะช่วยให้เข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้ และสามารถพัฒนาแนวทางการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ในการสร้างนโยบายสนับสนุน SMEs จากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนในภาคเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการจัดทำนโยบายหรือโครงการจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับศักยภาพของ SMEs ในระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย ได้แก่ผู้ประกอบการ SMEs บุคลากรด้านบัญชี หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และนักวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพ

ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีตามแนวคิดของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountants: IFAC) ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2565) ได้อ้างอิงแนวคิดของสหพันธ์

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

นักบัญชีสากล (IFAC) กำหนดคุณสมบัติและทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ที่นักบัญชี มีอาชีพ
ควรมี ประกอบด้วย

1) ทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และ
ใช้ดุลยพินิจอย่างเหมาะสมในบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน หมายถึง ครอบคลุมทักษะพื้นฐานที่จำเป็น
สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึงความเชี่ยวชาญด้านตัวเลข เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมาย และ
ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี

3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล หมายถึง ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรม
ส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสื่อสารข้อมูลทางบัญชีได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

5) ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ หมายถึง ความสามารถในการบริหาร
จัดการทรัพยากรและบุคลากรในองค์กร เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทั้งนี้ ทักษะดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานการศึกษาวิชาการบัญชีและการพัฒนาคุณภาพ
นักบัญชี (International Education Standards: IES) โดยเฉพาะ IES 3 ซึ่งเน้นทักษะทางวิชาชีพเป็นสำคัญ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน

2.1 ทฤษฎี E.R.G. ของ Alderfer (Existence Relatedness Growth) Alderfer (สมัยศ นาวีการ,
2540) ได้ปรับปรุงลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เป็นความต้องการ 3 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย
และความปลอดภัย รวมถึงความต้องการรายได้ สวัสดิการ และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในสถานที่ทำงาน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการได้รับการยอมรับ
จากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

3. ความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs) หมายถึง ความต้องการภายในที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาตนเอง บุคคลมีความปรารถนาที่จะเติบโตและพัฒนา พร้อมทั้งใช้ความสามารถอย่างเต็มที่
ผ่านการแสวงหาโอกาสใหม่ ๆ และการเผชิญหน้ากับความท้าทายต่าง ๆ

2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ McClelland

ทฤษฎีนี้เน้นอธิบายว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Need for Achievement, nAch) จะกระทำ
การต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จโดยไม่หวังรางวัลตอบแทนภายนอก เช่น เงิน หรือการยกย่อง แต่พวกเขา
ต้องการให้การกระทำของตนบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ ความสำเร็จที่ได้รับจะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคล
เหล่านั้นพยายามทำงานให้สำเร็จในครั้งต่อไป

ในช่วงปี ค.ศ. 1940s นักจิตวิทยาชื่อ David I. McClelland ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบ
การรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test หรือ TAT) เพื่อศึกษาความต้องการของมนุษย์
โดยแบบทดสอบนี้ จะให้บุคคลดูภาพที่มีเนื้อหาหรือสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนแล้วให้พวกเขาเขียนเรื่องราว
ที่เกิดขึ้นจากภาพนั้น โดยสมมุติฐาน คือ ความคิดและเรื่องราวที่บุคคลสร้างขึ้นสามารถสะท้อนถึงความต้องการ
ภายในตัวเขา เช่น ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความสัมพันธ์ หรือความต้องการในการมีอำนาจ

จากการศึกษาวิจัยของ McClelland เขาได้สรุป 3 ประการที่สำคัญ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (High Need for Achievement) ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement : Nach) บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความต้องการที่สูงในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยไม่ต้องการรางวัลหรือการยกย่องจากภายนอก สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการทำงานให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ พวกเขาจะรู้สึกพึงพอใจจากการท้าทายและผลลัพธ์ของความสำเร็จ

2. ความต้องการในการรับผิดชอบ (Need for Responsibility) บุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมักเลือกที่จะทำงานที่มีความท้าทายและความรับผิดชอบสูง พวกเขาชอบที่จะรับผิดชอบผลลัพธ์ของการกระทำของตนเองและมักจะทำงานในลักษณะที่สามารถควบคุมได้

3. ความต้องการในการได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรม (Need for Fairness) คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่างับความพยายามที่ทำ พวกเขาจะให้ความสำคัญกับการได้รับการยอมรับในความสำเร็จและการได้รับการชื่นชมที่เป็นธรรม

2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจของเฟรดเดอริค เฮอริชเบอร์ก (Herzberg's dual factor theory)

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฟรดเดอริค เฮอริชเบอร์ก (Frederick Herzberg) ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ เช่น Motivation-Maintenance Theory, Dual Factor Theory, หรือ Motivation-Hygiene Theory เน้นที่การอธิบายว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน โดยทฤษฎีนี้มุ่งเน้นที่การแยกแยะสองปัจจัยหลักที่มีผลต่อการกระตุ้นพฤติกรรมการทำงาน ข้อสมมติฐานของทฤษฎีเฮอริชเบอร์กเชื่อว่า ความพึงพอใจในงานเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้พนักงานมีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้ ผลผลิตของงานสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม ความไม่พอใจในงาน จะทำให้พนักงานขาดความกระตือรือร้น และไม่สนใจในการทำงาน ทำให้ผลผลิตตกต่ำ โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานตามทฤษฎีของเฮอริชเบอร์ก โดยเฮอริชเบอร์กแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) หรือ ปัจจัยกระตุ้น ประกอบด้วย 1.1 ลักษณะของงานเอง เช่น ความท้าทาย ความหมาย หรือความน่าสนใจของงาน 1.2 ความสำเร็จ การทำงานจนสำเร็จจะสร้างความพึงพอใจให้แก่พนักงาน 1.3 การยอมรับและการชื่นชม พนักงานที่ได้รับการยอมรับและชื่นชมจะมีแรงจูงใจในการทำงาน 1.4 การเติบโตและการพัฒนา ความก้าวหน้าในอาชีพหรือโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ 1.5 การรับผิดชอบ การมีอำนาจในการตัดสินใจและรับผิดชอบงาน 1.6 การมีคุณค่าของงาน ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายองค์กรและมีคุณค่าต่อผู้อื่น

2. ปัจจัยค้ำจุน หรือปัจจัยสุข-อนามัย (Hygiene Factors) ประกอบด้วย 2.1 สภาพแวดล้อมการทำงาน สถานที่ทำงานที่สะอาด สภาพแวดล้อมที่ดีและปลอดภัย 2.2 เงินเดือนและค่าตอบแทน รายได้และผลตอบแทนที่พนักงานได้รับจากการทำงาน 2.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้า ความสัมพันธ์ที่ดีในที่ทำงาน 2.4 ความมั่นคงในงาน การมีความมั่นคงในตำแหน่งงานหรือสวัสดิการที่ดี 2.5 นโยบายและการบริหารจัดการขององค์กร การบริหารที่เป็นธรรมและโปร่งใส 2.6 สวัสดิการและประโยชน์อื่น ๆ เช่น ประกันสุขภาพ การลาพักร้อน การสนับสนุนการทำงานที่ยืดหยุ่น

3. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

Moos (1974) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อม การทำงาน หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของตนเอง โดย Moos ได้แบ่งมิติของสภาพแวดล้อมการทำงานออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านสัมพันธ์ภาพ (Relationship Dimensions) หมายถึง การรับรู้ในการมีส่วนร่วมและความผูกพันของพนักงานที่มีต่องาน รวมถึงการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีและการได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และองค์กร โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในงาน (Involvement) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานว่าตนเองและเพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในงาน มีความผูกพันและได้รับการยอมรับ เช่น การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสนอความคิดเห็น การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานร่วมกัน รวมถึงการมีโอกาสเสียสละ เพื่อองค์กร 1.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน (Peer Cohesion) หมายถึง การรับรู้ถึงบรรยากาศที่เป็นมิตรระหว่างเพื่อนร่วมงาน และการให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น การช่วยเหลือกันในการทำงานเมื่อมีโอกาส แม้ว่างานนั้นจะไม่ใช่งานของตนเองก็ตาม 1.3 ด้านการสนับสนุนจากหัวหน้างาน (Supervisor Support) หมายถึง การรับรู้ว่าหัวหน้างานให้การสนับสนุนและให้กำลังใจพนักงานเมื่อทำงานได้ดี เช่น การให้คำชมเชยหรือรางวัลแก่พนักงาน รวมถึงการกระตุ้นให้พนักงานสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน

2. มิติด้านความก้าวหน้าในงาน (Personal Growth Dimension) หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าในงานและการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 2.1 ด้านความมีอิสระในการทำงาน (Autonomy) หมายถึง การรับรู้ของพนักงานว่าองค์กรให้อิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงาน ซึ่งช่วยให้พนักงานสามารถนำความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการพัฒนางานให้ดีขึ้นได้ 2.2 ด้านการมุ่งเน้นงาน (Task Orientation) หมายถึง การรับรู้ถึงความสำคัญของความสำเร็จในงาน โดยองค์กรใช้หลักการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการตามแผนอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งให้แรงกระตุ้นและผลักดันเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ 2.3 ด้านความกดดันในงาน (Work Pressure) หมายถึง การรับรู้บรรยากาศการทำงานที่มีแรงกดดัน พนักงานต้องทำงานภายใต้ความเร่งรีบเพื่อแข่งกับเวลา รวมถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับ หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ แสง และเสียง ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งอาจทำให้ผลลัพธ์ของงานต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

3. มิติด้านการคงไว้และการเปลี่ยนแปลง (System Maintenance and Change Dimensions) หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับความชัดเจนและความโปร่งใสของระบบงาน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 3.1 ด้านความชัดเจนของงาน (Clarity) หมายถึง การรับรู้ถึงความชัดเจนของเป้าหมายองค์กร นโยบาย และการสื่อสารเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ต้องมีความชัดเจน รวมถึงการวางมาตรฐานและแบบแผนในการปฏิบัติงาน และการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานในแต่ละสายงานอย่างชัดเจน 3.2 ด้านการควบคุมงาน (Control) หมายถึง การรับรู้ว่าองค์กรมีกฎเกณฑ์และแนวทางในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของพนักงาน โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายบริหาร ซึ่งหัวหน้างานเป็นผู้ดูแลให้พนักงานปฏิบัติงานตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ และมาตรฐานที่กำหนดไว้ 3.3 ด้านการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ หมายถึง การรับรู้ว่าหน่วยงานส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร โดยเน้นวิธีการที่แปลกใหม่และหลากหลาย เพื่อนำเทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาเพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 3.4 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Comfort) หมายถึง การรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน เช่น สถานที่ทำงานที่มีบรรยากาศสนับสนุนให้พนักงานรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ

เช่น แสงสว่าง เสียง ธรรมชาติ อากาศถ่ายเท ความสะดวกสบาย กลิ่น อุณหภูมิ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้
ในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อบรรยากาศในการปฏิบัติงานอย่างดี

4. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์

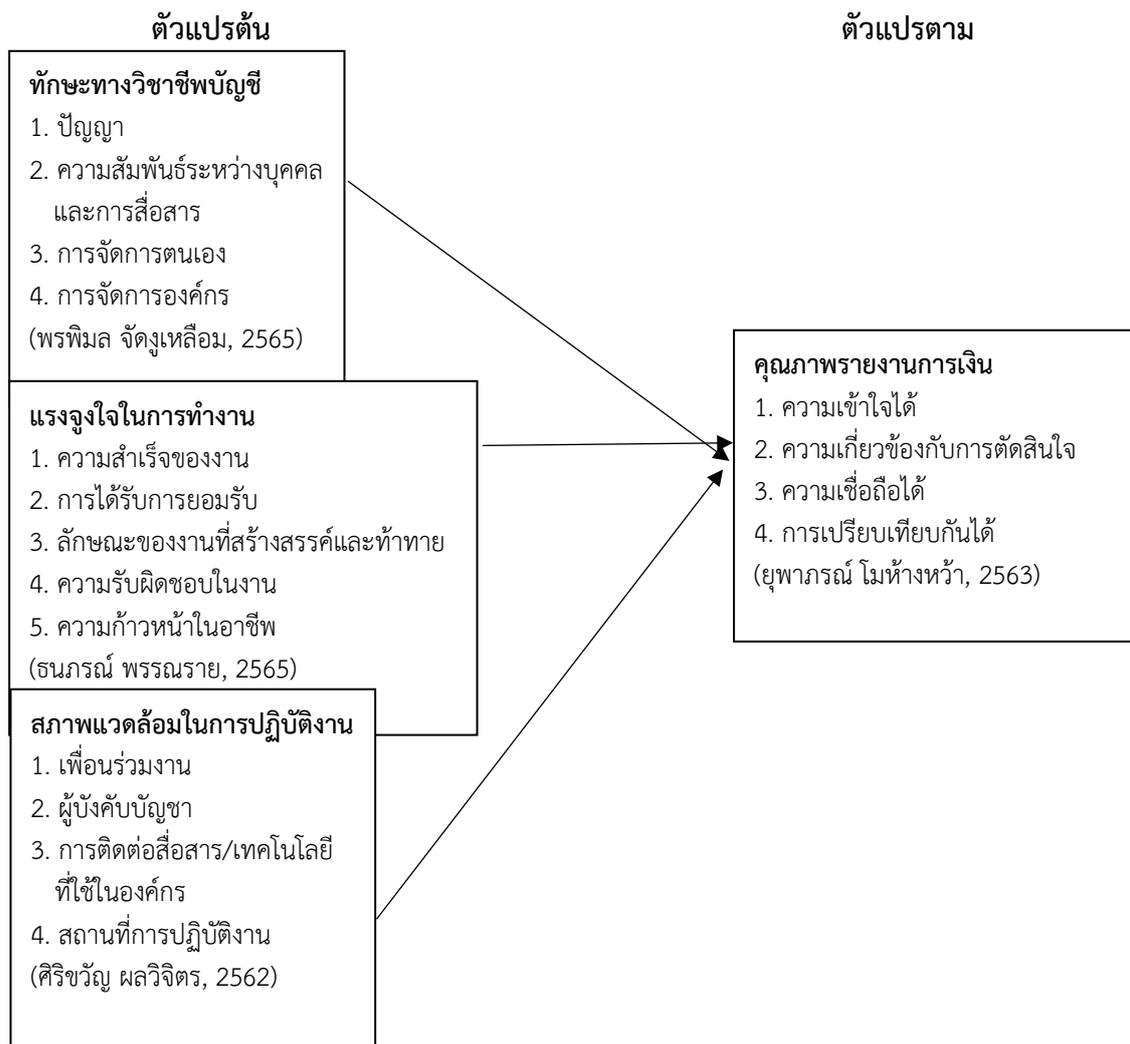
ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ (Qualitative Characteristics of Useful Financial Information) หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์สูงสุดในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน โดยลักษณะเชิงคุณภาพเหล่านี้มีความสำคัญต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม และเจ้าหนี้อื่น ๆ ในปัจจุบันและอนาคต ประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

1. ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน (Fundamental Qualitative Characteristics) ของข้อมูลทางการเงิน เป็นหลักการสำคัญในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรฐาน International Financial Reporting Standards (IFRS) และ Conceptual Framework for Financial Reporting ซึ่งระบุว่า ข้อมูลทางการเงินจะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของสถานการณ์ทางการเงินขององค์กร

2. ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม (Enhancing Qualitative Characteristics) หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติที่ช่วยเสริมความมีประโยชน์ของข้อมูลทางการเงิน โดยสามารถเพิ่มคุณค่าให้กับข้อมูลทางการเงินที่มีความเกี่ยวข้องและมีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมแล้ว เพื่อให้ข้อมูลนั้นสามารถช่วยในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น โดยมี 4 ลักษณะหลักที่เสริมให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์มากขึ้น ได้แก่ ความสามารถในการเปรียบเทียบ (Comparability) ความเข้าใจได้ (Understandability) ความทันเวลา (Timeliness) และความสามารถในการตรวจสอบได้ (Verifiability)

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทำบัญชีของ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งกิจการกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และยังคงดำเนินกิจการอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 3,972 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2567) สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ 5 ในการสุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ระยะเวลาการศึกษาโดยประมาณ 5 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม – พฤษภาคม 2568

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google Forms) ซึ่งสร้างจากการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร วารสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยงานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่เรียน ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ส่วนที่ 3 แรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ส่วนที่ 4 สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ส่วนที่ 5 คุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบมาตราส่วนการให้คะแนน (Rating Scale) ตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (นริษา ทองมณี, 2556) ดังนี้

ระดับมากที่สุด = 5

ระดับมาก = 4

ระดับปานกลาง = 3

ระดับน้อย = 2

ระดับน้อยมาก = 1

ความคิดเห็นจะนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลผล (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2548) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.21 – 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.41 – 4.20 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.61 – 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.81 – 2.60 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.80 อยู่ในระดับน้อยมาก

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

3. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชีจำนวน 3 ท่าน ทำการประเมินความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจหรือไม่สามารถระบุได้ว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

คะแนน – 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน

หากข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามดังกล่าวมีคุณภาพและความเที่ยงตรงที่เหมาะสม สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้รับการตรวจสอบและพบว่ามีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์คุณภาพความเที่ยงตรงที่ดี (กัญญารัตน์ วิลามาศรี, 2565)

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดำเนินการโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) ซึ่งเป็นวิธีมาตรฐานในการวัดความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย โดยเกณฑ์การประเมินค่าความเที่ยงของสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)	การแปลความหมายระดับความเที่ยง
มากกว่า 0.9	ดีมาก
มากกว่า 0.8	ดี
มากกว่า 0.7	พอใช้
มากกว่า 0.6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า 0.5	ต่ำ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.5	ไม่สามารถรับได้

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient; α) นั้น เกณฑ์การยอมรับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกำหนดไว้ว่า ต้องมีค่า α อย่างน้อย 0.75 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือ (Reliable) เพียงพอและเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้อย่างเชื่อมั่น (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ผลการวิจัย (Research Results)

สำหรับผลการวิจัย เรื่อง อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 272 คน (ร้อยละ 68) มีอายุ 25 – 35 ปี จำนวน 266 คน (ร้อยละ 66.50) การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 235 คน (ร้อยละ 58.75) เรียนสาขาบัญชี จำนวน 189 คน (ร้อยละ 47.25) ทำงานในตำแหน่งพนักงาน/เจ้าหน้าที่บัญชี จำนวน 238 คน (ร้อยละ 59.50) และมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 143 คน (ร้อยละ 35.75)

2. สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี พบว่า โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่ออิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การจัดการตนเอง ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.47) การจัดการองค์กร ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.49) ในขณะที่ทักษะที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านปัญญา ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.54)

3. สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบในงาน ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ความก้าวหน้าในอาชีพ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.59)

Citation : ธัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ความสำเร็จของงาน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.53) และลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.59) ในขณะที่แรงจูงใจในการทำงานที่มีระดับความคิดเห็นมาก คือ การได้รับการยอมรับ ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.57)

4. สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ เพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.62) และการติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.57) ในขณะที่ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีระดับความคิดเห็นมาก คือ ผู้บังคับบัญชา ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.70) และสถานที่ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.56)

5. สรุปผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพรายงานการเงิน พบว่า โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่อคุณภาพรายงานการเงินอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.53) ความเข้าใจได้ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.53) การเปรียบเทียบกันได้ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.53) และความเชื่อถือได้ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.52)

6. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเข้าใจได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		5.620	.000		
ด้านปัญญา	.362	6.364	.000*	.477	2.238
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	.021	.324	.746	.477	2.098
การจัดการตนเอง	.031	.484	.628	.537	1.863
การจัดการองค์กร	.304	4.613	.000*	.401	2.492

R = 630, R² = .397, Adjusted. R² = .391, F = 65.075

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านความเข้าใจได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 65.075) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ ด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กร ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ร้อยละ 63 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ได้ร้อยละ 39.70

โดยทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านปัญญา และการจัดการองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้

สมมติฐานที่ 2 อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		6.956	.000		
ด้านปัญญา	.152	2.265	.024*	.477	2.238
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร	.080	1.237	.217	.477	2.098
การจัดการตนเอง	.144	2.350	.019*	.537	1.863
การจัดการองค์กร	.167	2.364	.000*	.401	2.492

R = .458, R² = .209, Adjusted. R² = .201, F = 26.146

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 26.146) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ ด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กร ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ร้อยละ 45.80 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้ร้อยละ 20.90

โดยทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านปัญญา การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กรส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สมมติฐานที่ 3 อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเชื่อถือได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
--------	------	---	------	-----------	-----

Citation : ฉัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และ

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ค่าคงที่		8.981	.000		
ด้านปัญญา	.527	9.009	.000*	.477	2.238
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร	-.269	-4.748	.000*	.477	2.098
การจัดการตนเอง	.033	.611	.542	.537	1.863
การจัดการองค์กร	.284	4.602	.000*	.401	2.492

R = .629, R² = .396, Adjusted. R² = .390, F = 64.643

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านความเชื่อถือได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 64.643) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ ด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กร ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ร้อยละ 62.90 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ได้ร้อยละ 39.60

โดยทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และการจัดการองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ส่วนการจัดการตนเองไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานที่ 4 อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		8.710	.000		
ด้านปัญญา	.422	6.801	.000*	.477	2.238
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร	-.184	-3.055	.002*	.477	2.098
การจัดการตนเอง	-.036	-.638	.524	.537	1.863
การจัดการองค์กร	.335	5.112	.000*	.401	2.492

R = .567, R² = .321, Adjusted. R² = .314, F = 46.674

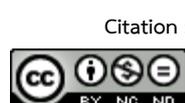
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F = 46.674$) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ ด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กร ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ร้อยละ 56.70 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้ร้อยละ 32.10

โดยทักษะทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และการจัดการองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ส่วนการจัดการตนเอง ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้

สมมติฐานที่ 5 อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเข้าใจได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5

Citation : ฉัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		9.535	.000		
ความสำเร็จของงาน	-.116	-1.693	.091	.336	2.979
การได้รับการยอมรับ	.156	1.752	.081	.196	5.100
ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์	.505	6.679	.000*	.274	3.652
และทำลาย					
ความรับผิดชอบในงาน	.028	.477	.655	.386	2.591
ความก้าวหน้าในอาชีพ	.071	1.110	.268	.377	2.652

R = .620, R² = .384, Adjusted. R² = .376, F = 49.105

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 5 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 49.105) ตัวแปรต้นทั้ง 5 ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และทำลาย ความรับผิดชอบในงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ร้อยละ 62 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ได้ร้อยละ 38.40

โดยแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และทำลาย ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ส่วนความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ความรับผิดชอบในงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้

สมมติฐานที่ 6 อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		12.096	.000		
ความสำเร็จของงาน	-.434	-6.253	.000*	.336	2.979
การได้รับการยอมรับ	-.027	-.296	.767	.196	5.100
ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์ และท้าทาย	.686	8.926	.000*	.274	3.652
ความรับผิดชอบในงาน	.373	5.767	.000*	.386	2.591
ความก้าวหน้าในอาชีพ	-.112	-1.715	.087	.377	2.652

R = .603, R² = .363, Adjusted. R² = .355, F = 45

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 5 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 45) ตัวแปรต้นทั้ง 5 ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย ความรับผิดชอบในงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ร้อยละ 60.30 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้ร้อยละ 36.30

โดยแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย และความรับผิดชอบในงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ส่วนการได้รับการยอมรับ และความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สมมติฐานที่ 7 อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านความเชื่อถือได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 7

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		5.509	.000		
ความสำเร็จของงาน	.292	4.582	.000*	.336	2.979
การได้รับการยอมรับ	.005	.066	.947	.196	5.100
ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์	.182	2.577	.010*	.274	3.652
และทำลาย					
ความรับผิดชอบในงาน	.225	3.797	.000*	.386	2.591
ความก้าวหน้าในอาชีพ	.087	1.451	.148	.377	2.652

R = .682, R² = .465, Adjusted. R² = .458, F = 68.407

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 5 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านความเชื่อถือได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 68.407) ตัวแปรต้นทั้ง 5 ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และทำลาย ความรับผิดชอบในงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ร้อยละ 68.20 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ได้ร้อยละ 46.50

โดยแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และทำลาย และความรับผิดชอบในงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ส่วนการได้รับการยอมรับ และความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานที่ 8 อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 8

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		8.152	.000		
ความสำเร็จของงาน	.177	2.677	.008*	.336	2.979
การได้รับการยอมรับ	-.006	-.070	.944	.196	5.100
ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์ และท้าทาย	.505	6.895	.000*	.274	3.652
ความรับผิดชอบในงาน	.119	1.924	.055	.386	2.591
ความก้าวหน้าในอาชีพ	-.123	-1.963	.050*	.377	2.652

R = .649, R² = .421, Adjusted. R² = .413, F = 57.255

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 5 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานทางการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 57.255) ตัวแปรต้นทั้ง 5 ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย ความรับผิดชอบในงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ร้อยละ 64.90 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้ร้อยละ 42.10

โดยแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย และความก้าวหน้าในอาชีพ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ส่วนการได้รับการยอมรับ และความรับผิดชอบในงาน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้

สมมติฐานที่ 9 อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 9 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 9

Citation : ฉัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		12.360	.000		
เพื่อนร่วมงาน	-.329	-6.314	.000*	.390	2.562
ผู้บังคับบัญชา	.482	7.732	.000*	.272	3.676
การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร	.058	1.030	.304	.330	3.029
สถานที่การปฏิบัติงาน	.493	10.163	.000*	.449	2.229

R = .763, R² = .582, Adjusted. R² = .578, F = 137.678

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านความเข้าใจได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 137.678) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ร้อยละ 76.30 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ได้ร้อยละ 58.20

โดยสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และสถานที่การปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ส่วนการติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเข้าใจได้

สมมติฐานที่ 10 อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 10 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 10

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		12.274	.000		
เพื่อนร่วมงาน	.014	.210	.834	.390	2.562
ผู้บังคับบัญชา	.090	1.116	.265	.272	3.676
การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยี ที่ใช้ในองค์กร	-.162	-2.202	.028*	.330	3.029
สถานที่การปฏิบัติงาน	.568	9.016	.000*	.449	2.229

R = .545, R² = .297, Adjusted. R² = .290, F = 41.799

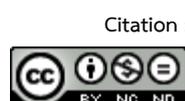
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 41.799) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ร้อยละ 54.50 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้ร้อยละ 29.70

โดยสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ส่วนเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

สมมติฐานที่ 11 อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 11 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 11

Citation : อัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		8.201	.000		
เพื่อนร่วมงาน	.211	3.723	.000*	.390	2.562
ผู้บังคับบัญชา	.207	3.046	.002*	.272	3.676
การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร	.271	4.387	.000*	.330	3.029
สถานที่การปฏิบัติงาน	.109	2.066	.039*	.449	2.229

R = .709, R² = .503, Adjusted. R² = .498, F = 99.882

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 99.882) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ร้อยละ 70.90 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้ ได้ร้อยละ 50.30

โดยสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานที่ 12 อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ตารางที่ 12 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานที่ 12

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

ตัวแปร	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		9.994	.000		
เพื่อนร่วมงาน	.057	.917	.360	.390	2.562
ผู้บังคับบัญชา	.372	5.014	.000*	.272	3.676
การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร	.215	3.195	.002*	.330	3.029
สถานที่การปฏิบัติงาน	.052	.894	.372	.449	2.229

R = .639, R² = .408, Adjusted. R² = .402, F = 68.059

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า ตัวแปรต้นทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของคุณภาพรายงานการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 (F = 68.059) ตัวแปรต้นทั้ง 4 ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ที่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ร้อยละ 63.90 และสามารถอธิบายคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ได้ร้อยละ 40.80

โดยสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา และการติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ส่วนเพื่อนร่วมงาน และสถานที่การปฏิบัติงาน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาวิจัย เรื่อง อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ ดังนี้

1. อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับทักษะทางวิชาชีพบัญชีในด้านปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร การจัดการตนเอง และการจัดการองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล จัตุภูเหล็ก (2565) พบว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชีส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเข้าใจได้ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา จุลมิตร (2562) พบว่า ทักษะวิชาชีพบัญชีส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจกีฬา โดยทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภาพรวมของผู้จัดทำบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะด้านการจัดการบุคคล ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินภาพรวมของธุรกิจกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของไพสรณ สุงสมบัติ (2563) พบว่า คุณภาพของรายงานงบ

Citation : ฉัญญาลักษณ์ ณ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และ

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.44>

การเงินโดยรวมมีความสัมพันธ์กับทักษะทางวิชาชีพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กร ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2. อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญกับความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่สร้างสรรค์และท้าทาย ความรับผิดชอบในงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนภรณ์ พรณราย (2565) พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผล ได้แก่ การได้รับการยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบในการทำงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมเชิงบวกของบุคลากรในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของเฟรดเดอริค เฮอริชเบอร์เกอร์ ที่กล่าวว่า ปัจจัยจูงใจ (Motivators) จะกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจและเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน เพราะมันเกี่ยวข้องกับความรู้สึกรักของพนักงานเกี่ยวกับการทำงาน เช่น ความสำเร็จและการเติบโต ส่วนปัจจัยสุข-อนามัย (Hygiene Factors) หากขาดปัจจัยเหล่านี้ จะทำให้เกิดความไม่พอใจในงาน และอาจลดประสิทธิภาพการทำงานได้ แต่ไม่ได้กระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจ สรุปรวมทฤษฎีของเฮอริชเบอร์เกอร์ การทำงานที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยจูงใจที่ช่วยกระตุ้นความพึงพอใจในงาน และปัจจัยสุข-อนามัยที่ช่วยป้องกันความไม่พอใจในงาน โดยผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับทั้งสองปัจจัยนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน

3. อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร/เทคโนโลยีที่ใช้ในองค์กร และสถานที่การปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพภรณ์ โมหังหว่า (2563) พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านความเข้าใจได้ และสอดคล้องกับทฤษฎีของ Moos (1974) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน เช่น การได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และองค์กร รวมถึงบรรยากาศในการทำงานที่เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมและการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ จะช่วยส่งเสริมให้พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และลดความเครียดหรือความขัดแย้งในองค์กร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผลผลิตหรือผลงานในหน้าที่ รวมถึงงานด้านบัญชีและการจัดทำรายงานการเงิน การที่ SMEs มีการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เช่น การสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาทักษะ การส่งเสริมความร่วมมือภายในทีม และการเปิดรับนวัตกรรมด้านบัญชี ส่งผลให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในการจัดทำรายงานการเงินอย่างถูกต้องและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพของรายงานทางการเงินในองค์กรขนาดเล็กและขนาดกลาง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีของ Moos ได้อย่างเป็นรูปธรรม และแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นปัจจัยที่ควรได้รับการส่งเสริมจากทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการ หากต้องการยกระดับมาตรฐานของการรายงานทางการเงินในระดับ SMEs อย่างยั่งยืน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี)

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

1. ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการเงินใน SMEs งานวิจัยนี้ช่วยยืนยันว่าไม่เพียงแคระบบบัญชีหรือเทคโนโลยีเท่านั้นที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการเงิน แต่ “ปัจจัยด้านบุคลากร” เช่น ทักษะทางวิชาชีพ แรงจูงใจ และสภาพแวดล้อมการทำงาน ก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง

2. การเชื่อมโยงระหว่างมิติทางจิตวิทยาและการจัดทำรายงานทางการเงิน แรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยทางจิตวิทยา กลับส่งผลต่อความถูกต้องและประสิทธิภาพของการจัดทำรายงานการเงินอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้เห็นความจำเป็นของการจัดการทรัพยากรบุคคลควบคู่ไปกับระบบงาน

3. แนวทางใหม่ในการพัฒนาระบบบัญชีของ SMEs ให้สอดคล้องกับบริบทจริง งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะของบุคลากรควรเป็นแนวทางหลักในการยกระดับคุณภาพรายงานการเงิน ไม่ใช่แค่การลงทุนในเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่สำคัญต่อการออกแบบนโยบายของรัฐ

4. องค์ประกอบของคุณภาพรายงานการเงินในระดับ SMEs มีความแตกต่างจากองค์กรขนาดใหญ่ ทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ว่าการวัดและพัฒนาคุณภาพของรายงานการเงินใน SMEs จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยเฉพาะตัว เช่น ความสามารถของพนักงานในระดับปฏิบัติการ และโครงสร้างการจัดการภายในที่ไม่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย จากผลการวิจัยอิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของรายงานการเงินในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ ดังนี้

1.1 การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี โดยการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากรทางบัญชี เนื่องจากทักษะทางบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำรายงานการเงินที่มีคุณภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสำคัญกับการจัดอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงิน และเทคโนโลยีที่ใช้ในการบัญชี เช่น การใช้ซอฟต์แวร์บัญชีที่ทันสมัย รวมถึงสนับสนุนการสอบใบประกอบวิชาชีพ ควรส่งเสริมให้พนักงานบัญชี มีการศึกษาต่อเนื่องและสอบเพื่อได้รับใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเชี่ยวชาญในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 การส่งเสริมแรงจูงใจในการทำงาน โดยให้รางวัลและการยอมรับ การสร้างระบบรางวัลหรือการยอมรับในความสำเร็จของพนักงานบัญชีในการจัดทำรายงานการเงินที่มีคุณภาพ จะช่วยกระตุ้นให้พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบผลตอบแทน การเชื่อมโยงระหว่างการประเมินผลงานกับผลตอบแทน เช่น โบนัสหรือการขึ้นเงินเดือน อาจช่วยเพิ่มความมุ่งมั่นในการทำงานของพนักงาน

1.3 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำงาน การจัดหาทรัพยากรที่เหมาะสม เช่น ซอฟต์แวร์บัญชีที่ทันสมัย เครื่องมือสำนักงานที่มีประสิทธิภาพ หรือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันในทีมจะช่วยให้การทำงานเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้าง สร้างวัฒนธรรมที่เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถสื่อสารความคิดเห็นหรือปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเสรี และสามารถทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพของรายงานการเงิน

1.4 การประเมินและตรวจสอบคุณภาพของรายงานการเงิน โดยตรวจสอบคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ วิชาหกิจควรมีการตรวจสอบคุณภาพของรายงานการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร โดยเฉพาะการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีภายนอก เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและความโปร่งใสของข้อมูล และจัดทำระบบการประเมินภายใน ควรมีการประเมินผลการจัดทำรายงานการเงินเป็นระยะ ๆ เพื่อหาจุดบกพร่องและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางเชิงสถาบัน

2.1 ภาครัฐควรสนับสนุนการจํอดบรมและพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีแก่บุคลากรใน SMEs อย่างเป็นระบบ โดยร่วมมือกับสภาวิชาชีพบัญชี สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรที่เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของ SMEs ครอบคลุมทั้งการบันทึกบัญชี การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐาน

2.2 ควรกำหนดนโยบายจูงใจ เช่น มาตรการทางภาษีหรือการสนับสนุนงบประมาณสำหรับ SMEs ที่มีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านบัญชี เช่น การลดหย่อนภาษีสำหรับกิจการที่ส่งพนักงานเข้ารับการอบรม หรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานวิชาชีพด้านบัญชี

2.3 ส่งเสริมการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อประสิทธิภาพของบุคลากร ภาครัฐสามารถจัดทำแนวปฏิบัติหรือคู่มือให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การจัดโครงสร้างค่าตอบแทนที่เหมาะสม ระบบการจูงใจที่ไม่ใช่ตัวเงิน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 จัดตั้งระบบรับรองหรือประเมินคุณภาพรายงานการเงินของ SMEs โดยใช้กลไกของรัฐหรือองค์กรวิชาชีพ เช่น สภาวิชาชีพบัญชี เพื่อยกระดับความน่าเชื่อถือในการจัดทำงบการเงินของกิจการ และสร้างความพร้อมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งจากสถาบันการเงินและนักลงทุน

2.5 เสนอให้จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางบัญชีในระดับท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการจัดทำบัญชี การวางระบบการเงิน และการจัดการภาษีอย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนในการจ้างที่ปรึกษาสำหรับ SMEs และเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุม SMEs ในภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถสะท้อนภาพรวมของ SMEs ในระดับประเทศ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย อันจะนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่แม่นยำและเหมาะสมกับแต่ละบริบทมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยผสมผสานระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้เข้าใจความคิดเห็น แรงจูงใจ และบริบทภายในของ SMEs ได้อย่างละเอียดและลึกซึ้งมากขึ้น

3.3 ควรมีการติดตามผลในระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาทักษะหรือปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปต่อคุณภาพของรายงานการเงินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยประเมินประสิทธิภาพของนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้

3.4 การสำรวจปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน แม้การศึกษาในปัจจุบันจะมุ่งเน้นไปที่ทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจ และสภาพแวดล้อมในการทำงาน แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพล

ต่อคุณภาพรายงานการเงิน เช่น การนำเทคโนโลยีทางบัญชีมาใช้ในองค์กร ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงินของผู้บริหาร โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการความเสี่ยง การกำกับดูแลภายใน หรือแม้กระทั่งความเข้าใจในด้านกฎหมายและข้อบังคับทางบัญชี และการศึกษาครั้งถัดไปอาจเสริมปัจจัยเหล่านี้เข้าไปในกรอบการวิจัย เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนขึ้นว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานการเงินใน SMEs

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัญญารัตน์ วิลามาตร์. (2565). *ทัศนคติและการยอมรับเทคโนโลยีของผู้ใช้ระบบสารสนเทศที่มีผลต่อความสำเร็จของระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา การยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้เสียภาษีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม].
- ฉัตรภรณ์ กาทองทุ่ง. (2560). *สภาพแวดล้อมการทำงานและความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัทก่อสร้าง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ธนภรณ์ พรรณราย. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
- นริษา ทองมณี. (2556). *คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีและความสำเร็จในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
- ปิยธิดา จุลมิตร. (2562). *ทักษะวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจกีฬาในเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร].
- พรพิมล จัดจูเหลือม. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปราจีนบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต].
- ไพสรณ์ สูงสมบัติ. (2563). *ทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- ยุพาภรณ์ โมหังหว่า. (2563). *ปัจจัยความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดีส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม].
- ศิริวรรณ พลแก้ว. (2565). *ผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2548). *การวิจัยการตลาด*. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- สมยศ นาวิการ. (2540). *การบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- Buchanan, D. A., & O'Connell, D. (2020). *Employee motivation in SMEs*. Buchanan & O'Connell.
- David I. McClelland. (1960). *McClelland's Theory of Needs*. <https://www.popticles.com/business/theory-of-needs/>
- Deloitte. (2019). *The importance of accurate financial reporting for SMEs*. Deloitte.

- Herzberg, F. (1966). *Work and the nature of man*. Herzberg.
- International Accounting Standards Board. (2020). *Conceptual framework for financial reporting*. International Accounting Standards Board.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (2002). *Building a practically useful theory of goal setting and task motivation: A 35-year odyssey*. Locke & Latham.
- Nicolai, A., & Verhoeven, P. (2021). *Accounting skills and their impact on SMEs*. Nicolai & Verhoeven.
- Office of SMEs Promotion. (2020). *SME development plan*. Office of SMEs Promotion.
- Schein, E. H. (2010). *Organizational culture and leadership*. Schein.

Citation : Nalamphun, T., & Penvutikul, P. (2025). The Influence of Accounting Professional Skills, Work Motivation and Work Environment on The Quality of Financial Reports of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok and Its Vicinity. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 113–140.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

Citation : ฉัญฉวัลลักษณ์ ฌ ลำพูน, และ ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล. (2568). อิทธิพลของทักษะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 113–140. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.44>

บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัทผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน
ของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศลาว

The Role of foreign Ownership in Electric Power Companies: Implications for
Firm Performance and Electricity Pricing in Laos

กฤษฎา เครือชาลี¹, อังคณา เกาะแก้ว^{2*}, และอุลาเวียง สมศักดิ์ไซสมเพ็ง³

Krisada Khruachalee¹, Angkana Kokaew^{2*}, and Oulavieng Somsackxaysompheng³

¹คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; Faculty of Business Administration for Society,
Srinakarinwirot University, Thailand.

²คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; Faculty of Science, Srinakarinwirot University, Thailand.

³คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัย; Faculty of Economics and Tourism,
Souphanouvong University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : angkana@g.swu.ac.th

DOI : 10.14456/jasrru.2025.45

Received : June 20, 2025; Revised : August 4, 2025; Accepted : August 7, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลของการถือหุ้นโดยนักลงทุนชาวต่างชาติที่มีต่อสมรรถนะทางการเงินของบริษัทผลิตไฟฟ้าและอัตราค่าไฟฟ้าภาคครัวเรือนในประเทศลาว โดยใช้ข้อมูลรายเดือนของตัวแปร 10 รายการในช่วงเดือน มกราคม 2556 – ธันวาคม 2567 และประมาณการแบบจำลองด้วยเวกเตอร์ออโตรีเกรสชัน ซึ่งกำหนดความล่าช้าที่เหมาะสมที่สุดเป็น 2 เดือนตามเกณฑ์ Schwarz-Bayesian และ Hannan-Quinn รวมถึงการทดสอบส่วนเหลือด้วย Lagrange-Multiplier ผลการวิจัยไม่พบหลักฐานเชิงสถิติว่าสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนชาวต่างชาติมีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทหรืออัตราค่าไฟฟ้าภายในระยะเวลาหนึ่งปีแรก ซึ่งบ่งชี้ว่าการถือหุ้นของชาวต่างชาติเป็นกลางทางการเงินในระยะสั้น ในทางตรงกันข้าม สมรรถนะของกิจการและค่าไฟฟ้าภาคครัวเรือนถูกกำหนดโดยแรงกระแทกจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นหลัก โดยเมื่อค่าเงินกีบอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ อัตราผลตอบแทนต่อทุนจะปรับเพิ่มขึ้นชั่วคราว และการอ่อนค่านี้จะถูกส่งผ่านไปยังค่าไฟฟ้าปลีกบางส่วน ผลการวิจัยชี้ว่า ผู้กำหนดนโยบายควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน เช่น การใช้กลยุทธ์การป้องกันความเสี่ยง และการกำหนดค่าไฟฟ้าที่ปรับตามอัตราแลกเปลี่ยนโดยอัตโนมัติ มากกว่าการจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนชาวต่างชาติ

คำสำคัญ (Keywords) : การถือหุ้นโดยนักลงทุนต่างชาติ, อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น, อัตราค่าไฟฟ้า, ผลการดำเนินงานของบริษัท, ประเทศลาว

Abstract

This study aims to analyze the effects of foreign investor ownership on the financial performance of electric power companies and household electricity tariffs in Laos. Utilizing monthly data for ten variables from January 2013 to December 2024, a vector autoregression model was estimated, with the optimal lag length determined to be two months based on the Schwarz-Bayesian and Hannan-Quinn criteria, along with the residual testing using the Lagrange Multiplier (LM) test. The findings reveal no statistically significant evidence that foreign equity participation impacts company profitability or electricity prices within the first year, indicating that foreign ownership is financially neutral in the short run. Instead, firm performance and residential tariffs are primarily driven by exchange-rate shocks; specifically, a weakening of the Lao Kip against the USD temporarily boosts return on equity, and currency depreciation is partially passed through to retail tariffs. The findings suggest that policymakers should prioritize managing currency risk—through hedging strategies and automatic FX-adjusted tariffs—rather than limiting foreign ownership

Keywords : Foreign Ownership, Return on Equity, Electricity Price, Firm Performance, Laos

Introduction

Laos has seen significant economic growth in recent decades, primarily driven by its natural resources. Among these resources, hydropower stands out as the cornerstone of the country's energy production. Laos is often referred to as the "battery of Southeast Asia" due to its vast untapped hydroelectric potential, estimated to be more than 26,000 MW (Phongsavath & Phoumin, 2024 and Carley & Lawrence, 2014). With rivers like the Mekong River and its tributaries, the country is strategically positioned to develop a strong hydroelectric power sector, which has become a major focus for both domestic and international stakeholders.

In recent years, Laos has made significant strides in expanding its electric power generation capacity, mainly through the construction of large hydropower plants (Phongsavath & Phoumin, 2024 and Chowdhury et. al., 2020). The electric power sector is central to the country's long-term economic development plans, as energy demand is expected to grow substantially, driven by rising industrialization, urbanization, and regional integration. To harness this growth potential, the Laotian government has prioritized energy development as part of its broader economic policies, with a focus on clean and renewable energy (Nepal et. al., 2021).

The electricity sector in Laos is composed of various key players, including state-owned enterprises, joint ventures, and private sector firms. The country's electricity production is largely controlled by the Electricité du Laos (EDL) or EDL Generation Public Company, a state-owned company responsible for the country's electricity transmission, distribution, and retail activities (Yokota & Kutani, 2017). However, Laos has increasingly relied on foreign investments to build

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกาะแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศลาว. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

and expand its power generation infrastructure, as domestic capacity is insufficient to meet the growing demand for electricity (Sims, 2024).

Laos' reliance on foreign investment in the energy sector has been a key driver of its economic growth. Due to the immense capital required to develop large-scale hydropower projects, the country has turned to international investors to fund its energy infrastructure development plans. Foreign investments have come from a range of countries and companies, particularly from neighboring Thailand, Vietnam, China, and Malaysia, which have played a pivotal role in financing and operating hydropower plants (Phetpaseuth, 2017).

The most prominent form of foreign involvement in Laos' power sector is the public-private partnership (PPP) model, where foreign companies partner with the Lao government to develop hydropower projects. These joint ventures typically involve the foreign companies providing the financial capital and technical expertise, while the Lao government contributes to the regulatory framework, land allocation, and infrastructure support. A notable example is the Nam Theun 2 hydropower project, which was jointly developed by the Lao government, the Thai electricity utility EGAT, and a consortium of international investors. This project has become one of the flagship examples of successful foreign investment in the Lao hydropower sector, and it has helped to establish Laos as a key electricity exporter to neighboring countries, particularly Thailand.

While foreign investments have been crucial in the development of Laos' energy infrastructure, they have also raised concerns regarding the sustainability of such investments. Critics argue that Laos' dependence on foreign capital and expertise has created a one-sided economic model that benefits foreign investors, with the risk of limited returns for the domestic population (St. John, 2006). Additionally, there are concerns about the environmental impact of hydropower projects, as many of them are located in ecologically sensitive areas that may be affected by large-scale dam construction (Olson & Frenelus, 2024).

As shown in the Table 1, the ownership structure of EDL often involves significant foreign ownership, which has led to questions about control over the electricity generation sector. With a growing percentage of the power sector in foreign hands, the pricing and distribution of electricity may be influenced by the interests of foreign corporations rather than the long-term needs of the Lao population (Kenney-Lazar, 2023). This is especially relevant when considering the growing demand for electricity in Laos and the regional electricity trade dynamics within Southeast Asia.

Citation : Khruchalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric

Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

Table 1: The ownership structure of Electricité du Laos (EDL) classified by nationalities (As of 20 March 2025)

Shareholders by Nationalities	Number of Shareholders	Number of Share	%
Lao Shareholders	2,972	1,488,210,654	88.62
Foreign Shareholders	836	191,093,043	11.38
Totals	3,736	1,679,303,697	100.00

Sources: Shareholder Structure (2025, March 20)

As Laos continues to rely on foreign investment for the development of its energy infrastructure, electricity pricing has become a crucial issue in the sector. The pricing of electricity in Laos is determined by a combination of factors, including the cost of production, the need to attract further investment, and political considerations. Electricity pricing is a particularly sensitive issue in a country like Laos, where poverty rates remain relatively high (Handayani, et. al., 2023), and access to affordable electricity is considered a key component of improving the living standards of its population.

The electricity tariff structure in Laos has been historically influenced by the cost-plus pricing model, where electricity prices are set to cover the costs of generation and transmission, plus a margin for profit (Shyu, 2022). However, the pricing model has evolved in recent years to reflect the increasing role of market-driven pricing, especially as Laos begins to export electricity to neighboring countries such as Thailand (Sythongbay, 2021). As the country expands its electricity production and exports, pricing strategies have become more complex, with the need to balance domestic affordability with the attractiveness of export markets.

The government of Laos plays a significant role in regulating electricity prices. This is important because the pricing of electricity can directly affect the financial performance of the EDL. When electricity prices are set too low, it can lead to financial strain on the EDL performance, limiting their ability to reinvest in infrastructure or repay loans. On the other hand, excessively high electricity prices can create social unrest and political challenges, particularly for low-income households that are already struggling to afford basic services. Moreover, the Laotian electricity market is closely tied to the regional electricity market in Southeast Asia, which adds an additional layer of complexity to pricing decisions. The prices at which Laos sells electricity to these countries can significantly influence the pricing structure within Laos. If foreign ownership in the electric power sector results in higher electricity prices for domestic consumers, it could reduce the overall competitiveness of the Lao economy, particularly for industries that rely on affordable energy. Furthermore, market liberalization and the introduction of privatization in Laos' energy sector are pushing the country toward a more competitive pricing environment. As more foreign-owned companies

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกาะแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศลาว. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.45>

enter the market, the government faces increasing pressure to deregulate prices and allow market forces to set electricity tariffs (Jamab, 2006).

The link between foreign ownership in Laos' electric power companies and its effects on firm performance and electricity pricing is crucial in understanding the dynamics of the country's energy sector. Foreign investments, particularly from regional partners like Thailand, China, and Vietnam, have provided Laos with the necessary capital and expertise to expand its hydropower capacity. As foreign-owned companies bring in advanced technologies and international best practices, they can enhance the operational efficiency and financial performance of electric power companies, leading to improved profit margins and return on investments. However, the high level of foreign ownership in this company also creates a dual challenge. Hence, striking a balance between attracting foreign capital and maintaining affordable electricity prices is imperative for sustainable sectoral development.

This research is expected to provide valuable insights into the impact of foreign ownership on the performance of electric power companies and electricity pricing in Laos. By analyzing the relationship between foreign investment and firm efficiency, this study will provide policymakers understand how international capital influences the sustainability and competitiveness of the country's energy sector. Additionally, the findings will contribute to discussions on electricity tariff regulation, ensuring that pricing strategies balance the needs of attracting investment with maintaining affordability for domestic consumers.

Research Objectives

This study aims; (1) To examine the impact of foreign ownership on the financial performance and operational efficiency of electric power companies in Laos, focusing on whether foreign investment contributes to improvements in profitability, cost efficiency, and technological advancement. (2) To evaluate how foreign ownership affects electricity pricing and its affordability for domestic consumers, particularly whether pricing strategies under foreign-controlled projects align with the economic conditions of the Lao population.

Literature Review

In emerging economies, electricity markets face the dual challenge of meeting rising demand while ensuring financial sustainability and price affordability. Industrialization and regional integration drive electricity demand growth in Southeast Asia (Nepal et al., 2021). Laos, for instance, leverages its hydropower capacity to become the "battery of Southeast Asia" (Phongsavath & Phoumin, 2024), similar to Cambodia and Myanmar's renewable energy strategies aimed at balancing domestic needs and export opportunities (Handayani et al., 2023).

Citation : Khruchalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric

Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

Electricity pricing is a core regulatory issue, often balancing cost recovery with affordability. Jamasb (2006) noted that cost-plus pricing dominates regulated markets, leading to price rigidity despite macroeconomic shocks. More recent work highlights shifts toward market-oriented pricing under regional energy trade pressures (Shyu, 2022). In Laos, tariffs are partly indexed to foreign exchange fluctuations due to dollar-denominated power purchase agreements, exposing pricing to currency volatility (Sims, 2024). This nexus between macro-financial factors and electricity pricing underscores the value of VAR models in capturing dynamic interdependencies.

Foreign direct investment (FDI) is often viewed as a driver of infrastructure and technology transfer in power markets. Pasali and Chaudhary (2020) found FDI improved firm performance through capital and expertise, contingent on regulation and firm size. Willmore (1986) observed foreign-owned firms outperforming domestic peers in Brazil, while Mihai and Mihai (2013) found no significant ownership-performance link in Romania, suggesting complementary reforms are needed to realize efficiency gains. In electricity specifically, foreign ownership is often tied to public-private partnerships financing major projects (Phetpaseuth, 2017). While such investment bolsters infrastructure, it raises concerns over affordability and control, especially when foreign interests prioritize returns (Kenney-Lazar, 2023). Barteková and Ziesemer (2019) showed electricity prices shape FDI inflows in the EU, illustrating the two-way link between pricing and investment. High tariffs can deter industrial FDI, while concentrated foreign ownership may strain domestic consumers—an interplay that warrants integrated analysis.

The sector is also deeply exposed to macroeconomic volatility. Exchange rate swings affect utilities reliant on foreign-denominated inputs or debt. Studies in small open economies show depreciation can temporarily lift profits (via exports) but eventually raise tariffs through import cost pass-through (Olson & Frenelus, 2024). Inflation similarly erodes affordability and pressures regulators to cap tariffs (Handayani et al., 2023). These shocks often have lagged effects: Shyu (2022) showed regulated tariff adjustments trail cost shocks, reinforcing the use of lagged dynamic models like VAR.

VAR models are widely used in energy economics to examine price shocks, policy reforms, and macro linkages. Pao and Tsai (2010) applied VAR to study energy use, growth, and emissions in emerging markets, finding bidirectional causality. Zhang and Broadstock (2016) used VAR to trace oil price shock transmission through China's electricity and industry. In regulated utilities, impulse-response analysis via VAR reveals how exchange rate or fuel price shocks influence tariffs and utility performance over time (Mensi et al., 2014). Despite their extensive use, few studies apply VAR to jointly examine foreign ownership, firm performance, and pricing in developing electricity sectors. This gap is notable in Southeast Asia, where rapid electrification, FDI reliance, and macro volatility create a distinct context.

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกษแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

This study builds on three strands: (1) foreign ownership and firm performance, (2) electricity pricing and macroeconomic shocks, and (3) VAR applications in energy economics. Unlike prior work treating these in isolation, we integrate them within a unified VAR framework to capture simultaneous interactions in Laos' electricity sector. This addresses a gap in understanding how foreign equity interacts with macro shocks and regulation to influence firm performance and pricing in an emerging energy exporter. Our novelty lies in focusing on short-run dynamics using high-frequency (monthly) data, ideal for assessing immediate effects of exchange rate movements and demand shocks. This contrasts with FDI-performance studies using annual data, which miss near-term adjustments. We also quantify the relative importance of ownership versus macro drivers, informing whether regulatory focus should prioritize ownership caps or macro-financial stabilization.

In sum, while foreign ownership, pricing, and macro shocks are well-studied individually, their integrated dynamics remain underexplored. Applying VAR to Laos' electricity sector bridges these strands, offering empirical insights into how ownership, macro-financial volatility, and regulation jointly shape utility performance and tariff outcomes in small, export-oriented economies.

Research Methods

1. Data Collection

To analyze the impact of foreign ownership on the financial performance and electricity pricing of Laos' energy sector (EDL), this study will collect both quantitative and qualitative data from multiple sources. The study collects numerical data from official reports, financial statements, and statistical sources to analyze trends and relationships between foreign ownership and key performance indicators. The primary sources of quantitative data include financial data of the EDL which are return on equity (ROE), return on assets (ROA) and their cost efficiency metrics, including operational costs and debt-to-equity ratios. We also collect the percentage of foreign ownership and market capitalization data for studying their relationship. Moreover, the historical electricity pricing will be gathered. In addition, the macroeconomic and socioeconomic indicators which are foreign exchange, inflation rate and electricity consumption levels will be incorporated in this study.

The inclusion of 10 endogenous variables is grounded in the literature linking firm-level performance (ROA, ROE, debt-to-equity ratio, operating expenses, market capitalization), electricity pricing (domestic tariff, electricity consumption), and macro-financial indicators (exchange rate, inflation) with foreign ownership effects in the power sector (Pasali & Chaudhary, 2020; Barteková & Ziesemer, 2019). These variables collectively capture the operational, financial, and regulatory dimensions critical for understanding electricity market dynamics.

Citation : Khruchalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric

Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

To complement the quantitative analysis, qualitative data will be collected to provide insights into the perspectives of key stakeholders. We purposively interview the government officials from the Ministry of Energy and Mines (MEM) and EDL. In addition, we also interview the representatives from foreign energy companies involved in Lao hydropower projects. Moreover, we did surveys of domestic electricity consumers (households and businesses) to understand affordability and satisfaction levels.

2. Data Analysis and Analytical Method

To capture the dynamic, multi-directional relationships among firm-level, market, and macro-financial variables, this study employs an unrestricted vector autoregression of order p , denoted VAR (p).

Let

$$\mathbf{Y}_t = [ROA_t, ROE_t, PRICE_t, FOwn_t, OExp_t, DE_t, MktCap_t, FX_t, INF_t, ECon_t]'$$

represent the 10-dimensional vector of endogenous monthly series for $t = 2013M1, \dots, 2024M12$. The reduced-form VAR (p) is specified as

$$\mathbf{Y}_t = \boldsymbol{\mu} + \sum_{k=1}^p \boldsymbol{\Phi}_k \mathbf{Y}_{t-k} + \boldsymbol{\varepsilon}_t, \quad \boldsymbol{\varepsilon}_t \square i.i.d.(\mathbf{0}, \boldsymbol{\Sigma}),$$

where $\boldsymbol{\mu}$ is a 10×1 intercept vector, $\boldsymbol{\Phi}_k$ ($k = 1, \dots, p$) are 10×10 coefficient matrices capturing lagged interactions, and $\boldsymbol{\varepsilon}_t$ is a white-noise innovation vector with covariance matrix $\boldsymbol{\Sigma}$. All equations are estimated by ordinary least squares, yielding consistent and asymptotically efficient estimates because each right-hand-side regressor is predetermined.

3. Lag-length determination and diagnostics

The optimal lag order p is selected by jointly minimizing the Schwarz–Bayesian Information Criterion (BIC) and the Hannan–Quinn (HQ) statistic over candidate models with 1–12 lags, subject to residual serial-correlation Lagrange-Multiplier (LM) tests. Prior to estimation, each series is tested for stationarity using augmented Dickey–Fuller; non-stationary variables enter the VAR in first differences.

Research Results

The descriptive statistics shown in Table 2 reveal a power-sector landscape marked by moderate profitability and pronounced macro-financial volatility. On the firm side, the average return on assets (ROA) is 3.6 % with a median of 2.5%, indicating that many utilities cluster near low single-digit returns while a few highly profitable observations pull the mean upward (consistent with a standard deviation of 5.22%). Return on equity (ROE) shows a similar pattern (an average of 5.2 % versus a median of 5.1%) but with nearly double the dispersion ($\sigma = 9.18$ %), underscoring how leverage and capital structure magnify earnings variability across companies. Operating expenses average roughly LAK 156 million, yet a standard deviation of

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกาะแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชยสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.45>

LAK 41 million suggests material cost heterogeneity, potentially driven by plant technology and input mixes. Despite this spread in costs, foreign ownership is relatively uniform (mean 16.35%, $\sigma = 2.23\%$), implying that most firms sit near the statutory cap or typical joint-venture share, leaving limited cross-sectional variation to identify ownership effects in short-run econometric models.

Macro indicators paint a backdrop of price rigidity amid currency and inflation shocks. The mean residential electricity tariff is LAK 608 per kWh with a tight standard deviation of LAK 90, signaling a regulated environment where retail prices adjust slowly despite macro fluctuations. In contrast, the Lao kip has experienced substantial swings against the U.S. dollar (the exchange rate averages LAK 10,692 per USD with a wide σ of 4,361) while inflation averages 8.7% but ranges widely ($\sigma = 11.09\%$), mirroring the pass-through of currency weakness into consumer prices. The debt-to-equity ratio averages 1.12, indicating that firms are modestly levered, yet the sizeable spread ($\sigma = 0.78$) suggests divergent risk profiles and capacity to absorb FX liabilities. Market capitalization shows the greatest absolute variability (mean LAK 3.77 billion, $\sigma = 1.26$ billion), reflecting the coexistence of small provincial utilities and larger nationally significant generators. Finally, the average national electricity consumption of 6,921 GWh ($\sigma = 3,336$ GWh) underscores robust but uneven demand growth, which, together with the macro volatility, frames the strategic and regulatory challenges highlighted in the empirical analysis.

Table 2 Descriptive Statistics of the Dataset

Considered Variables	Mean	Median	Standard Deviation (σ)
Return on Assets (<i>ROA</i>) (%)	3.60	2.50	5.22
Return on Equity (<i>ROE</i>) (%)	5.20	5.10	9.18
Domestic Electricity Price (<i>Price</i>) (LAK/kWh)	607.59	581.03	90.43
Foreign Ownership (<i>FOwn</i>) (%)	16.35	16.38	2.23
Operating Expenses (<i>OExp</i>) (Million LAK)	155.54	154.09	41.05
Debt to Equity Ratio (<i>DE</i>) (Times)	1.12	1.06	0.78
Market Capitalization (<i>MktCap</i>) (Million LAK)	3,765.60	4,000.00	1,263.93
Foreign Exchange (<i>FX</i>) (USD/LAK)	10,691.60	8,536	4,361.28
Inflation Rate (<i>INF</i>) (%)	8.73	3.92	11.09
Electricity Consumption Rate (<i>ECon</i>) (GWh)	6,920.53	5,005.00	3,336.16

Citation : Khruachalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

Prior to VAR estimation, Table 3, we conducted unit root tests using the Augmented Dickey–Fuller (ADF) test for each variable at level and first difference, selecting lag length based on the Schwarz–Bayesian Criterion (SBC) to minimize residual autocorrelation. Variables found to be non-stationary at level but stationary at first difference ($I(1)$) were differenced accordingly. All tests were conducted under both intercept-only and intercept-plus-trend specifications, with results evaluated at the 5% significance level. For robustness, we also employed the Phillips–Perron (PP) test, which adjusts for serial correlation and heteroskedasticity. The results confirmed that foreign ownership and return on equity are $I(0)$, while domestic electricity price, operating expenses, debt-to-equity ratio, market capitalization, foreign exchange, electricity consumption rate, inflation rate, and return on assets are $I(1)$. Variables integrated of order one were included in the VAR in their first-differenced form to avoid spurious regression.

Table 3 Unit Root and Structural Break Test Results

Variables	ADF (Level)	ADF (1st Diff.)	PP (Level)	PP (1st Diff.)	Zivot– Andrews (Break Date)	Stationarity
Foreign Ownership	-4.215 (I(0))	–	-4.198 (I(0))	–	2015M06 (Intercept)	I(0)
Return on Equity	-3.912 (I(0))	–	-3.876 (I(0))	–	2018M03 (Trend)	I(0)
Domestic Electricity Price	-1.876 (NS)	-6.452 *(I(1))	-1.895 (NS)	-6.487 *(I(1))	2020M04 (Trend + Intercept)	I(1)
Operating Expenses	-2.035 (NS)	-5.963 *(I(1))	-2.041 (NS)	-5.992 *(I(1))	2017M09 (Trend)	I(1)
Debt-to-Equity Ratio	-2.287 (NS)	-6.123 *(I(1))	-2.265 (NS)	-6.141 *(I(1))	2016M11 (Intercept)	I(1)
Market Capitalization	-2.445 (NS)	-6.018 *(I(1))	-2.498 (NS)	-6.043 *(I(1))	2020M05 (Trend)	I(1)
Foreign Exchange	-1.921 (NS)	-6.589 *(I(1))	-1.936 (NS)	-6.602 *(I(1))	2020M04 (Trend + Intercept)	I(1)
Electricity Consumption	-2.064 (NS)	-5.832 *(I(1))	-2.089 (NS)	-5.861 *(I(1))	2019M08 (Trend)	I(1)
Inflation Rate	-2.312 (NS)	-6.217 *(I(1))	-2.330 (NS)	-6.242 *(I(1))	2020M04 (Intercept)	I(1)
Return on Assets	-1.973 (NS)	-6.002 *(I(1))	-1.988 (NS)	-6.017 *(I(1))	2018M02 (Trend)	I(1)

Given that several variables were integrated of order one, we applied the Johansen cointegration test (Johansen, 1991) to examine potential long-run equilibrium relationships. The trace and maximum eigenvalue statistics indicated no cointegration. As such, we proceeded with a VAR in first differences consistent with the integration and cointegration

properties of the data. We also tested for potential structural breaks in the series using the Zivot–Andrews test (Zivot & Andrews, 1992), which allows for a single endogenous break in either the intercept, the trend, or both. The test identified breakpoints corresponding to periods of major exchange rate volatility, notably during the 2020 pandemic-related disruptions. To account for these breaks, we included dummy variables in the VAR model, thereby mitigating bias in parameter estimates and confirming the robustness of the results.

Through the combined application of unit root tests, cointegration testing, and structural break analysis, we ensured that the VAR specification is econometrically valid and robust to non-stationarity and regime shifts, consistent with best practices in time-series modeling for energy and macroeconomic data. The estimated model is as followed;

$$\hat{Y}_t = \hat{\mu} + \hat{\Phi}_1 Y_{t-1} + \hat{\Phi}_2 Y_{t-2}$$

with

$$Y_{t-i} = [ROA_{t-i} \quad ROE_{t-i} \quad PRICE_{t-i} \quad FOwn_{t-i} \quad OExp_{t-i} \quad DE_{t-i} \quad MktCap_{t-i} \quad FX_{t-i} \quad INF_{t-i} \quad ECon_{t-i}]'$$

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกาะแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

Table 4: VAR(2) Estimation Results

Regressor	ROE (t)	ROA (t)	Price (t)	FOwn (t)	FX (t)	INF (t)	ECon (t)	OExp (t)	DE (t)	MktCap (t)
ROE (t-1)	0.215** (0.087)	0.041 (0.034)	0.042 (0.031)	0.008 (0.012)	-0.037 (0.024)	0.017 (0.022)	-0.014 (0.018)	0.023 (0.019)	0.015 (0.021)	0.020 (0.025)
ROE (t-2)	-0.041 (0.079)	-0.038 (0.031)	0.025 (0.029)	0.004 (0.011)	0.011 (0.021)	-0.008 (0.020)	0.006 (0.017)	-0.012 (0.018)	0.009 (0.019)	-0.005 (0.023)
ROA (t-1)	0.038 (0.055)	0.312*** (0.064)	0.031 (0.026)	0.007 (0.010)	-0.015 (0.020)	0.011 (0.019)	-0.009 (0.016)	0.020 (0.017)	0.013 (0.018)	0.012 (0.021)
ROA (t-2)	0.021 (0.052)	0.198** (0.059)	0.019 (0.025)	0.005 (0.010)	-0.007 (0.019)	-0.009 (0.018)	0.004 (0.016)	-0.011 (0.017)	-0.005 (0.017)	-0.006 (0.020)
Price (t-1)	0.067 (0.056)	0.024 (0.031)	0.431*** (0.063)	0.019 (0.009)	0.022 (0.018)	0.010 (0.017)	-0.005 (0.015)	0.008 (0.016)	0.007 (0.016)	0.009 (0.019)
Price (t-2)	0.041 (0.054)	0.018 (0.029)	0.268*** (0.059)	0.017 (0.009)	0.019 (0.018)	-0.007 (0.016)	0.006 (0.015)	-0.009 (0.016)	0.002 (0.015)	-0.004 (0.018)
FOwn (t-1)	0.012 (0.021)	0.009 (0.012)	0.006 (0.008)	0.916*** (0.045)	-0.004 (0.007)	0.005 (0.008)	-0.002 (0.007)	0.003 (0.007)	0.004 (0.007)	0.005 (0.008)
FOwn (t-2)	0.010 (0.020)	0.007 (0.012)	0.004 (0.007)	0.894*** (0.043)	-0.005 (0.007)	-0.003 (0.007)	0.001 (0.006)	-0.002 (0.007)	-0.001 (0.007)	-0.003 (0.008)
FX (t-1)	0.402* (0.105)	0.061 (0.049)	0.128 (0.052)	0.013 (0.015)	0.651*** (0.078)	0.047 (0.041)	0.019 (0.036)	0.029 (0.037)	0.022 (0.038)	0.025 (0.042)
FX (t-2)	-0.02218 (0.047)	-0.039 (0.047)	-0.061 (0.049)	-0.008 (0.013)	0.311*** (0.075)	-0.021 (0.039)	-0.012 (0.035)	-0.018 (0.036)	-0.014 (0.036)	-0.016 (0.041)
ECon (t-1)	-0.028 (0.043)	-0.036 (0.027)	-0.022 (0.024)	-0.009 (0.010)	-0.007 (0.017)	0.008 (0.015)	0.473*** (0.049)	0.014 (0.015)	0.011 (0.016)	0.012 (0.018)
ECon (t-2)	-0.00295 (0.025)	-0.059** (0.025)	-0.030 (0.023)	-0.010 (0.010)	-0.009 (0.016)	-0.011 (0.015)	0.386*** (0.047)	-0.013 (0.014)	-0.010 (0.015)	-0.011 (0.017)
INF (t-1)	0.071 (0.053)	0.047 (0.031)	0.094* (0.050)	0.005 (0.011)	0.045 (0.037)	0.472*** (0.063)	0.032 (0.026)	0.019 (0.028)	0.018 (0.029)	0.020 (0.033)
INF (t-2)	0.056 (0.050)	0.039 (0.029)	0.082 (0.047)	0.004 (0.010)	0.038 (0.035)	0.391*** (0.059)	0.028 (0.025)	0.017 (0.027)	0.016 (0.028)	0.018 (0.032)
OExp (t-1)	0.021 (0.045)	0.026 (0.027)	0.014 (0.023)	0.006 (0.010)	0.008 (0.017)	0.006 (0.015)	0.010 (0.014)	0.431*** (0.052)	0.009 (0.015)	0.011 (0.017)
OExp (t-2)	-0.018 (0.043)	-0.022 (0.026)	-0.012 (0.022)	-0.005 (0.010)	-0.007 (0.016)	-0.004 (0.014)	-0.008 (0.013)	0.398*** (0.049)	-0.007 (0.014)	-0.009 (0.016)
DE (t-1)	0.014 (0.041)	0.018 (0.025)	0.009 (0.022)	0.004 (0.009)	0.006 (0.016)	0.004 (0.014)	0.005 (0.013)	0.007 (0.013)	0.452*** (0.046)	0.008 (0.015)
DE (t-2)	-0.011 (0.039)	-0.015 (0.024)	-0.007 (0.021)	-0.003 (0.009)	-0.004 (0.015)	-0.003 (0.013)	-0.004 (0.012)	-0.005 (0.012)	0.418*** (0.043)	-0.007 (0.014)
MktCap (t-1)	0.016 (0.049)	0.021 (0.029)	0.011 (0.025)	0.005 (0.011)	0.007 (0.018)	0.006 (0.016)	0.008 (0.014)	0.009 (0.015)	0.010 (0.015)	0.481*** (0.056)
MktCap (t-2)	-0.013 (0.047)	-0.018 (0.028)	-0.009 (0.024)	-0.004 (0.010)	-0.006 (0.017)	-0.005 (0.015)	-0.007 (0.014)	-0.008 (0.014)	-0.009 (0.015)	0.436*** (0.053)
Constant	0.015 (0.018)	0.012 (0.011)	0.007 (0.007)	0.002 (0.004)	-0.005 (0.005)	0.003 (0.004)	0.004 (0.003)	0.006 (0.003)	0.005 (0.003)	0.007 (0.004)

Note: Coefficients with ***, **, * indicate $p < 0.01$, $p < 0.05$, and $p < 0.10$, respectively.

Citation : Khruchalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

To identify the most appropriate lag structure for the multivariate system, we estimated a sequence of unrestricted vector autoregressions from VAR(1) through VAR(12), allowing up to one year of monthly lags for each of the ten endogenous variables. All coefficients were estimated equation-by-equation via ordinary least squares (OLS). For every specification, we computed the Akaike Information Criterion (AIC), the Schwarz–Bayesian Information Criterion (BIC), and the Hannan–Quinn (HQ) statistic, and we conducted residual serial-correlation LM tests to assess remaining autocorrelation. While the AIC continued to decline with additional lags, both the BIC and HQ—which penalize over-parameterization more strongly—reached their minima at two lags, and LM tests indicated no residual autocorrelation at this order.

Given the modest sample size of 144 monthly observations relative to the parameter burden of a 10-variable VAR, we followed BIC and HQ recommendations and selected VAR(2) as the preferred, parsimonious specification. Model stability was confirmed via the eigenvalue modulus test, with all roots of the characteristic polynomial lying within the unit circle. Residual diagnostics—including LM serial correlation, normality, and heteroskedasticity tests—revealed no major violations. Robustness checks, including re-estimation with a reduced-variable VAR and a VAR(1) specification, produced qualitatively similar impulse response functions and variance decomposition results, reinforcing the reliability of our findings. By prioritizing theoretically grounded variables and limiting lag length to preserve degrees of freedom, our approach balances model fit with parsimony, consistent with best practices in energy-sector VAR studies (Mensi et al., 2014; Pao & Tsai, 2010).

Table 4 presents the full VAR(2) results for the ten endogenous variables (ROE, ROA, Domestic Electricity Price, Foreign Ownership, FX Rate, Inflation, Electricity Consumption, Operating Expenses, Debt-to-Equity, and Market Capitalization). Exchange rate shocks have a statistically significant positive effect on ROE (coefficient = 0.402, $p < 0.01$) and electricity price (coefficient = 0.128, $p < 0.05$) in the first lag, confirming the FX pass-through effect on profitability and tariffs. In contrast, foreign ownership coefficients are statistically insignificant across all equations, suggesting financial neutrality in the short run.

Lagged electricity consumption negatively affects ROA, indicating temporary congestion effects on asset efficiency before new capacity adjustments. Inflation exerts mild but significant effects on electricity tariffs, reflecting cost adjustments under regulated pricing. Most financial indicators (operating expenses, debt-to-equity, and market capitalization) exhibit strong own-lag persistence, consistent with firm-level financial inertia. FX and inflation shocks also contribute to variability in market capitalization, highlighting their macro-financial influence. Overall, the VAR(2) model captures dynamic linkages across firm performance, electricity pricing, and macroeconomic shocks, with exchange rate volatility emerging as the dominant short-run driver, while ownership structure remains neutral.

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกษแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชยสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.45>

The impulse response functions (IRFs) derived from the VAR(2) model. An exchange rate depreciation (1 standard deviation shock to FX) leads to an immediate increase in ROE of approximately 0.4 percentage points in month 1, which dissipates by month 3. Similarly, electricity tariffs exhibit partial FX pass-through (~4–5%), peaking in month 2 before partially reversing, reflecting the regulated cost-plus pricing formula. Foreign ownership shocks produce negligible IRF responses across all variables, reinforcing its financial neutrality in the short run. IRFs also show that higher electricity consumption (demand shocks) exerts a negative lagged effect on ROA, suggesting temporary congestion and reduced asset efficiency before capacity adjustments occur. Inflation shocks exert modest upward pressure on electricity prices and market capitalization, while firm-specific financial indicators (operating expenses, debt-to-equity, and market capitalization) primarily display own-lag persistence, highlighting their inertia-driven dynamics.

Table 5: Variance Decomposition (6-Month Horizon)

Variable	Own Shock (%)	FX Shock (%)	Electricity Demand (%)	Inflation (%)	Foreign Ownership (%)	Others (%)
ROE	48	34.8	3.2	2.4	1.8	9.8
Electricity Price	52.1	42	2.6	2.8	1.2	9.3
ROA	55.4	20.8	12.2	2.1	1.5	8
Market Cap	50.5	28.6	4	10.4	2	4.5

Variance decomposition analysis shown in Table 5 confirms that FX shocks are the dominant source of short-run variability, explaining 42% of the forecast error variance in electricity tariffs and 35% in ROE over a 6-month horizon, compared to less than 5% attributable to foreign ownership. Electricity demand shocks account for approximately 12% of ROA variance, consistent with the capacity utilization effect. Inflation and FX jointly explain a substantial share of market capitalization variance, linking macro-financial volatility to firm valuation. Collectively, these results underscore that macroeconomic and demand-side shocks outweigh ownership effects in shaping short-term dynamics in Laos' electricity sector.

Based on the estimated equation, the results indicate that firm performance is primarily driven by exchange-rate shocks rather than ownership structure. A one-unit rise in the LAK/USD exchange rate lifts ROE by approximately 0.4 percentage points in the short run, but this effect reverses within two months, resulting in no net medium-run gain. Residential tariffs exhibit

Citation : Khruachalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric

Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

stickiness but remain FX-sensitive, with roughly 4–5% of a currency shock passed through to retail tariffs within the same timeframe, about half of which is reversed in the following month, reflecting the cost-plus tariff formula and scheduled reviews. Furthermore, capacity utilization significantly affects asset efficiency, as stronger electricity demand two months earlier reduces contemporary ROA, suggesting temporary congestion effects prior to capacity expansion. Importantly, there is no evidence that foreign equity participation influences either profits or prices within the first year. This null result remains robust across VAR specifications from VAR(2) to VAR(12), reinforcing the conclusion that foreign ownership is financially neutral in the short run.

According to these findings, the policy makers who worried about electricity tariff affordability should mainly focus on currency risk management which are hedging dollar-linked power-purchase agreements rather than on ownership caps. Likewise, managers seeking to insulate monthly profitability should pay more attention to FX exposure than to changes in the shareholder base.

Research Discussion

While macroeconomic and climatic factors such as GDP, temperature, and rainfall can influence electricity demand (Pao & Tsai, 2010), our study focuses primarily on firm-level financial performance, electricity pricing, and macro-financial shocks (e.g., exchange rates, inflation). Due to the limited sample size (144 monthly observations) and to preserve parsimony within the VAR framework, we did not include additional controls that would risk over-parameterization and loss of degrees of freedom. We recognize this as a limitation and recommend future research employing longer time-series or panel data to integrate such variables. This approach is consistent with prior VAR studies on energy and financial shocks (Mensi et al., 2014; Barteková & Zieseimer, 2019), which favor parsimony to avoid overfitting in small-sample contexts.

Granger causality tests confirm that exchange rate movements Granger-cause both ROE ($p < 0.01$) and electricity tariffs ($p < 0.05$), while foreign ownership does not Granger-cause any performance or pricing variables. These results align with broader evidence that macroeconomic shocks, particularly exchange rate volatility, drive short-run financial outcomes (Cakan & Ejara, 2013) and that foreign ownership often lacks short-run predictive power in regulated sectors (Hassaballa, 2014; Mihai, 2013). This suggests that causality flows primarily from macroeconomic shocks to firm outcomes rather than from ownership structure.

Empirical results reinforce cost-plus rate-setting theory, showing that residential tariffs are highly persistent but responsive to exchange-rate depreciation, with roughly half of an FX shock passed through within one quarter, followed by partial reversal at scheduled tariff reviews (Jamasp, 2006; Shyu, 2022). This pattern mirrors findings in other small, hydropower-

Citation : กฤษญา เครือชาติ, อังคนา เกษแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท

ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

exporting economies. Conversely, foreign ownership exhibited no statistically significant effect on profitability or tariffs, aligning with studies in regulated utility markets (Mihai, 2013; Pasali & Chaudhary, 2020) and cautionary FDI research that emphasizes the need for binding performance and knowledge-transfer clauses (Sims, 2024; Handayani et al., 2023).

Regional comparisons further underscore this point: in Cambodia and Myanmar, foreign investment has largely expanded capacity without immediate efficiency gains (Handayani et al., 2023), while partially liberalized markets like Thailand and Vietnam show stronger ownership-related performance spillovers (Nepal et. al., 2021). This divergence suggests that regulatory structure and market openness mediate the impact of foreign equity. In Laos, where cost-plus tariffs and state ownership dominate, foreign investors are largely price-takers with minority stakes (~16%), constraining operational influence.

Overall, our findings indicate that macro-financial factors—especially exchange-rate volatility and uneven demand growth—exert stronger short-run effects on firm performance and pricing than ownership structure. The neutrality of foreign ownership in the short term likely reflects regulatory constraints, minority participation, and the short observation horizon, which may not capture longer-term technology transfer effects. Taken together, these findings highlight the need for policymakers to prioritize exchange-rate risk management—such as hedging dollar-linked power purchase agreements—over ownership reforms as a tool for stabilizing profitability and tariff affordability in Laos’ electricity sector.

Research Suggestions

Profitability and household tariffs in Laos’s power sector track kip-dollar swings more closely than foreign equity levels. Policy should therefore pivot from capping ownership toward managing exchange-rate risk by enabling utilities to hedge dollar-linked power purchase agreements (PPAs), introducing partial-kip indexation in new contracts, and adopting automatic FX pass-through formulas to stabilize tariffs while reducing political discretion. Practically, our findings suggest policymakers prioritize exchange-rate risk management over foreign ownership caps. Recommended measures include: (i) integrating automatic FX pass-through formulas into tariff schedules to stabilize prices; (ii) developing hedging instruments for utilities exposed to dollar-denominated debts or PPAs; and (iii) strengthening financial risk management capacity within state-owned utilities.

However, these reforms must consider social and political realities. Automatic tariff indexation may face resistance from low-income households and advocacy groups concerned with affordability, while hedging policies require coordination between the central bank and energy authorities within Laos’s centralized governance framework. Reforms must therefore balance technical efficiency with political feasibility and social acceptance.

Citation : Khruchalee, K., Kokaew, A., & Somsackxaysompheng, O. (2025). The Role of foreign Ownership in Electric

Power Companies: Implications for Firm Performance and Electricity Pricing in Laos. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

With the limitations of this study, the analysis uses 144 monthly observations (2013–2024), which constrains model complexity and precludes the inclusion of additional variables such as GDP, temperature, rainfall, and explicit policy dummies. Incorporating cross-country panel data could provide broader comparative insights. Moreover, while the VAR framework effectively captures short-run dynamics, it does not fully account for structural breaks or establish causal mechanisms. Employing longer time horizons or alternative methodologies such as structural VAR (SVAR) or panel-GMM could better identify long-run effects of foreign ownership and policy reforms. Lastly, the findings reflect Laos’s regulated electricity market and may not be directly generalizable to more liberalized or privately dominated electricity sectors in ASEAN. Future research should therefore consider regional comparative designs or simulated policy reforms under alternative regulatory frameworks.

Nonetheless, this study provides actionable insights for regulators and policymakers in Laos and similar state-regulated electricity markets. By emphasizing exchange rate risk management over ownership restrictions, it offers a practical roadmap to strengthen financial stability and tariff affordability while recognizing the political and social constraints inherent in electricity pricing reforms.

References

- Barteková, E. & Ziesemer, T. (2019). The impact of electricity prices on foreign direct investment: evidence from the European Union. *Applied Economics*, 51(11), 1183-1198.
- Carley, S. & Lawrence, S. (2014). *Energy-Based Economic Development: How Clean Energy Can Drive Development and Stimulate Economic Growth*. Springer London.
- Cakan, E., & Ejara, D. D. (2013). On the relationship between exchange rates and stock prices: Evidence from emerging markets. *International Research Journal of Finance and Economics*, 111(1), 115-124.
- Chowdhury, A. K., Dang, T. D., Bagchi, A. & Galelli, S. (2020). Expected benefits of Laos’ hydropower development curbed by hydroclimatic variability and limited transmission capacity: opportunities to reform. *Journal of water resources planning and management*, 146(10).
- Handayani, K., Overland, I., Suryadi, B., & Vakulchuk, R. (2023). Integrating 100% renewable energy into electricity systems: A net-zero analysis for Cambodia, Laos, and Myanmar. *Energy Reports*, 10, 4849-4869.
- Hassaballa, H. (2014). Testing for Granger causality between energy use and foreign direct investment inflows in developing countries. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 31, 417-426.
- Johansen, S. (1991). Estimation and hypothesis testing of cointegration vectors in Gaussian vector autoregressive models. *Econometrica: journal of the Econometric Society*, 1551-1580.

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคนา เกาะแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัทผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

- Kenney-Lazar, M. (2023). Turning land into capital? The expansion and extraction of value in Laos. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 55(6), 1565-1580.
- Mensi, W., Beljid, M., & Managi, S. (2014). Structural breaks and the time-varying levels of weak-form efficiency in crude oil markets: Evidence from the Hurst exponent and Shannon entropy methods. *International economics*, 140, 89-106.
- Mihai, I. & Mihai, C. (2013). The impact of foreign ownership on the performance of Romanian listed manufacturing companies, The International. *Journal of Management Science and Information Technology*, 10(10), 106-123.
- Olson, K.R. & Frenelus, W. (2024) Environmental and Human Impacts of Lancang-Mekong Mainstem and Tributary Dams on China, Laos, Thailand, Myanmar, Cambodia, and Vietnam. *Open Journal of Soil Science*, 14, 555-605.
- Pao, H. T., & Tsai, C. M. (2010). CO₂ emissions, energy consumption and economic growth in BRIC countries. *Energy policy*, 38(12), 7850-7860.
- Pasali, S. & Chaudhary, A. (2020). Assessing the impact of foreign ownership on firm performance by size: evidence from firms in developed and developing countries. *Transnational Corporations*, 27(2), 183-204.
- Phetpaseuth, P. (2017). Factors Behind Low Level of Foreign Direct Investment (FDI) to Lao PDR. (Doctoral dissertation, Thammasat University).
- Sims, K. (2024). Lao PDR: The Politics of Stability in Turbulent Times. In *The Palgrave Handbook of Political Norms in Southeast Asia* (pp. 209-226). Singapore: Springer Nature Singapore.
- Shareholder Structure (2025). Shareholders by Nationalities. Retrieved August 28, 2025, from <https://edlgen.com.la/shareholder-structure/?lang=en>
- Shyu, C. W. (2022). Energy poverty alleviation in Southeast Asian countries: Policy implications for improving access to electricity. *Journal of Asian Public Policy*, 15(1), 97-121.
- St. John, R. B. (2006). The political economy of Laos: Poor state or poor policy?. *Asian Affairs*, 37(2), 175-191.
- Sythongbay, S. (2021, March). Laos economic structure and economic development policy. In 6th International Conference on Financial Innovation and Economic Development (ICFIED 2021) (pp. 177-185). Atlantis Press.
- Yokota, E. & Kutani, I. (2017). Study on Electricity Supply Mix and Role of Policy in ASEAN. ERIA Research Project Report. 3-46.
- Zivot, E., & Andrews, D.W.K. (1992). Further evidence on the great crash, the oil price shock, and the unit root hypothesis, *Journal of Business and Economic Statistics*, 10(3), 251-70.
- Zhang, J., & Broadstock, D. C. (2016). The causality between energy consumption and economic growth for China in a time-varying framework. *The Energy Journal*, 37(1), 29-54.

Citation : กฤษฏา เครือชาติ, อังคณา เกษะแก้ว, และ อุลาเวียง สมศักดิ์ไชสมเพ็ง. (2568). บทบาทของการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในบริษัท
ผลิตไฟฟ้า: ผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าในประเทศไทย. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*,
3(4), 141–160. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.45>

แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
Guidelines for Management Skills Development of School Administrators in
the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa
Ket Yasothon

ภาณุวัฒน์ เครือน้ำคำ^{1*}, อุดมเดช ทาระหอม², และชวนคิด มะเสนะ³

Panuwat Kruenamkam¹, Udomdet Tarahom², and Chuankid Masena³

¹⁻³สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Department of Educational Administration, Faculty of Education Ubonratchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : panuwat.kg66@ubru.ac.th

DOI : 10.14456/jasru.2025.46

Received : July 10, 2025; Revised : August 15, 2025; Accepted : August 16, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (2) เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 346 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน ครูผู้สอน จำนวน 323 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (2513) ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การทดสอบที(t-test) การทดสอบเอฟ(F-test) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้วิธีการ LSD ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก($\bar{x} = 4.27$) ตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) 2) การเปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้ผลดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารควรมีความสามารถในการใช้และบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล AI ในการบริหารจัดการ การประเมินผล และการสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อ

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

ยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความร่วมมือและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อส่งเสริมความสามัคคีและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการวิเคราะห์ วางกลยุทธ์ และคิดนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบท เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา 4) ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ผู้บริหารควรมีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลอย่างชัดเจนทั้งภายในและภายนอกองค์กร ใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเข้าใจในการสื่อสาร

คำสำคัญ (Keywords) : ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล, การพัฒนาทักษะและยกระดับทักษะ

Abstract

This study aimed to (1) study the guidelines for management skills development of school administrators in the digital age under the secondary educational service area office Si Sa Ket Yasothon; (2) compare the level of management skills of school administrators in the digital era under the secondary educational service area office Si Sa Ket Yasothon, classified by positions, work experience and school size ; (3) study guidelines for developing management skills of school administrators in the digital era under the secondary educational service area office Si Sa Ket Yasothon. The sample used in this research consisted of two groups totaling 346 participants: school administrators and teachers. The sample was broken down into 23 school administrators and 323 teachers. The sample size was determined according to the Krejcie and Morgan table (1970) and stratified random sampling was used according to the size of the school. The research instruments were a semi-structural interview and a five-rating scale questionnaires with a confidence value equivalent to .97 and semi-structured interviews. Statistics used in the data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The LSD paired test was applied for multiple comparisons. Qualitative data were analyzed using content analysis.

The research findings were as follows: 1) Management skills of school administrators in the digital age under the secondary educational service area office Si Sa Ket Yasothon was at a high level ($\bar{x} = 4.27$) According to criteria (Boonchom Srisa-ard, 2017). 2) According to the comparison of the level of management skills of school administrators in the digital age under the secondary educational service area office Si Sa Ket Yasothon, classified by positions and work experience as a whole, they are significantly different at the .01 level. Classified by school size, it was found that overall and each aspect were statistically significant differences at the .05 level. 3) Guidelines for management skills of school administrators in the digital age under the secondary educational service area office Si Sa Ket Yasothon consisted of (1) Technological and digital skills – Administrators should have the ability to use and integrate digital technology, AI, in management, assessment, and learning support to enhance educational quality and prepare for changes in the digital age. (2) Interpersonal skills – Administrators should have the ability to build positive relationships and create a collaborative and motivating work environment to promote unity and enhance performance. (3) Conceptual and Creative Thinking Skills – Administrators should have the ability to analyze, strategize, and develop innovative solutions suited to the context in order to enhance educational institutions in alignment with changes in the education system. (4) Communication and Language Skills – Administrators should have the ability to convey information clearly both within and outside the

Citation : ภาณุวัฒน์ เกรื่อน้ำคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

organization, the use of Thai and foreign languages alongside technology to enhance communication efficiency and understanding.

Keywords: Management Skills Development of School Administrators in the Digital age, Educational Administrators in the Digital age, Skills Development and Upskilling

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลกอันเกิดจากการปฏิวัติดิจิทัลและการเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 ได้ส่งผลกระทบต่อทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชาชนทั่วโลก ระบบการศึกษาก็เผชิญกับความท้าทายหลายประการ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้กลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป้าหมายในการพัฒนาบุคคลถูกกำหนดให้ครอบคลุมทุกมิติและทุกช่วงวัย เพื่อสร้างบุคคลที่มีคุณภาพ ความสามารถ และเป็นพลเมืองที่ดี โดยเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม พร้อมทั้งสนับสนุนการเติบโตที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดแนวทางเพื่อให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและเสมอภาค นอกจากนี้ ยังเน้นการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้มุ่งเน้นการพัฒนามนุษย์ทุกช่วงวัย โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุมในทุกระดับเป็นประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา โดยมีบทบาทในการนำพาสถานศึกษาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ พร้อมทั้งได้รับความรู้และทักษะที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักด้านการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนไทย โดยมุ่งพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ วินัย ใฝ่รู้ และมีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทัศนคติที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปการศึกษา รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 โดยมุ่งสู่ Thailand 4.0 นโยบายที่กำหนดประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ 2) การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการและการจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะในยุคที่การเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทักษะเหล่านี้จึงมีความสำคัญอย่างเห็นได้ชัด (สุวิมล ทองจำรัส, 2563) ผู้บริหารสถานศึกษาและองค์กรการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เข้าใจแนวโน้มและแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ในปัจจุบัน

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเทคนิควิธี 2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3. ด้านความคิดรวบยอด (Katz, 2005) ทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึงความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลจนกลายเป็นวัฒนธรรมในองค์กร และสามารถจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียน ทักษะการบริหารในยุคดิจิทัลประกอบด้วย 5 ทักษะหลัก ดังนี้ 1. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 2. ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน 3. ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ 4. ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ 5. ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า, 2564) และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การใช้กลยุทธ์และกระบวนการบริหารเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย 6 ทักษะหลักดังนี้ ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน (Technical Competency) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skills) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล (Digital Literacy Skills) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ (Educational and Instructional Skills) (วัฒนา อภิวัน, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเป็นองค์กรคุณภาพ โดยการสร้าง "สำนักงานคุณภาพ สถานศึกษาคุณภาพ บุคลากรคุณภาพ ห้องเรียนคุณภาพ และผู้เรียนคุณภาพ" โดยมุ่งเน้นไปที่ 4 มิติหลัก ได้แก่ โอกาส (การเปิดโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง) คุณภาพ (การเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้และการสอน) ประสิทธิภาพ (การจัดการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ให้คุ้มค่าและมีประสิทธิผล) และ ความปลอดภัย (การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษา) ซึ่งแต่ละมิติมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กให้สามารถแข่งขันและปรับตัวในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ความสำคัญกับการใช้พื้นที่เป็นฐานและการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยมุ่งหวังให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาบนพื้นฐานของความต้องการของชุมชน และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างทักษะและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเชิงพื้นที่และการบูรณาการนวัตกรรมเข้าไปในระบบการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร, 2566)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพด้วยนวัตกรรมถือเป็นความท้าทายที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมยุคดิจิทัล ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยศึกษาสภาพและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลรวมถึงข้อแนวทางการพัฒนาทักษะ ซึ่งเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Citation : ภาณุวัฒน์ เครือคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เปรียบเทียบระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและยกระดับทักษะ

การพัฒนาทักษะและยกระดับทักษะ(Re-Skill and Up-Skill) หมายถึง แนวทางสำคัญสำหรับการพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัล โดย Reskilling เน้นการสร้างทักษะใหม่เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลง ส่วน Upskilling มุ่งพัฒนาทักษะเดิมให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น ทักษะทั้งสองนี้ช่วยเสริมสร้างความสามารถของบุคคลให้พร้อมรับมือกับความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สุวรรณิ ประดิษฐ์ (2562) กล่าวว่า Re-Skill หมายถึง การพัฒนาทักษะใหม่ เพื่อรับกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และ Up-Skill หมายถึง การเสริมสร้างทักษะเดิมที่มีอยู่ ให้ยังสามารถใช้กับโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนมากแล้วก็คือการปรับใช้ดิจิทัลให้เข้ากับทักษะที่มีอยู่ หรือการพัฒนาทักษะเดิมให้ทันองค์ความรู้ใหม่ ๆ สมพร ปานดำ (2563) กล่าวว่า Re skills หมายถึง การปรับปรุงทักษะเดิมที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติงาน โดยมีการประยุกต์ใช้ และเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น Big Data, Data Science, IoT, Cloud Technology, DevOps, Artificial Intelligence, Digital Marketing และ Up skills หมายถึง การพัฒนาและยกระดับทักษะการทำงานที่แรงงานมีอยู่เดิม ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมถึงการสร้างเสริมทักษะเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล วรรณพร ชูอำนาจ (2564) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะ (Re-Skill) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ทักษะใหม่เพื่อให้สามารถทำงานที่แตกต่างไปจากวิธีการเดิม หรือหมายถึงกระบวนการฝึกอบรมบุคคลได้รับทักษะความรู้ใหม่ เพื่อการทำงานในประเภทที่แตกต่าง และโดยวิธีการส่งเสริม พัฒนาทักษะควบคู่ไปกับการทดลองทำงานจริง การยกระดับทักษะ (Up-Skill) หมายถึง กระบวนการยกระดับทักษะเดิมให้สูงขึ้น เพื่อให้บุคคลนั้นมีความรู้ มีการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องจากการทำงานในปัจจุบัน หรือเพื่อให้บุคคลนั้นมีความรู้เกี่ยวกับทักษะใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่จำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องอาศัยระบบระเบียบที่ชัดเจน การตัดสินใจอย่างรวดเร็วและแม่นยำ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวและบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีทักษะดิจิทัลดีจะสามารถจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงาน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง สร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเชิงกลยุทธ์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สถานศึกษาสอดคล้องกับยุคแห่งข้อมูล นวัตกรรม และเครือข่ายดิจิทัล ไกรศร เขียมทอง (2561) กล่าวว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ รวมถึงความรู้และความชำนาญที่

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School

Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothorn.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

จำเป็นในการดำเนินกิจกรรมบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ญัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง ความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบต่อชุมชน รวมถึงทักษะในการสร้างทีม การจัดการความขัดแย้ง และการสื่อสาร เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับตัวตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการมีความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ตนเองอย่างสูงสุด วัฒนา อภิวัน (2564) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ใช้กลยุทธ์และกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อ ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า (2564) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมภายในองค์กร รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการนำนวัตกรรมมาปรับใช้เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน ผู้บริหารยังต้องจัดการให้สถานศึกษามีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กฤตเมธ เกิดบ้านเป้า (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังต้องสามารถปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคต ผ่านกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ Drake and Roe (1986) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา เป็นทักษะ 5 ด้าน คือ ทักษะทางความรู้ความคิด (Cognitive Skills) ทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Instructional Skills) ทักษะทางมนุษย์ (Human Skills) และทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) Katz (2005) อธิบายไว้ว่า ทักษะของผู้บริหารมีอยู่ 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) และ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills)

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล หมายถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนและปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล โดยครอบคลุมมิติสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การมีระบบบริหารจัดการที่ชัดเจนและมีทิศทาง การส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัล การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรให้สามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะที่จำเป็น การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการข้อมูลและทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น คล่องตัว และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างอย่างรวดเร็ว เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการดำรงชีวิตและทำงานในโลกอนาคต สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์และนิสร่า ใจซื่อ (2562) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อความสำเร็จของการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัลประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยด้านองค์ความรู้ที่หลากหลาย วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ (2563) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ โดยระบุว่าปัจจัยหลักประกอบด้วย บทบาทของผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ความสามารถของผู้นำองค์กรในการวางเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน และมีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในองค์กร หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนร่วมในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในด้านการเรียนรู้ การทำความเข้าใจ และการสะท้อนปัญหาในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อให้องค์กรสามารถปรับปรุงและพัฒนาระบบดิจิทัลให้มี

Citation : ภาณุวัฒน์ เครือน้ำคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โกศล จิตวิรัตน์ (2562) อธิบายถึงปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงองค์กรเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญ ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล หมายถึงความสามารถของผู้นำที่ต้องมีทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีและศักยภาพในการบริหารจัดการ โครงสร้างภายในองค์กร หมายถึง ระบบการสื่อสารและลำดับอำนาจที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคลและกลุ่มงาน พร้อมทั้งการเตรียมบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เช่น การจัดสรรกำลังคน การหมุนเวียนตำแหน่ง การสื่อสารข้อมูล และการฝึกอบรมเพื่อปรับตัว การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อส่งเสริมศักยภาพขององค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความท้าทายใหม่ ๆ ความตั้งใจและความพากเพียร หมายถึง ความแน่วแน่ของบุคลากรและองค์กรในการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด วัฒนธรรมองค์กรที่เกื้อหนุน หมายถึง บรรยากาศและค่านิยมภายในองค์กรที่ส่งเสริมความสามัคคี การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับตัวและการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมเพื่อให้ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องพัฒนาทักษะที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีและการเติบโตของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นความรู้ดิจิทัล โดยทักษะการบริหารในยุคดิจิทัลไม่เพียงแต่เป็นการเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยี แต่ยังรวมถึงการพัฒนามุมมองที่กว้างไกลในการบริหารงาน การสนับสนุนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จและคุณภาพของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ศรีธัญญา น้อยพิมาย (2562) พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารนั้นอยู่ในระดับมาก แนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการจัดลำดับความสำคัญที่จำเป็น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารสามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยนำประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์ใช้ร่วมกับข้อมูลการตัดสินใจ ทักษะด้านการสอน ผู้บริหารมีบทบาทในการพัฒนาครูให้สามารถทำผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยมีการวัดและประเมินผลรวมถึงการนิเทศ กำกับ และติดตามการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ ทักษะด้านเทคนิควิธี ผู้บริหารมีความสามารถในการระดมความคิดและนำวิธีการทำงานแบบร่วมมือมาใช้เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในการทำงาน โดยใช้เทคนิคในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ญัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวมและรายด้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาก็มีระดับสูงทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การศึกษานี้มีความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โสภณ เลียดทอง และจากรุวรรณ เขียวน้ำขุม (2564) พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับที่พึง

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School

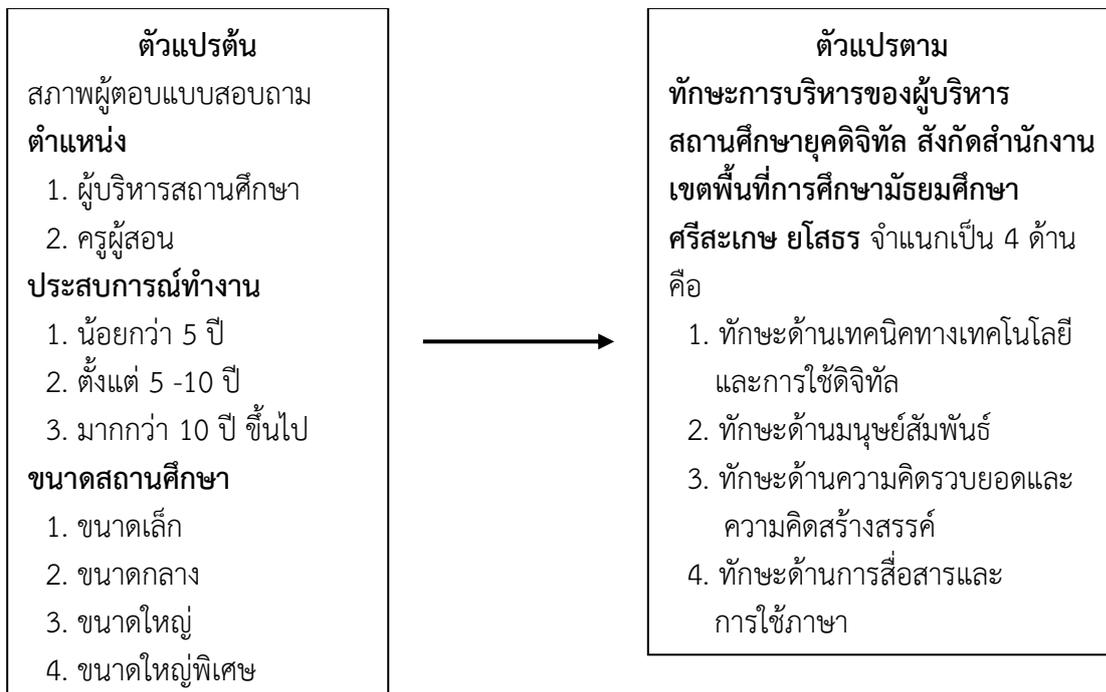

Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothorn.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161–180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

ประสงค์ ความต้องการในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีค่าดัชนีความต้องการสูงสุดในด้านการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล และ แนวทางการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 เป็นไปได้และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า (2564) พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และ แนวทางการพัฒนาทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และการสอน ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2567 จากสถานศึกษา 83 แห่ง จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 227 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,193 คน รวมทั้งหมด 3,420 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 346 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (2513) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา โดยจำแนก ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 และครูผู้สอน จำนวน 323 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive

Sampling) จำนวน 8 คน ซึ่งแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู จำนวน 4 คน ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ความเห็น แนวทางและการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง คือ 1) มีผลงานเชิงประจักษ์หรือมีแนวปฏิบัติที่ดี Best practice ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามากกว่า 10 ปีขึ้นไป หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป 3) ได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง คือ 1) มีผลงานเชิงประจักษ์หรือได้รับการยอมรับเป็นแบบอย่างที่ดีของครู 2) มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป 3) ได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามวิธีของ Likert แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม (ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยคำถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ และทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา กำหนดให้คะแนนเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.51-5.00$) มาก ($\bar{x} = 3.51-4.50$) ปานกลาง ($\bar{x} = 2.51-3.50$) น้อย ($\bar{x} = 1.51-2.50$) และน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.50$) ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกข้อมูลออกเป็นกลุ่ม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และ หาค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 4 ด้าน โดยรวมและรายด้าน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothorn.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดำเนินการโดยใช้สถิติ t-test และสถิติ F-test หากผลการวิเคราะห์พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะดำเนินการทดสอบรายคู่เพิ่มเติมโดยใช้วิธีการของ LSD

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยได้ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ข้อมูลเอกสาร นำมาตีความ จำแนก และจัดหมวดหมู่ตามประเด็น เพื่อสังเคราะห์แนวทางและนำมาสรุป อภิปรายผล

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตาม ตำแหน่ง ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตาม ตำแหน่ง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	p
	M	SD	ระดับ	M	SD	ระดับ		
1. ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.28	.14	มาก	4.17	.17	มาก	2.84**	.01
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.29	.11	มาก	4.26	.18	มาก	2.21*	.04
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์	4.28	.13	มาก	4.21	.17	มาก	2.03*	.04
4. ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา	4.22	.12	มาก	4.16	.15	มาก	2.50*	.02
รวม	4.27	.08	มาก	4.19	.12	มาก	4.27**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Citation : ภาณุวัฒน์ เครือคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านเทคนิคทาง เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2	.28	.14	4.91**	.01
	ภายในกลุ่ม	343	9.91	.03		
	รวม	345	10.19			
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.29	.15	4.76**	.01
	ภายในกลุ่ม	343	10.51	.03		
	รวม	345	10.80			
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด และความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2	.43	.21	8.18**	.00
	ภายในกลุ่ม	343	8.93	.03		
	รวม	345	9.36			
4. ทักษะด้านการสื่อสารและการ ใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.27	.14	6.02**	.00
	ภายในกลุ่ม	343	7.79	.02		
	รวม	345	8.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.25	.13	8.63**	.000
	ภายในกลุ่ม	343	4.96	.01		
	รวม	345	5.21			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothorn.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ทักษะด้านเทคนิคทาง เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3	.31	.10	3.58*	.02
	ภายในกลุ่ม	342	9.88	.03		
	รวม	345	10.19			
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	.30	.10	3.23*	.02
	ภายในกลุ่ม	342	10.50	.03		
	รวม	345	10.80			
3. ทักษะด้านความคิดรวบ ยอดและความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	3	.29	.10	3.60*	.02
	ภายในกลุ่ม	342	9.07	.03		
	รวม	345	9.36			
4. ทักษะด้านการสื่อสารและ การใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	3	.26	.09	3.80**	.02
	ภายในกลุ่ม	342	7.80	.02		
	รวม	345	8.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.16	.06	3.70**	.02
	ภายในกลุ่ม	342	5.04	.02		
	รวม	345	5.21			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Citation : ภาณุวัฒน์ เครือคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยสรุปเป็นรายด้าน 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน การจัดการข้อมูล การประเมินผล และการสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีของตนเองและบุคลากร เข้าร่วมอบรม สัมมนา ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาให้พร้อมใช้งานจัดหาและพัฒนาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ระบบเครือข่าย และอุปกรณ์ดิจิทัลที่ทันสมัย

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น สนับสนุนการตัดสินใจร่วมกัน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงาน สร้างความไว้วางใจในองค์กร เป็นผู้ฟังที่ดี ให้กำลังใจ ชื่นชมความสำเร็จ และให้การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา เข้าใจและเคารพความแตกต่างระหว่างบุคลากร พร้อมใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ โดยตระหนักถึงความหลากหลายของบุคคล

3.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลและมองภาพรวมของสถานศึกษา วางแผนกลยุทธ์อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาข้อมูลจากหลายมิติ ตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน และกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาและสังคม ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน กระตุ้นให้บุคลากรกล้าคิดนอกกรอบและเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ ฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม

3.4 ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารแนวนโยบาย เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและตรงประเด็น ปรับระดับภาษาตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจร่วมกัน ลดข้อขัดแย้งในการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร การใช้โซเชียลมีเดีย ระบบสื่อสารองค์กร และการประชุมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานสะดวกที่รวดเร็วและทั่วถึง พัฒนาทักษะการพูด การเขียน การฟังอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย

ที่สุดคือ คือ ทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา ที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่งบุคลากรภายในองค์กร รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่เน้นความสามัคคี และการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล ส่งผลให้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์กลายเป็นจุดแข็งที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565) พบว่า ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้วในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับค่อนข้างสูงทั้งภาพรวมและแต่ละด้าน โดยลำดับของคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ และส่วนด้านที่ได้ค่าต่ำที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และสอดคล้องกับ วัฒนา อภิวัน (2564) พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทฤษฎีของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย (โดยภาพรวม) อยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยลงมา คือ ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

2. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีมุมมอง ประสบการณ์ที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงานจริง กล่าวคือ ผู้บริหารเห็นว่าตนเองปฏิบัติได้ดีแล้วในแต่ละ ทักษะ ขณะที่ครูผู้สอนอาจมองว่า การปฏิบัติของผู้บริหารยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการในการทำงาน ผล วิจัยแสดงให้เห็นถึง ช่องว่างระหว่างการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษากับความต้องการของครูผู้สอน ซึ่ง สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอน ซึ่ง สอดคล้องกับ สุนิสา สงัดศรี (2565) พบว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนที่จำแนกตาม สถานภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ อิศรา หาญรักษ์ (2563) พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน ย่อมมีระดับการพัฒนาทักษะการบริหารที่แตกต่างกันตามช่วงเวลาและ โอกาสในการเรียนรู้ เช่น ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากมักผ่านการอบรม การปฏิบัติจริง และการเผชิญ สถานการณ์หลากหลาย ส่งผลให้ทักษะการบริหารโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและใน ทุกด้านตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนา อภิวัน (2566) พบว่า ความแตกต่างด้าน ประสบการณ์ทำงานส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Citation : ภาพวัฒน์ เครือคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

และสอดคล้องกับ พัฒนพงษ์ แสงพันธ์ (2566) พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างด้านบริบทการบริหารระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีทรัพยากร โครงสร้างการบริหาร จำนวนบุคลากร ระบบการทำงาน และลักษณะงานที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบแตกต่างกัน ส่งผลให้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร ธาริแดนและ ระติกรณ์ นิยมะจันทร์ (2567) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารในสถานศึกษาเมื่อเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ อัจฉราพรรณ บึงทองคำ (2560) พบว่า ความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาที่มีขนาดหลากหลายมีความแตกต่างทั้งรายด้านและในภาพรวม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยสรุปเป็นรายทักษะ ดังนี้

3.1 ทักษะด้านเทคนิคทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน การจัดการข้อมูล การประเมินผล และการสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีของตนเองและบุคลากร เข้าร่วมอบรม สัมมนา ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ และสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาให้พร้อมใช้งานจัดหาและพัฒนาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ระบบเครือข่าย และอุปกรณ์ดิจิทัลที่ทันสมัย สอดคล้องกับ พัฒนพงษ์ แสงพันธ์ (2566) พบว่า ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล คือ การนำเครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีในปัจจุบันทั้งสื่อออนไลน์ต่าง ๆ มาใช้ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสร้างสรรค์ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันหรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในการพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ วัฒนา อภิวัน (2566) พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล คือ ความสามารถของผู้บริหารในการนำเครื่องมือทางเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานในโรงเรียนอย่างเหมาะสม โดยครอบคลุมถึงการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว เข้าใจหลักการเลือกใช้อุปกรณ์เพื่อสื่อสาร ประสานงาน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบ สามารถสร้างสื่อและเนื้อหาที่มีความหลากหลายและทันสมัย เพื่อสนับสนุนการทำงานและการเรียนรู้ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน

3.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น สนับสนุนการตัดสินใจร่วมกัน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงาน สร้างความไว้วางใจในองค์กร เป็นผู้ฟังที่ดี ให้กำลังใจ ชื่นชมความสำเร็จ และให้การช่วยเหลือในการแก้ปัญหา เข้าใจและเคารพความแตกต่างระหว่างบุคลากร พร้อมใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ โดยตระหนักถึงความหลากหลายของบุคคล สอดคล้องกับ ไกรศร เจริญทอง (2561) พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ แสดงออกถึงความเป็นมิตร

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School

Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothorn.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

สามารถปรับตัว พร้อมทั้งให้ความเคารพและเห็นคุณค่าผู้อื่น สร้างบรรยากาศของความไว้วางใจและการยอมรับซึ่งกันและกันภายในองค์กร และสอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) พบว่า ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relations skill) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับฟังความต้องการของผู้อื่น รวมถึงการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ผู้อื่นทำงาน นอกจากนี้ยังสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลมีความสามารถในการประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ ข้อมูลและมองภาพรวมของสถานศึกษา วางแผนกลยุทธ์อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาข้อมูลจากหลายมิติ ตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน และกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาและสังคม ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน กระตุ้นให้บุคลากรกล้าคิดนอกกรอบและเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ ฝึกฝนการคิดสร้างสรรค์ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม สอดคล้องกับ ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า (2564) พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ คือ ทักษะในการพิจารณา สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลที่ได้รับจากบริบทภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางบริหารที่เหมาะสม เพื่อค้นหาวิธีการจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความคิดใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้เสนอความคิดเห็น และสนับสนุนการนำแนวทางที่หลากหลายมาทดลองใช้ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และสอดคล้องกับ ฮุสนา สาแม (2567) พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และรวบรวมสรุปความคิดในการแก้ปัญหาหรือแยกแยะข้อมูล และจัดเป็นหมวดหมู่ตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนด สามารถวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายงานภายในองค์กรได้อย่างมีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ กระตุ้นให้บุคลากรในองค์กร อยากรู้และพัฒนาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรม

3.4 ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารแนวทาง นโยบาย เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและตรงประเด็น ปรับระดับภาษาตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจร่วมกัน ลดข้อขัดแย้งในการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร เช่น การใช้โซเชียลมีเดีย ระบบสื่อสารองค์กร และการประชุมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานสะดวกที่รวดเร็วและทั่วถึง พัฒนาทักษะการพูด การเขียน การฟังอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัย มัจฉา กามะ (2563) พบว่า ทักษะการสื่อสาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีศิลปะในการใช้ภาษาพูด การแสดงออกอย่างเหมาะสม รวมถึงการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายและสอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งสามารถทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และตีความข้อมูล พร้อมถ่ายทอดสาระเนื้อหาได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบท โดยอาศัยเทคโนโลยี สื่อสมัยใหม่ เพื่อยกระดับการบริหารให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัย มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) พบว่า ทักษะการสื่อสาร คือ ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็น โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และสร้างความร่วมมือ การสื่อสารที่ชัดเจนช่วยให้สามารถมอบหมายงานได้อย่างตรงประเด็น และส่งเสริมการเจรจา การต่อรองอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้คำแนะนำ เพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Citation : ภาณุวัฒน์ เครือคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร

สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนการอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับจุดเด่นและจุดที่ควรเสริมสร้าง โดยเฉพาะทักษะที่มีระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา และทักษะด้านเทคนิคและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา

2. หน่วยงานต้นสังกัดนำผลการวิจัยมากำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา และทักษะด้านเทคนิคและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพในองค์กร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะด้านเทคนิคและเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพในองค์กร สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤตเมธ เกิดบ้านเป้า. (2565). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- โกศล จิตวิรัตน์. (2562). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลไทยแลนด์ 4.0 ในศตวรรษที่ 21. *Humanities, Social Sciences and arts*, 12(6), 1796-1816.
- ไกรสร เจริญทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรีและ ตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. สุวีริยาสาส์น.

Citation : Kruenamkam, P., Tarahom, U., & Masena, C. (2025). Guidelines for Management Skills Development of School

Administrators in the Digital Era under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothorn.

Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(4), 161-180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

- ปรียาพร ธาณีแดน และ ระติกรณ นิมมะจันทร์. (2567). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. *Education Journal of Nokhonratchasima College*, 3(1), 65-76.
- พัฒนพงษ์ แสงพันธ์. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขต.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มัธนา กามะ. (2563). คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษามหาบัณฑิต*, 20(1), 92-106.
- วรรณพร ชูอำนาจ. (2564). รายงานการศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน (Reskill/Upskill/New Skill) เพื่อยกระดับการทำงานและพัฒนาสู่อาชีพใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงแรงงาน
- วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ. (2563). การเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลของธุรกิจทางการเงินเพื่อยกระดับความสามารถทางการแข่งขันองค์กร. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 9(2), 1-17.
- วัฒนา อภิวัน. (2564). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทฤษฎีของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมพร ปานดำ. (2564). การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะของช่างอุตสาหกรรมอาชีวศึกษาไทย ในยุคดิจิทัล. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมกรรมการอาชีวศึกษา*, 4(1), 1-9.
- สมศักดิ์ วานิชยากรณ์และนิสร ใจซื่อ. (2562). การขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัลเพื่อก้าวสู่การพัฒนาประเทศไทย 4.0. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 38(3), 78-91.
- สุนิสา สงัดศรี. (2565). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2567-2570)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) ฉบับที่ 13*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวรรณี ประดิษฐ์. (2562). *การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในเรื่องของการพัฒนาทักษะใหม่การสร้างทักษะใหม่ และการเสริมสร้างทักษะเดิมที่มีอยู่ของศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปี 2562* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุวิมล ทองจำรัส. (2563). *ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารการวิจัยการบริหารพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 10(3), 168-178.*
- โสภณ เลียดทอง และจากรุวรรณ เขียวน้ำชุม. (2564). *สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารวิชาการสถาบันอาชีวศึกษา, 6(1), 80-88.*
- อัจฉราพรรณ ป่องทองคำ. (2560). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อิศรา หาญรักษ์. (2563). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุสนา સામ્. (2567). *ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในยุคดิจิทัลสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Drake, T. L., & Roe, W. H. (1986). *The principal ship*. Macmillan.
- Katz, R. L. (2005). Skill of an effective Administrator. *Harvard Business Review, 2(1), 33.*
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.*

Citation : ภาพวัฒน์ เครือน้ำคำ, อุดมเดช ทาระหอม, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร
สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 161-
180. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.46>

พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2

Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon
Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2

ปัทนางค์ บุญญา^{1*}, สมฤทัย เต่าจันทร์², และชวานคิด มะเสนะ³
Patthanang Boontha^{1*}, Somrutai Taochan², and Chuankid Masena³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Student in Master of Education Program in Educational Management, Ubon Rajabhat University, Thailand.

²⁻³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Faculty of Education UbonRatchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : pattapattapatta270834@gmail.com

DOI : 10.14456/jasru.2025.47

Received : July 10, 2025; Revised : August 11, 2025; Accepted : August 14, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 จำนวน 322 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 286 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงจากรางของเครจซี่และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน และครูจำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสังคม ด้านปัญญา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านอารมณ์ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งพบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา (1) ด้านปัญญา ควรส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตรพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยี (2) ด้านสังคม ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความสามัคคีและการมีส่วนร่วม พัฒนาทักษะการสื่อสาร ช่วยเหลือเกื้อกูลและการเห็นอกเห็นใจ (3) ด้านคุณธรรม

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

และจริยธรรม ควรมุ่งเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดหลักความซื่อสัตย์และโปร่งใส ปลูกฝังค่านิยมด้านจริยธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารที่เป็นธรรมและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มั่นคงและน่าเชื่อถือ (4) ด้านอารมณ์ ส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ฝึกควบคุมอารมณ์ จัดการความเครียด ฝึกรับมือกับสถานการณ์กดดันและแสดงออกอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ (Keywords) : พหุปัญญา, ผู้บริหารสถานศึกษา, ผู้นำ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the multiple intelligence of the school administrators, 2) to compare the multiple intelligence of the school administrators classified by position, work experience, and school size, and 3) to explore the guidelines for developing multiple intelligence of school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 322 participants, including 36 school administrators and 286 teachers. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and selected through stratified random sampling based on school size. The target groups for in-depth interviews were 2 school administrators and 2 teachers. The research instrument was a five-level rating scale a questionnaire with a reliability value of .97, and the structural interview form. The data analysis used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD, and content analysis. The research findings were as follows: 1)The multiple intelligence of school administrators were at a high level overall and specific aspect, ranked from highest to lowest as follows: social aspect, cognitive aspect, moral and ethical aspect, and emotion aspect, respectively. 2) The comparison of multiple intelligences of school administrators classified by position showed no difference overall. However, when classified by work experience, there was a statistically significant difference at the .01 level overall. Similarly, classification by school size revealed a statistically significant difference at the .05 level overall. 3)The guidelines for developing multiple intelligence for multiple intelligence of school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2 were as follows: (1) In cognitive aspect, analytical thinking skills, knowledge-sharing skills, and technology skills should be promoted through training programs. (2) In social aspect, should promote the fostering of an organizational culture that emphasizes unity and participation, enhance communication skills, mutual support, and empathy. (3) In moral and ethical aspect, should be a good role model, adhere to the principles of honesty and transparency, instill ethical values, and establish fair and accountable administrative practices in order to build a stable and trustworthy organizational culture. (4) In emotion aspect, should promote the development in emotional intelligence, emotional regulation, stress management, coping under pressure, and appropriate emotional expression

Keywords: Multiple intelligence, School administrators, Leaders

Citation : ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

บทนำ (Introduction)

แนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นทฤษฎีที่ Howard Gardner เสนอขึ้น โดยอธิบายว่ามนุษย์มีความฉลาดหลากหลายรูปแบบ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงความสามารถด้านสติปัญญา แต่ยังรวมถึงความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านตรรกศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ด้านภาษา ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านดนตรี และด้านการดำรงชีวิต (Gardner, 1983) แนวคิดนี้เน้นให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการพัฒนาศักยภาพอย่างรอบด้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจโลก ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีนี้ จะสามารถกำหนดนโยบายและบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนและบุคลากรในองค์กร

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผน กลยุทธ์ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ความสามารถของผู้บริหารจึงต้องครอบคลุมทั้งภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ณรงค์ฤทธิ์ นามเหล่า, 2560) การมีพหุปัญญาที่หลากหลายช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่ซับซ้อน แนวคิดเรื่อง พหุปัญญา มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมากเนื่องจากช่วยเตรียมผู้บริหารให้พร้อมรับมือกับความหลากหลายและความซับซ้อนของสถานการณ์ (ฉวีดา เวชญาลักษณ์, 2566)

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่าเมื่อจำแนกตามสังกัดแล้วปรากฏว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และประเทศ ในทุกวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2, 2566) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ รวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์และนิสัยใฝ่เรียนรู้ อาจยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม อันมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการใช้ความฉลาดหลากหลายรูปแบบ ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของแนวคิดพหุปัญญาที่นำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน หล่อหลอมให้มีทักษะ และมีความคิดสร้างสรรค์ในอนาคตและค้นพบความถนัดและความสามารถของตนเองนั้น ในความสำคัญของแนวคิดพหุปัญญาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าพหุปัญญาส่งผลต่อความสำเร็จต่อการบริหาร ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาดำเนินไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งสำรวจระดับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งหาแนวทางพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาแผนหรือแนวทางการอบรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของผู้บริหาร

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.47>

สถานศึกษา โดยเฉพาะบริบทของสถานศึกษาที่ต้องการความหลากหลายในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาหุ้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบหุ้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหุ้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

1.แนวคิดเกี่ยวกับหุ้ปัญหา

การ์ดเนอร์ ผู้เสนอทฤษฎีหุ้ปัญญา อธิบายมนุษย์มีความฉลาดหลากหลายรูปแบบ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงความฉลาดด้านสติปัญญา แต่ยั้รวมถึงความฉลาดด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านภาษา ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านดนตรี และด้านการดำรงชีวิต (Gardner, 1983) ดังนี้

1. ความฉลาดทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ความสามารถในการเข้าใจ ความหมาย และการใช้ภาษา การพูดและการเขียน การเรียนรู้ภาษา การใช้ภาษาสื่อสารให้ได้ผลตาม เป้าหมาย สื่ออารมณ์ความรู้สึกให้คนอื่นเข้าใจได้ดี เช่น กวี นักเขียน นักพูด นักกฎหมาย
2. ความฉลาดทางด้านตรรกะ (Logical-Mathematic Intelligence) ความสามารถ ทางด้านคณิตศาสตร์ และเรื่องของเหตุผล คิดวิเคราะห์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักคณิตศาสตร์
3. ความฉลาดทางด้านดนตรี (Musical Intelligence) ความสามารถในการเข้าใจและสร้างสรรค์ดนตรี เข้าใจจังหวะ เช่น นักแต่งเพลง นักดนตรี นักเต้น
4. ความฉลาดทางด้านมิติ (Spatial Intelligence) ความสามารถในการสร้างภาพ ในจินตนาการ และนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน เช่น จิตรกร ประติมากร สถาปนิก ดีไซน์เนอร์
5. ความฉลาดทางการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily-Kinesthetic Intelligence) ความสามารถในการใช้ร่างกายเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ เช่น การแสดง การเล่นกีฬา การเต้นรำ
6. ความฉลาดในการเป็นผู้นำ (Interpersonal Intelligence) ความสามารถในการ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น สามารถจูงใจผู้อื่น เช่น นักการเมือง ผู้นำทางศาสนา ครู นักการศึกษา นักขาย นักโฆษณา
7. ความฉลาดภายในตน (Intrapersonal Intelligence) ความสามารถในการเข้าใจ เข้าใจความรู้สึกภายในของผู้อื่น เช่น นักเขียน ผู้ให้คำปรึกษา จิตแพทย์
8. ความฉลาดทางด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) ความสามารถในการ เรียนรู้เรื่องธรรมชาติ พืช สัตว์ ธรณีวิทยา สิ่งแวดล้อม

Citation : ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). หุ้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

9. ความฉลาดในการคิดใคร่ครวญ (Existential Intelligence) ชอบคิด สงสัยใคร่รู้ ตั้งคำถามกับตัวเองในเรื่องความเป็นไปของชีวิต ชีวิตหลังความตาย เรื่องเหนือจริง มิติลึกลับ

ลักษณะสำคัญของพหุปัญญา คือ เซอร์ปัญญาของมนุษย์มีอยู่อย่างหลากหลาย และสามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้หากได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ บุคคลแต่ละคนจะมีความสามารถในแต่ละด้านแตกต่างกัน ทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ทิสนา แชมมณี และคณะ, 2560) มนุษย์ทุกคนมีสติปัญญาอย่างน้อย 9 ด้าน และแต่ละด้านมีลักษณะเฉพาะตนซึ่งสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ หากมีการฝึกฝนการให้กำลังใจ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมกันนี้ยังชี้ว่า ปัญญาต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ในการดำเนินชีวิต เช่น การพูด การคิดคำนวณ และการเข้าสังคม (ศิลป์ชัย เทศนา, 2561)

2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

ในยุคที่การศึกษาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในทุกมิติของการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัว และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสูงสุดของสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาโดยใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านกระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุมทรัพยากรขององค์กรทั้งนี้ การบริหารต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (ณัฐธยาน์ โพธิ์ชาธาร, 2563) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทั้งคุณลักษณะด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพส่วนบุคคล โดยเฉพาะความสามารถในการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อให้สถานศึกษารับบรรลุเป้าหมาย (ธวัชชัย ทัพคำภา, 2563) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการวางแผน ประสานงาน ควบคุม ติดตาม และประเมินผล ทั้งในด้านวิชาการและการบริหารทั่วไป ทั้งนี้ต้องอาศัยแนวทางการจัดการองค์กรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาหรือหน่วยงาน (ไชยา ภาวะบุตร, 2560)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพหุปัญญา กับผู้บริหารสถานศึกษา

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัวและเป็นผู้นำเชิงรุกที่สามารถบริหารองค์กรให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดเรื่องพหุปัญญา (Multiple Intelligences) จึงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในหลากหลายด้าน ผู้นำที่มีพหุปัญญาสามารถสร้างสรรค์กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาความฉลาดในแต่ละด้านของบุคลากรในองค์กร อีกทั้งยังช่วยให้สมาชิกค้นพบศักยภาพเฉพาะตน ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจและการทำงานร่วมกันอย่างมีพลัง (มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2550) ผู้บริหารควรมีความฉลาดรอบด้านอย่างน้อย 5 มิติ ได้แก่ ความฉลาดทางปัญญา อารมณ์ ศิลปธรรม การแก้ปัญหา และสังคม ซึ่งล้วนส่งเสริมการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ประกายดาว คำป้อม และคณะ, 2561) ซึ่งทฤษฎีพหุปัญญามีอิทธิพลสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาคนรอบด้านตามศักยภาพที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ ผู้บริหารซึ่งยึดถือแนวคิดดังกล่าวจะสามารถส่งเสริมระบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2566) ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพไม่อาจพึ่งพาเพียงความฉลาดทางสติปัญญา เท่านั้น แต่ยังต้องประกอบด้วยความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดทางสังคม ความฉลาดทางคุณธรรม และแม้กระทั่งความฉลาดทางจิตวิญญาณ โดยแต่ละด้านล้วนมี

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.47>

บทบาทในการสร้างผู้นำที่เข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด สามารถสร้างแรงบันดาลใจ และบริหารจัดการองค์กรด้วยความเข้าใจ ความยุติธรรม และวิสัยทัศน์ที่ยั่งยืน (Gill, 2010)

4.บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2

สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย 5 อำเภอ คือ อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเขมราฐ อำเภอตระการพืชผล อำเภอโพธิ์ไทร และอำเภอนาตาล มีโรงเรียนในสังกัดซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 213 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 27,034 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2567) ครูสอนรวมลูกจ้าง จำนวน 2,265 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 26 ตุลาคม 2567) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2568 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และโครงการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี(พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 นโยบายของรัฐบาล นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีรายละเอียด

วิสัยทัศน์ (Vision)

"องค์กรแห่งคนดี มีคุณภาพเลิศล้ำ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่
3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ
4. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
6. ส่งเสริมสถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Citation : ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

7. พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาและบูรณาการการจัดการศึกษาตามบริบทของพื้นที่

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนทุกคนมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาคตรงตามศักยภาพ
2. ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี
3. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาคตรงตามศักยภาพ
4. เด็กปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาเหมาะสมตามวัย
5. ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีความรู้ มีสมรรถนะ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
6. ผู้เรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมและคัดกรอง พัฒนาศักยภาพตามแนวทางพหุปัญญา ได้รับการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for Learning) ด้วยวิธีที่หลากหลาย
7. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง และสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ยึดความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงาน (Accountability)
8. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และสถานศึกษาในสังกัดมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน ตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีประสิทธิภาพโดยน้อมนำศาสตร์แห่งพระราชาสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

ข้อมูลผู้บริหาร

นายอดุลย์ จันทร์ผาง ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 คน คือ

1.นางวันดี ละศรีจันทร์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2.นายสมร หอมศรี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3.นายพงษ์สยาม มาสุข	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อมูลจำนวนโรงเรียน

ข้อมูลจำนวนโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีดังนี้
อำเภอภูซำบูน 29 โรงเรียน อำเภอเขมราฐ 39 โรงเรียน อำเภอตระการพืชผล 89 โรงเรียน อำเภอโพธิ์
ไทร 33 โรงเรียน และอำเภอนาตาล 23 โรงเรียน

ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้ดังนี้

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร	
		จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	138	108	656
2. โรงเรียนขนาดกลาง	73	99	979
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	2	6	80
รวม	213	213	1,715
รวมทั้งสิ้น	213	1,928	

อ้างอิง กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 ปีงบประมาณ 2568

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังนี้

ประกายดาว คำป้อม และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความฉลาดของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) การทำงานเป็นทีมของครูอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วยความสมดุลในบทบาท การสนับสนุนและไว้วางใจจากสมาชิกในทีม การมีเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน ความร่วมมือ การสื่อสารเปิดกว้าง และความคิดสร้างสรรค์ภายในทีม 3) ความฉลาดของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (X_4), ความฉลาดทางปัญญา (X_1) และความฉลาดทางศีลธรรมและจริยธรรม (X_3) มีผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู (Y_{tot}) และสามารถร่วมกันทำนายผลได้ถึงร้อยละ 24.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2566:) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระดับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างพหุปัญญาของผู้บริหารกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

Citation : ปัทมางค์ บุญตา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.
<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

1) ศักยภาพระดับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา 2) วิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพหุปัญญากับประสิทธิภาพในการจัดการสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง และ 3) พหุปัญญาของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Ubaidillah, M (2018: 65-74) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพบว่าภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและมีความรู้ที่หลากหลาย มีส่วนช่วยในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรมอย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการบริหารการศึกษา การเปลี่ยนแปลงและการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จขึ้นอยู่กับผู้นำที่มีความกล้าในการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและทำให้โครงสร้างการจัดการศึกษาเด่นชัดขึ้น

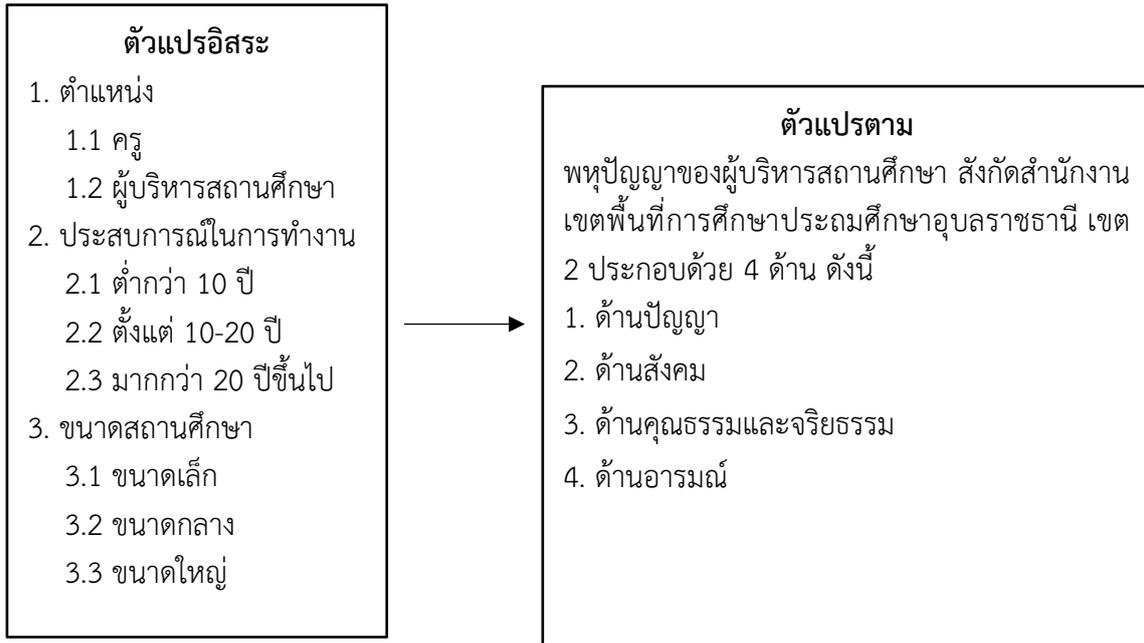
จากการทบทวนวรรณกรรม และการศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อนำองค์กรไปสู่ความมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ไม่ได้อาศัยเพียงความฉลาดทางปัญญาเพียงด้านเดียว แต่ยังต้องมีความฉลาดในด้านอื่นๆอีกด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ผู้ศึกษาในฐานะที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีความสนใจที่จะศึกษาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา และได้ศึกษานิยาม หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลักของพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านอารมณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การศึกษาวิจัยเรื่อง พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ซึ่งได้ศึกษานิยาม หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลักของพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ ดาราวดี บรรจงช่วย (2560); ประกายดาว คำป้อม และคณะ (2561), พนิดา รัชฎาเพชร และตรีภูมิณทร์ ตรีศวร (2565), ณิชดา เวชญาลักษณ์ (2566), อภิญา แสนสุข และคณะ (2567), ณวิสนันท์ พลอยกระจ่าง และคณะ (2567); Gill (2010), Gardner (1983)

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มองค์ประกอบหลักที่มีสาระคล้ายกันไว้ด้วยกัน ซึ่งครอบคลุมพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ได้องค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านปัญญา 2) ด้านสังคม 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 4) ด้านอารมณ์ จึงได้กรอบแนวคิดดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 1,928 คน จาก 213 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 213 คน ครู จำนวน 1,715 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 จำนวน 322 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน ครู จำนวน 286 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีผลงานได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน เพื่อสัมภาษณ์ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2

2. ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ตำแหน่ง
2. ประสบการณ์ในการทำงาน
3. ขนาดสถานศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ประกอบของพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านปัญญา
2. ด้านสังคม
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
4. ด้านอารมณ์

3. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยคำถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านอารมณ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99 และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางสำหรับพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์ (Google Form)

4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจนครบตามจำนวน แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.47>

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา รายด้าน และรายข้อ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบที (t-test) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่าง ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD โดยมีเกณฑ์คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับพหุปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับพหุปัญญาอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับพหุปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับพหุปัญญาอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับพหุปัญญาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้การพรรณนา สรุปประเด็นหลัก ประเด็นรอง

6.2 แบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้การพรรณนา สรุปประเด็นหลัก ประเด็นรอง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของ		ระดับพหุปัญญา			ลำดับที่
	ผู้บริหาร	สถานศึกษา	\bar{x}	S	แปลผล	
1	ด้านปัญญา		3.89	.59	มาก	2
2	ด้านสังคม		4.31	.53	มาก	1
3	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม		3.80	.64	มาก	3
4	ด้านอารมณ์		3.73	.66	มาก	4
	รวม		3.93	.44	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93, SD=.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสังคม

(\bar{x} =4.31,SD=.53) รองลงมา คือ ด้านปัญญา (\bar{x} =3.89,SD=.59) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (\bar{x} =3.80,SD=.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอารมณ์ (\bar{x} =3.73,SD=.66)

2.ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง

ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา	ครู		ผู้บริหารสถานศึกษา		t	P
		\bar{x}	S	\bar{x}	S		
1	ด้านปัญญา	3.88	.60	3.99	.45	-1.30	.19
2	ด้านสังคม	4.34	.53	4.06	.53	2.93**	.01
3	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.81	.63	3.70	.71	.98	.32
4	ด้านอารมณ์	3.73	.65	3.70	.74	.32	.74
รวม		3.94	.43	3.86	.53	1.00	.31

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ด้านปัญญา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านอารมณ์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม
 ประสบการณ์ในการทำงาน

ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุ ปัญญาของผู้บริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2	.86	.43	1.22	.29
		ภายในกลุ่ม	319	112.12	.35		
		รวม	321	112.98			
2	ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.5	1.27	4.50*	.02
		ภายในกลุ่ม	319	90.00	.28		
		รวม	321	92.54			
3	ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.90	4.9	12.92**	.00
		ภายในกลุ่ม	319	122.15	.38		
		รวม	321	132.05			
4	ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	14.77	7.38	18.58**	.00
		ภายในกลุ่ม	319	126.76	.39		
		รวม	321	141.53			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	3.66	1.83	9.81**	.00
		ภายในกลุ่ม	319	59.49	.18		
		รวม	321	63.15			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหาร
 สถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านอารมณ์
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 ส่วนด้านปัญญา ไม่แตกต่างกัน

Citation : ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.
<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.47>

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2	.86	.43	1.22	.29
		ภายในกลุ่ม	319	112.12	.35		
		รวม	321	112.98			
2	ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.5	1.27	4.50*	.02
		ภายในกลุ่ม	319	90.00	.28		
		รวม	321	92.54			
3	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.90	4.9	12.92**	.00
		ภายในกลุ่ม	319	122.15	.38		
		รวม	321	132.05			
4	ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	14.77	7.38	18.58**	.00
		ภายในกลุ่ม	319	126.76	.39		
		รวม	321	141.53			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	3.66	1.83	9.81**	.00
		ภายในกลุ่ม	319	59.49	.18		
		รวม	321	63.15			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านปัญญา ไม่แตกต่างกัน

3.แนวทางการพัฒนาปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย คือผู้บริหารศึกษาและครุที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านการยอมรับของผู้บริหาร เพื่อนครุ และสังคมว่าเป็นแบบอย่างของจิตวิญญาณแห่งครุ เพื่อยกย่องและเชิดชูเกียรติ เช่นรางวัลครุสุดดี รางวัลครุสภา รางวัลครุดีเด่น หรือประกวดได้รางวัลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS Best practice ด้านต่างๆ ซึ่งสรุปเป็นรายด้านโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content analysis) ดังนี้

3.1 ด้านปัญญา

แนวทางการพัฒนาปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านปัญญา ควรมุ่งเน้นการนำความรู้ และทักษะไปใช้ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการอบรมเชิงลึก การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสนับสนุนการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ควรเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนผ่านการฝึกปฏิบัติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการบริหารเวลาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางการบริหาร เช่น แผนผังความคิดหรือระบบวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อช่วยจัดลำดับความสำคัญของงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

3.2 ด้านสังคม

แนวทางการพัฒนาปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสังคม ควรมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถดำเนินการผ่านกิจกรรมเสริมสร้างทีมงาน การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการใช้การสื่อสารที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ นอกจากนี้ ควรพัฒนาทัศนคติที่เน้นการช่วยเหลือกันผ่านการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน การสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้าง และการอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่เน้นความเห็นอกเห็นใจ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเต็มใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่บรรยากาศการทำงานที่ดีและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา

Citation : ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

3.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรมุ่งเน้น การรักษาและสืบสานประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีขององค์กรและสังคม โดยสามารถจัดกิจกรรม ส่งเสริมจริยธรรม เช่น วันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมจิตอาสา หรือโครงการอบรมด้านคุณธรรม เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร ในขณะเดียวกัน ควรพัฒนาแนวคิดเรื่องความเชื่อมั่นและการให้เกียรติซึ่งกัน และกันผ่านการจัดอบรมพัฒนาทักษะการสื่อสาร การส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เน้นความเสมอภาค และการเปิดช่องทางให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารมีความ ยุติธรรมในการบริหารโดยใช้หลักเกณฑ์ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้สถานศึกษามีความ น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย

3.4 ด้านอารมณ์

แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านอารมณ์ ควรส่งเสริมความสามารถใน การปรับเปลี่ยนทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการฝึกอบรมด้านการคิดเชิงบวกและการ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การเรียนรู้จากกรณีศึกษา และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้นำที่ประสบ ความสำเร็จ และจุดที่ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือการควบคุมอารมณ์และการจัดการอารมณ์ของตนเอง รวมถึงการตอบสนองต่อความรู้สึกของผู้อื่นอย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการฝึกสมาธิ การจัดการ ความเครียด การฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจ และการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) โดยการตระหนักรู้ อารมณ์ของตนเองและฝึกความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 4 ด้าน พบว่า ระดับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกายดาว คำป้อม และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความฉลาดของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ด้านสังคม การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพหุปัญญา ด้านสังคมในระดับที่สูงกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความร่วมมือและบรรยากาศการทำงานที่ดีในโรงเรียน ผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำ ด้านสังคมสูงสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และบริหารความขัดแย้ง

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.47>

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงาน จะนำไปสู่บรรยากาศการทำงานที่ดีและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิลา อำนวย (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์อยู่ในบริบทการศึกษา และวัฒนธรรมองค์กรที่คล้ายกัน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันมาก และหลายคนที่เป็นผู้บริหารเคยเป็นครูมาก่อน ทำให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับพหุปัญญาในลักษณะเดียวกับครู

2.2 ผลการเปรียบเทียบพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จำรัส เชื้อนเพชร (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มอำเภอแม่สายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลที่มีประสบการณ์มากกว่ามักเผชิญกับสถานการณ์ที่หลากหลาย เรียนรู้แนวทางการบริหารที่แตกต่าง และพัฒนามุมมองที่ยืดหยุ่นและรอบด้านขึ้น ในขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยอาจยังไม่ได้เผชิญกับปัญหาที่ซับซ้อน ทำให้มุมมองต่อพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา อาจมองในมิติที่แคบกว่า นอกจากนี้ระดับความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำ วิธีการรับมือกับปัญหา และอิทธิพลจากเครือข่ายการทำงานก็ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลที่มีประสบการณ์ต่างกันมีแนวโน้มที่จะแตกต่างกันไปด้วย

2.3 ผลการเปรียบเทียบพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาโอ๊ะ บาสี และจรรณี แก้วเอี่ยม (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่

Citation : ปัทนรงค์ บุญถาย, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับพหุปัญญาของผู้บริหารแตกต่างกัน เนื่องจากบริบทและความซับซ้อนในการบริหารจัดการของโรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันอย่างมาก โรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการภาวะผู้นำที่สามารถบริหารงานในระดับองค์กรได้ดี มีทักษะการจัดการที่ซับซ้อน รวมถึงสามารถบริหารทรัพยากรและบุคลากรจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กอาจให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครู นักเรียน และชุมชน นอกจากนี้ ความท้าทายในการบริหารงาน เช่น งบประมาณ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโครงสร้างการบริหาร ก็อาจทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการใช้ภาวะผู้นำที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารที่แตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน

3. แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 โดยสรุปเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านปัญญา

แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านปัญญา ควรมุ่งเน้นการนำความรู้และทักษะไปใช้ในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการอบรมเชิงลึก การสร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสนับสนุนการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ควรเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนผ่านการฝึกปฏิบัติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการบริหารเวลาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางการบริหาร เช่น แผนผังความคิดหรือระบบวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อช่วยจัดลำดับความสำคัญของงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ดาราวดี บรรจงช่วย (2560) พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำด้านปัญญาควรเน้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเชิงระบบ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการองค์กรได้อย่างรอบด้าน และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง

3.2 ด้านสังคม

แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสังคม ควรมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความรัก ความสามัคคี และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถดำเนินการผ่านกิจกรรมเสริมสร้างทีมงาน การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการใช้การสื่อสารที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ นอกจากนี้ ควรพัฒนาทัศนคติที่เน้นการช่วยเหลือกันผ่านการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน การสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้าง และการอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่เน้นความเห็นอกเห็นใจ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเต็มใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่บรรยากาศการทำงานที่ดีและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับประกายดาว คำป้อม และคณะ (2561) พบว่า ทักษะทางสังคม มีความสำคัญต่อการบริหารงานมาก เพราะเราต้องดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม เราไม่สามารถใช้ชีวิตเพียงลำพังได้อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักถึงความถูกต้องของสังคมสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมธรรมให้เข้ากับสังคมได้

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.47>

3.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรมุ่งเน้นการรักษาและสืบสานประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีขององค์กรและสังคม โดยสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เช่น วันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมจิตอาสา หรือโครงการอบรมด้านคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร ในขณะเดียวกัน ควรพัฒนาแนวคิดเรื่องความเชื่อมั่นและการให้เกียรติซึ่งกันและกันผ่านการจัดอบรมพัฒนาทักษะการสื่อสาร การส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เน้นความเสมอภาค และการเปิดช่องทางให้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการบริหารโดยใช้หลักเกณฑ์ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้สถานศึกษามีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย สอดคล้องกับ พนิดา รัชฎาเพชร และ ตริยภูมิมนตรี ตริศวร (2562) การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาองค์กรให้มีความมั่นคงทางคุณค่า แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ และร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่โปร่งใส เป็นธรรม

3.4 ด้านอารมณ์

แนวทางการพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านอารมณ์ ควรส่งเสริมความสามารถในการปรับเปลี่ยนทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการฝึกอบรมด้านการคิดเชิงบวกและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การเรียนรู้จากกรณีศึกษา และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้นำที่ประสบความสำเร็จ และจุดที่ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือการควบคุมอารมณ์และการจัดการอารมณ์ของตนเอง รวมถึงการตอบสนองต่อความรู้สึกของผู้อื่นอย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการฝึกสมาธิ การจัดการความเครียด การฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจ และการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) โดยการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองและฝึกความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สอดคล้องกับ อนุพล สนมศรี (2565) พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับบรรยากาศองค์กรในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำแนวทางการพัฒนาพหุปัญญาด้านสังคมที่เป็นจุดแข็งมาเป็นแบบอย่างให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งอาจจัดทำเป็นคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นมาตรฐานขององค์กร พัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมและให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและนำองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

Citation : ปัทมาภรณ์ บุญญา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนา. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาพหุปัญญาด้านอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการส่งเสริมการตระหนักรู้และเข้าใจตนเอง เช่น จัดอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) การจัดการความเครียด และการใช้เหตุผลในการตัดสินใจแทนอารมณ์ การเปิดใจรับฟังความคิดเห็น และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในสังคม

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอาจนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะช่วยเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมยุคปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีพหุปัญญาถือเป็นปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยพหุปัญญาด้านอื่นๆ เช่น ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ให้เหมาะสมกับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาวิจัยพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพบริหารจัดการสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จำรัส เขื่อนเพชร. (2566). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มอำเภอแม่สายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 1). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์
- ณวิสนันท์ พลอยกระจ่าง และคณะ. (2567). ความฉลาดรู้ทางวัฒนธรรมองค์กร. *วารสารจิตวิทยา*, 11(1), 11-16.
- ณรงค์ฤทธิ์ นานเหลา. (2560). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐธยาน์ โพธิ์ชาธาร. (2563). การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของบุคลากรทางการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2566). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(1), 131-143.
- ดาโอะ บาลี และจรรณี แก้วเอี่ยม. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 2(1), 15-28.

Citation : Boontha, P., Taochan, S., & Masena, C. (2025). Multiple Intelligence of School Administrators under Ubon

Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 181–202.
<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

- ดาราวดี บรรจงช่วย. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ทักษอร จอมมานพ. (2564). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีปัญหา เพื่อส่งเสริมการคิด อย่างมี วิจารณญาณ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับวิชาเทคโนโลยี (การออกแบบและเทคโนโลยี 1) นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2560). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ทศคำภา. (2563). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่10). สุวีริยาสาส์น.
- ประกายดาว คำป้อม, พิชญาภา ยืนยาว และนภาพรณิ ยอดสิน. (2561). *ความฉลาดของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จังหวัดนครปฐม. วารสารสังคมศาสตร์ วิจัย, 9(1), 125-146.*
- พิชญาภา ยืนยาว. (2562). *ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พิมพ์ลา อำนาง. (2566). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พนิดา รัชฎาเพชร และตรีภุมรินทร์ ตรีศวร. (2565). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. วารสาร มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 1(13), 2354-2357.*
- สุชาติ พันธุ์ก้อม. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่วนต่อความเป็น องค์การแห่งการ เรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุพล สนมศรี. (2565). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อภิญา แสนสุข และคณะ. (2567). *ภาวะผู้นำพหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนางเจริญ. ใน: กระแส ชนวงส์ (บ.ก.), การประชุมวิชาการและ เสนอผลงานวิจัยระดับชาติ และระดับนานาชาติ (ASCER) ครั้งที่ 4. (น. 161).*
- Gardner, H. (1983). *Multiple intelligences: The theory in practice*. Basic Books.
- Gardner, H. (2011). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences* (Rev. ed.). Basic Books.
- Gill, R. (2011). *Theory and practice of leadership* (2nd ed.). SAGE Publications.
- Ubaidillah, M. (2018). Innovation Leadership in improving the quality of Education. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology, 9(7), 1288-1299.*

Citation : ปัทนางค์ บุญตา, สมฤทัย เต่าจันทร์, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2568). พหุปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 181-202.*

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.47>

การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ The Decision of Local Politicians in Nong Khu Subdistrict, LamPlaiMat District, Buriram Province

อภิรดา แก้วปรากฏณ์^{1*}, สิริพัฒน์ ลาภจิตร², และศศิธร ศูนย์กลาง³
Apirada Kaewprkarn^{1*}, Siriphat Lapchit², and Sasithorn Soonklang³

¹รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, Political science Surindra Rajabhat University, Thailand.

²⁻³อาจารย์สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, Lecturer in Political Science, Surin Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : 67054500104@srru.ac.th

DOI : 10.14456/jasrru.2025.48

Received : May 21, 2025; Revised : August 16, 2025; Accepted : August 25, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และ3) เพื่อนำเสนอหลักการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากสูตรของทาร์โยมาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง 366 คน เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.648 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รวมถึงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนในอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.47, S.D. = 0.438) และ ผลการวิเคราะห์ระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าประชาชนมีระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.08, S.D. = 0.610) 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อยู่ในระดับ ปานกลาง เท่ากับ .628 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ

Citation : Kaewprkarn, A., Lapchit, S., & Soonklang, S. (2025). The Decision of Local Politicians in Nong Khu Subdistrict,

LamPlaiMat District, Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 203–216.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.48>

จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการพูดคุยโดยตรงและการลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างใกล้ชิด ช่วยสร้างความรู้สึกเป็นกันเองและความไว้วางใจ ในยุคดิจิทัล สื่อโซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการนำเสนอนโยบาย ตอบคำถาม และสร้างการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ (Keywords) : การตัดสินใจเลือกตั้ง, ผู้นำ, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aims to Study the level of decision-making in electing local politicians among the residents of Nong Khu Subdistrict, Lam Plai Mat district, Buriram province 1) Examine the factors influencing the decision-making in electing local politicians among the residents of the same area 2) Propose principles for decision-making in electing local politicians in Nong Khu Subdistrict, Lam Plai Mat district, Buriram province.3)The study employed a mixed methods research approach. The sample consisted of 366 residents living in Nong Khu Subdistrict, selected through multi-stage sampling based on Taro Yamane's formula. Data were collected using both closed- and open-ended questionnaires, with a reliability coefficient of 0.648. Data were analyzed using both descriptive and inferential statistics, including mean, standard deviation Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

Research findings revealed that: 1) Promote Direct Engagement Between Candidates and the Public It is recommended that local political candidates and officeholders engage in regular face-to-face communication with residents. Direct community interaction fosters trust, transparency, and a sense of political inclusion. Such efforts can reduce information asymmetry and strengthen civic participation.2) Enhance the Use of Digital and Social Media Platforms Given the digital transformation of society, social media should be strategically utilized to disseminate information, present policies, and engage with the electorate—especially among younger demographics. This includes: Broadcasting campaign messages via platforms such as Facebook, TikTok, and LINE Responding promptly to public inquiries Encouraging two-way communication to create a participatory political environment 3) Encourage Political Education and Awareness Efforts should be made to raise political literacy among the public, particularly in rural and underserved areas. Workshops, community forums, and collaboration with educational institutions can help citizens develop the skills and knowledge required for critical evaluation of candidates and policy platforms.

Keywords : The decision; Leaders; Local government organizations,

บทนำ (Introduction)

การปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยตอบสนองปัญหา และความต้องการของชุมชนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยทางการปกครองขนาดเล็กที่กระจายอยู่ทั่วประเทศแต่ละพื้นที่มีลักษณะความแตกต่างกันไปตามกายภาพ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้การบริหาร และการปกครองมีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่รัฐบาลเพียงแห่งเดียวไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องกระจายระบบงานเพื่อให้มีความคล่องตัวและมีความยืดหยุ่น โดยการสร้างหน่วยการปกครองที่เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริการและแก้ปัญหาของประชาชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างเสริมความมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิทธิหน้าที่พลเมืองของประชาชน ตามระบอบประชาธิปไตย (Democratic Accountability) ซึ่งระบอบประชาธิปไตยยังเป็นระบอบการปกครองที่ให้ความสำคัญ " ต่อสิทธิเสรีภาพของเฉพาะบุคคลมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการปกครองอื่น ๆ (ชนะ ภิญโญ 2565) รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นมีอำนาจอิสระในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่ง ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดโดยรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ในหมวด 14 ตั้งแต่มาตรา 249 ถึง มาตรา 254 บัญญัติให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเอง โดยบังคับให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ

การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาและการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จึงมิได้เป็นเพียงการใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงค่านิยม ความคาดหวัง และการรับรู้เกี่ยวกับการเมืองในระดับฐานราก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจดังกล่าวมีความหลากหลาย ทั้งด้านส่วนบุคคล ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านการสื่อสาร และด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร การทำความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้จะช่วยอธิบายพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งและนำไปสู่การพัฒนากระบวนการประชาธิปไตยในท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคามพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนักการเมืองท้องถิ่น 1) พรรคการเมืองที่สังกัด 2) นโยบายของพรรคการเมือง 3) ประสบการณ์ของผู้สมัคร และ 4) การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร(อรดี เรียงภักดี,2565) เช่นเดียวกันกับการศึกษา ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ ที่มีการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง ความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานในอดีต ความโปร่งใสในการทำงาน การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่ ภูมิหลังในพื้นที่ การสังกัดพรรคการเมือง การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับยอมรับในสังคมและประสบการณ์ของทีมงานบริหาร (พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์,2567) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง 1) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร 2) ด้านนโยบาย 3) ด้านพรรคที่สังกัด 4) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 5) ด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพล (สุลีมาศ แปลงศรี,2565)

การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่น ถึงแม้การเลือกตั้งท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกผู้แทนที่มีความสามารถและซื่อสัตย์ แต่ในความเป็นจริงพบว่าการตัดสินใจเลือกของประชาชนบางกลุ่มอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่เพียงนโยบาย เช่น ความสัมพันธ์ส่วนตัว การสนับสนุนกิจกรรมในชุมชน

หรือการใช้สื่อในการสร้างภาพลักษณ์ ซึ่งอาจทำให้การเลือกตั้งไม่ได้นำไปสู่การได้ผู้แทนที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ในงานวิจัยของภวิชญ์พงษ์ ศรีกิจรุ่งเรือง (2565) พบว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งมักจะเป็นบุคคลในพื้นที่มีภูมิฐานะและเครือข่ายในพื้นที่ จึงทำให้ประชาชนรู้สึกคุ้นเคยและใกล้ชิดมากกว่า ทำให้แผนนโยบายของนักการเมืองจะให้ผลประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่มากกว่า แต่ถ้าประชาชนรู้สึกไม่คุ้นเคย และไม่สามารถใกล้ชิดได้ ประชาชนจะไม่ตัดสินใจเลือก การสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในด้านการบริการยังถือว่ามี ความสำคัญที่นักการเมืองท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะบริการในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านความปลอดภัย ด้านการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ประชาชน นอกจากนี้งานวิจัยของ พระใบฎีกาคณิน สุวรรณ (เร่งทอง), วัชรินทร์ ชาญศิลป์ และอนุภูมิ โขเวชยม (2566) ยังพบว่า การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอสามชัย จังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสร้างความเจริญให้ชุมชนท้องถิ่น ด้านความมุ่งมั่นและความตั้งใจทำงานเพื่อประชาชน ด้านนโยบายการบริหารงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และด้านประสิทธิภาพการทำงานการบริหารในชุมชนท้องถิ่น

การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยฐานราก เพราะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ สำหรับ ประชาชนในเขตตำบลหนองคู นักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ถือเป็น ชนชั้นนำ ในชุมชน ที่มีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะเทศบาลตำบล บทบาทความสำคัญเหล่านี้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลในทางปฏิบัติ และจะก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือมุ่งประสงค์ให้สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างไร จากปรากฏการณ์ที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู สามารถดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันมากกว่า 4 สมัย ผู้วิจัยจึงอยากทราบว่า การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เข้ามาบริหารท้องถิ่น ในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีอะไรบ้าง สาเหตุที่ทำให้ประชาชน เลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู คนเดิมมาบริหารติดต่อกันมากกว่า 10 ปี มีสาเหตุหลักจากอะไร โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในท้องถิ่น มากน้อยเพียงไรและสามารถ เข้ามาแก้ไขส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ตามเจตนารมณ์ใน การวางแผนของกระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่ ซึ่งผู้ที่เป็นตัวกำหนดทิศทาง ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจากนักการเมืองท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยเฉพาะ การแสดงบทบาทในการกระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อนำเสนอแนวเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ นำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปเสริมสร้างพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปเสริมสร้างพัฒนาเกี่ยวกับการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงการใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีเหตุผลและตรวจสอบได้ และเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานรัฐและองค์กรอิสระใช้วางแผนทางธรรมาภิบาลการเลือกตั้งอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อนำเสนอหลักการเพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

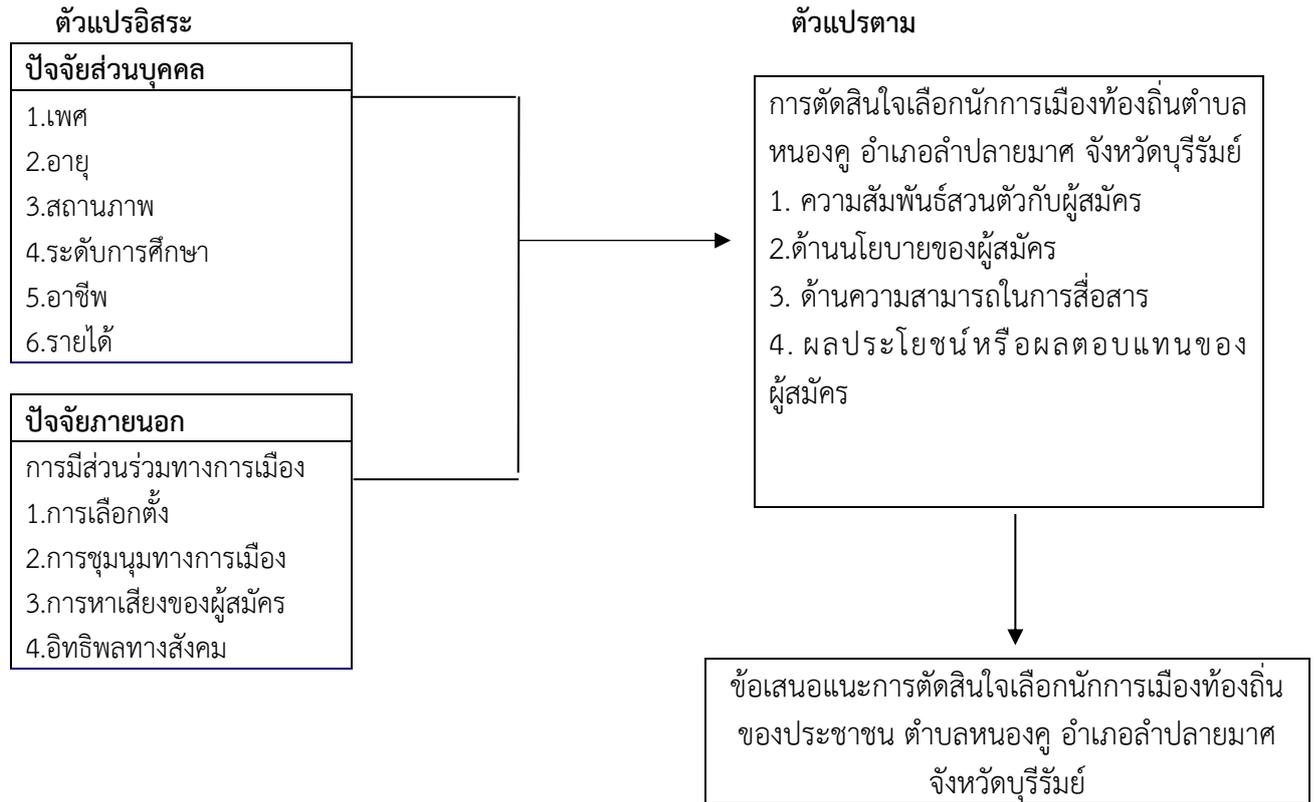
การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม อดี เรียงภักดี (2565) ผลการวิจัย พบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคาม คือ พรรคการเมืองที่สังกัด นโยบายของพรรคการเมือง ประสบการณ์ของผู้สมัคร และการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน โดยตัวแปรทั้ง 3 ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 50.10 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดมหาสารคามพบว่า ผู้สมัครลงเลือกตั้งต้องเป็นผู้ยึดมั่นอุดมการณ์เดียวพรรคการเมืองที่สังกัด มีนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายให้กับประชาชน เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานองค์กร มีการรณรงค์หาเสียงโดยประชาสัมพันธ์นโยบายที่แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ พัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาการศึกษา โดยใช้ช่องทางด้านสื่อออนไลน์ และป้ายหาเสียง มีการใช้หวัคคะแนนในชุมชนเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ มีการทำกิจกรรมทางสังคมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ลงพื้นที่สอบถามปัญหาและความต้องการของประชาชน ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัยของ วราภรณ์ มุเล็ง (2557) อดี เรียงภักดี (2565) พัทธภรณ์ ศิริพงษ์ (2559) สุจรรย์จิรา ยมลพัทธ์ (2559) สมชาย วุฒิพิมลวิทยา (2559) ขวัญหทัย แจ่มแจ่ม (2562)

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

จำนวนประชากรทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งหมด จำนวน 4,245 คน ทั้งหมด 8 หมู่ (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567)

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 366 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 4,245 คน ได้มาโดยการคำนวณตามสูตรของยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) และการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างเท่าๆ กันทุกหมู่บ้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมาย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร ทั้งหมด (คน)	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย (คน)
1	บ้านแท่นพระ	670	58
4	บ้านบุตาวงษ์	934	61
6	บ้านไผ่ใหญ่	874	60
7	บ้านเข้ยม่วง	418	40
8	บ้านหนองกระโดน	267	32
9	บ้านไผ่น้อย	311	36
12	บ้านน้อยบุตาวงษ์	569	51
13	บ้านหนองโสน	202	28
รวม		4245	366

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามระดับ “การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และข้อคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Likert Rating Scale) 5 มาปรับใช้โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Likert Rating Scale) 5 มาปรับใช้โดยแบ่งออกเป็น 5

2. ขั้นตอนการสร้างและตรวจทำคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดของการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือ ถึง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลโดยผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. รวบรวมข้อมูลผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทั้งหมดแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ถ้ายังไม่สมบูรณ์คัดแบบสอบถามฉบับนั้นออกแล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่จนครบ จากนั้นจึงได้เริ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัยที่เลือกใช้ในครั้งนี้

4. ผู้วิจัยใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกนักร้องเมืองท้องถิ่นตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลผลการวิจัย พบว่า

1. เพศ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 และชาย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4

2. อายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาคือ 26 - 30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 51 - 59 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 18 - 25 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 60 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 ตามลำดับ และสุดท้ายคือ 31 - 40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

3. สถานภาพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สถานภาพสมรส จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมา คือ โสด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 ตามลำดับ และสุดท้าย คือ หย่า/แยกย้าย/หม้าย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

4. ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามากกว่าปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ประถมศึกษา จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 อนุปริญญาหรือปริญญาตรี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 อื่น ๆ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ตามลำดับ และสุดท้าย คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

5. อาชีพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมา คือ รับราชการ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 พนักงานบริษัท จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 อื่น ๆ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 เกษตรกร จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 ตามลำดับ และสุดท้าย คือ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา คือ 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตามลำดับ และสุดท้าย คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

สรุป สถานภาพบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 สถานภาพสมรส จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 ระดับการศึกษามากกว่าปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 อาชีพรับจ้าง

ทั่วไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามศักยภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ จำนวน จำนวน 3 ด้าน โดยภาพรวม จำแนกตามรายด้าน

(n = 366)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	3.78	0.437	มาก	1
ด้านนโยบายของผู้สมัคร	3.55	0.471	มาก	2
ด้านวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร	3.47	0.521	ปานกลาง	3
ด้านอิทธิพลทางสังคม	3.07	0.764	ปานกลาง	4
ภาพรวม	3.47	0.438	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.47, S.D. = 0.438) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.30, S.D. = 0.692) รองลงมา ด้านนโยบายของผู้สมัคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.55, S.D. = 0.471) ด้านวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.47, S.D. = 0.521) ตามลำดับ และสุดท้าย คือ ด้านอิทธิพลทางสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.07, S.D. = 0.764)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการดำเนินการวิจัย การตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามศักยภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ จำนวน จำนวน 3 ด้าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนในตำบลหนองคูอาจให้น้ำหนักความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ที่แตกต่างกันไป บางส่วนอาจเน้นที่คุณลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร ในขณะที่บางส่วนอาจให้น้ำหนักกับนโยบาย หรือวิธีการหาเสียง ทำให้ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่มีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งที่โดดเด่นอย่างชัดเจนในการตัดสินใจของประชาชนทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ของประชาชน

ในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนในตำบลหนองคูอาจให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือของผู้สมัครเป็นอันดับต้นๆ พวกเขาต้องการผู้นำที่สามารถไว้วางใจได้ว่าจะบริหารงานด้วยความสุจริตและคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก หากผู้สมัครมีประวัติที่ดีและเป็นที่ยอมรับในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. ด้านนโยบายของผู้สมัคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนในตำบลหนองคูอาจมีความคาดหวังสูงต่อนโยบายที่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาท้องถิ่นให้ดีขึ้น นโยบายที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาที่พวกเขา กำลังเผชิญอยู่จึงมีอิทธิพลอย่างมาก หากผู้สมัครสามารถนำเสนอนโยบายที่มีรายละเอียดชัดเจน มีแผนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม และแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง จะสร้างความเชื่อมั่นและมีผลต่อการตัดสินใจเลือกในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมือง จังหวัดตราด ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก

4. ด้านวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนอาจรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครจากหลากหลายช่องทาง ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงวิธีการหาเสียงโดยตรง ทำให้วิธีการหาเสียงแต่ละรูปแบบอาจมีอิทธิพลไม่สูงนักเมื่อพิจารณาโดยรวม วิธีการหาเสียงแบบเดิม เช่น การติดป้าย หรือการเดินเคาะประตูบ้าน อาจมีความคุ้นชินจนประชาชนไม่ได้ให้น้ำหนักหรือรู้สึกตื่นเต้นเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ จักกระหวัด (2557) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ใช้ได้ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

5. ด้านอิทธิพลทางสังคม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีการตัดสินใจด้วยตนเองเป็นหลักแม้จะมีอิทธิพลทางสังคม แต่ประชาชนส่วนหนึ่งอาจให้ความสำคัญกับการพิจารณาข้อมูลและตัดสินใจเลือกด้วยวิจารณญาณของตนเองเป็นหลัก ทำให้อิทธิพลจากภายนอกไม่ได้มีบทบาทโดดเด่นมากนัก ประชาชนแต่ละคนมีเครือข่ายทางสังคมที่แตกต่างกัน ทั้งครอบครัว เพื่อนฝูง และกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ซึ่งอาจมีความคิดเห็นทางการเมืองที่หลากหลาย ทำให้ไม่มีอิทธิพลใดอิทธิพลหนึ่งครอบงำการตัดสินใจโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงศ์ นิลาทะวงศ์ (2552) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนักรการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

6. ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้สมัครอาจมีความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ใกล้ชิดกับประชาชนบางกลุ่มเท่านั้น ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับประชาชนทุกคนในตำบลได้ ทำให้ระดับอิทธิพลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนอาจให้น้ำหนักกับปัจจัยอื่นๆ มากกว่าความสัมพันธ์ส่วนตัว เช่น นโยบาย ความสามารถ หรือความซื่อสัตย์ของผู้สมัคร หากปัจจัยเหล่านี้โดดเด่นกว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวอาจมีอิทธิพลลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังกัด สุสำเนา (2555) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตำบลคันทนะของประชาชนในเขตตำบลโนนท่อน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

7. ด้านความสามารถในการสื่อสาร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนอาจได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครจากหลายช่องทาง ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการสื่อสารโดยตรง ทำให้ความสามารถในการสื่อสารของผู้สมัครในแต่ละช่องทางอาจมีอิทธิพลแตกต่างกันไป ประชาชนอาจคุ้นชินกับรูปแบบการสื่อสารของนักรการเมืองท้องถิ่นอยู่แล้ว ทำให้ความสามารถในการสื่อสารไม่ได้เป็นปัจจัยที่โดดเด่นในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ จักกระหวัด (2557) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ใช้ได้ในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

8. ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนส่วนใหญ่อาจให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมและการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก มากกว่าผลประโยชน์หรือผลตอบแทนส่วนตัวที่ผู้สมัครอาจเสนอให้ การเสนอผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปอาจถูกมองในแง่ลบ ประชาชนอาจพิจารณาถึงความยั่งยืนของผลประโยชน์ที่จะได้รับ หากเป็นเพียงผลประโยชน์ระยะสั้นหรือไม่ยั่งยืน อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงศ์ นิลาทวงค์ (2552) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนักรการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

9. ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนักรการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ .628 สามารถอธิบายตัวแปรตามคือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนักรการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ได้ร้อยละ 25.30 มีค่า $R^2 = .253$ และค่า F เท่ากับ 30.996 มีค่า R^2 Change เท่ากับ .259 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชดาภัทร ภัทรพานิชนกิจ (2563) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่ฟักประเภทโฮเทลของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและด้านส่งเสริมการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่ฟักประเภทโฮเทลของนักท่องเที่ยวต่างชาติในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำไปใช้ในการ พัฒนากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนสามารถตัดสินใจเลือกตัวแทนได้อย่างมีวิจารณญาณ
2. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการ พัฒนาเนื้อหาการรณรงค์การเลือกตั้งให้สอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของประชาชนในระดับพื้นที่
3. ประชาชนสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการ ประเมินผู้สมัครเลือกตั้งจากมิติที่หลากหลาย เช่น ความซื่อสัตย์ ความรู้ความสามารถ และบทบาททางสังคมที่ผ่านมา เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งที่มีคุณภาพ ลดการเลือกตามกระแสนิยม หรืออิทธิพลทางเศรษฐกิจ-การเมือง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรศึกษาวิจัยการตัดสินใจเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเปลี่ยนตัวแปรหรือเพิ่มตัวแปรอื่นนอกเหนือจากภาคินพจน์นี้ เช่น ด้านความรู้ ความเข้าใจในการปกครองรูปแบบของท้องถิ่น ด้านการรณรงค์หาเสียง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติมิ่ง บุญชูวิทย์. (2544). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตจังหวัดขอนแก่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูศักดิ์ คำลั่น. (2563). *ภาคีเครือข่ายกับกลไกการป้องกันการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์*. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(12), 388-402.
- ธนากร อึ้งอำพรวิไล. (2563). *ปัจจัยในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตตำบลบางกะดี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- นงคริ์กษ ตันเคน. (2558). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอมือง จังหวัดนครพนม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บัณฑิต ภูักิ่งหิน. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี : ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2558* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกริก.
- ภัทรวดี แก้วประดับ. (2546). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านคำ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิฑูรย์ ขาวดี. (2555). *ความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- วินัย วงศ์อาสา และภัชราภรณ์ ไชยรัตน์. (2559). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลนาพุ อำเภอฟังไย จังหวัดอุดรธานี*. *วารสารการบริหารท้องถิ่น* 9(1), 83-99.

- สุจรรย์จิรา ยมลพัทธ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี : ศึกษากรณีเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษรบุรี.
- สุนารี แสนพยุห์. (2557). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*.
- Verba, S., Scholzman, K. L., & Brady, H. E. (1995). *Voice and Equality: Civic Voluntarism in American Politics*.

คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540)
ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

Administrative Orders in the Case of Removal from Office under Ministerial
Regulation No. 2 (B.E. 2540) Pursuant to the Administrative Procedure Act,
B.E. 2539

อาคม ไร้นแดง^{1*}

Arkorn Ngondang¹

¹อาจารย์กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จ.นครนายก; Lecturer,
Department of Law and Social Sciences, Education Division, Chulachomkhalo Royal Military Academy,
Nakhon Nayok Province, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Arkorn.ng@crma.ac.th

DOI : 10.14456/jasru.2025.49

Received : May 21, 2025; Revised : August 16, 2025; Accepted : August 25, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอและวิเคราะห์ปัญหาการตีความข้อยกเว้นในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ข้อ (1) “การให้พ้นจากตำแหน่ง” ซึ่งออกตามมาตรา 30 วรรคสอง (6) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่มีผลให้เจ้าหน้าที่สามารถออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานก่อน โดยเฉพาะในกรณีที่คำสั่งอาจกระทบต่อสิทธิของผู้รับคำสั่งซึ่งพบว่าในทางปฏิบัติจะพบว่าหน่วยงานทางปกครองบางองค์กรตีความตรงตามตัวอักษรโดยไม่ปรากฏว่าให้โอกาสคู่กรณีโต้แย้งพยานหลักฐาน แต่บางองค์กรรวมถึงศาลตีความที่ต้องให้สิทธิคู่กรณีอีกฝ่ายได้ทราบข้อเท็จจริงและชี้แจงพยานหลักฐานของตนก่อนออกคำสั่ง หากไม่ปฏิบัติถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังมีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดบางฉบับที่ตีความตามกรณีแรกด้วย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องดังกล่าวควรที่จะมีการศึกษาเพื่อที่จะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวสำหรับให้องค์กรต่างๆตีความในรูปแบบในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งให้ศาลใช้ในการตัดสินคดีในแนวทางเดียวกันอีกด้วย และเป็นการประกันสิทธิของคู่กรณีที่เป็นผู้รับคำสั่งทางปกครองว่าเกิดจากกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายตามหลักการฟังความทุกฝ่ายและหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมายด้วย

คำสำคัญ (Keywords) : คำสั่งทางปกครอง, การให้พ้นจากตำแหน่ง, กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540)

Abstract

This article aims to present and analyze the interpretative problems concerning the exception stipulated in item (1), “removal from office,” under Ministerial Regulation No. 2 B.E. 2540, issued pursuant to Section 30 paragraph two (6) of the Administrative Procedure Act B.E. 2539. The regulation provides administrative authorities with the discretion to issue administrative orders without affording the concerned party an opportunity to present

Citation : Ngondang, A. (2025). Administrative Orders in the Case of Removal from Office under Ministerial Regulation No.

2 (B.E. 2540) Pursuant to the Administrative Procedure Act, B.E. 2539. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 217–228. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

evidence or arguments, even when the order may affect their rights. In practice, inconsistency arises: some agencies interpret the regulation literally and omit the procedural safeguards, while others-including certain Administrative Court rulings-recognize the necessity of providing such procedural rights in accordance with the principle of fair hearing. This disparity has led to conflicting judgments by the Supreme Administrative Court. Therefore, this article proposes that the said ministerial regulation be amended to provide clarity and consistency in interpretation and application, ensuring that administrative procedures align with the fundamental principles of due process and legality, and ultimately protect the rights of affected individuals.

Keywords : Administrative Order, Removal from Office, Ministerial Regulation No. 2 (B.E. 2540)

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายสำคัญที่วางหลักการพื้นฐานในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม โดยเฉพาะการออกคำสั่งทางปกครองซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีทราบข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นก่อนมีการออกคำสั่ง ยกเว้นแต่จะอยู่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หรือมีกฎกระทรวงกำหนดให้ไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว (สุรียา ปานแป้น และ อนุวัฒน์ บุญนันทน์, 2565 น. 78 - 79) โดยเฉพาะในวรรคสอง (6) ซึ่งให้อำนาจออกกฎกระทรวงยกเว้นไม่ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีแสดงความคิดเห็นได้ในบางกรณีกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในมาตรา 30 วรรคสอง (6) ได้กำหนดกรณียกเว้นไว้หลายประการ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 โดยหนึ่งในนั้นคือกรณี “การให้พ้นจากตำแหน่ง” ซึ่งเป็นข้อความที่ปรากฏอยู่ใน (1) ของกฎกระทรวงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การตีความถ้อยคำ “การให้พ้นจากตำแหน่ง” นั้น ในทางปฏิบัติกลับพบว่าแตกต่างกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ บางหน่วยงานตีความว่าการให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีใดก็ตามการไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกคำสั่งแสดงความคิดเห็นหรือพยานหลักฐานได้ตามที่กฎกระทรวงยกเว้นไว้ทำได้และถือเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ในขณะที่บางหน่วยงานและแนวคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดกลับเห็นว่า แม้จะมีกฎกระทรวงยกเว้น แต่การไม่ให้ออกคำสั่งคู่กรณีชี้แจงก่อนออกคำสั่ง ถือเป็น การละเมิดหลักรับฟังความทุกฝ่าย อันเป็นหลักการสำคัญในกฎหมายปกครอง และอาจทำให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ความไม่ชัดเจนในเรื่องนี้ นำมาซึ่งความสับสนในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสร้างความไม่แน่นอนต่อสิทธิของผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครอง อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์ และตีความบทบัญญัติกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวในบริบทของหลักกฎหมายมหาชนและหลักความเป็นธรรมในการพิจารณา รวมถึงพิจารณาความเหมาะสมของการคงไว้ซึ่งถ้อยคำในลักษณะดังกล่าว เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎกระทรวงให้เกิดความชัดเจน และสอดคล้องกับหลักการปกครองที่ดีในกฎหมายปกครองต่อไป

Citation : อาคม โง่นแดง. (2568). คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 217-228.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

เนื้อหา (Content)

1. องค์ประกอบคำสั่งทางปกครอง

คำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 หมายถึง การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่ก่อให้เกิดผลทางนิติสัมพันธ์ เช่น สั่งการ อนุญาต อนุมัติ แต่ไม่รวมถึง “การออกกฎ” องค์ประกอบหลักของคำสั่งทางปกครองมี 5 ประการ (สุริยา ปานแป้น และ อนุวัฒน์ บุญนันท์, 2565 น. 51 - 54) มีดังนี้ (1) คำสั่งทางปกครองต้องเป็นการออกคำสั่งโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้นด้วย (2) คำสั่งทางปกครองเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายฝ่ายเดียว โดยมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียวซึ่งเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งไม่จำเป็นต้องยินยอมหากเป็น (3) คำสั่งทางปกครองเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลไม่ว่าเป็นการถาวรหรือชั่วคราว แต่หากเป็นการให้ข้อมูล คำแนะนำไม่ถึงเป็นคำสั่งทางปกครอง เพราะถือว่ายังไม่กระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคล (วนิดา แสงสาร 2560, น. 104) (4) คำสั่งนั้นมีผลเฉพาะกรณี คือ มีผลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงเท่านั้นซึ่งแตกต่างกับกฎอันมีผลเป็นการใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่เฉพาะเจาะจงต่อบุคคลใดโดยเฉพาะ (5) คำสั่งนั้นมีผลออกไปนอกฝ่ายปกครอง หากคำสั่งนั้นยังไม่เกิดผลต่อภายนอกฝ่ายปกครองก็เป็นเพียงการเตรียมการในการออกคำสั่งทางปกครองเท่านั้น

จะเห็นได้ว่าคำสั่งทางปกครองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทั้งห้าประการที่กล่าวมา แต่บางกรณีคำสั่งทางปกครองอาจพิจารณาได้ยากว่ากระทบต่อสิทธิของผู้รับคำสั่งหรือไม่ เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ 149/2559 (ประชุมใหญ่) ตำแหน่งเดิมผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ผ. ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน ค. ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก คำสั่งย้ายดังกล่าวแม้จะได้กระทำตามมาตรา 53 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 แม้เป็นการย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเท่าเดิมก็ตาม แต่การย้ายจากผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดกลางไปโรงเรียนขนาดเล็ก มีผลเสียหายให้ผู้ฟ้องคดีเสียหายในหน้าที่การงานโดยสูญเสียโอกาสใช้ผลงานและระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่ ที่โรงเรียนเดิมเพื่อใช้รับการประเมินในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น และใช้ขอรับการประเมินเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ได้รับวิทยฐานะเชี่ยวชาญเป็นวิทยฐานะที่สูงขึ้น ผู้ฟ้องคดีย่อมเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากคำสั่งย้ายดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

2. หลักการพื้นฐานการพิจารณาทางปกครอง

2.1 หลักการการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย (เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ 2567 น. 586-587) ฝ่ายปกครองที่อยู่ภายใต้กำกับดูแล หรือบังคับบัญชาของฝ่ายบริหาร โดยที่ฝ่ายปกครองเป็นผู้รับนโยบายมาปฏิบัติปฏิบัติงานอันเป็นการกอนิติสัมพันธ์กับประชาชน เรียกว่า การกระทำทางปกครอง ซึ่งฝ่ายปกครองจะกระทำการใดต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้ โดยกฎหมายเป็นทั้งตัวให้อำนาจและจำกัดอำนาจไว้ ทำให้ฝ่ายปกครองสามารถจะกระทำการหรือไม่กระทำการใดๆ หากไม่มีกฎหมายให้อำนาจฝ่ายปกครองไว้ฝ่ายปกครองย่อมไม่สามารถกระทำการนั้นได้ หากการกระทำนั้นขัดต่อกฎหมาย ต้องสามารถถูกเพิกถอนโดยศาลได้ เช่นนี้ฝ่ายปกครองไม่สามารถออกนิติกรรมทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นการกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชนได้ เว้นแต่ฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชนเป็นผู้ตรากฎหมายให้อำนาจไว้ ดังนั้น หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองจึงเป็นหลักการที่ควบคุมการกระทำฝ่ายปกครอง

Citation : Ngondang, A. (2025). Administrative Orders in the Case of Removal from Office under Ministerial Regulation No. 2 (B.E. 2540) Pursuant to the Administrative Procedure Act, B.E. 2539. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 217–228. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

2.2 หลักความชัดเจนแน่นอนและคาดหมายได้ของการกระทำทางปกครอง (ชรรค์เพชร ชายปทวิป 2568, น. 46) การที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจเหนือในการออกคำสั่งทางปกครองอันเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวที่มีผลผูกพันต่อเอกชน โดยเอกชนไม่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลผู้ได้รับผลกระทบโดยระดับความชัดเจนแน่นอนและคาดหมายได้นั้นขึ้นอยู่กับสภาพของการกระทำทางปกครอง หากการกระทำทางปกครองประเภทคำสั่งทางปกครองกระทบกระเทือนสิทธิของผู้รับคำสั่งมากขึ้นเพียงใด ระดับความชัดเจนและคาดหมายได้ของการกระทำทางปกครองนั้นยิ่งต้องมีมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

2.3 หลักห้ามเลือกปฏิบัติตามอำเภอใจ (วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ 2566, น. 52) หรือหลักความเสมอภาคที่กำหนดให้รัฐต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่มีสาระสำคัญที่แตกต่างกันปฏิบัติแตกต่างกันไปส่วนกลุ่มบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญก็ให้ปฏิบัติอย่างเดียวกัน ดังนั้นการออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องออกคำสั่งให้เหมือนกันในกลุ่มที่มีสาระสำคัญทำนองเดียวกันส่วนกลุ่มที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้ปฏิบัติแตกต่างกันเฉพาะแต่ละบุคคลไปตามหลักความเสมอภาคนี้

ตามหลักต่างๆที่กล่าวมาแล้วยังมีหลักความเป็นธรรมที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการใช้อำนาจทางปกครองอย่างสุจริตและเกิดความโปร่งใสในทุกกรณีอีกทั้งยังเป็นการให้ความเคารพต่อสิทธิของประชาชนอีกด้วยโดยเฉพาะเมื่อมีคำสั่งทางปกครองที่กระทบต่อสิทธิของบุคคล

3. สิทธิในการทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน

ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 วางหลักว่า “ในกรณีที่มีคำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณีเจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน” ตามมาตรานี้เป็นหลักการฟังความทุกฝ่ายหรือหลักการรับฟังคู่กรณี ฤทัย หงส์ศิริ (2566, น. 54) ได้อธิบายว่า ศาลต้องรับฟังคู่กรณีทุกฝ่ายและต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบถึงข้อเท็จจริงในคดี รวมถึงให้โอกาสคู่กรณีชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานของตนเอง รวมถึงการแก้ข้อกล่าวหาของคู่ความฝ่ายตรงข้าม คู่กรณีมีสิทธิในการขอตรวจดูยานหลักฐานที่แต่ละฝ่ายได้ยื่นไว้ในสำนวนด้วย เว้นแต่มีกฎหมายห้ามไม่ให้เปิดเผย หรือเป็นคำสั่งของศาลที่ห้ามเปิดเผย ถือเป็นพยานหลักฐานที่ห้ามมิให้รับฟัง โดยในการนัดไต่สวนของศาล ศาลต้องแจ้งกำหนดการไต่สวนให้คู่ความทราบ เว้นแต่ข้อเท็จจริงนั้นคู่กรณีได้ทราบแล้ว หรือเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่มีผลต่อการพิจารณา หากเจ้าหน้าที่ไม่ให้โอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา 30 นี้ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตัวอย่างเช่น เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารได้ออกคำสั่งห้ามผู้ฟ้องคดีใช้อาคารพิพาทและให้รื้อถอนอาคารพิพาท โดยไม่ได้แจ้งหรือเรียกให้ผู้ฟ้องคดีไปสอบถามหรือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปยื่นขออนุญาตแต่อย่างใด ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและไม่ให้โอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนมีคำสั่งตามมาตรา 30 แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.36/2547) แต่หากให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาตามที่กฎหมายกำหนด แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานเพื่อหักล้างข้อกล่าวหา การดำเนินการดังกล่าวถือว่าชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 4/2547)

กรณีคำสั่งทางปกครองที่อาจกระทบต่อสิทธิของคู่กรณีและเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้รับคำสั่งทางปกครอง ได้แก่ คำสั่งลงโทษ คำสั่งให้ชำระเงิน คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง รวมถึงคำสั่งที่กระทบสิทธิที่มีอยู่เดิมของบุคคลนั้นแล้วทำให้ลดน้อยลงหรือทำให้สิ้นไปด้วย เหล่านี้ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสโต้แย้งแสดง

Citation : อาคม โฉนแดง. (2568). คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 217-228.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

พยานหลักฐานตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ นี้ด้วย แต่หากคำสั่งทางปกครองนั้นเป็นคุณแก่คู่ความนั้นอย่างเดียว หรือเป็นกฎ หรือคำสั่งทางปกครองทั่วไป รวมถึงคำสั่งทางปกครองที่ผิดพลาดอย่างชัดเจนและร้ายแรงซึ่งถือว่าไม่มีคำสั่งทางปกครองนั้นอยู่เลย เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา 30 แต่อย่างใด (ตระหง่าน เกียรติศิริโรจน์, 2568, น. 49)

ถ้าหากคำสั่งทางปกครองนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ถือว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ สามารถถูกฟ้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวนั้นต่อศาลปกครองตามมาตรา 9 (1) ประกอบกับมาตรา 42 วรรคหนึ่ง และมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีปกครองพ.ศ.2542

3.1 ข้อยกเว้น สิทธิในการทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ตามพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

ตามมาตรา 30 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ได้วางหลักว่า “ความในมาตรา 30 วรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่ที่จะเห็นสมควรเป็นอย่างอื่น” ซึ่งใน 6 กรณีด้วยกันมีดังนี้ (1) มีความจำเป็นเร่งด่วนหากปล่อยเนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (2) มีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมาย หรือกฎกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป (3) เป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอคำให้การ หรือคำแถลง (4) โดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ (5) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง (6) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง อีกทั้งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2359 มาตรา 30 วรรคสามห้ามมิให้โอกาสในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานถ้าจะเกิดผลเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะส่วนกรณี (6) การอื่นตามกฎกระทรวงผู้เขียนขออธิบายในหัวข้อต่อไป

3.2 ข้อยกเว้น สิทธิในการทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ตามกฎกระทรวง

กรณีอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในมาตรา 30 วรรคสอง (6) แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 โดยกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) กำหนดว่า คำสั่งทางปกครองดังต่อไปนี้เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องให้โอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานก่อนการออกคำสั่งทางปกครองทั้งหมดมี (6) กรณีดังนี้ (1) การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสั่งพักงาน หรือการสั่งให้ออกจากงานไว้ก่อน หรือการให้พ้นจากตำแหน่ง (2) การแจ้งผลการสอบหรือการวัดผลความรู้หรือความสามารถของบุคคล (3) การไม่ออกหนังสือเดินทางสำหรับการเดินทางไปต่างประเทศ (4) การไม่ตรวจลงตราหนังสือเดินทางของคนต่างด้าว (5) การไม่ออกใบอนุญาตหรือการไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว (6) การสั่งให้เนรเทศ ทั้งนี้ผู้เขียนขออธิบายเฉพาะ (1) กรณี “การให้พ้นจากตำแหน่ง” ซึ่งมีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ยังไม่ชัดเจนที่จะนำมาวิเคราะห์ต่อไป

3.2.1 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 343/2551 การที่ผู้ฟ้องคดีที่ 1 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติและคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า การมีมติและออกคำสั่งดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ที่เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและโต้แย้งพยานหลักฐาน เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตาม มาตรา 30 วรรคสอง และตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 30 วรรคสอง (6) ด้วย สำหรับกฎกระทรวง (1) กรณี “การให้พ้นจากตำแหน่ง” ตามความเข้าใจโดยทั่วไปย่อมหมายถึงการให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งออกจากตำแหน่งนั้นไป โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าผู้ซึ่งออก

Citation : Ngondang, A. (2025). Administrative Orders in the Case of Removal from Office under Ministerial Regulation No.

2 (B.E. 2540) Pursuant to the Administrative Procedure Act, B.E. 2539. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 217–228. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

จากตำแหน่งไปนั้นไปแล้ว จะเข้าดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปอีกหรือไม่ ทั้งนี้ได้มีถ้อยคำใดสื่อความหมายเช่นนั้น จึงเป็นการเพิ่มเติมกฎหมาย การกล่าวอ้างถ้อยคำใน (1) เป็นการสื่อความหมายต่างกัน เช่น คำสั่งพนักงาน หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน มาอธิบายต้องมีใช้กรณีที่มีผลเป็นการถาวรและเด็ดขาดก็ไม่สมเหตุผล เนื่องจากถ้อยคำอื่นได้แก่ การบรรจุ การแต่งตั้ง หรือการเลื่อนขั้นเงินเดือน ก็ล้วนมีผลเด็ดขาดทั้งสิ้น จากเหตุผลดังกล่าวคำว่า “การให้พ้นจากตำแหน่ง” ตาม (1) ของกฎกระทรวงฉบับที่ 2 มิได้มีความหมายจำกัด แต่เป็นคำสามัญซึ่งหมายความรวมถึงกรณีของผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด ฉะนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ได้ให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน จึงไม่อาจเป็นเหตุให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นคณะบุคคลมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง ที่มีผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งทางปกครองและคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับความเสียหายไม่ใช้บังคับตามมาตรา 4 (2) แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ที่ไม่ใช้บังคับแก่องค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งหมายถึงใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเท่านั้นมิได้บัญญัติว่ามีให้ใช้บังคับแก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือมิให้ใช้กับการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้นการใช้อำนาจออกมติและคำสั่งตามฟ้องของผู้ถูกฟ้อง จึงไม่เข้าข่ายยกเว้นตามมาตรา 4 (2) แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน

จากคำพิพากษาศาลปกครองฉบับนี้จะเห็นได้ว่า คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ผู้ฟ้องคดี ออกจากการเป็นกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายตาม มาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 แม้ไม่ต้องให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง อีกทั้งคำพิพากษาศาลปกครอง ฉบับนี้ไม่ใช่เป็นกรณีที่เป็นอำนาจดุลพินิจโดยแท้ตามที่ ตระหง่าน เกียรติศิริโรจน์ (2568 น. 51) อธิบายว่า ที่เป็นไปตามหลักความความไว้วางใจ ของผู้ปกครองท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น อาทิ นายกอบจ. อบต. หรือผู้บริหารเทศบาล กล่าวคือ ตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการ ที่ปรึกษาที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ไม่ใช่ผู้ที่สภาเห็นชอบ หรือตำแหน่งผู้ช่วยทำงานในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นไม่ไว้วางใจให้ช่วยทำงานต่อไปแล้วก็สามารถมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้ซึ่งอยู่ในข่ายยกเว้นกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ที่ออกตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการ พ.ศ.2539 หรือตัวอย่างกรณีนายก อบต. สั่งให้รองนายก อบต. พ้นจากตำแหน่งเป็นคำสั่งทางปกครองที่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยแท้ไม่ใช่การลงโทษทางวินัย ดังนั้น คำสั่งให้ออกจากตำแหน่งไม่จำเป็นต้องให้โอกาสผู้ที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต้องชี้แจงก่อนออกคำสั่ง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 152/2563)

แต่ทั้งนี้คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดอีกกลุ่มหนึ่งที่ตีความตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ที่ออกตามความในมาตรา 30 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ว่า “การให้พ้นจากตำแหน่ง” ต้องให้โอกาสคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

3.2.2 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 381/2550 การที่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์ สั่งให้ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่แจ้งข้อหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เพื่อให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่ง ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง ทั้งไม่มีบทบัญญัติใดทั้งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 หรือระเบียบการเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องบังคับว่าให้ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่จะใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่งให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดผู้นั้นโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนออกคำสั่ง แต่เมื่อคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อ

Citation : อาคม โฉมแดง. (2568). คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 217-228.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

มิได้มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะให้เป็นไปตามบทบัญญัติในพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองนี้ เมื่อ มาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.เดียวกันที่วางหลักว่า กรณีคำสั่งทางปกครองที่อาจกระทบถึงสิทธิของ คู่กรณีเจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดง พยานหลักฐานของตนก่อน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสที่จะได้ทราบ ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แล้วและกรณี พิพาทไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 30 วรรคสอง (1) ถึง (6) แห่ง พ.ร.บ.เดียวกัน จึงเป็นกรณีผู้ถูกฟ้องคดีออก คำสั่งไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ ชอบด้วยกฎหมาย โดยให้เพิกถอนมติและคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี เฉพาะที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง กรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์

จากคำพิพากษาจะเห็นได้ว่าคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจาก ตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาส โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนก่อน ทั้งคำสั่งดังกล่าวไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 30 วรรคสอง (1) ถึง (6) แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 เมื่อคำสั่งดังกล่าวไม่ได้ให้คู่กรณีโต้แย้งแสดง พยานหลักฐาน จึงถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีที่สองยังมีคำพิพากษาวินิจฉัย ทำนองเดียวกันว่า การให้พ้นสมาชิกภาพโดยมิได้มีการสอบสวนบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวน การกระทำดังกล่าวไม่น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 143/2543) และต่อมาได้มีมติที่ประชุมใหญ่ของศาล ปกครองสูงสุดไว้กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกดำเนินการทางวินัยหรือกรณีการทำให้ สถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐสิ้นสุดลงที่มีลักษณะเป็นการพ้นจากตำแหน่งที่เป็นการถาวรและเด็ดขาด กรณีนี้ ต้องปฏิบัติตามมาตรา 30 แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 (มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการใน ศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ 22/2565)

4. บทวิเคราะห์

ตามที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 มาตรา 30 วรรคสอง (6) “กรณีอื่นที่ กำหนดในกฎกระทรวง” เป็นข้อยกเว้นกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบต่อสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้อง ให้คู่กรณีมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน ซึ่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) มีประเด็นที่ นำมาวิเคราะห์ คือ กรณี (1) “การให้พ้นจากตำแหน่ง” โดยมีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 343/2551 ที่ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นคดีกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง โดยถือว่าเป็นข้อยกเว้นตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 นี้ที่ไม่ต้องให้คู่กรณีได้มีโอกาสชี้แจงพยานหลักฐานตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 โดยวินิจฉัยว่าเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ทั้งนี้ได้มีคำ พิพากษาอีกกลุ่มหนึ่งที่วินิจฉัยว่า การให้พ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องปฏิบัติตาม มาตรา 30 แห่งพ.ร.บ.เดียวกัน คำสั่งดังกล่าวถือว่าเป็นคำสั่งที่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 381/2550 โดยวินิจฉัยว่าไม่เข้า ข้อยกเว้นตามมาตรา 30 วรรคสอง (1) ถึง (6) แห่งพ.ร.บ.เดียวกัน จะเห็นได้ว่าคำวินิจฉัยทั้งสองฉบับมี ลักษณะเนื้อหาที่คล้ายกันในแง่ของการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง แต่ผล ของคำวินิจฉัยของทั้งสองฉบับไม่เหมือนกันโดยฉบับแรกเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ฉบับที่สองให้เป็น คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้คำวินิจฉัยฉบับแรกจะไม่ได้กล่าวถึงกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นตามกฎกระทรวง (1) “กรณีให้พ้นจากตำแหน่ง” ไว้อย่างชัดเจนแต่ก็ถือว่าเป็นการเพียงพอเพราะหากอ่านเนื้อความของคำ

Citation : Ngondang, A. (2025). Administrative Orders in the Case of Removal from Office under Ministerial Regulation No.

2 (B.E. 2540) Pursuant to the Administrative Procedure Act, B.E. 2539. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(4), 217–228. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

พิพากษาแล้วเป็นเรื่องการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายที่ตนเอง ซึ่งหากพิจารณาจากหลักการต่างๆที่
ได้กล่าวมาแล้วผู้เขียนเห็นว่า หากเป็นคำสั่งทางปกครองที่กระทบต่อสิทธิของคู่กรณีต้องให้คู่กรณีได้มีโอกาส
โต้แย้งชี้แจงพยานหลักฐานของตนซึ่งรวมถึงกรณีนี้ด้วย เพราะกรณีดังกล่าวไม่ใช่เป็นเรื่องให้พ้นจากตำแหน่ง
หนึ่งเพื่อไปดำรงตำแหน่งอีกตำแหน่งหนึ่งที่มีสิทธิหน้าที่เท่าเดิม หรือเป็นกรณีคำสั่งภายในภายในปกครอง หรือ
กรณีคำสั่งที่เป็นคุณแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามหากคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่โดยถาวรและ
เด็ดขาดอันเป็นการพ้นจากตำแหน่งหน้าที่โดยสิ้นเชิง ก็ควรกำหนดให้ชัดเจนในกฎกระทรวงอีกด้วยเพื่อ
ป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนว่าต้องใช้ในกรณีการพ้นจากตำแหน่งแบบใดบ้าง

และถ้าหากพิจารณาหลักการพื้นฐานทางปกครองแล้วการให้คู่กรณีพ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ผู้ออก
คำสั่งทางปกครองก่อนที่จะออกคำสั่งต้องพิจารณาถึงหลักความเสมอภาคกล่าวคือหากเป็นคำสั่งทาง
ปกครองปกติต้องให้คู่กรณีมีโอกาสชี้แจงเช่นเดียวกับ คำสั่งห้ามใช้อาคารและให้รื้อถอนอาคารพิพาท ต้องให้
คู่กรณีมีโอกาสโต้แย้งหากไม่ปฏิบัติถือว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือกรณีการย้ายผู้อำนวยการ
โรงเรียนขนาดกลางไปยังโรงเรียนขนาดเล็กกว่าแม้เป็นตำแหน่งผู้อำนวยการเช่นเดิมศาลปกครองสูงสุดก็มอง
ว่าเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งย้ายและมีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครองได้ ซึ่งหากเทียบกับคำสั่งให้พ้นจาก
ตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งย่อมถือว่าได้รับความเสียหายและมีผลกระทบต่อผู้ได้รับคำสั่งเช่นกัน
ยิ่งควรเปิดโอกาสให้ชี้แจงเป็นอย่างยิ่งและคำสั่งนี้ไม่เข้าข่ายข้อยกเว้นตามกฎหมายที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ไม่
ต้องให้โอกาสคู่กรณีชี้แจงก่อนในทุกกรณี ตามมาตรา 30 วรรคสอง (1) - (5) แห่ง พ.ร.บ.เดียวกัน และถึงแม้
กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะเป็นข้าราชการในจังหวัดนั้นอยู่แล้วหรือไม่ก็ตาม ก็ถือว่าผู้รับคำสั่ง
ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกันเช่นนี้แล้วควรได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับคำสั่งทางปกครองกรณีต่างๆไป
ประการต่อมาคำสั่งนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหากอนุญาตให้คู่กรณีได้
โต้แย้งชี้แจงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่ง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องมีกระบวนการที่ชัดเจนและแน่นอน
ก่อนที่จะออกคำสั่งทางปกครอง เพราะไปกระทบสิทธิของผู้รับคำสั่งให้ลดน้อยลง หรือระงับไปการกระทำ
ทางปกครองยังต้องมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย เพื่อความถูกต้องของกระบวนการการออกคำสั่งเพื่อให้ความ
เป็นธรรมแก่ผู้รับคำสั่งตามหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมายและตรวจสอบได้ ซึ่งถ้าหาก
เจ้าหน้าที่ที่ถอนคำสั่งไปโดยที่ไม่ให้โอกาสคู่กรณีได้ชี้แจงพยานหลักฐานฝ่ายของตนอาจทำให้คำสั่งนั้นเกิด
ความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงได้ ที่จะส่งผลให้คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมา

โดยคำพิพากษาที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสองฉบับหลักนี้ไม่ใช่เป็นอำนาจดุลพินิจโดยแท้ที่เป็นไปตามหลัก
ความไว้วางใจ เช่น ผู้บริหารท้องถิ่นปลดรองผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่ง เพราะการสั่งให้กรรมการการ
เลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งต้องมีกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน ส่วนกรณีท้องถิ่นเป็นไปอำนาจดุลพินิจโดยแท้
โดยกฎหมายเปิดช่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นเลือกให้พ้นจากตำแหน่งได้ตามดุลพินิจของตนเอง เช่นนี้การให้พ้น
จากตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นและกรณีคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด จึงมีความแตกต่าง
กันอย่างชัดเจน กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่อยู่ในข่ายการใช้ดุลพินิจโดยแท้
ได้ ดังนั้นควรแก้กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ใน (1) กรณี “การให้พ้นจากตำแหน่ง” เพื่อให้เกิดความ
ชัดเจนในการใช้ตัดสินใจของศาลปกครองและตีความสำหรับการออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง จึง
ควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับนี้เป็น “ให้พ้นจากตำแหน่งต้องมีลักษณะเป็นการถาวรและเด็ดขาด
ยกเว้นเป็นคำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการตีความกฎกระทรวง
ดังกล่าวได้เป็นหลายนัยดังเช่นกรณีของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เราได้นำมาวิเคราะห์กันนี้
และหากเป็นการให้พ้นจากตำแหน่งเป็นการถาวรและเด็ดขาดต้องปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่ง

Citation : อาคม โฉมแดง. (2568). คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายที่ตนเอง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 217-228.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 เพื่อป้องกันการตีความคลาดเคลื่อนหรือขยายความ เช่น การให้พ้นจากตำแหน่งหนึ่งเพื่อไปดำรงตำแหน่งอีกตำแหน่งหนึ่ง เพราะหากเกิดกรณีดังกล่าวอาจไม่ถือว่าเป็นการกระทบต่อสิทธิของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้ ดังนั้นควรกำหนดให้ชัดเจนว่ากรณีใดบ้างที่เข้าข่ายยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงกรณีนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.343/2551 และ อ.381/2550

ประเด็นเปรียบเทียบ	คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 343/2551	คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 381/2550
ประเภทคำสั่งทางปกครอง	คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดกาญจนบุรี	คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์
ข้อเท็จจริง	คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งโดยไม่เปิดโอกาสให้โต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานโดยอ้างข้อยกเว้นตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540)	ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งโดยไม่แจ้งข้อกล่าวหาและไม่ให้โอกาสโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานก่อนมีคำสั่ง
เหตุผลคำวินิจฉัย	ตีความ“การให้พ้นจากตำแหน่ง”ว่าอยู่ในข้อยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงไม่จำเป็นต้องให้โอกาสคู่กรณีชี้แจงก่อน จึงไม่ต้องปฏิบัติตาม มาตรา 30 วรรคหนึ่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539	ตีความ“การให้พ้นจากตำแหน่ง”ไม่เข้าเงื่อนไขข้อยกเว้น ตามมาตรา 30 วรรคสอง (1)-(6) จึงต้องปฏิบัติตาม มาตรา 30 วรรคหนึ่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
หลักการที่นำมาใช้	ตีความข้อยกเว้นแบบกว้างไม่ต้องเปิดโอกาสให้โต้แย้งเมื่อเป็นการให้พ้นจากตำแหน่ง	ยึดหลักการฟังความทุกฝ่ายต้องให้โอกาสโต้แย้งก่อนออกคำสั่งทางปกครองที่กระทบสิทธิ
ผลคำวินิจฉัย	คำสั่งชอบด้วยกฎหมาย	คำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลสั่งเพิกถอน

บทสรุป (Conclusion)

การออกคำสั่งทางปกครองที่อาจกระทบถึงสิทธิของบุคคลต้องเป็นไปตามหลักการพื้นฐานที่บัญญัติไว้ในมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนที่คำสั่งจะถูกออก ทั้งนี้เพื่อให้การใช้อำนาจทางปกครองเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย โปร่งใส และเป็นธรรมอันสะท้อนถึงหลักความเป็นธรรมในการดำเนินการของฝ่ายปกครอง อย่างไรก็ตาม มาตรา 30 วรรคสอง ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ในกรณี ซึ่งรวมถึงกรณี “การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง” ตาม (6) โดยกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ได้บัญญัติยกเว้นไว้ในข้อ (1) ว่า “การให้พ้นจากตำแหน่ง” เป็นหนึ่งในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้โต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานก่อนซึ่งเป็นที่มาของปัญหาในการตีความ

และบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้มีคำสั่งให้กรรมการการเลือกตั้งในจังหวัดพ้นจากตำแหน่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ใน (1) กรณีที่ “การให้พ้นจากตำแหน่ง” โดยมีแนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดได้แบ่งเป็นสองแนว แนวแรก กล่าวว่าการให้พ้นจากตำแหน่งไม่ต้องให้ออกคำสั่งได้ชี้แจงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 แนวที่สอง กล่าวว่า การให้พ้นจากตำแหน่งต้องให้คู่กรณีได้มีโอกาสดังชี้แจงพยานหลักฐานก่อน หากไม่ปฏิบัติตามถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรปฏิบัติตามแนวที่สอง คือควรให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เพราะถือว่าคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งเป็นคำสั่งที่กระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของผู้รับคำสั่ง เช่นนี้เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองก่อนออกคำสั่งควรปฏิบัติตามรูปแบบขั้นตอนอันถือว่าเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วด้วยตามหลักฟังความทุกฝ่าย และหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย และหากเปรียบเทียบกับกรณีผู้บริหารท้องถิ่นปลดรองผู้บริหารท้องถิ่นถือเป็นคนละกรณี เพราะกรณีขององค์กรบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นอาศัยหลักดุลพินิจโดยแท้ที่ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถทำได้ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ฉบับนี้ได้ แต่ไม่ใช่กรณีของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง เพราะกรณีนี้จะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้โดยชัดเจนไม่อยู่ในข่ายของการใช้ดุลพินิจโดยแท้ได้ เช่นนี้ควรให้โอกาสคู่กรณีได้ชี้แจงพยานหลักฐานและทราบข้อเท็จจริงตามกฎหมายตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.เดียวกันก่อนออกคำสั่งในเรื่องดังกล่าว

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองรวมทั้งการใช้ตีความบทกฎหมายของศาลในการตัดสินคดีและให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันสำหรับที่จะใช้เป็นข้อยกเว้นหลักฟังความทุกฝ่ายได้อย่างเป็นธรรม ที่ไม่ต้องให้คู่กรณีได้มีโอกาสดังชี้แจงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ที่ออกตามความในมาตรา 30 วรรคสอง (6) ในวงเล็บหนึ่งกรณีการให้พ้นจากตำแหน่งเป็น “การให้พ้นจากตำแหน่งต้องมีลักษณะเป็นการถาวรและเด็ดขาด ยกเว้นเป็นคำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่กรณีที่เป็นผู้รับคำสั่งปกครองในกรณีดังกล่าวตลอดจนเพื่อให้หลักความเป็นธรรมเป็นกลไกที่มีผลจริงในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและเป็นหลักประกันสิทธิของคู่กรณีในทางปกครองอย่างเต็มที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์. (2567). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 12). วิญญูชน.
ชรรค์เพชร ชายทวีป. (2568). *กฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). วิญญูชน.
ชรรค์เพชร ชายทวีป. (2567). *กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). วิญญูชน.
ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2566). *คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 15). วิญญูชน.
ตระหง่าน เกียรติศิริโรจน์. (2568). *คัมภีร์คดีปกครอง สรุปย่อหลักกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับภาคสนาม)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). วิญญูชน.
ฤทัย หงส์สิริ. (2566). *ศาลปกครองและการดำเนินคดีปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 12). สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

Citation : อาคม โฉนแดง. (2568). คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(4), 217-228.

<https://doi.org/10.14456/jasru.2025.49>

- วนิดา แสงสาร. (2560). *หลักกฎหมายปกครองและวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง*. วิญญูชน.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2566). *ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานบางประการของกฎหมายปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 6). วิญญูชน.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2566). *ประมวลคำอธิบายกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง*. มูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง.
- สุรียาปานแป้น และ อนุวัฒน์ บุญนันท์. (2563). *คู่มือสอบกฎหมายปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 15). วิญญูชน.
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 113 ตอนที่ 60 ก. หน้า 1-24.
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539. (2540, 22 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 114 (พิเศษ 17 ก). หน้า 29.

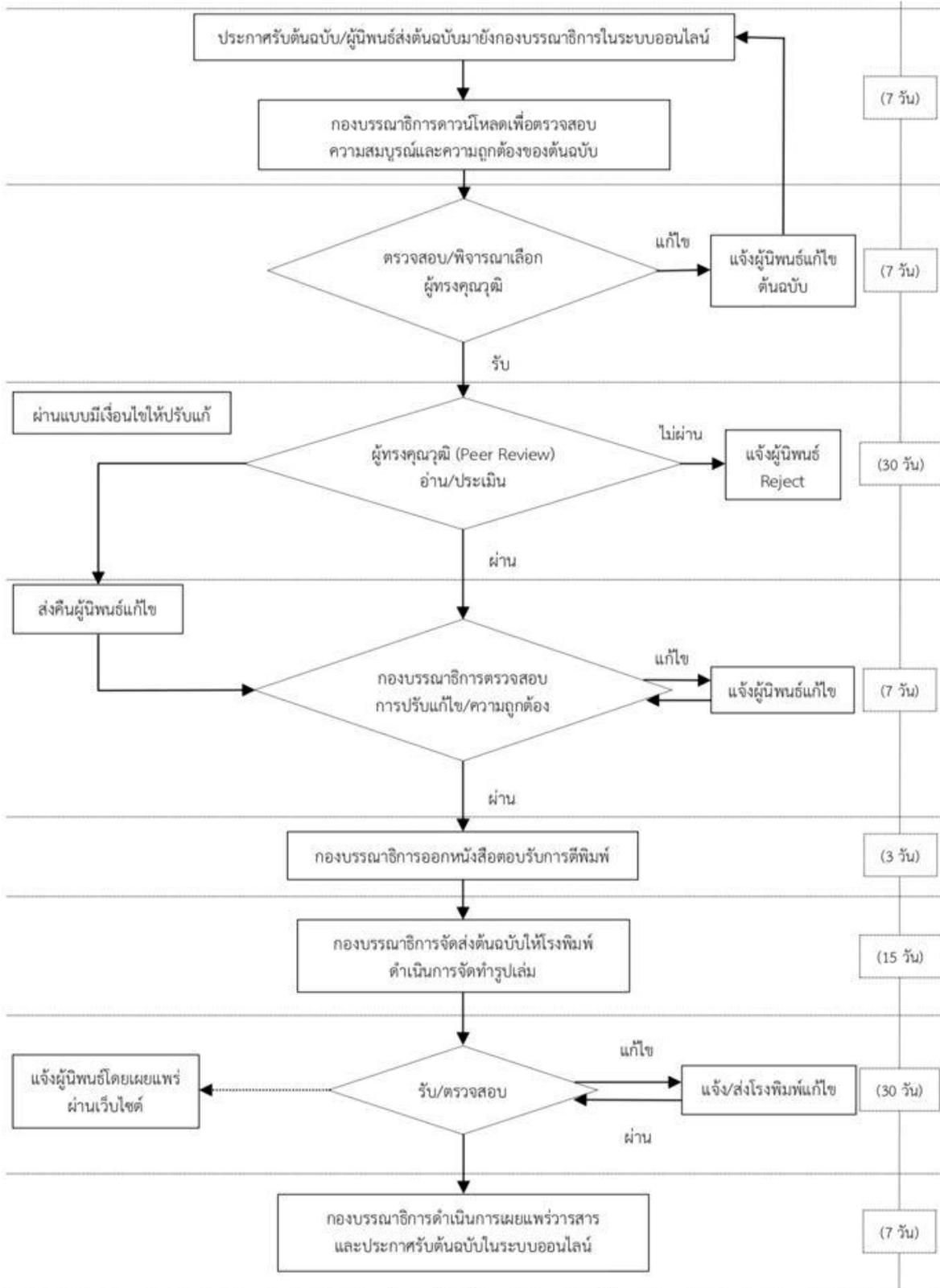
Citation : อาคม โง้นแดง. (2568). คำสั่งทางปกครอง กรณีการให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ตามพระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(4), 217-228.

<https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.49>

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ
ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 31 ชั้น 2
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> E-mail : jasrru@srru.ac.th
ISSN 2822-0870 (Print) | ISSN 2822-0889 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการทางสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษา การบริหารจัดการ การบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่ท้องถิ่น สังคม ประเทศ โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2822-0870 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 และได้จัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 2822-0889 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2566 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 6 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์) ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน) ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม) ฉบับที่ 5 (กันยายน-ตุลาคม) และฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้น ทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การพิจารณาของวารสาร และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้นเช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอ

ขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

ตีพิมพ์เผยแพร่บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลวิจัยที่น่าเสนอผลลัพธ์จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 สังกัดผู้นิพนธ์ (Author Affiliation) ให้ระบุสังกัดผู้นิพนธ์ทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ

1.4 ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) ให้ระบุอีเมลผู้นิพนธ์ที่เป็น “ผู้ประพันธ์บรรณกิจ”

1.5 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 750 คำ

1.6 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหาครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล โดยคำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ

1.7 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication) หรือ (Author,Year of Publication) หรือ (Author & Author/Year of Publication) เช่น Bunkhrong (2022 หรือ (Bunkhrong, 2022) หรือ (Bunkhrong & Supsin, 2022) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. ตามรูปแบบดังนี้ Author/et al.,/(Year of Publication) หรือ (Author/et al.,Year of Publication) เช่น Bunkhrong et al. (2022) หรือ (Bunkhrong et al., 2022)

1.8 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.9 การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) เป็นการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สนใจ จากงานวิจัย บทความ หรือหนังสือที่ตีพิมพ์มาก่อนหน้า เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอในมุมมองของผู้นิพนธ์ พร้อมระบุแหล่งที่มาอ้างอิงที่มีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง

1.10 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี) เป็นการบอกทิศทางในการศึกษาค้นคว้า เป็นโครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ตัวแปร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย ช่วยให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยได้อย่างชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการวางแผนการวิจัยและการนิพนธ์บทความ

1.11 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์หรือสัตว์ (ถ้ามี) วิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

1.12 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่องหรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ตามความเหมาะสม

1.13 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.14 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.15 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.16 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ รูปแบบการอ้างอิงให้ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 สังกัดผู้นิพนธ์ (Author Affiliation) ให้ระบุสังกัดผู้นิพนธ์ทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ

2.4 ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) ให้ระบุอีเมลผู้นิพนธ์ที่เป็น “ผู้ประพันธ์บรรณกิจ”

2.5 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 750 คำ

2.6 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหาครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล โดยคำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ

2.7 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษา ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication) หรือ (Author,/Year of Publication) หรือ (Author & Author/Year of Publication) เช่น Bunkhrong (2022 หรือ (Bunkhrong, 2022) หรือ (Bunkhrong & Supsin, 2022) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. ตามรูปแบบดังนี้ Author/et al.,/(Year of Publication) หรือ (Author/et al.,/Year of Publication) เช่น Bunkhrong et al. (2022) หรือ (Bunkhrong et al., 2022)

2.8 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา เสนอผลการศึกษาที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการศึกษา ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ตามความเหมาะสม มีนำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

2.9 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษา หากมีข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้ และข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ศึกษา

2.10 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) ให้ใช้ได้ทั้ง

ภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ รูปแบบการอ้างอิงให้ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru> ตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนดเป็นไฟล์เวิร์ด (Word file) เท่านั้น

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ A4 โดยให้ใช้ไฟล์ดาวน์โหลดจากรูปแบบบทความ (Article Format) ที่วารสารกำหนดเท่านั้น

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาบทความในทูลส่วนจัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เท่านั้น

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ เป็นส่วนของรายละเอียดตามที่วารสารกำหนดเพื่อความชัดเจนของการศึกษาและอ้างอิงสำหรับผู้สนใจ

1.5 ชื่อเรื่อง ทั้งชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ ทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 1 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ชื่อผู้พิมพ์แต่ละคนคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษโดยระบุใต้ชื่อผู้พิมพ์

1.8 สังกัดผู้พิมพ์และผู้ประพันธ์บรรณกิจ ให้เขียนไว้ด้านใต้ชื่อผู้พิมพ์ที่มีเครื่องหมายเลข¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ ด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย * กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษโดยระบุใต้ชื่อผู้พิมพ์

1.9 หัวข้อของบทความย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ขีดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 750 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ย่อขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยเป็นการอ้างอิงแบบนามปีที่ใช้ระบบ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication) หรือ (Author,/Year of Publication) หรือ (Author & Author/Year of Publication) เช่น Bunkhrong (2022) หรือ (Bunkhrong, 2022) หรือ (Bunkhrong & Supsin, 2022) เป็นต้น หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. ตามรูปแบบดังนี้ Author/et al./Year of Publication หรือ (Author/et al./Year of Publication) เช่น Bunkhrong et al. (2022) หรือ (Bunkhrong et al., 2022)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้พิมพ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
Corresponding Author	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ได้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งผู้พิมพ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA Style version 7 th Edition (American Psychological Association Citation Style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA Style version 7th Edition (American Psychological Association Citation Style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้พิมพ์มีมากกว่า 1 คน ให้ใส่ชื่อผู้พิมพ์ให้ครบทุกคน โดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้พิมพ์ แล้วตามด้วยคำว่า “และ” ในภาษาไทย หรือตามด้วยคำว่า “&” ในภาษาอังกฤษ ก่อนผู้พิมพ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้พิมพ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้พิมพ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสต์ศักราช โดยนำไป

ต่อท้ายรายการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์

3.1.1 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

1) ผู้แต่ง 1 คน

ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./(URL) (ถ้ามี)

Surname,/Name./(Year of Publication)./Title/(Edition)./Publisher./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี. (2560). *การเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ*. บริหารศาสตร์.

Mertens, D. M. (2014). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (4th ed.). Sage.

2) ผู้แต่ง 2 คน

ชื่อ/สกุล./และ/ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./(URL) (ถ้ามี)

Surname,/Name,/& Surname,/Name./(Year of Publication)./Title/(Edition)./Publisher./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

วันชัย สุขตาม, และ เสกสรรค์ สนวน. (2562). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์*. สำนักพิมพ์สถาบันวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น.

ไปรมา อิศรเสนา ณ อยุธยา, และ ชูจิต ตรีรัตนพันธ์. (2560). *การคิดเชิงออกแบบ: เรียนรู้ด้วย การลงมือทำ*. ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC). <http://resource.tcdc.or.th/ebook/Design.Thinking.Learning.by.Doing.pdf>

Svendsen, S., & Løber, L. (2020). *The big picture/Academic writing: The one hour guide* (3rd digital ed.). Hans Reitzel Forlag. [https://hansreitzel.dk/soeg/the-big-picture-\(i-bog\)-i-bog-53615-9788741280615](https://hansreitzel.dk/soeg/the-big-picture-(i-bog)-i-bog-53615-9788741280615)

3) ผู้แต่ง 3 คน

ชื่อ/สกุล./ชื่อ/สกุล./และ/ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./(URL) (ถ้ามี)

Surname,/Name /, Surname,/Name,/& Surname,/Name./(Year of Publication)./Title/(Edition)./Publisher./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน, และ สุรศักดิ์ ชะมารัมย์. (2564). *รัฐศาสตร์ แนวคิดพื้นฐานสู่การปฏิบัติในยุคดิจิทัล*. โฟร์เพช.

Ary, D., Jacobs, L. C., Irvine, A. K. S., & Walker, D. A. (2018). *Introduction to research in education*. Cengage Learning.

3.1.2 หนังสือในรูปแบบเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI

ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./https://doi.org/เลข DOI
Surname,/Name./(Year of Publication)./Title/(Edition)./Publisher./https://doi.org/DOI
number

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). *The psychology of prejudice: From attitudes to social action* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000168-000>

3.2 วารสาร

1) บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/เลขหน้า.
Surname,/Name./(Year of Publication)./Article title./Journal name,/Year number(Issue
number),/Page number.

ตัวอย่าง

ณัฐวดี บุญครอง, อธิมาตร เพิ่มพูน, และวันชัย สุขตาม. (2565). ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียงบ้านทุ่งโก. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 6(1), 27-40.

Chawla, L. (1994). Editor's note. *Children's Environment*, 2(11), 3. Sillick, T. J., & Schutte, N. S. (2006). Emotional intelligence and self-esteem mediate between perceived early parental love and adult happiness. *E-Journal of Applied Psychology*, 2(2), 38-48. <http://ojs.lib.swinedu.au/index.php/ejap>

2) บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI

ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/เลขหน้า./https://doi.org/เลข DOI
Surname,/Name./(Year of Publication)./Article title./Journal name,/Year number(Issue
number),/Page number./https://doi.org/DOI number

ตัวอย่าง

ปรเมษฐ์ สีจันทา, วีรพงษ์ นิทะรัมย์, และ อลิสา สุวรรณัง. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 บ้านใหม่ ตำบลตระแสง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 1(1), 45-56. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.4>

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology, 24*, 225–229.
<https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

3.3 หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ชื่อ/สกุล./(ปี,/วันที่/เดือน). ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า./(URL) (ถ้ามี)
Surname,/Name./(Year,/Date/Month). Column name./Newspaper name./Page number./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

พงษ์พรรณ บัญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เติลนิว่าไรดี: ‘สื่อพิพิธภัณฑ’ เชื่อมยุคสมัย เข้าถึงด้วย ‘มิติใหม่’ อินเทอร์เน็ต. *เดลินิวส์*, 4. http://lib.edu.chula.ac.th/fileroom/cu_formclipping/drawer006/general/data0013/00013005.pdf

Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain agile. *The New York Times*.
<https://www.nytimes.com>

3.4 วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต

1) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์ หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]/ชื่อมหาวิทยาลัย.

Surname,/Name./(Year published)/Thesis title/[Unpublished doctoral dissertation or Unpublished master's thesis]/University name.

ตัวอย่าง

รัฐธรรมนุญ รุ่งเรือง. (2561). บทบาทที่เหมาะสมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน เขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Jung, M. S. (2014). *A structural equation model on core competence of nursing students* [Unpublished doctoral dissertation]. Choong-Ang University.

2) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์

ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL

Surname,/Name./(Year published)/Thesis title/[Doctoral dissertation or Master's thesis,/University name]/Website name./URL

ตัวอย่าง

วรภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). *การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302>

Ata, A. (2015). *Factor effecting teacher-child communication skill & self-efficacy beliefs: An investigation on preschool teachers* [Master's thesis, Middle East Technical University]. Middle East Technical University Library.

<http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf>

3.5 รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี Proceedings

ชื่อ/สกุล./ (ปี)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.),/ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล./[https://doi.org/เลข DOI \(ถ้ามี\) หรือ \(URL\) \(ถ้ามี\)](https://doi.org/เลข DOI (ถ้ามี) หรือ (URL) (ถ้ามี))

Surname,/Name./ (Year)./Article title./In/Editor's name/(Editor),/Conference topic title./Conference name/(Page number)./Database./[https://doi.org/DOI number \(if any\) or \(URL\) \(if any\)](https://doi.org/DOI number (if any) or (URL) (if any))

ตัวอย่าง

ภัทรภรณ์ แก้วกุล, ณัฐปัทม์ ฉลาดมาก, และ อภิชากร ดวงแขเพ็ญศิริกุล. (2563). รูปแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาอาหารประเพณีประออกเป็ริยะแค บ้านจารย์ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์. ใน จิรายุทรัพย์สิน (บ.ก.), *New Normal New Life : กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อสืบสานอัตลักษณ์ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาสู่การพัฒนาท้องถิ่นตามศาสตร์พระราชา. การประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 3* (น. 815–524). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97–108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

3.6 รายงาน

1) รายงานที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น

ชื่อหน่วยงาน./ (ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์./ (URL) (ถ้ามี)

Agency name./ (Year published)./Title./Publisher./ (URL) (if any)

ตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). *รายงานประจำปี 2561*. 21 เซ็นจูรี่.

https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc_annual_re port_2561.pdf

National Cancer Institute. (2019). *Taking time: Support for people with cancer* (NIH Publication No. 18-2059). U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health. <https://www.cancer.gov/publications/patient-education/takingtime.pdf>

2) รายงานที่จัดทำโดยผู้เขียนรายบุคคลสังกัดหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่น

ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อเรื่อง./สำนักพิมพ์./(URL) (ถ้ามี)

Surname,/Name./(Year published)/Title./Publisher./(URL) (if any)

ตัวอย่าง

สุมาลี ตั้งคณาภิรักษ์, อรทัย วิมลโนธ, และ เกียรติกร นจร. (2559). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบเพื่อการพัฒนาความรับผิดชอบ การควบคุมและควมมีวินัยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

Lipsey, M. W., Farran, D. C., & Hofer, K. G. (2015). *A randomized control trial of a statewide voluntary prekindergarten program on children's skills and behaviors through third grade.* Vanderbilt University, Peabody Research Institute.

3.7 เว็บไซต์

ชื่อ/สกุล./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL

Surname,/Name./(Year,/Day/Month published)/Article title./Website name./URL

ตัวอย่าง

เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. (2554, 27 เมษายน). *การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulapedia). <http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php?title=การจัดการเรียนรู้สุขศึกษา>

Centers for Disease Control and Prevention. (2018, August 22). *Preventing HPV associated cancers.* https://www.cdc.gov/cancer/hpv/basic_info/prevention.htm

3.8 ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อกฎหมาย./(ปี,/วัน/เดือน)/ราชกิจจานุเบกษา./เล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่/เลขตอน./หน้า/เลขหน้า.

Legal name./(Year,/Day/Month)/Government Gazette./Volume/Volume number/Section/Section number./Page/Page number.

ตัวอย่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90.

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 13 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก. หน้า 1-18.

พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2505. (2505, 27 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* (ฉบับพิเศษ). เล่ม 79 ตอนที่ 67. หน้า 24–31.

หมายเหตุ : ที่มาของรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงและศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่
ศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
(สิงหาคม 2564). *การอ้างอิงสารสนเทศตาม “Publication Manual of the American Psychological Association” (7th Edition)*. Thaijo. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/153329/111738>

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสาร” โดยเฉพาะหัวข้อรูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ ของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน
4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% และระบบตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ อักษรวิสุทธิ์ โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%
5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที ทั้งนี้ ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏอยู่ในบทความไม่สามารถเพิ่มชื่อได้หลังจากวารสารตอบรับการเผยแพร่แล้ว
6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที
7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้
8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร
9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรมและจรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566 และที่มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม
2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้พิมพ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีกรณีการทำผิดด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% และระบบตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ อักษรวิสุทธิ์ โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น
3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการหรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น
4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหาที่นโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้พิมพ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)
6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% และระบบตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ อักษรวิสุทธิ์ โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้พิมพ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ
7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด
8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้หน้าว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้พิมพ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิมพ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้อ้างถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ

5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566 และที่มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม

นโยบายการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI Policy)

วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ ตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการผลิตองค์ความรู้ โดยเฉพาะในบริบทของมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งให้ความสำคัญต่อเจตจำนงของผู้วิจัย การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และการสร้างคุณค่าทางวิชาการอย่างมีจริยธรรม วารสารจึงกำหนดนโยบายการใช้ AI เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การใช้ AI สำหรับผู้นิพนธ์บทความ

1.1 ผู้นิพนธ์สามารถใช้ AI เป็นเครื่องมือสนับสนุนการนิพนธ์บทความในด้านการตรวจสอบไวยากรณ์ การจัดโครงสร้างภาษา หรือการสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น แต่ AI ไม่สามารถเป็นผู้นิพนธ์หลักหรือตัวแทนของผู้นิพนธ์ได้ เพื่อคงไว้ซึ่งเจตจำนงของมนุษย์ในการผลิตองค์ความรู้ และให้บทความมีคุณค่าใหม่ทางวิชาการ

1.2 ผู้นิพนธ์ต้องรับผิดชอบต่อนเนื้อหาทั้งหมดของบทความ ทั้งในด้านความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และจริยธรรมทางวิชาการ หากมีการใช้ AI ช่วยสร้างหรือวิเคราะห์เนื้อหา ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าเนื้อหานั้นเป็นต้นฉบับ ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือจรรยาบรรณ และมีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง

1.3 การเปิดเผยการใช้ AI ต้องดำเนินการอย่างชัดเจนโปร่งใส โดยระบุไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องของบทความ เช่น บทคัดย่อ (Abstract) วิธีดำเนินงานวิจัย (Methodology) หากใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูล บทความควรระบุคำสั่ง (Prompt) ที่ใช้ในการสร้างเนื้อหา ตาราง หรือภาพ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เป็นต้น

1.4 การใช้ AI เพื่อช่วยตรวจสอบไวยากรณ์หรือปรับภาษาสามารถทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเป็นพิเศษ หากไม่มีผลต่อเนื้อหาสาระหลักของบทความ

2. การใช้ AI สำหรับผู้ประเมินบทความ

2.1 ผู้ประเมินต้องไม่อัปโหลดต้นฉบับ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความลงในเครื่องมือ AI เนื่องจากอาจละเมิดความลับและสิทธิส่วนบุคคล

2.2 ผู้ประเมินไม่ควรใช้ AI วิเคราะห์หรือสรุปผลการประเมิน เนื่องจากการประเมินบทความวิชาการต้องใช้วิจารณญาณและความเข้าใจเชิงวิพากษ์ของมนุษย์

2.3 ผู้ประเมินสามารถใช้ AI ตรวจสอบไวยากรณ์ หรือความชัดเจนของภาษาตามความเหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงวิชาการ

3. การใช้ AI สำหรับบรรณาธิการ

3.1 บรรณาธิการต้องไม่อัปโหลดต้นฉบับลงในเครื่องมือ AI เว้นแต่เป็นเครื่องมือสำหรับตรวจสอบการใช้ AI ในบทความ ซึ่งต้องเป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐานน่าเชื่อถือ มีประสิทธิภาพ และสามารถปกป้องข้อมูลของผู้นิพนธ์ได้

3.2 บรรณาธิการควรมีเครื่องมือหรือแนวทางสำหรับการตรวจสอบการใช้ AI โดยเฉพาะในกรณีที่เนื้อหามีลักษณะผิดปกติ เช่น การสังเคราะห์เนื้อหาที่ไม่มีแหล่งอ้างอิง การใช้ภาพที่สร้างโดยอัตโนมัติ หรือข้อความที่แสดงลักษณะไม่เป็นธรรมชาติ เป็นต้น

3.3 บรรณาธิการสามารถใช้ AI ในการตรวจสอบไวยากรณ์หรือจัดการเอกสารในเชิงเทคนิค โดยไม่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจทางวิชาการ

4. แนวทางการพิจารณาบทความที่ใช้ AI

4.1 วารสารจะไม่รับพิจารณาหรือตีพิมพ์บทความที่ใช้ AI ในการสร้างเนื้อหาทั้งหมด หรือที่ไม่ได้ควบคุมโดยมนุษย์อย่างเหมาะสม

4.2 วารสารสงวนสิทธิ์ไม่รับพิจารณาบทความที่ผู้พิมพ์ไม่เปิดเผยข้อมูลการใช้ AI อย่างครบถ้วน หรือไม่รับผิดชอบต่อนเนื้อหาที่เผยแพร่

4.3 ผู้พิมพ์สามารถยื่นคำร้องโต้แย้งผลการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ AI โดยต้องแสดงหลักฐานที่ชัดเจน เพื่อให้บรรณาธิการและกองบรรณาธิการพิจารณา หากเห็นว่าเหตุผลสมเหตุสมผล อาจมีการเปลี่ยนแปลงผลการตัดสินใจได้ ทั้งนี้ การตัดสินใจของกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

4.4 หากตรวจพบภายหลังพบว่าบทความที่ได้รับการตีพิมพ์แล้วมีการใช้ AI โดยละเมิดนโยบายนี้ วารสารขอสงวนสิทธิ์ในการเพิกถอนการเผยแพร่ (Retraction) และแจ้งเหตุผลอย่างชัดเจนบนเว็บไซต์ของวารสาร

หมายเหตุ : นโยบายฉบับนี้ดัดแปลงและปรับปรุงจากแนวทางของ COPE Council (<https://doi.org/10.24318/cCVRZBms>) และ World Association of Medical Editors (<https://wame.org/page3.php?id=106>) (ปรับปรุงล่าสุดวันที่ 11 เมษายน 2568)

แบบฟอร์ม
การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....
2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....
3. สถานภาพผู้นิพนธ์
 อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน)
โปรแกรม.....คณะ.....
 บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน)
4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่
 บทความวิจัย เรื่อง
- บทความวิชาการ เรื่อง.....
5. ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม (ถ้ามี).....
6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....
E-mail.....
7. สิ่งที่ส่งมาด้วย
 เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jasrru>
ชื่อแฟ้มข้อมูล.....
 ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณา
ของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้นิพนธ์
(.....)
วันที่...../...../.....

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ

ฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 3 ชั้น 2

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ - ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 710 000, 091 835 8558, 088 723 5944